HERCULE POIROT YENİ BİR MACERAYLA
TEKRAR SAHNEDE

Agatha Christie®

KAPALI TABUT

3 al
ZU Bİ ZU
2 öde

MONOGRAM CİNAYETİ

SOPHIE H

ALTIN KİTAPLAR

DÜNYANIN EN ÜNLÜ DEDEKTİFİ HERCULE POIROT, *MONOGRAM CİNAYETLERİ* YAZARININ YENİ ROMANINDA GERİ DÖNÜYOR.

"Söyleyeceklerim sizde şok etkisi yaratabilir."

Dünyanın en ünlü çocuk romanları yazarlarından biri olan Lady Athelinda Playford, avukatına yeni vasiyetname hazırlatmış, bu sürpriz kararını İrlanda'daki malikânesinde verdiği bir partide konuklarının önünde açıklamıştır. Buna göre, iki çocuğu da mirasından tek bir kuruş bile alamayacak, servetinin tamamını, önünde yalnızca birkaç haftalık ömrü kalan ağır bir hastaya, asistanı Joseph Scotcher'e bırakacaktır.

Lady Playford'un konukları arasında iki yabancı da vardır: Dünyaca ünlü Belçikalı dedektif Hercule Poirot ve Scotland Yard'dan müfettiş Edward Catchpool. Her ikisi de bu partiye niçin davet edildiklerini anlamamıştır, fakat Poirot, Lady Playford'un bir cinayet işleneceğinden kuşkulandığını düşünmektedir.

Katil ise onları fazla bekletmeyecektir. Kurbanın ölüm şekli, geçmişindeki karanlık noktalar ortaya çıktıkça belirsizliği artıracak, herkesin bu cinayeti işlemek için geçerli nedenleri olduğu anlaşılacaktır. Peki bu yeni vasiyetname, cinayetin nedeni midir yoksa katilin amacını gizleyen bir örtü mü?

•••

"İpuçlarının, ince bir zekânın ve şeytani bir cinayetin ustaca ve akıllıca harmanlandığı, insanda bağımlılık yaratan, elinizden bırakamadığınız bir kitap olan Kapalı Tabut, *"Agatha Christie'nin eserleri kadar hünerli ve incelikli" olay örgüsüyle ve kurgusuyla yazarın büyük başarısının kanıtı."*

— ALEXANDER MCCALL SMITH,
The New York Times Book Review

"Çok heyecanlandım ve etkilendim."

– GILLIAN FINN

altinkitaplar.com.tr
ISBN 978-975-21-2227-7
25.00

ALTIN
KİTAPLAR

Kitabın Orijinal Adı

CLOSED CASKET
© 2016 AGATHA CHRISTIE LIMITED
TÜM HAKLARI SAKLIDIR

Yayın Hakları

AGATHA CHRISTIE,® POIROT® VE MISS MARPLE®
AGATHA CHRISTIE İMZASI İNGİLTERE'DE VE
DÜNYANIN HERHANGİ BİR YERİNDE
AGATHA CHRISTIE LIMITED ADINA TESCİL
EDİLMİŞTİR. TÜM HAKLARI SAKLIDIR.
AGATHA CHRISTIE ROUNDEL COPYRIGHT © 2016
AGATHA CHRISTIE LIMITED İZNİYLE
KULLANILMIŞTIR.

Kapak Tasarımı

© HARPERCOLLINS PUBLISHER LTD. 2016
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

Baskı

1. BASIM/KASIM 2016/İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
MATBAASI

**BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.**

ISBN 978 - 975 - 21 - 2227 - 7

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Matbaa ve Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

YENİ BİR HERCULE POIROT MACERASI

Agatha Christie®

Kapalı Tabut

SOPHIE HANNAH

TÜRKÇESİ
Çiğdem Öztekin

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Diğer Kitabı

Monogram Cinayetleri

Mathew ve James Prichard
ve ailesine sevgilerimle

Teşekkür

Aşağıda adı geçen, parlak, her biri kendini işine adamış, konularının uzmanı, benden desteklerini esirgemeyen, değerli ve parlak fikirleriyle bana esin kaynağı olan aşağıdaki kişilere ve gruplara; James Prichard, Mathew Prichard, Hilary Strong, Christina Macphail, Julia Wilde, Lydia Stone, Nikki White ve Agatha Christie Limited çalışanlarına; David Brawn, Kate Elton, Laura Di Giuseppe, Sarah Hodgson, Fliss Denham ve HarperCollins UK çalışanlarına; Dan Mallory, Kaitlin Harri, Jennifer Hart, Kathryn Gordon, Danielle Bartlett, Liate Stehlik, Margaux Weisman ve William Morrow ekibine; Peter Straus ve Rogers, Coleridge & White'dan Matthew Turner'a teşekkürü borç bilirim. Aynı şekilde, öykümün dünyanın çok çeşitli yörelerindeki okuyuculara ulaşmasını sağlayan, adlarını sayamayacağım kadar çok sayıdaki uluslararası Poirot yayımcılarına da teşekkürler. Bunun dışında *Monogram Cinayetleri* adlı eserimi okuyan, yazıyla, e-maille ya da tweet atarak bana beğenilerini bildiren ve beni cesaretlendiren tüm okurlarıma da minnettarım. Bu kitabın ön taslaklarını okuyan, eleştiren, benimle konuyu tartışıp değerli fikirleriyle yardımlarını esirgemeyen Adele Geras, Chris Gribble ve John Curran'a da en

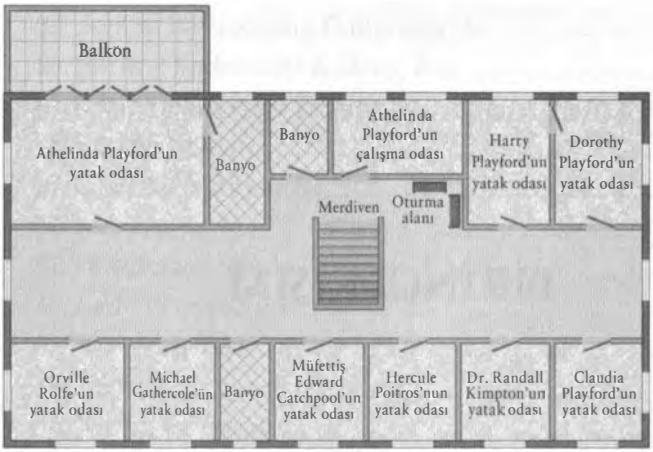
içten teşekkürler. Böbrek hastalıkları konusunda beni aydınlatan Rupert Beale'a ve benimle tıbbi olasılıkları tartışmaktan bıkıp usanmayan Guy Martland'a da özellikle teşekkürler. Adrian Poole'a benimle Shakespeare'in *Kral John*'u, ve Morgan White'a bana 1929 İrlanda'sı konusundaki bilgilerini paylaştıkları için çok teşekkürler. En başından en sonuna bana her anlamda çok yardımcı olan Jamis Bernthal'e de sonsuz teşekkürler. O olmasa bu kitap bu denli iyi olmaz, yazmaktan bu kadar zevk almaz hatta zorlanırdım. Lillieoak'un planları ise belki bu denli iyi olmayabilirdi. Ve tabii her zamanki gibi Dan, Phoebe ve Guy Jones'a, yani muhteşem aileme sabırları ve destekleri için çok teşekkürler. Son olarak da bende, romanımdaki karakterlerden birinin Lillieoak'ta bir köpek olması gerektiği düşüncesini uyandıran sevgili köpeğim Brewster'a da teşekkürler. Brewster bundan dolayı o kadar kibirli ki büyük olasılıkla Poirot'yu yönlendirdiğini bile düşünüyor olabilir. (Bu arada, bu cümlenin aylar boyunca Kapalı Tabut adlı eserimin taslak başlıklarından biri olduğunu belirtmeliyim, tabii ikinci kişi anlamında: *"O kadar kibirli biri ki bu kitabın onunla ilgili olduğunu sanıyor..."*)

İçindekiler

1. Yeni Vasiyetname 13
2. Sürpriz Bir Buluşma 26
3. Ölüme Duyulan Özel İlgi 37
4. Beklenmedik Bir Hayran 48
5. Akşam Yemeğinden Önceki Gözyaşları 59
6. Duyuru 64
7. Tepki 75
8. Bahçede Bir Gezinti 86
9. Kral John 97
10. Açık Tabut 110
11. Kulak Misafiri Olunan Sesler 121
12. Sophie Birini Suçluyor 129
13. Gardaí'nın Gelişi 139
14. Lady Playford'un İki Listesi 153
15. Görmek, Duymak ve Bakmak 162
16. Kederin En Koyusu 169
17. Büyükbaba Saati 177
18. Karşılıksız 184
19. İki Iris 190
20. Ölüm Nedeni 200
21. Tabut Sorusu 210
23. Limonlukta 216

24. Resmi Soruşturma 226
25. Sophie Bir Suçlama Daha Yapıyor 243
26. Shrimp Seddon ve Kıskanç Kız 251
27. Kimpton'un Bilgi Tanımı 256
28. Iris'in Öyküsü 264
29. Olası Bir Tutuklama 275
30. Mezarcı 282
31. Hoşlanmaktan da Ötesi 288
32. Lady Playford'un Planı 302
33. Kaçırılan Yarış Atı 315
34. İki Doğru 321
35. Neden ve Fırsat 330
36. Herkes Yapabilir ama Kimse Yapmadı 346
37. Deney 356
38. Poirot Özde ve Sözde Kazanıyor 372
39. Sonsöz 392

BİRİNCİ KISIM

Birinci Kat

Zemin Kat

1. BÖLÜM

Yeni Vasiyetname

Michael Gathercole karşısındaki kapalı kapıya dikkatle bakıyordu. Kapıyı çalmanın tam zamanı, diye düşünüyor, buna kendini ikna etmeye çalışıyordu. Zaten giriş holündeki büyük ayaklı büyükbaba saati de ağır aksak ding donglarıyla bunu belirtmişti.

Gathercole'e saat tam dörtte orada olması bildirilmişti ve saat tam dörttü. Son zamanlarda birçok kez olduğu gibi orada –Lillieoak malikânesinin geniş birinci sahanlığında– duruyordu. Daha önce kendini yalnızca bir kez o gün olduğundan daha huzursuz hissetmişti. O zaman, bekleyen iki kişiden biriydi. Belleğinde hâlâ canlılığını koruyan o gün, diğer adamla yaptığı konuşmanın her sözcüğünü sanki dünmüş gibi anımsıyordu. Oysa unutmuş olmak isterdi. Yine de özgüveni ve özdisiplini bunları kafasından silmesini sağlıyordu.

Bugün öğleden sonraki toplantının onun için zor geçebileceği konusunda uyarılmıştı. Bu uyarı, davetin bir parçasıydı ve ev sahibesine yakışır, tipik bir davranıştı:

"Söyleyeceklerimin sende şok etkisi yapacağını bilmelisin, Gathercole..."

Gathercole'ün bundan hiçbir kuşkusu yoktu. Önceden uyarılmış olmasının yararı yoktu aslında. Sonuçta neyle karşılaşacağına ilişkin hiçbir bilgi verilmemişti.

Cep saatine baktı ve huzursuzluğu daha da arttı. Duraksaması geç kalmasına neden olmuştu. Saatini çıkarmak, yeleğinin cebine koymak, sonra yeniden çıkarıp kontrol etmek ona zaman kaybettirmişti. Daha şimdiden saat dördü bir geçiyordu. Kapıyı çaldı.

Yalnızca bir dakika gecikmişti. Ama o bunu fark edecekti – acaba onun fark etmediği bir şey olabilir miydi? Fakat biraz şansı varsa bu konuda bir şey söylemeyebilirdi.

"İçeri gir, Michael." Lady Athelinda Playford'un sesi her zamanki gibi coşkuluydu. Yetmiş yaşındaydı ama sesi henüz temizlenip cilalanmış bir zil kadar güçlü ve berraktı. Gathercole hiç onun ağırbaşlı, sakin olduğunu görmemişti. Onun bulunduğu ortamda her zaman bir coşku, bir heyecan, bir neşe vardı – hatta bu bazen onu tanımayan, sıradan bir insanı şaşkına çevirebilecek bir durumdu. Lady Playford en basit, önemsiz şeyden de en tartışmalı, önemli konudan da kendine eğlence çıkarabilme yeteneğine sahipti.

Gathercole onun kitaplarını yetimhanede on yaşında yalnız bir çocukken keşfetmişti. Lady Playford, kitaplarında yerel polisin içinden çıkamadığı gizemleri çözen bir mutlu çocuklar çetesinin öykülerini anlatıyordu. Londra'da altı yıl önce bu kitapların yaratıcısıyla ilk kez karşılaşmış ve onun en az kitapları kadar sevecen, iyi niyetli ama bir o kadar da ne yapacağı kestirilemeyen, sağı solu belirsiz bir insan olduğunu görmüştü. Gathercole, çok düşünerek seçtiği mesleğinde hiçbir zaman

bu kadar ilerleyebileceğini düşünmemişti. Athelinda Playford sayesinde bu gerçek olmuştu: Otuz altı yaşında ve henüz çok genç olmasına rağmen *Gathercole ve Rolfe* gibi çok başarılı bir avukatlık firmasının ortağıydı. Aradan geçen birkaç yıldan sonra bile başarılı ve kazançlı bir kuruluşun onun adını taşıyor olduğuna hâlâ inanamıyor, buna alışamıyordu.

Lady Playford'a bağlılığı ve sadakati onun için yaşamındaki tüm ilişkilerinin ve bağlantılarının üstündeydi. Ancak hayranı olduğu yazarla şahsen tanışması ona ister istemez mucizelerin, insanı şok eden olayların gerçek dünyada değil kurgu öykülerin uzak, güvenli dünyasında olmasını istediğini öğretmişti.

Usulca kapıyı açtı.

"Yoksa gidiyor... Ah! Demek buradasın. Hiç oyalanma. Haydi, geç otur. Eğer bir an önce başlamazsak hiçbir yere ulaşamayacağız."

Gathercole oturdu.

"Merhaba Michael!" Yaşlı kadın genç adama bakarak gülümsedi.

Gathercole yine her zamanki o tuhaf duyguya kapıldı: Kadın sanki onu göz hapsine almış, tepeden tırnağa süzmüş, evirip çevirmiş ve yeniden yerine bırakmıştı.

"Evet, şimdi sen de sen, 'Merhaba Athie!' demelisin. Haydi de şunu! Bunca zaman sonra bu senin için sorun olmamalı. Sakın, 'Tünaydın, hanımefendi,' ya da 'Tünaydın Lady Playford,' demeye kalkma. Yalnızca basit ve kısa bir, 'Merhaba Athie!' diyeceksin. Bu o kadar mı zor? Yapamaz mısın bunu? Ha!" Ellerini çırptı. "Tuzağa düşmüş tilkiye benziyorsun. Havan aynen öyle. Neden burada bir hafta kalmaya davet edil-

diğini anlayamıyorsun, değil mi? Ya da Bay Rolfe'u da niçin davet etmiş olduğumu?"

Acaba Gathercole'ün yaptığı ayarlamalar hem onun hem de ortağı Orville'in yokluğunu kapatmaya yeterli olabilecek miydi? Tam beş iş günü boyunca hem onun hem de ortağının, yani ikisinin birden ofis dışında olması gibi bir durum daha önce hiç yaşanmamıştı. Ancak Lady Playford firmanın hamisi ve en önemli müşterisiydi, onun isteği geri çevrilemezdi.

"Burada başka konuklarımın da olacağını duymanın seni bir o kadar şaşırtacağını sanıyorum, Michael. Neyse, bundan daha sonra bahsederiz. Ben hâlâ bana 'Merhaba' demeni bekliyorum."

Gathercole çaresizdi, seçim şansı yoktu. Lady Playford'un ondan istediği bu selamlama şekli asla onun doğal olarak dudaklarından dökülebilecek sözcükler değildi. Her defasında aynı şeyi yaşıyordu. O, kurallara uyarak yaşamayı yeğleyen bir insandı. Aslında aldığı eğitim de yetişme şekli de dul bir kontese, Beşinci Clonakilty Vikontu Playford'un dul eşine "Athie" diye hitap etmeyi yasaklamıyordu ama Gathercole içtenlikle doğrusunun bu olması gerektiğine inanıyordu.

Bu nedenle Lady Playford'un her fırsatta kuralları aşağılayıp bunlara uyanları "iç karartıcı hödükler" olarak nitelendirmesi onun açısından büyük şanssızlıktı.

"Merhaba Athie."

"Oldu işte."

Lady Playford karşısındaki adamın kucağına atlamasını bekleyen biri gibi neşeyle kollarını iki yana açtı. Gathercole onun aslında böyle bir niyeti olmadığını çok iyi biliyordu.

"Bu çetin sınavı aştın. Rahatlayabilirsin. Ama çok fazla rahatlama. Yapmamız gereken çok önemli işlerimiz var; tabii şu yığını tartıştıktan sonra."

Lady Playford'un, yazmakta olduğu romanı "yığın" olarak adlandırmak gibi bir alışkanlığı vardı. Son yazdıkları köşedeki yazı masasının üstünde duruyordu. Lady Playford küskün bakışlarla oradaki kâğıtları süzdü. Her nedense bunlar Gatherhole'a, yazılmakta olan bir romandan çok kâğıtla ifade edilmiş bir kasırga izlenimi uyandırmıştı. Uçları dönmüş kırışık kâğıtlar, dört bir yöne bakan köşeler. Dikdörtgene benzer tek bir şey bile yoktu.

Lady Playford pencerenin önündeki koltuğundan doğruldu. Gathercole onun dışarı bakmadığını fark etmişti. Eğer karşısında incelenecek bir insan varsa Lady Playford doğa ile zaman kaybetmezdi. Oysa çalışma odasının manzarası olağanüstüydü: gül bahçesi ve hemen arkasında kusursuz bir çimenlik alan. Bu alanın ortasında ise Lady Playford'un kocası Guy'ın yani merhum Vikont Playford'un otuzuncu evlilik yıldönümleri anısına armağan ettiği bir melek heykeli duruyordu.

Gathercole ne zaman buraya gelse heykele, çimenlere ve gül fidanlarına, giriş holündeki eski antika ayaklı büyükbaba saatine, kütüphanedeki –abajuru salyangoz kabuğu şeklinde vitray camdan oluşan– bronz masa lambasına hayranlıkla bakar, bundan tuhaf bir zevk duyardı. Bunların değişmezliği ona bir çeşit güven veriyordu. Gathercole'ün cansız objeler olarak nitelendirdiği şeyler Lillieoak'ta çok ender değişiyordu, bir değişiklik için koşulların bunu gerekli kılması gerekiyordu. Lady Playford yoluna çıkan her canlıyı büyük bir titizlikle

inceler, ilgi gösterir ama konuşmayan, cansız nesneleri hiç umursamaz, özen göstermezdi.

O sırada bulundukları çalışma odasında, duvardaki büyük kütüphanede baş aşağı duran iki kitap vardı: "*Shrimp Seddon and the Pearl Necklace* ve *Shrimp Seddon and the Christmas Stocking.*"[1] Gathercole'ün ilk ziyaretinden beri bu kitaplar orada tepetaklak duruyorlardı. Altı yıl sonra onları düzeltilmiş olarak görse herhalde çok şaşırırdı. O raflara başka hiçbir yazarın kitaplarının konulmasına izin verilmiyordu, yalnızca Athelinda Playford'un kitaplarına ayrılmıştı orası. Ciltli kitapların sırt kısımlarındaki renkli çizgiler, lambri kaplı odaya aydınlık ve canlı bir hava kazandırıyordu. Kırmızı, mavi, yeşil, pembe, turuncu çizgiler; çocuklara çekici gelmesi için seçilmiş renkler... Her ne kadar Lady Playford'un gümüşi renkli ışıltılar saçan saçlarıyla tezat olsalar da, neşe saçıyorlardı.

Lady Playford, Gathercole'ün tam karşısına geçti.

"Seninle vasiyetnamem konusunda konuşmak istiyorum, Michael, ayrıca senden bir ricada bulunmak istiyorum. Ancak daha önce sormak istediğim bir şey var. Sence bir çocuğun – sıradan bir çocuğun– burnuna yeniden şekil vermek için yapılan operasyonlar konusundaki bilgisi ne düzeydedir?"

"Burun mu?" Gathercole önce vasiyetnameyi sonra da ricayı dinlemeyi yeğlerdi. Her ikisi de önemli ve belki de bağlantılı görünüyordu. Lady Playford'un vasiyetnamesi bir süredir hazırdı. Her şey olması gerektiği gibiydi. Acaba vasiyetnamesinde bir değişiklik mi yapmak istiyordu?

"Konuyu abartma Michael. Bu çok basit bir soru. Kötü bir motosiklet kazasından sonra ya da burundaki bir biçimsizliği

(1) "Shirmp Seddon ve İnci Kolye" ve "Shrimp Seddon ve Noel Çorabı."–çn.

gidermek için yapılan işlemi kastediyorum. Burna bir şekil vermek için yapılan ameliyatları. Küçük bir çocuk bunu bilebilir mi? Özellikle de adını bilir mi?"

"Korkarım bunu bilemiyorum."

"Peki, *sen* adını biliyor musun?"

"İster burun isterse vücudun herhangi başka bir noktası için yapılsın, ben hepsini ameliyat olarak adlandırırım."

"Sanırım bunu biliyorsun ama bildiğinin farkında bile değilsin. Bu bazen olur." Lady Playford kaşlarını çattı. "Hımm. Şimdi sana başka bir şey soracağım: Diyelim ki on erkek ve iki kadının çalıştığı bir firmaya gittin. Erkeklerden bir kısmının bir kadın hakkında konuştuklarını duyuyorsun. Ondan Gergedan diye bahsediyorlar."

"Hiç hoş bir davranış değil."

"Onların davranışları senin konun değil. Yine diyelim ki birkaç dakika sonra kadınlar öğlen yemeğinden dönüyorlar. Kadınlardan biri ince kemikli, zayıf, narin, davranışları yumuşak bir kadın ama bir hayli tuhaf bir yüzü var. Hiç kimse tam olarak ne olduğunu söyleyemez ama kadında bir iticilik olduğu kesin. Diğeri ise dağ gibi bir kadın; benim en az iki katım." Lady Playford orta boylu, balıketli, düşük omuzları nedeniyle huniye benzer görünümü olan bir kadındı. "Ayrıca bu ikinci kadının hiddetli bir yüz ifadesi var. Sence erkeklerin Gergedan olarak tanımladığı, bu iki kadından hangisi olabilir?"

"İriyarı, hiddetli olan tabii." Gatherford hemen yanıt verdi.

"Güzel, ama yanılıyorsun. Benim öykümde Gergedan'ın ince, tuhaf yüzlü kız olduğu ortaya çıkıyor; çünkü burnu,

geçirdiği bir kazanın ardından ameliyatla yeniden şekillendirilmiş, rinoplasti[1] denilen bir ameliyatla."

"Ah, bunu bilmiyordum."

"Korkarım ki çocuklar da bilmiyorlar ve ben kitaplarımı onlar için yazıyorum. Eğer *sen* rinoplastiden bahsedildiğini duymadıysan..." Lady Playford iç çekti. "İkilemdeyim. Bunu ilk düşündüğümde bir an çok heyecanlandım ama sonradan endişelenmeye başladım. Öykünün ana temasını bir medikal prosedüre bağlamak çok fazla bilimsel olur, değil mi? Hiç kimse başına gelene dek ameliyatlarla ilgilenmez, özellikle de hastaneye gidip o ortamda yaşamak zorunda kalmadıkça. Çocuklarsa böyle şeyleri hiç düşünmezler, öyle değil mi?"

Gathercole, "Fikri sevdim," dedi. "Eğer ince kadının yalnızca tuhaf bir yüzü değil tuhaf bir *burnu* olduğunu vurgularsanız okuyucuyu doğru yöne sevk etmiş olursunuz. Öykünün daha başlarında başarılı bir ameliyat sonucunda yeni bir burna sahip olduğunu söyler ve Shrimp'in bir şekilde ameliyatın adını keşfetmesini ve okuyucunun da onun bulduğu bu sürpriz bağlantıyla kafasının karışmasını sağlayabilirsiniz."

Shrimp Seddon, Lady Playford'un on yaşındaki kurgu kahramanı ve çocuk dedektifler çetesinin lideriydi.

"Böylece okuyucu sürprizi görür ama başlangıçta bu keşfe anlam veremez. Evet. Belki de Shrimp, Podge'a aynen şöyle der: 'Bu adın ne anlama geldiği dünyada aklına gelmez.' Sonra, birden açıklama yapmasını engelleyen bir şey olur. Tam o noktaya tamamen farklı bir bölüm yerleştirebilirim; örneğin polis aptalca yanlış kişiyi tutuklar, hatta bu kişi Shrimp'in

(1) İngilizce *"rhinoplasty"*. "Rhino" sözcüğü İngilizcede "gergedan" anlamına gelmektedir. –ed.n.

annesi ya da babası da olabilir; böylece okur, romanı okumayı sürdürür, tabii isteyen bir doktora ya da ansiklopediye başvurabilir. Ancak Shrimp'in açıklama yapmasını çok fazla uzatmak istemiyorum. Evet. Michael, sana güvenebileceğimi biliyordum. Bu durumda bu halledildi. Şimdi vasiyetnameme gelirsek..."

Pencerenin yanındaki koltuğuna döndü ve oturdu.

"Benim için yeni bir vasiyetname hazırlamanı istiyorum."

Gathercole şaşırmıştı. Lady Playford'un yürürlükte olan vasiyetnamesine göre, ölümü durumda tüm mal varlığı yaşayan iki çocuğu –kızı Claudia ve oğlu Altıncı Clonakilty Vikontu Harry– arasında eşit olarak bölünecekti. Lady Playford'un üçüncü bir çocuğu –Nicholas– daha vardı ama o çok önce ölmüştü.

Lady Playford, "Her şeyimi sekreterim Joseph Scotcher'e bırakmak istiyorum," dedi açık ve net bir sesle.

Gathercole oturduğu koltukta dikeldi. Bu sözleri duymazdan gelmenin hiçbir anlamı yoktu. Duymuştu ve duymamış gibi davranamazdı.

Lady Playford'un bu yaptığı nasıl bir vandalizmdi böyle? Ciddi olamazdı. Bu bir şaka olmalıydı, herhalde öyleydi de. Evet, Gathercole onun neyin peşinde olduğunu anlayabiliyordu; önce Gergedan, rinoplasti gibi önemsiz şeylerle kafa karıştırmak, sonra asıl muzipliği sanki çok ciddi bir şeymiş gibi ortaya atmak.

"Akli melekelerim yerinde ve çok ciddiyim, Michael. Senden bunu aynen söylediğim gibi yapmanı istiyorum. Hem de bugün, akşam yemeğinden önce halledilmeli. Lütfen. Neden hemen başlamıyorsun?"

"Lady Playford..."

"Athie..." diye düzeltti yaşlı kadın.

"Eğer bu da Gergedan öykünüzden bir parçaysa ve üzerimdeki etkisini ölçmek istiyorsanız..."

"Kesinlikle değil, Michael. Sana hiçbir zaman yalan söylemedim. Şimdi de söylemiyorum. Senden benim için yeni bir vasiyetname hazırlamanı istiyorum. Bu yeni vasiyetnamede her şey Joseph Scotcher'e kalacak."

"Peki ama ya çocuklarınız?"

"Claudia benden çok daha büyük bir servete sahip olan biriyle, Randall Kimpton'la evleniyor. Onun durumu çok iyi olacak. Harry ise zeki ve eğitimli, destek olmasa da güçlü ve güvenebileceği bir karısı var. Zavallı Joseph'in benim ona bırakacaklarıma Claudia ve Harry'den çok daha fazla ihtiyacı var."

"Sizden bunu bir daha dikkatlice düşünmenizi..."

Lady Playford onun sözünü kesti.

"Michael, lütfen kendince anlamlar çıkarma, bana önerilerde bulunmaya da çalışma. Bu fikrin aklıma birkaç dakika önce sen kapıyı çaldığında geldiğini mi sanıyorsun? Yoksa haftalardır ya da aylardır bunun üzerinde derin derin düşündüğüm fikri sana daha sıcak mı geliyor? Emin ol, bana önerdiğin şekilde bu konuyu iyice düşündüm. Şimdi yeni vasiyetnamemi hazırlayacak ve tanık olacak mısın, yoksa Bay Rolfe'u mu çağırayım?"

Demek Orville Rolfe'un da Lillieoak malikânesine davet edilmiş olmasının nedeni buydu: Eğer Gathercole bu isteği reddederse devreye o girecekti.

"Aynı zamanda vasiyetnamemde yapmak istediğim bir değişiklik daha var," diye ekledi Lady Playford. "Anımsarsan

senden bir şey yapmanı rica ettiğimi söylemiştim. Tabii bu noktada kabul etme ya da reddetme şansın var, ama reddetmeyeceğini umuyorum. Şu an için Claudia ve Harry benim edebi vâsilerim olarak saptanmış durumdalar. Ancak bu ayarlama artık benim açımdan uygun değil. Eğer bunu kabul edersen bundan onur duyacağım, sevgili Michael."

"Yani... şey... sizin edebi vâsiniz olmak mı?" Buna inanamıyordu. Afallamıştı. Bir an kendini konuşamayacak kadar şaşkın hissetti. Evet, ama bu çok *yanlıştı*. Lady Playford'un çocukları bu konuda ne diyeceklerdi? Böyle bir şeyi asla kabul edemezdi.

"Harry ve Claudia sizin bu kararınızı biliyorlar mı?" diye sordu kararsızlıkla.

"Hayır. Bu akşam yemekte öğrenecekler. Joseph de öyle. Şu an için bunu bilen yalnızca ikimiziz."

"Ailenizde benim bilgim dışında bir anlaşmazlık mı var?"

"Kesinlikle yok." Lady Playford gülümsedi. "Harry, Claudia ve ben birbirini çok seven yakın dostlar gibiyiz; en azından bu akşama kadar öyle olduğumuzu söyleyebilirim."

"Ben... ama... Joseph Scotcher'i yaklaşık altı yıldır tanıyorsunuz. Onunla, bana rastladığınız gün tanışmıştınız."

"Zaten bildiğim bir şeyi bana anımsatmana hiç gerek yok, Michael"

"Oysa çocuklarınız... Ayrıca benim bildiğime göre Joseph Scotcher..."

"*Söyleyin*, sevgili dostum."

"Scotcher ciddi bir biçimde hasta, öyle değil mi?" diyen Gatherford usulca ekledi. "Onun sizden önce ölebileceğini düşünmüyor musunuz?"

Athelinda Playford genç değildi ama sağlıklıydı, hayat doluydu. Hiç kimse onun kadar yaşamdan zevk alamaz, onun kadar yaşamın zevkini çıkaramazdı.

"Evet, bu doğru," dedi Lady Playford. "Joseph çok hasta ve durumu da her geçen gün kötüleşiyor. Bunun sonucu olarak bunun benim açımdan yanlış, alışılmadık bir karar olduğu düşünülebilir. Bunu daha önce hiç açıkça söylemedim ama sanırım sen de benim Joseph'i sevdiğimin ve ona değer verdiğimin farkındasındır? Onu çok seviyorum; kendi kanımdan canımdan olsa ancak bu kadar sevebilirdim."

Gathercole birden göğsünde bir sıkışma hissetti. Evet, bunun farkındaydı. Bir şeyi bilmekle kabullenmek arasında bir uçurum vardı. Bu onu, ona yakışmayan düşüncelere sürüklediyse de kendini bunlardan kurtarmak için çabaladı.

"Joseph'in doktorları bana, yaşayacak yalnızca birkaç haftalık ömrü kaldığını söylediler."

"Ama... Korkarım bu durum beni çok daha fazla afallattı," dedi Gathercole. "Yani bana mirasınızdan asla yararlanamayacağını bildiğiniz biri lehine vasiyetname düzenlemek istediğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Bu dünyada hiçbir şey o kadar kesin değil, Michael, kim bilebilir ki?"

"Peki ya Scotcher beklenildiği gibi birkaç hafta içinde hastalığına yenik düşerse – o zaman ne olacak?"

"O zaman doğal olarak orijinal plana geri dönülecek, yani Claudia ve Harry mirası yarı yarıya bölüşecekler."

"Size bir şey sormak istiyorum," dedi Gathercole içinde giderek büyüyen ve artık acıtmaya başlayan endişeye yenik düşerek. "Küstahlığımı bağışlayın. Yakın zamanda öleceğinizi düşünmeniz için bir neden mi var?"

"Ben mi?" Lady Playford güldü. "Öküz kadar sağlıklıyım. Daha yıllarca başınızı ağrıtmayı düşünüyorum."

"Bu durumda sonuçta Scotcher çoktan ölmüş olacağı için sizin mirasınızdan hiçbir şey alamayacak ve benden yapmanı istediğiniz vasiyetname sizinle çocuklarınız arasında uyuşmazlık yaratmaktan başka bir işe yaramayacak."

"Aksine: Yeni vasiyetname *olağanüstü bir şeyin* olmasını sağlayacak," dedi Lady Playford inanarak.

Gatherford iç çekti.

"Korkarım size, beni çok şaşırttığınızı söylemem gerekiyor. Gerçekten afallattınız beni."

"Elbette," dedi Athelinda Playford. "Öyle olduğunu biliyorum."

2. BÖLÜM

Sürpriz Bir Buluşma

Gizlemek ve ortaya çıkarmak: Bu iki sözcük özünde ne denli bağlantılı değil mi? Sanki birbirinin parçası gibi. Gerçi birbirinin karşıtı gibi görünüyorlar ama her iyi öykücünün de bildiği gibi her gizlenen şeyle birlikte söylenen aslında çok şey vardır ve yine ortaya çıkarılan her şeyde gizlenen birçok şey vardır.

Bunları bir anlamda, bu öykünün anlatıcısı olarak, benim beceriksizce kendimi tanıtma çabam olarak nitelendirebilirsiniz. Şu âna kadar öğrendiğiniz her şey, yani Michael Gathercole'ün Lady Athelinda Playford ile buluşmasında yaşananlar, size benim tarafımdan aktarıldı. Tek farkla ki, bu öyküyü anlatmaya kendimi tanıtmadan başladım.

Benim adım Edward Catchpool, Londra'da Scotland Yard'da dedektifim. Size anlatmaya başladığım olağandışı olayların geçtiği yer ise Londra değil, İrlanda'daki County Cork eyaletinin Clonakilty köyü. Michael Gathercole ve Lady Playford, Lillieoak malikânesinin çalışma odasında 14 Ekim

1929 tarihinde buluştular ve aynı gün, bu buluşmadan yalnızca bir saat sonra, İngiltere'den hareketle uzun bir yolculuğun ardından Lillieoak'a vardım.

Bu tarihten altı hafta önce Lady Athelinda Playford'dan, beni taşradaki malikânelerinde bir hafta kalmaya davet eden gizemli bir mektup aldım. Mektupta avcılık, okçuluk, atıcılık, balıkçılık gibi her türde hobimi karşılama olanağının sunulacağı belirtilmişti; ama ben bunlardan hiçbirini o zamana kadar yapmamıştım ve her ne kadar nazik ev sahibem henüz bunu bilmese de denemek niyetinde de değildim. Ancak yine de bu davette anlayamadığım bir şey vardı, benim orada olmamın niçin istendiği hiçbir şekilde belirtilmemişti.

Mektubu kaldığım pansiyonun yemek salonundaki masanın üstüne koydum ve ne yapmam gerektiğini düşündüm. Athelinda Playford'u düşündüm – dedektif öyküleri kaleme alan, tanıdığım belki de en ünlü çocuk romanları yazarı... Sonra kendimi düşündüm: bekâr bir adam, bir polis, dolayısıyla karısı ve bu öyküleri okuyacak çocukları olmayan bir adam...

Hayır, Lady Playford dünyasıyla benimki arasında birbiriyle örtüşen, ortak tek bir nokta bile yoktu –bundan emindim– ama bana bu mektubu göndermişti ve bir şey yapmalıydım.

Gitmek istiyor muydum? Pek sayılmaz, ama yine de bu büyük olasılıkla gideceğim anlamına geliyordu. İnsanoğlu kurulu düzene uymayı seviyordu ve ben de bu konuda istisna değildim. Günlük yaşamda yaptığım o kadar çok şeyi kendi isteğim ve seçimim dışında yapıyordum ki karşıma yapmamayı yeğleyebileceğim bir şey çıktığında da bunun, bunu yapmam gerektiği anlamına geldiğini düşünmeye başlıyordum.

Birkaç gün sonra Lady Playford'a mektup yazarak nazik davetini büyük bir zevkle kabul ettiğimi bildirdim.

Benden fikir almak istediğini ve öğrendiklerini ileride yazacağı bir kitapta kullanacağını düşünüyordum. Belki de sonuçta polisin çalışma yöntemleri konusunda daha fazla bilgi edinmesi gerektiğine karar vermişti. Henüz küçük bir çocukken onun öykülerinden bir ya da ikisini okumuş ve olgun, deneyimli polislerin en basit bir gizemi bile on yaşında, kendini beğenmiş, boşboğaz bir grup erkek çocuğun yardımı olmadan çözemeyecek kadar kuş beyinli olmaları karşısında hayrete düşmüştüm. Belki de bu konudaki merakımdı polisliğe ilgi duymamı sağlayan; üstelik bu öyle bir ilgiydi ki sonradan kariyerimi şekillendirmemde de etkili oldu. Tuhaf ama, o zamana dek Athelinda Playford'a bunun için minnet duymak aklıma bile gelmemişti.

Lillieoak'a yaptığım yolculuk boyunca onun daha başka romanlarını da okudum, hafızamı tazeledim ve henüz çocuk sayılabileceğim o dönemdeki yargılarımda çok haklı olduğumu gördüm: Her romanın sonu aşağı yukarı aynıydı. Çavuş Salak ve Müfettiş Embesil, büyüyüp de küçükmüş ukala Shrimp Seddon ve uzun saçlı tombul köpeği Anita'nın bile doğru yorumladığı bir dizi ipucunu atlayıp kanıt bulamadıkları için adamakıllı yeriliyor, kınanıyorlardı.

O öğleden sonra beş sularında Lillieoak'a vardığımda güneş batmak üzereydi ama hava henüz çevreye şöyle bir göz atmama izin verecek kadar aydınlıktı. Lady Playford'un Clonakilty'deki Argideen Nehri kıyısındaki büyük neoklasik stildeki malikânesinin önünde dururken –arkamda malikânenin bakımlı bahçeleri, solumda tarlalar ve sağımda malikâneye kadar ulaşan büyük bir ormanın kıyısında– son-

suz uzayın-doğal dünyanın kesintisiz maviliğinin ve yeşilinin farkındalığını yaşadım.

Londra'dan ayrılmadan önce, Lillieoak malikânesinin sekiz yüz akre[1] yani yaklaşık üç yüz elli hektarlık bir alan üzerine kurulu olduğunu öğrenmiştim ama bunun ne anlama geldiğini ancak şimdi anlayabiliyordum. Ne kendi dünyanızın sınırlarını ne de başkalarının sınırlarını paylaşmanız gerekiyordu burada, hiç kimse de şehirde olduğu gibi başınıza üşüşemediği gibi etrafınızda da dönüp dolaşmıyordu. Böyle bir yerde yaşayan Lady Playford'un polislerin dünyasını, yaşantılarını bilmemesi öyle doğaldı ki.

Derin derin temiz havayı içime çektikten sonra buraya niçin davet edilmiş olduğuma ilişkin öngörülerimin doğru çıkmasını diledim. Eğer bana bu olanak verilirse, mutlulukla gereken açıklamaları yapacağımı ve biraz da olsa gerçeklerin Lady Playford'un eserlerini belirgin bir biçimde iyileştireceğini düşünüyordum. Kim bilir, belki de Shrimp Seddon ve çetesi bir sonraki kitapta çok daha becerikli polis güçleriyle el ele çalışır ve...

O sırada Lillieoak'un ön kapısı açıldı. Dışarı çıkan uşak beni dikkatle süzdü. Orta boylu, yapılı biriydi; kır saçları hafifçe seyrelmiş, gözlerinin etrafında kazayakları ve bolca çizgiler belirmişti. Ancak yüzünde başka kırışıklık yoktu. Sanki genç bir adamın yüzüne yaşlı bir adamın gözleri yerleştirilmişti. Yüz ifadesi ise daha da tuhaftı. Sanki beni bir dizi talihsizlikten korumak için yaşamsal önemde bir bilgi vermesi gerekiyordu ama çok hassas bir konu olduğu için bunu yapamıyordu.

(1) İngiliz arazi ölçü birimi. –ed.n.

Onun kendisini tanıtmasını ya da beni eve davet etmesini bekledim bir süre. İkisini de yapmadı.

Sonunda, "Adım Edward Catchpool," dedim. "İngiltereden henüz geldim. Sanırım Lady Playford beni bekliyordu."

Valizlerim hemen ayağımın dibinde duruyordu. Önce onlara, sonra omzunun üzerinden arkasına baktı ve bunu iki kez yineledi. Ancak ağzından tek bir sözcük bile çıkmadı.

Neden sonra, "Eşyalarınızın odanıza taşınmasını sağlayacağım, efendim," dedi.

"Teşekkürler."

Kaşlarımı çattım. Bu gerçekten çok tuhaftı, korkarım ki tanımlayabileceğimden de tuhaf bir durumdu. Her ne kadar uşağın söyledikleri son derece sıradan olsa da, söylemediği çok şey varmış gibi bir his uyandı bende; sanki, "Şu koşullarda korkarım açıklayabileceğimin hepsi bu," der gibi bir havadaydı.

"Başka bir şey var mıydı?" diye sordum.

Yüzü gerildi.

"Lady Playford'un konuklarından biri... sizi misafir salonunda bekliyor, efendim."

"Başka bir konuk mu?" Tek konuk olacağımı sanıyordum.

Bu sorum onu rahatsız etmiş gibiydi, bakışına başka bir anlam veremiyordum. Tam sabırsızlığımı belirtmeyi düşündüğüm anda evin içinde bir kapı açıldı ve çok iyi tanıdığım bir ses duydum.

"Catchpool! *Mon cher ami.*"[1]

"Poirot!" diye haykırdım. Uşağa dönerek sordum. "Bu Hercule Poirot muydu?"

---

(1) (Fr.) "Sevgili dostum." –çn.

Kapıyı iterek açtım ve eve girdim, soğukta bekleyip içeri davet edilmeyi beklemekten yorulmuştum. Girdiğim yer ancak saraylarda görülebilecek bir özenle çini kaplanmış bir giriş holüydü, geniş ahşap merdivenler, büyük ayaklı bir büyükbaba saati, buraya açılan koridorlar, çok sayıda kapı ve duvara asılmış bir geyik kafası... Zavallı yaratık sanki gülümsüyordu, ben de ona bakarak gülümsedim. Başı bedeninden ayırılmış olmasına rağmen geyik uşaktan çok daha sevecendi ve gelenleri daha hoş karşılıyordu.

"Catchpool!" Yine aynı ses.

"Bu gerçekten Hercule Poirot mu? O burada mı?"

Uşak bu kez başını hafifçe eğerek onayladı ve aradan birkaç dakika bile geçmeden Belçikalı kendisi için çok hızlı sayılabilecek adımlarla yaklaştı. Karşımda o çok iyi tanıdığım yumurta biçimli kafayı, pırıl pırıl ayakkabıları ve tabii o benzersiz bıyıkları görünce kendimi tutamayarak gülümsedim.

"Catchpool! Seni burada görmek ne güzel!"

"Ben de aynı şeyi sizin için söyleyecektim. Bu arada, beni misafir salonunda bekleyen siz miydiniz?"

"Evet, evet. Bendim."

"Öyle olduğunu anlamıştım. Güzel, o zaman haydi gidelim oraya. Allah aşkına, neler oluyor Poirot? Bir şey mi oldu?"

"Bir şey mi? Hayır. Ne olabilir ki?"

"Şey..." Etrafıma bakındım. Poirot ile yalnızdık. Valizlerim ortada görünmüyordu.

"Uşağın asık suratı bana bir şeyler..."

"Ah evet, Hatton. Ona aldırma Catchpool. Onun davranışlarının hiçbir özel anlamı yok. Bu onun karakteri."

"Emin misiniz? Çok tuhaf bir karakter."

"Oui."[1] Lady Playford bugün öğleden sonra, buraya gelmemden biraz sonra açıkladı bana bu durumu. Ona aynen sizin bana sorduklarınızı sordum, uşağın konuşmaması için bir şeyler olmuş olması gerektiğini düşündüğümü söyledim. Hatton'un bu tavrı, ona uzun yıllar hizmet ettikten sonra edindiğini anlattı. Bu arada söylememesinin daha doğru olacağı çok şey görüp yaşamış ve en doğrusunun mümkün olduğunca az konuşmak olduğuna karar vermiş. Lady Playford da bu durumu çok sinir bozucu buluyor. 'En gerekli ve temel bilgileri – örneğin yemek servisinin kaçta hazır olacağını ya da kömürün ne zaman geleceğini– bile, sanki ben ondan çok özenle korunan ve tehlikeli bir aile sırrını öğrenmek istiyormuşum gibi bir havada söylüyor,' diye yakındı bana. 'Bir zamanlar sahip olduğu karar verme yetisini tamamen kaybetti artık, bir şeyi saklamakla her şeyi söylemek arasında ayrım yapamıyor,' dedi."

"Peki, o zaman neden yeni bir uşak tutmuyor?"

"Aynı soruyu ben de sordum. Biliyor musun, seninle ben hep aynı şeyi düşünüyoruz."

"Peki, ne yanıt verdi?"

"Hatton'un kişiliğindeki gelişimi izlemekten hoşlanıyor ve onun alışkanlıklarının gelecekte nasıl bir değişim göstereceğini görmek istiyor."

Elinde bize ikram etmek üzere bir fincan çayla gelen birini görünce kızgınlıktan suratım asıldı. O anda ev sallandı, durdu, yeniden sallandı. Tam, "Tanrım, ne oluyor!" diye haykıracaktım ki merdivenin başında o zamana dek gördüğüm en iriyarı adamı gördüm. Aşağı iniyordu. Saman sarısı saçları, neşeli sevecen bir yüzü vardı. Gıdısı öne sarkmıştı, boynu

(1) (Fr.) Evet. –çn.

neredeyse yoktu. Başı gezegen boyutundaki bedeninin üzerine konulmuş bir bilye kadar küçük görünüyordu.

Attığı her adımla birlikte merdivenlerde korkunç gıcırtılar oluşuyor, ev adeta sallanıyordu. Hatta bir an tahtanın çatlayıp ayağını içine alacağından bile korktum.

Kendini tanıtmaya bile gerek duymadan, "Bu korkunç sesi duyuyorsunuz, değil mi?" dedi. "Rezalet bu! Basamaklar, üzerine bastığınızda inlememeliler. Onlar bunun için yapılmıyorlar mı – yani üzerlerine basılmak için?"

"Aynen öyle," dedi Poirot adama hak verdiğini belirterek.

"Değil mi?" dedi adam gereksiz yere. Beklediği yanıtı zaten almıştı. "Bakın, sorun merdivenleri olması gerektiği gibi yapmamaları. Ustalık diye bir şey kalmadı."

Poirot nazikçe gülümsedi, sonra beni kolumdan tutarak sola doğru çekti ve fısıldadı:

"Merdivenlerin gıcırdamasının tek nedeni adamın iştahı. Yine de adam avukat; eğer ben merdivenin yerinde olsaydım, yasal bir danışman edinirdim."

Poirot'nun güldüğünü fark edene kadar bunun şaka olduğunu anlayamamıştım.

Poirot'nun peşinden misafir odası olduğunu düşündüğüm yere gittim. Burası, kapının yanında büyük taş bir şöminenin durduğu büyük bir salondu. Şömine yanmıyordu ve burası giriş holünden daha da soğuktu. Odanın boyu eninden çok fazlaydı ve koltuklar odanın bir ucunda karmakarışık bir dizi halinde sıralanmış, diğer ucunda ise dağınık bir şekilde kümelenmişlerdi. Möblelerin bu şekilde düzenlenmesi odanın dikdörtgen şeklini vurguluyor, bölünmüş bir oda izlenimi uyandırıyordu. Odanın uzak ucundaki pencereler Fransız stiliydi. Dışarısı kararmış olmasına rağmen perdeler kapatıl-

mamıştı. Bu saate göre Clonakilty, Londra'dan çok daha karanlıktı.

Poirot salonun kapısını kapattı. Sonunda eski dostuma dikkatle bakma fırsatı buldum. Onu son görüşümden bu yana şişmanlamıştı, ayrıca bıyıkları uzamıştı – ya da en azından odanın bulunduğum noktasından öyle görünüyordu. Yanıma yaklaştığında aslında hiçbir fark olmadığını, bunun bir göz yanılsaması olduğunu anladım.

"Seni yeniden görmek ne büyük bir mutluluk, *mon ami!*[1] Buraya vardığımda Lady Playford senin de bu haftaki konuklar arasında olduğunu söylediğinde buna inanamadım."

Sevinci açıkça anlaşılıyordu, duygularımı bu denli net ve açık belli edemediğim için tuhaf bir suçluluk hissettim. Onun keyifli hali beni cesaretlendirmiş ve beni görünce hayal kırıklığı yaşamamış olduğunu anlamak beni rahatlatmıştı. Poirot'nun yanında, hayal kırıklığı yaratan bir yaratık olduğunu hissetmek hiç de zor değildi.

"Buraya gelene kadar benim de geleceğimi bilmiyor muydunuz?" diye sordum.

"*Non.*[2] Sana bir şey sormak istiyorum, Catchpool. *Neden* buradasın?"

"Sizinle aynı nedenden dolayı olduğunu düşünüyorum. Athelinda Playford bana mektup yazarak buraya gelmemi istedi. Ünlü bir yazarın evinde bir hafta geçirmeye davet edilmek pek sık rastlanan bir durum değil. Çocukken onun yazdığı kitaplardan birkaçını okumuştum ve..."

"Hayır, hayır. Beni yanlış anladın. Ben de aynı nedenle buradayım, ama onun kitaplarından hiçbirini okumadım.

(1) (Fr.) Dostum. –çn.
(2) (Fr.) Hayır. –çn.

Lütfen bunu ona söylemeyin. Benim asıl sormak istediğim, Lady Playford'un niçin buraya gelmemizi istediği, yani senin ve benim? Hercule Poirot'nun davet edilmesinin tek nedeninin onun gibi benim de kendi alanımdaki en yetkin ve en ünlü kişi olmamdan kaynaklandığını düşünmüştüm. Ama şimdi bunun doğru olamayacağını anlıyorum çünkü sen de buradasın. Acaba... Lady Playford Londra'daki Bloxham Otel'de olanları okumuş olabilir mi?"

O olayı konuşmak bile istemiyordum.

"Karşılaşmamızdan önce, beni buraya davet etmesinin nedeninin bana polis teşkilatının çalışmalarıyla ilgili soru sormak olduğunu düşünmüştüm. Böylece kitaplarındaki detaylar daha doğru olabilecekti. Tabii bu da daha gerçekçi öyküler..."

"*Oui, oui, bien sur.*[1] Söyleyin bana Catchpool, davet mektubu hâlâ yanınızda mı?"

"Hımm? Hangi mektup?"

"Lady Playford'un gönderdiği mektup?"

"Ah evet. Cebimde." Mektubu çıkarıp ona uzattım.

Mektuba hızla göz gezdirdikten sonra bana geri verdi.

"Bana gönderilenin aynısı. Hiçbir şey açıklamıyor. Belki de haklısınız. Eğer bizden profesyonel becerilerimiz hakkında bilgi almaya çalışırsa çok şaşırırım."

"Ama... Onu gördüğünüzü söylediniz. Sormadınız mı?"

"*Mon ami*, benim bir yere varır varmaz ev sahibesine, 'Beni niçin çağırdınız?' diye soracak kadar kaba olabileceğimi düşünebiliyor musunuz? Bu hiç hoş olmazdı."

"Herhangi bir bilgi de mi vermedi? Bir ipucu, bir ima?"

---

(1) (Fr.) Evet, evet, elbette. –çn.

"Pek zamanı olmadı. Avukatıyla yapacağı toplantıya hazırlanmak için çalışma odasına gidiyordu, yalnızca bir-iki dakika görüşebildik."

"Merdivendeki o adamla mı? Hani şu çok şişman olan?"

"Bay Orville Rolfe mu? Hayır, hayır. O da avukat ama Lady Playford'un randevusu saat tam dörtte tamamen başka biriyleydi. Onu da gördüm. Adı Michael Gathercole. Şimdiye dek rastladığım en uzun boylu insanlardan biri. Burada olmaktan pek mutlu değilmiş gibi görünüyordu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sanki kişiliğinden sıyrılıp kurtulmak istermiş gibi bir hali vardı, üzerimde öyle bir izlenim bıraktı."

"Ah, anlıyorum."

Aslında pek bir şey anladığım söylenemezdi ama daha fazla açıklama istemenin ters etki yapacağından çekiniyordum.

Poirot başını salladı.

"Haydi gelin, paltonuzu çıkarın ve oturun." Kendisi de oturdu. "Bu bir bilmece. Özellikle de burada olan diğer kişileri de düşününce."

"Acaba birinin bize çay getirmesini istememiz mümkün olabilir mi? Lady Playford çok meşgulse bile uşağın hizmetçi kızlardan birini gönderebileceğini düşünmüştüm."

"Kimsenin bizi rahatsız etmemesini özellikle istedim. Buraya vardığımda bir şeyler içtim, kısa bir süre sonra da bu odada içecek servisi yapılacağını duydum. Pek zamanımız yok, Catchpool."

"Zaman mı? Ne için?"

"Eğer otururseniz öğreneceksiniz." Poirot hafifçe gülümsedi. Hiç bu denli sakin ve kararlı olmamıştı.

Ürpererek oturdum.

3. BÖLÜM

Ölüme Duyulan Özel İlgi

Poirot, "Sana bizim dışımızda burada kimlerin olduğunu söylemeliyim, *mon ami*," dedi. "Buradaki tek misafir sen ve ben değiliz. Lady Playford da dahil tam on bir kişiyiz. Eğer çalışanlar da sayılacak olursa üç kişi daha var: Uşak Hatton, hizmetçi kız Phyllis ve aşçı Brigid. Sorun şu: Çalışanları da saymamız gerekiyor mu?"

"Ne olarak? Ya da ne için? Siz neden bahsediyorsunuz Poirot? Buraya County Cork bölgesinin nüfus çalışması için mi geldiniz – her evde ortalama kaç kişi yaşıyor filan?"

"Mizah anlayışını özlemişim, Catchpool, ama ciddi olmalıyız. Dediğim gibi, fazla zamanımız yok. Çok yakında –yarım saat içinde– biri bizi içki servisini hazırlamak için rahatsız edecek. Şimdi dinle, Lillieoak'ta bizim ve çalışanların dışında, ev sahibemiz Lady Playford, sana daha önce de söz ettiğim iki avukat, Gathercole ve Rolfe var. Ayrıca Lady Playford'un özel sekreteri Joseph Scotcher, sonra Sophie Bourlet adında bir hemşire..."

"Hemşire mi?" Koltuğun kenarına doğru yaslandım. "Lady Playford'un sağlığı bozuk mu?"

"Hayır. Bırak da sözümü bitireyim. Bunların dışında Lady Playford'un iki çocuğu, birinin karısı ve diğerinin erkek arkadaşı da buradalar. Aslına bakarsan ben Bayan Claudia, Playford ile Bay Randall Kimpton'un nişanlandıklarını ve yakında evleneceklerini düşünüyorum. Claudia, Lillieoak'ta yaşıyor. Genç adam İngiltere'den gelmiş. Ama Amerika doğumluymuş, tipik bir Oxford'lu, sanırım Lady Playford da öyle olduğunu söylemişti."

"Bütün bunları ondan mı öğrendiniz?"

"Tanıştığın zaman onun çok kısa bir süre içinde sana birçok şeyi iletme yeteneği olduğunu göreceksin, hem de büyük bir hızla ve çok renkli bir biçimde."

"Anlıyorum. Bu insanı ürküten bir durum gibi görünüyorsa da, –uşağı düşününce– bu evde en azından konuşabilen birinin olduğunu öğrenmek güzel. Buradakilerle ilgili açıklamalarınız bitti mi?"

"Evet, ama henüz sana son iki kişiden bahsetmedim. Matmazel Claudia'nın kardeşi, Lady Playford'un oğlu Harry, Altıncı Clonakilty Vikontu. Onunla da karşılaştım. O da burada karısı Dorothy ile yaşıyor. Ha, bu arada karısına Dorro diye hitap ediyor."

"Peki, tamam. Ancak ben halen birlikte bir kadeh bir şey içmeden bu insanların listesini çıkarmamızın gereğini anlayamadım. Bu niçin bu kadar önemli? Aslına bakarsanız öncelikle odamı bulmak, akşamki aktivitelere katılmadan önce yüzümü yıkayıp kendime gelmek isterdim, böylece..."

"Yüzün yeterince temiz," dedi Poirot otoriter bir sesle. "Başını çevir ve kapıda ne var gör."

Dediğini yaptım ve karşımda iki öfkeli göz, büyük siyah bir burun ve uzun sivri dişlerle dolu yarı açık koskocaman bir ağız gördüm.

"Tanrım, bu da ne?"

"Bir panter yavrusunun doldurulmuş kafası; Vikont Playford'un, yani Harry'nin el emeğinin ürünü. Kendisi hayvan doldurma konusuyla ilgileniyor." Poirot kaşlarını çatıp düşündü ve ekledi. "Bu konuda fazlasıyla heyecanlı ve coşkulu, hiçbir hobinin insanı bu kadar tatmin edemeyeceği konusunda, karşılaştığı yabancıları bile ikna etmeye çalışıyor."

"Öyleyse giriş holündeki geyik başı da onun olmalı."

"Ona hayvan doldurmak için gerekli araç gerece ve bilgiye sahip olmadığımı söyledim. Tek ihtiyacım olanın biraz tel, bir çakı, iğne iplik, kenevir ve arsenik olduğunu söyledi. Bu fikri çok itici bulduğumu ona söylememenin daha doğru olacağını düşündüm."

Gülümsedim.

"Arseniğin karıştığı bir hobinin, bu zehrin neden olduğu cinayetleri çözmüş bir dedektif için cazip olamayacağı kesin."

"Zaten benim de seninle konuşmak istediğim buydu, *mon ami*. Ölüm. Vikont Playford'un hobisi bir şekilde ölümle ilgili. Hayvanlarla, insanlarla değil; ama sonuçta ölmüş canlılarla."

"Elbette. Ama ben yine de hiçbir bağlantı göremiyorum."

"Joseph Scotcher adını anımsıyorsunuz, değil mi? Biraz önce bahsettim."

"Evet, Lady Playford'un sekreteriydi, değil mi?"

"Ölüyor. Doğuştan böbrek hastası o. Hemşire Sophie Bourlet'in burada yaşamasının nedeni de bu; onun bakımıyla ilgileniyor."

"Anlıyorum. Demek sekreter ve hemşire de Lillieoak'ta yaşıyorlar."

Poirot başıyla onayladı.

"Evet, burada ölümle şöyle ya da böyle ilgisi olan üç kişi bir araya toplanmış durumda. Ve sen Catchpool. Ve de ben. Meslek yaşamımız boyunca birçok vahşi, acımasız ölüm olayıyla baş etmeye çalıştık. Claudia Playford ile evlenecek olan Bay Randall Kimpton... Sence onun mesleği ne?"

"O da mı ölümle ilgili? Cenaze işleri mi yapıyor? Yoksa mezar taşı mı oyuyor?"

"Oxfordshire bölgesi polisi için patolog olarak görev yapıyor. O da ölümle haşır neşir. *Eh bien,* Bay Gathercole ve Bay Rolfe hakkında bir şey sormayacak mısınız?"

"Gerek yok. Avukatlar zaten her gün ölüm olaylarıyla uğraşıyorlar."

"Bu, Gathercole ve Rolfe firması için özellikle doğru, onların uzmanlık alanları da bu: Zenginlerin varlık yönetimleri ve vasiyetname düzenlemeleri. Catchpool, şimdi artık durumu anlıyorsun değil mi?"

"Peki ya Claudia Playford ve Vikont'un karısı Dorro? Onların ölümle ilgisi ne? Yoksa biri çiftlik hayvanlarını boğazlıyor, diğeri de ceset mi mumyalıyor?"

Poirot ciddi bir ifadeyle, "Şaka yapıyor olmalısınız," dedi. "Amatörce ya da profesyonelce, ölümle bir şekilde ilgilenen bu kadar insanın aynı zamanda Lillieoak'ta bir araya gelmesi sizce de ilginç değil mi? Lady Playford'un kafasından ne geçtiğini bilmek isterdim. Bunun rastlantı olduğuna inanamam."

"Şey, akşam yemeğinden sonrası için bir tür oyun planlamış olabilir tabii. Gizemli polisiye romanlar yazan biri ola-

rak bizi kuşkulandırmak istemiş olabilir. Bu arada Dorro ve Claudia'yla ilgili soruma hâlâ yanıt vermediniz?"

"Bu konuyla onlar arasında bağlantı kuramadığımı itiraf etmeliyim," dire itiraf etti Poirot istemeyerek.

"O zaman bu kesinlikle bir rastlantı! Şimdi izninizle akşam yemeğinden önce ellerimi ve yüzümü yıkamak istiyorum..."

"Neden benden kurtulmaya çalışıyorsun, *mon ami?*"

Tam kapının eşiğinde kalakaldım. İlk anda bundan bahsetmediği için bu konuyu açmayacağını düşünmüş olmam aptallıktı.

"Ben, sizin ve benim *les bons amis*[1] olduğumuzu sanıyordum."

"Öyleyiz de. Yalnızca işten başımı kaldıramayacak kadar meşguldüm, Poirot."

"Ah, meşgul. Tek nedenin bu olduğuna inanmamı beklemiyorsunuz herhalde."

Kapıya doğru baktım.

"Hemen gidip o suskun uşağı bulacak ve bana acilen odamı göstermezse isyan nasıl olurmuş göstereceğim," diye mırıldandım.

"Siz İngiliz erkekleri! Duygularınız ne kadar güçlü, öfkeniz ne kadar fazla olursa olsun asla öyle bir şey olmadığını iddia etme ve bunu baskılama isteğiniz daima ağır basıyor."

O anda kapı açıldı ve otuz-otuz beş yaşlarında olduğunu tahmin ettiğim bir kadın içeri girdi. Payetli yeşil bir elbise giymiş ve omzuna da beyaz bir şal atmıştı. Aslında tam olarak yürüyerek de girmedi, aynen av peşindeki bir kedi gibi içeri

(1) (Fr.) İyi arkadaş.–çn.

süzüldü. Başkalarına tepeden bakan bir havası vardı, sanki normal bir şekilde bir odaya girmek ona çok uzak bir şeymiş gibi. Bedeninin her hareketiyle çevresindekileri üstünlüğüyle ezmek ister gibiydi – örneğin Poirot ve beni.

Yine de onun olağanüstü bir güzelliği olduğunu belirtmeliyim: özenle taranmış kahverengi parlak saçlar, kusursuz oval bir yüz, gür kirpiklerin çevrelediği pırıl pırıl parlayan, muzip, kedilerininkini andıran kahverengi gözler ve çıkık elmacık kemikleri. Etkileyici, göz kamaştırıcı bir görünümü vardı ve o da bu çekiciliğin farkındaydı. Daha konuşmaya başlamadan hırçın ve geçimsiz bir insan olduğu anlaşılıyordu.

"Ah," dedi ellerini beline koyarak. "Bakıyorum misafirler gelmiş bile. Ama içki servisi henüz başlamamış. Bu böyle olmamalıydı. Sanırım ben erken geldim."

Poirot hemen ayağa fırlayarak önce kendini, sonra da beni tanıttı. Kadının soğuk, zarif elini sıktım.

"Memnun oldum," ya da buna benzer bir yanıt vermedi.

"Ben de Claudia Playford. Ünlü romancının kızı, Vikont Playford'un kız kardeşi. Aslında ablası. Unvan küçük kardeşime geçti, bana değil, çünkü o bir erkek. Bunun ne mantığı olabilir ki? Ondan çok daha iyi bir Vikont olabilirdim. Doğrusunu isterseniz tereyağlı bir kurabiye bile Harry'den daha iyi bir Vikont olur. Neyse... Sizce bu adil mi?"

Doğruyu söyledim.

"Şimdiye kadar bunu hiç düşünmedim."

Poirot'ya döndü.

"Peki ya sizce?"

"Eğer o unvanı almış olsaydınız da şimdi kendi kendinize, 'İstediğime ulaştım ama mutlu ve huzurlu muyum?' diye soruyor olurdunuz."

Claudia kibirli bir havada dudak kıvırdı.

"Masallardaki aptal çocuklara benzeme korkusundan bile böyle bir şey söylemezdim," dedi. "Ayrıca mutsuz olduğumu kim söyleyebilir ki? Çok mutluyum, konu benim bunu gönül rahatlığıyla kabul etmiş olup olmamam değil, bunun adil olup olmadığı. Sizin pırıl pırıl bir zekânız ve olağanüstü sağduyunuz olduğu söyleniyordu, Mösyö Poirot? Herhalde onları Londra'da bıraktınız."

"Hayır, nereye gidersem benimle gelirler, matmazel. Eğer şu dünyadaki 'Çok mutluyum,' diyebilen ender insanlardan biriyseniz şundan emin olabilirsiniz: Yaşam size birçok insandan çok daha adil davranmış."

Claudia Playford kaşlarını çattı.

"Kendimden ve ağabeyimden bahsediyordum, başka birinden değil. Eğer adil olmak istiyorsanız değerlendirmenizi ikimizin durumuyla sınırlandırabilirsiniz. İddianızı desteklemek için binlerce kişiden oluşan bir isimsiz kalabalığı sinsice işin içine sokmanızın hiçbir anlamı yok; çünkü siz de çok iyi biliyorsunuz ki ancak konuyu çarpıtarak kazanabilirsiniz."

O sırada kapı yeniden açıldı ve bu kez de akşam yemeği için giyinmiş bir adam içeri girdi. Claudia neşeyle el çırparak belirgin bir şekilde iç çekti. Sanki adamın gelemeyeceğinden korkuyormuş da geldiği ve onu korkunç kaderinden kurtardığı için çok sevinmiş gibi bir hali vardı.

"Sevgilim."

O andaki davranışı ve Poirot ile bana karşı davranışı arasındaki tezatlık kesinlikle bundan daha fazla olamazdı.

Yeni gelen yakışıklı ve tıraşlıydı, etkileyici, güzel bir gülüşü vardı. Siyah düz saçları alnının bir tarafına doğru düşmüştü.

"Nihayet gelebildin, sevgilim," dedi Claudia genç adama sarılarak. "Seni her yerde aradım." Adam o âna dek gördüğüm en güzel ve beyaz dişlere sahipti. Hatta bu denli güzel dişlerin bir ağızda doğal olarak geliştiğine inanmak bile çok güçtü.

"Bakıyorum da konuklarımızdan bazıları gelmiş bile. Muhteşem bir şey bu! Hoş geldiniz, sizi burada ağırlayacak olmak büyük bir zevk."

"Sen bu evde birini karşılayacak pozisyonda değilsin, sevgilim." Claudia genç adamı katı ama alaycı bir sesle uyardı. "Unutma, sen de misafirsin burada."

"O zaman bunu senin adına yaptığımı düşünebilirsin."

"Olmaz. Ben tamamen farklı şeyler söylerdim."

Poirot, "Bunu zaten en anlamlı şekilde yaptınız, Matmazel," diye anımsattı.

"Onlara karşı da mı ters davrandın, tatlım? Ona aldırmayın, beyler." Genç adam elini uzattı. "Kimpton. Dr. Randall Kimpton. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum." Konuşurken çok ilginç bir tavrı vardı, bu hemen dikkatimi çekti. Bu Poirot'nun da gözünden kaçmamıştı.

Kimpton'un gözlerinde dudaklarının hareketiyle birlikte sanki bir kıvılcım çakıyor ve sönüyordu. Koskocaman gözlerde beliren bu pırıltı yalnızca bir saniye sürüyor ama yine de karşısındakine coşku dolu bir ilgiyi iletmeye yeterli oluyordu. Ve siz doğal olarak bunun sizden hoşlanmasından kaynaklandığı gibi bir duyguya kapılıyordunuz.

Poirot'nun bana, Claudia'nın erkek arkadaşının Amerikalı olduğunu söylediğinden emindim. Aksanında bundan en ufak bir iz bile yoktu ya da en azından ben bir şey fark edemedim.

Tam bunu düşündüğüm sırada Poirot, "Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, Dr. Kimpton," dedi. "Yalnız... Lady Playford bana sizin Amerika Boston'dan olduğunuzu söylemişti."

"Zaten öyleyim. Sanırım Amerikalıya benzemediğimi söylemek istiyorsunuz. Neyse, umarım hiç benzemiyorumdur. Oxford Üniversitesi'ne geldiğim anda bu fırsattan yabancı kökenimin tüm olumsuz izlerinden kurtulmak için yararlandım. İngilizcem ise tamamen Oxford ürünü."

"Randall'ın, yaşamındaki tüm olumsuzluklardan kolayca kurtulmak gibi bir yeteneği var, öyle değil mi sevgilim?" dedi Claudia oldukça sert bir tonda.

"Ne? Ah!" Kimpton mutsuz görünüyordu. Davranış biçimi tamamen değişmişti. Claudia'nınki de öyle. Genç kadın sevgilisine, söz dinlemeyen yaramaz öğrencisine bakan ve onun konuşup açıklama yapmasını bekleyen bir öğretmen havasında bakıyordu.

Kimpton sonunda kısık bir sesle konuşmaya başladı.

"Sevgilim, bir tanem, lütfen bana kınanmayı sonuna kadar hak eden hatamı anımsatarak kalbimi kırma. Beyler, bir zamanlar o kadar aptaldım ki, önce bu olağanüstü kadını karım olmaya ikna etmek için her yola başvurdum, sonra da kendi isteklerimden bile kuşku duyacak kadar aptallaştım..."

Genç kadın, "Senin pişmanlıkların ve kendini suçlamaların hiç kimseyi ilgilendirmiyor, Randall," diye sözünü kesti. "Tabii benim dışımda; ben bunları dinlemekten asla bıkmayacağım. Bu arada seni uyarıyorum, evlilik tarihini kesinleştirmeyi kabul etmemi bekliyorsan, benim yanımdayken kendini biraz daha suçlamalı, pişmanlığını daha çok belirtmelisin."

"Bir tanem, ölene dek kendimi suçlamaktan, pişmanlığımı dile getirmekten, özür dilemekten ve kendimi yermekten başka bir şey yapmayacağım," diyen Kimpton'un gözleri parlıyordu. Bu söylediklerinde samimiydi. İkisi de bizim orada olduğumuzu unutmuş gibiydiler.

"Güzel. Öyleyse şimdilik, kendimi senden yoksun bırakmak için bir neden görmüyorum." Claudia birden gülümsedi, sanki bu gülümsemesiyle genç adamı teselli etmek ister gibiydi.

Kimpton yeniden özgüvenini kazanmış gibiydi. Genç kadının elini tutarak öptü.

"Evlilik tarihini saptayacağız, bir tanem, hem de en yakın zamanda."

"Gerçekten mi?" Claudia neşeyle güldü. "Göreceğiz bakalım. Yine de kararlılığını takdir ediyorum. Yeryüzünde senin dışında beni ikinci bir kez kazanabilecek başka bir adam olduğunu sanmıyorum. Ya da bir kez bile."

"Çünkü başka hiçbir erkek seni benim kadar tutkuyla sevip sana tapamaz, bir tanem."

Claudia, "Buna inanıyorum," dedi. "Bu yüzüğü bir daha takacağımı asla düşünemezdim bile, ama takıyorum işte." Bir an sol elinin üçüncü parmağındaki büyük elmas tektaş yüzüğe baktı.

Bir kez daha onun iç çektiğini duydum ama bu kez iç çekmenin sesi kapının üçüncü bir kez açılmasıyla gölgelendi. Kapının eşiğinde genç bir hizmetçi belirdi. Sarı saçlarını hemen arkasında topuz yapmıştı ve topuzu kız konuştukça tuhaf bir şekilde oynuyordu.

"Odayı içki servisi için hazırlamaya gelmiştim," diye mırıldandı.

Claudia Playford bana ve Poirot'ya doğru eğildi ve yüksek sayılabilecek bir tonda bir sesle fısıldadı.

"İçkinizi yudumlamadan önce muhakkak koklayın. Phyllis'in kafası her zaman karışıktır. Onu hâlâ niçin burada tuttuğumuza hiçbir anlam veremiyorum. Şarapla banyo suyu arasındaki farkı bile ayırt edemez o."

4. BÖLÜM

Beklenmedik Bir Hayran

Zamanla gerek profesyonel gerekse sosyal yaşamımda deneyimlediğim bir durum da, ne zaman kalabalık bir grup insanla karşılaşsam, bir şekil de –sanki doğaüstü bir içgüdünün etkisiyle– bunlardan hangileriyle konuşmaktan zevk alacağımı ve hangilerinden kaçınmam gerektiğini bilmemdir.

Aynı şey akşam yemeği için hazırlanıp misafir odasına döndüğümde de oldu. Oda insan doluydu ama ben birden Poirot'nun önceden bana tarif ettiği avukat Michael Gathercole'ün yanında olmam gerektiğini hissettim.

Gathercole ortalamalara göre uzun sayılacak bir adamdan çok daha uzundu ve sanki boyunu gizlemek ister gibi biraz kambur duruyordu.

Poirot haklıydı: Gathercole kesinlikle fiziksel yapısından rahatsız oluyormuş gibi davranıyordu. Kolları iki yanından huzursuz bir biçimde sallanıyor, birazcık hareket etse bile beceriksizce ve sabırsızca –onun dışında kimsenin görmediği ama ona yapışmış– uygunsuz bir şeyden kurtulmak istiyormuş gibi davranıyordu.

Bunun dışında aslında yakışıklı bir adamdı. Yüzü bana, sahibi tarafından sıklıkla tekmelenmiş ve her an yeniden tekmelenebileceğinden emin, sadık bir köpeği anımsatıyordu. Yeni tanıdığım bu insanlar içinde en aklı başında ve tutarlı görünen oydu.

Misafir odasına diğer yeni gelenler ise aşağı yukarı Poirot'nun söylediklerivdi. Lady Playford içeri girerken karmaşık bir anekdot anlatıyordu ama bunu özel olarak anlattığı biri yoktu. Yüksek tondaki melodik sesi ve eğimli bir kuleyi andırır şekilde sarılıp topuz yapılmış saçlarıyla tam beklediğim gibi görkemli, etkileyici bir havası vardı. Onun hemen arkasından gezegen boyutlarındaki avukat Orville Rolfe, sonra sarı saçlı, basık kare yüzlü genç bir adam olan Vikont Harry Playford geldi. Genç adamın uzak ve soğuk olsa da hoş bir gülümsemesi vardı. Sanki bir şeyden dolayı mutlu olmuş ve bu neşesinin kaybolmamasına çalışıyor gibiydi. Karısı Dorro uzun boylu, ince, derin bir çukuru olan uzun bir boyna sahip, insana av kuşlarını anımsatan bir tipti. İnsan onun boynundaki çukura rahatlıkla bir çay fincanı yerleştirebilir ve fincan orada başarıyla dururdu.

Odaya son gelenler, Lady Playford'un sekreteri Joseph Scotcher ve onu tekerlekli sandalyeyle misafir odasına getiren siyah saçlı, siyah gözlü bir kadın oldu. Bu kadın, hemşire Sophie Bourlet olmalıydı. Cana yakın, hoş ama aynı zamanda etkili bir gülümsemesi vardı; sanki özellikle böyle bir gülümsemenin ve alçakgönüllü tavırların bu ortama uygun olduğuna karar vermiş gibiydi. Odadakiler arasında basit bir sorununuz olsa tereddütsüzce başvurabileceğiniz tek kişi oydu sanki. Kolunun altında bir deste kâğıt olduğu dikkatimi çekti. Fırsatını bulur bulmaz kâğıtları pencerelerden birinin hemen yakının-

daki küçük yazı masasının üstüne bıraktı. Böyle yaparak Lady Playford'a yaklaşıp ona kısık bir sesle bir şeyler söyleme fırsatı da bulmuş oldu. Lady Playford masadaki kâğıtlara bakarak başını salladı.

Hemşirenin Scotcher'in yaşama gücünün giderek azalmasıyla onun Lillieoak'taki sekreterlik işlerini de devralmış olup olmadığını merak ettim. Hemşireden çok sekreter gibi giyinmişti. Diğer kadınların hepsinin üzerinde gece elbiseleri vardı. Sophie ise öğleden sonra ofisteki bir toplantıya gidercesine düzgün ve resmi giyimliydi.

Scotcher kumral bir adamdı, hemşiresiyse esmer. Scotcher'in saçları altın sarısıydı ve yüzü solgundu. Hatları dikkat çekecek kadar güzeldi; erkekten çok, güzel bir genç kıza yakışacak hatlardı bunlar, öte yandan tehlikeli denecek kadar inceydi: Solup giden bir melek! Onun hastalanmadan önce güçlü kuvvetli biri olup olmadığını merak ettim.

Gathercole'ün önüne oldukça hızlı ulaşmayı başardım ve hemen ardından da olağan tanışmalar, tanıştırmalar başladı. Gathercole uzaktan göründüğünden çok daha sıcak ve samimi bir insandı. Bana Athelinda Playford'un Shrimp Seldon kitaplarını ilk kez çocukluğunun büyükçe bir kısmını geçirdiği yetimhanede keşfettiğini ve şimdi başarılı bir avukat olduğunu anlattı. Lady Playford'dan hayranlık ve çok büyük bir saygıyla bahsediyordu.

Konuşmanın bir noktasında, "Ona çok düşkün olduğunuz anlaşılıyor," dedim.

Yanıtı, "Onun eserlerini okuyan herkes öyledir. Bence o bir dâhi," oldu.

Kesinlikle inandırıcı olmayan Çavuş Salak ve Müfettiş Embesil'i düşündüm ve beni buraya davet eden ev sahibesi bu

denli yakınımdayken onun yaratıcılığı eleştirmenin haksızlık olacağına karar verdim.

"Son zamanlarda İngiliz ailelere ait birçok ev temeline kadar yakılıp yıkıldı... Hiç hoş olmayan bir durum bu."

Başımla onayladım. Bu bir İngiliz'in, Clonalkilty'deki hafta sonu tatilinin başlangıcında tartışmak isteyeceği bir konu değildi.

"Hiç kimse Lillieoak'un yakınına bile gelmiyor," dedi Gathercole. "Lady Playford'un kitapları o kadar seviliyor ki en başıboş, kanunları hiçe sayan insan sürüleri bile onun evine zarar vermeyi göze alamıyorlar, ya da bunlar Athelinda Playford adının bir anlam ifade ettiği başka etkili gruplar tarafından önleniyor."

Bu bana pek olasıymış gibi görünmüyordu. Hangi yasadışı insan sürüsü yalnızca Shrimp Seddon ve onun kurgu dostları için etrafı kasıp kavurmaktan vazgeçerdi ki? Yoksa genç Shrimp gerçekten bu kadar etkili miydi? Onun şişko, uzun saçlı köpeği Anita öfkeli bir isyancının yüzünü güldürüp, davasını unutmasını sağlayabilir miydi? Bundan çok kuşkuluydum.

Gathercole, "İkna olmadığınızı görüyorum," dedi. "Unuttuğunuz şey, insanların Lady Playford'un kitaplarına henüz çocukken gönül verdikleri. Bu tür bir gönül bağı çok zor ama aynı zamanda çok güçlüdür, sonradan politik görüşünüz ne olursa kendinizi bundan vazgeçiremezsiniz."

İçimden, yetimhanede büyümüş bir öksüz olarak konuşuyor, diye düşündüm. Shrimp Seddon ve çetesini ailesinin yerine koymuş olmalıydı.

Bir öksüz ve yetim...

O anda aklıma Lillieoak'taki konuklardan birinin daha ölümle arasında bir ilişki olduğu geldi. Michael Gathercole'ün ebeveynleri ölmüştü. Acaba Poirot bunu biliyor muydu? Tabii ki Gathercole'ün Lillieoak ile ilişki vardı: firmasındaki uzmanlığı, servetten kaynaklanan mal-mülkün yönetimi. Ne kadar aptaldım; yeryüzünde herkesin ölen bir akrabası vardı. Poirot'nun ölümle bağlantılı bir toplantı fikrinin gülünç olduğuna karar verdim.

Gathercole yanımdan ayrılarak bardağını doldurmaya gitti. Hemen arkamda Harry Playford, Orville Rolfe ile büyük bir heyecanla hayvan postu doldurma sanatı üzerinde konuşuyordu. Harry'nin adım adım bu yöntemi açıklayan konuşmasını duymak istemiyordum. Odanın öbür tarafına doğru yürüyüp, Randall Kimpton ile konuşan Poirot'nun yanına gittim.

"Cinayetlerin çözümünde psikolojiye çok fazla önem verdiğinizi ve güvendiğinizi duydum, bu doğru mu Mösyö Poirot?"

"Öyle."

"Ah! Bağışlayın ama bu konuda size katılmadığımı söyleyeceğim. Psikoloji fazlasıyla soyut bir kavram. Gerçek ve var olduğunu bile kim iddia edebilir ki?"

"Gerçek, mösyö. Emin olun, gerçeğin ta kendisi."

"Öyle mi? Tabii ki insanların kafalarında belirli düşünceleri olduğunu inkâr edecek değilim, ancak ben, insanların bu düşüncelerinin altında yatanın ne olduğuna bakıp çıkarımlar yapmak gibi bir görüşe karşıyım. Zihinsel işlevlerin insan davranışlarını etkilediği konusunda korkarım ikna olamıyorum. Hatta bir katil bunda haklı olduğunuzu kabul etse, 'Kesinlikle öyle, bilinçaltıma yerleşmiş kıskançlığın etkisiyle

gözüm döndüğü için yaptım bunu ya da kafasını ezip parçaladığım yaşlı kadın bana çocukluğumda çok acı çektiren dadımı anımsatıyordu,' dese bile, herifin doğruyu söylediğini nereden bileceksiniz?"

Bu sözcüklere genç adamın gözünde beliren sayısız zafer parıltısı eşlik etti. Sanki her bir gözü ayrı ayrı Kimpton'un özgüvenli tartışma şeklini kutluyorlardı. Doktor bu konudan vazgeçmek ya da başka bir konuya geçmek niyetinde değilmiş gibi görünüyordu. Bir an aklıma, Claudia'nın onun kendisini iki kez kazandığına dair söyledikleri geldi ve bunun üstü kapalı bir gözdağı olup olmadığını merak ettim. Claudia baskıya, zora gelecek bir tip gibi görünmüyordu ama yine de... Kimpton'un yolundan şaşmaz, kibirli kararlılığında insanı korkutan bir şeyler vardı – karşı konulamaz bir kazanmak, baskın çıkmak ve haklı olmak isteği.

Belki de her şeye rağmen Harry'nin ölü leoparın beynini nasıl çıkardığını dinlemek daha rahatlatıcı olacaktı.

Neyse ki bu sıkıcı durumdan Sophie Bourlet'in sürdüğü tekerlekli sandalyesiyle yanıma gelen Joseph Scotcher sayesinde kurtuldum.

"Siz Catchpool olmalısınız," dedi Scotcher içten, sıcakkanlı bir sesle. "Sizinle tanışmış olmaktan çok büyük mutluluk duydum." Elini uzattı. Bu eli elimden geldiğince nezaketle sıktım. Joseph'in sesi dış görünümünden beklenemeyecek kadar tok ve güçlüydü.

"Kim olduğunuzu bildiğim için şaşırdığınızı görüyorum. Tabii ki sizden bahsedildiğini duydum. Bloxham Oteli cinayetleri, bu yılın şubatında."

Kendimi suratıma şamar yemiş gibi hissediyordum. Zavallı Scotcher, sözlerinin bu etkiyi yapacağını bilemezdi elbette.

"Bağışlayın, kendimi tanıtmayı ihmal ettim: Joseph Scotcher. Ve bu da hayatımın ışığı – hemşirem, arkadaşım ve şans meleğim Sophie Bourlet. Burada olabilmemi ona, yalnızca ona borçluyum. Kendisine bakan Sophie gibi bir hemşiresi olan hastanın ilaca filan ihtiyacı yoktur."

Hemşire bu abartılmış övgü ve komplimandan çok duygulanmış olmalıydı ki utanarak başını başka yöne çevirdi. Hemşire ona âşık, diye düşündüm. Ona âşık ve bu duruma katlanmakta zorlanıyor.

Scotcher muzipçe, "Sophie evlilik teklifimi kabul etmeyerek bir anlamda beni yaşama bağlıyor," dedi ve bana göz kırptı. "Bakın, o bunu kabul edene dek asla ölmeyeceğim."

Sophie yeniden bana döndü. Yanakları hâlâ hafif pembeydi ve hüzünlü gülümsemesi biraz olsun değişmişti.

"Siz ona bakmayın, Bay Catchpool. Gerçek şu ki, bana asla evlilik teklifi filan yapmadı. Bir kez bile."

Scotcher güldü.

"Bunun tek nedeni, bir kez dizlerimin üzerine çökersem kalkabileceğimden emin olamamam. Bu, güneş için kolay olabilir ama benim durumumdaki biri için hiç değil."

"Yükselsen de alçalsan da, Joseph, senin ışığın güneşten bile parlak."

"Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi Bay Catchpool? Onun için yaşamaya değer, hatta şu lanet böbreklerime rağmen."

Tam o sırada, "İzninizle beyler," diyen Sophie yazı masasına doğru yürüdü. Oturdu ve önceden buraya bıraktığı kâğıtlarla ilgilenmeye başladı.

Scotcher, "Ne kadar bencil bir insanım," diye yakındı. "Siz böbreklerimden bahsetmek istemiyorsunuz ama ben

yine de sizden bahsedeceğim yerde kendimden bahsediyorum. Bu sizin için çok zor olmalı." Kafasıyla Poirot'yu işaret ederek ekledi. "Gazetelerin sizinle acımasızca alay ettiklerini görmek beni çok üzmüştü. O iğrenç Bloxham cinayetlerinin çözümünde oynadığınız rolü sanki hiç fark etmemiş gibi kaleme almışlardı yazılarını. Umarım bundan bahsetmemin sizin için bir sakıncası yoktur."

"Hayır, yok," demek zorunda kaldım.

"Bakın, konuyla ilgili hemen her şeyi okudum. Bütün öyküyü. Bence olağanüstü bir öyküydü ve mezarlıktaki o keşfiniz olmasaydı olay asla çözümlenemezdi. Bence herkes olayın bu yönüne bakmayı unutuyor."

"Bence yeterince bakıyorlar," diye mırıldandım.

Scotcher benim için başka alternatif bırakmamıştı: Bir kez daha ister istemez, Monogram Cinayetleri olarak anılan o ölümleri düşündüm. Olay Poirot'nun dâhice çalışmaları sonucunda çözülmüştü ama gazetelerde bununla ilgili birtakım talihsiz yazılar çıkmasına da neden olmuştu, özellikle de benim açımdan. Poirot işin içinden ustalıkla sıyrılmayı bilmişti. Bense o kadar şanslı değildim. Gazeteciler beni bir dedektif olarak yeterli olmamakla suçlamış, zorlukların içinden çıkmak için Poirot'ya çok fazla bel bağladığımı ileri sürmüşlerdi. Bunun nedeni aslında yaptığım safça –belki biraz da fazla dürüst– açıklamalardı. Poirot'nun yardımı olmadan bu olayın içinden çıkmamın mümkün olmadığını itiraf etmiştim ve bu, gazetelere yansımıştı. Gazeteye gelen okur mektuplarında Scotland Yard'ın niçin bu olaya polis bile olmayan bir dostundan yardım almadan olayı çözemeyecek kadar, yetersiz bir dedektif atadığı soruluyordu. Kısacası bu olay unutulana kadar, birkaç

haftalık bir süre boyunca insanların alay konusu, bir anlamda günah keçisi oldum.

Birden kendimi o sıra düştüğüm kötü durumla yakından ilgilendiği anlaşılan Joseph Scotcher'e açıklama yaparken buldum.

"O zamandan beri işim gereği birçok cinayet olayıyla ilgilenmek durumunda kaldım, hatta bunlardan birini çözemedim de; ama bu kez çözümü çok zor, neredeyse olanaksız bu olayda, elimden gelen her şeyi yaptığım, inatla işin peşini bırakmadığım için övüldüm. Gazetelerin manşetlerinde cesur, yılmaz bir kahraman olduğumu okumak beni çok şaşırttı; hiç kimse benden daha cesur ve görevine bağlı olamazdı – genel kanı buydu."

Bundan tek bir sonuç çıkıyordu: Hercule Poirot'nun yardımıyla başarmaktansa tek başıma başarısız olmam daha iyiydi. Ondan uzak durmaya çalışmamın nedeni de buydu. Çünkü çözemediğim bir cinayette onun yardımını istememek söz konusu olduğunda kendime güvenemiyordum. Bunu Poirot'ya açıklamanın bir yöntemi kesinlikle yoktu, muhakkak her şeyin nedenini niçinini en ufak ayrıntısına kadar öğrenmek isteyecekti. (Tabii ki bu açıklamayı Joseph Scotcher'e yapmaktan kaçındım.)

"Birçok insanın gazetelerin size yaptığı haksızlığı, gazetecilerin baştan savma çalışmalarını ve dar görüşlülüklerini fark ettiklerinden eminim," dedi Scotcher. "*Times* gazetesine bu konuda bir mektup yazmak istemiştim ama..."

"Siz lütfen kendinizle ilgilenin, kendinize yoğunlaşın, benim için endişelenmeyin," dedim.

"Neyse, sizi içtenlikle takdir ettiğimi bilmenizi isterim," dedi gülümseyerek. "Ben bulmacanın eksik parçasını olması gereken yere asla sizinki gibi bir ustalıkla yerleştiremezdim. Benim gibi birçok insan da yapamazdı. Olağanüstü bir zekânız var. Tabii Poirot'nun da öyle."

Utanarak ona teşekkür ettim. Zekâmın olağanüstü olmadığının farkındaydım, Poirot benim anlık sezgi gücüm ve zekâm olmadan da Bloxham cinayetlerini çözerdi, bundan emindim ama yine de Scotcher'in nazik sözcükleri beni büyük ölçüde yüreklendirmişti. Onun ölmek üzere bir adam olması da konuyu bir şekilde daha da duyarlı hale getiriyordu. Çok etkilendiğimi itiraf etmeliyim.

Sanki bir sessizlik seline kapılmış gibi odanın içinde bir kıpırdanma başladı ve giderek yayıldı. Başımı çevirdiğimde Kâhya Hatton'un kapının eşiğinde durduğunu gördüm. Bizleri sanki söylemesi gereken çok önemli bir şey varmış gibi dikkatle süzüyordu.

Sophie ile birlikte yazı masasının başında duran Lady Playford onu görünce, "Ah!" dedi. "Hatton akşam yemeğinin hazır olduğunu belirtmeye –ya da benim belirtmemi istemeye– gelmiş. Teşekkürler Hatton."

Kâhya bunca insan karşısında bir şeyler söylemek zorunda kalmamış olmaktan mutlu olmuş görünüyordu. Hafifçe eğilerek geri çekildi.

Herkes kapıya doğru ilerlerken bilerek geride kaldım. Odada yalnız kalınca yazı masasına yaklaştım. Kâğıtlar büyük ölçüde elle yazılmıştı ve yazı bir hayli okunaksızdı, ama Shrimp sözcüğünü birçok noktada seçebildim. İki renkte mürekkep kullanılmıştı: kırmızı ve mavi. Bazı mavi sözcükler

kırmızıyla çember içine alınmışlardı. Bundan da Sophie'nin her şeye rağmen Lady Playford'un sekreterlik işlerini de hallettiği anlaşılıyordu.

Bir satırı okumaya çalıştım:

"Shrimp iplerden ve şemsiyelerden[1] kurtuldu." Yoksa 'parazit' miydi bu sözcük?

İncelemeye devam etmekten vazgeçerek yemek odasını aramaya çıktım.

(1) Yazar, kitabın İngilizcesinde, "şemsiye" anlamına gelen "parasol" sözcüğünü kullanarak bir sözcük oyunu yapıyor. –ed.n.

5. BÖLÜM

Akşam Yemeğinden Önceki Gözyaşları

Salondan çıktığımda nereye gideceğim konusunda en ufak bir fikrim bile yoktu ama uzaktan gelen sesler bana yol gösterdi. Tam evin öbür tarafından gelen kahkaha ve sohbet seslerine doğru ilerleyecektim ki çok daha rahatsız edici bir ses duydum: Biri yüksek sesle ağlıyordu.

Durdum, o anda ne yapmamın doğru olacağını bilemiyordum. Yaptığım uzun yolculuğun ardından çok acıkmıştım ve oraya vardığımdan beri bana hiçbir şey ikram edilmemişti. Yine de, bu kadar yakınındayken böylesine üzgün birini görmezden gelemezdim. Scotcher'in misafir salonunda bana söylediği nazik sözler –onun gibi tamamen yabancı olduğunu bildiğim birinin bana böylesine bir ilgi göstermiş olması– burada benim hakkımda kötü düşünmeyen başka yabancıların da olabileceğini düşünmemi, dolayısıyla kendimi önceki saatlere göre çok daha neşeli ve kaygısız hissetmemi sağlamıştı.

Bunun peşini bırakmamaya, böyle acı acı ağlayan her kimse ona nazik ve sevecen davranmaya kararlıydım.

Ağlama sesinin geldiği yönde ilerledim ve kısa bir süre sonra onu buldum. Ağlayan, hizmetçi kız Phyllis'ti. Hani şu Claudia'nın "kafası dağınık" olarak tanımladığı zavallı, şanssız kız.

"Alın," dedim ona temiz bir mendil uzatırken. "Bu kadar da kötü olamaz herhalde."

Kız beni kuşkulu gözlerle süzdü.

"Bunun benim iyiliğim için olduğunu söylüyor. Bu akşam yine bana bağırdı, beni azarladı... Sözde bunu benim iyiliğim için yapıyormuş. Benim için yaptıklarından bıktım, yapmasın, hepsi bu işte! Evime gitmek istiyorum."

"Burada yeni misiniz?" diye sordum.

"Hayır. Dört yıldır buradayım. Her yıl daha kötü oluyor. Hatta bazen her gün daha kötüleştiğini düşünüyorum."

"Kimden bahsediyorsunuz?"

"Aşçı. 'Mutfağımdan defol!' diye bağırdı bana. Halbuki yanlış hiçbir şey yapmamıştım. Elimden daha fazlası gelmiyor, dedim ona. Denedim ama elimden başka bir şey gelmiyor."

"Tanrım! Neyse, bak..."

"Sonra arkamdan geldi, sanki beni kovan o değilmiş de ben kaçmışım gibi. 'Nereye cehennem olup gidiyorsun?' diye bağırdı bana. 'Akşam yemeği servisini kimin yapacağını sanıyorsun?' Bakın, bir an bile peşimden ayrılmıyor."

Demek akşam yemeği servisini yapmakla görevlendirilen Phyllis'ti. Ama hiç de bunu yapacak durumda görünmüyordu. Bu beni ağlamasından ve söylediklerinden çok daha fazla panikletti. Açlıktan bayılmak üzere olduğumu hissediyordum, başım dönüyordu.

"Eğer Joseph olmasaydı hemen şimdi kaçıp giderdim," diye ekledi Phyllis.

"Joseph Scotcher mi?"

Başıyla onayladı.

"Onu biliyorsunuz, değil mi Bay..."

"Catchpool. Onun hakkında bilmem gereken ne? Sağlık durumunu mu kastediyorsunuz?"

"İyi değil. Bence bu çok yazık."

"Öyle."

"O burada bana değer veren tek kişi. Neden sanki diğerlerinden biri ölmüyor ki! Hiçbiri bana asla onun gibi bakmadı."

"Bakın, sakinleşin. Böyle konuşmamalısınız..."

"Kendini beğenmiş, kibirli Claudia ya da sürekli emreden Dorro... Bana sanki hiç yokmuşum gibi bakıyorlar ya da benimle konuşsalar da bana ayakkabılarındaki pislikmişim gibi davranıyorlar. Yemin ederim, Joseph giderse ben de giderim. O olmazsa burada bir gün bile durmam. O bana her zaman, 'Phyllis, senin içinde çok büyük bir güç ve güzellik var,' diyor. 'Aptal ihtiyar Bridget senin yarı değerinde bir kadın bile değil.' Yani aşçı, Joseph ona Bridget der, adı da bu zaten. 'O senin kesip attığın tırnak bile olamaz,' diyor bana. 'Bu yüzden o durmadan bağırıp çağırıyor, sense susuyorsun. Yalnızca zayıflar bağırarak başkalarını ezmeye, bastırmaya çalışırlar,' diyor."

"Söylediklerinde haklılık payı yok değil," dedim.

Phyllis kıkırdadı.

"Komik bir şey mi söyledim?" diye sordum.

"Siz değil. Joseph. Bana aynen şöyle dedi, 'Phyllis, benim mutfağım yok ama bir gün mutfağım olma onuruna ulaşırsam...' O hep böyle konuşur. Onun konuşma şekli beni hep

güldürmüştür. Ayrıca biliyor musunuz, bence o kibirli Randall Kimpton onu taklit ediyor; onun konuşmasını, tavırlarını... Ama Joseph'teki zarafet onda yok tabii, ne kadar uğraşırsa uğraşsın asla olamayacak da. 'Eğer bir mutfağım olması onuruna ulaşırsam...' dedi Joseph bana, 'yemin ederim seni asla oradan kovmayacağım. Aksine, senin her zaman orada olmanı isteyeceğim, üstelik de bir yumurta kırıp pişirmeyi becerememe rağmen.' Ne kastettiğimi anlıyorsunuz, değil mi? Joseph o kadar iyi bir insan ki. Yalnızca onun için kalırım burada."

Joseph Scotcher, karşısındakilere nasıl davranması gerektiğini, başkalarını rahatlatmak için ne söylemesi gerektiğini bilen bir insana benziyordu. Gerek benim gibi yalnızca ziyarete gelmiş yabancılar gerekse oradaki uşaklar için bunca zahmete katlanması onun gerçekten iyi niyetli ve nazik biri olduğunu gösteriyordu.

Ancak Phyllis'in Randall Kimpton'un Scotcher'i taklit ettiğine ilişkin söyledikleri bana bir hayli şaşırtıcı ve kuşkulu göründü. Kimpton bana fazlasıyla kişilikli bir insan gibi gelmişti, onun gibi kararlı ve özgüvenli tipler her zaman kendileri olmayı yeğlerlerdi. Onu her ne kadar çok az görmüş olsam da onun değil taklit etmek, biri için kendi bildiğinden döneceğini bile düşünemiyordum. Belki çok sevgili Claudia'sı için yapabilirdi bunu, ama asla Joseph Scotcher için değil. Ancak yine de Phyllis'in her iki adamı da benden çok daha iyi tanıdığını kabul etmeliydim.

Acaba Scotcher Lillieoak'a geldiğinden beri ustaca kaç çatışmayı ve huzursuzluğu yatıştırmayı başarmıştı? Bu evin sakinleri onun ölümünün ardından ne yapacaklardı.

Bazı insanların diğerlerinden çok daha erdemli, hünerli ve fedakâr olduklarına hiç kuşkum yoktu. Örneğin Claudia

Playford kendinden başka hiç kimsenin yararı için bir şey yapmayacak ya da söylemeyecek bir kadın gibi görünmüştü bana.

O anda sanki ayaklarımın altındaki zemin sallanmaya başladı. Phyllis ayağa fırladı.

"Geliyor," diye fısıldadı. "Sakın size her şeyi anlattığımı söylemeyin, yoksa burnumdan getirir."

O sırada bize doğru yaklaşan kısa boylu, fıçıdan farksız bir kadın göründü. Kırmızı bir yüzü, yüzünü telden yapılmış bir taç gibi çevreleyen demir grisi kıvırcık saçları vardı.

"Demek buradasın?" Topak kırmızı ellerini önlüğüne sildi. "Peşinden koşup seni aramaktan çok daha önemli işlerim var. Akşam yemeğinin kolları bacakları olduğunu ve kendiliğinden yürüyüp yemek odasına gideceğini mi sanıyorsun yoksa? Öyle mi?"

"Hayır, aşçıbaşım."

"Hayır, aşçıbaşıymış! Öyleyse içeri gir ve iyi bir kız gibi servisi yap."

Phyllis hızla uzaklaştı. Ben de aynı anda oradan kaçma girişiminde bulunduysam da Brigid yolumu kesti. Beni birkaç saniye süreyle tepeden tırnağa süzdükten sonra homurdanarak konuşmaya başladı.

"Etrafta kimse yoksa merdiven başında sizin gibi birileriyle buluşmak – bu kızın tek ihtiyacı bu! Giderek kendini o Scotcher denilen adama daha çok kaptırıyor. Siz ne derseniz deyin bu zaman kaybından başka bir şey değil; ama bir dahaki sefere, sizce de sakıncası yoksa tam akşam yemeği hazırlıklarına başladığım sırada değil, lütfen."

İster istemez ağzım açık kaldı. Ve benim itiraz etmeme bile fırsat vermeden Brigid aynen geldiği gibi yeri sallayarak hızla oradan uzaklaştı.

6. BÖLÜM

Duyuru

Yemek salonuna son giden olacağımı sanıyordum, ancak orada herkesi Athelinda Playford'un başına ne gelmiş olabileceği konusunda tahminler yürütürken buldum. Masanın en başındaki yeri boştu.

"Onunla birlikte değil miydiniz?" diye sordu Dorro Playford, sanki istesem de olabilirmişim gibi.

Ona Phyllis ile konuştuğumu ve Lady Playford'u görmediğimi söyledim.

Ben, Orville Rolfe ve Sophie Bourlet arasındaki yerime otururken Randall Kimpton, "Dorro, cadalozluğu bırak lütfen," dedi. "Bu arada sana da ufak bir tavsiye, Catchpool: Asla Dorro'nun sorularına yanıt verme; her sorusunu en az yirmi başka soru izleyecektir. Islık çal ve başka tarafa bak. Yapabileceğin en akıllıca şey bu."

Yanıt vermek zorunda kalmamak için su bardağımdan bir yudum aldım. Aslında şarap kadehlerinden birini almış olmayı isterdim ama ne yazık ki henüz doldurulmamışlardı.

"Neyse, yine de nereye kaybolduğunu bilmek isterdim," diye ekledi Dorro yanakları kızararak. "Daha az önce bizimle değil miydi? Hep birlikte misafir odasındaydık. O da oradaydı. Hepiniz gördünüz onu. Onun gittiğini bile fark etmedim. Fark eden oldu mu?"

Hâlâ bana bakıyordu. Kimpton ağzının ucuyla ancak yüksek bir sesle, "Sizi uyarıyorum, yanıt vermeyin," dedi.

O anda kapı açıldı ve Lady Playford öncekinden çok daha farklı bir saç biçimiyle yemek odasına girdi. Yüzlerce yıl uğraşsam bile tam olarak tanımlayamayacağım bir saçtı bu. İçinde bulunduğumuz oda kadar soylu ve zarif görünüyordu. Büyük, kare, yüksek tavanlı, kırmızı ve altın rengi perdeli ve büyük avizeli oda estetik anlamda misafir odasından çok daha hoştu. Sanırım mimar buranın evin en çok zaman geçirilen temel odası olmasını planlamıştı. Acaba Lady Playford da onunla aynı fikirde miydi?

Harry annesinin yemek masasına kadar olan mesafeyi yarılamasını bekledikten sonra, "Evet, işte burada," dedi. "Merhaba, yaşlı kız!"

Claudia da, "Evet, burada işte," dedi. "Kimsenin paniklememiş olması büyük şans."

"Panik mi?" Lady Playford güldü. "Kim panikleyecekti ki ve neden?"

"Yalnızca nereye gittiğini öğrenmek istedim." Dorro'nun sesi sert ve soğuktu. "Akşam yemeği hazır ve herhangi bir açıklama yapılmadı."

"Bu sorun değil," dedi Lady Playford gülümseyerek. "Gecikmemin nedeni her zamankinden farksız: Brigid ve Phyllis yine her zamanki gibi anlamsız bir tartışmaya girdiler. Uzaktan kızın ağlamaklı, yakınan sesini duydum ve bunun akşam

yemeğinin öngörülen zamanda hazır olamayacağı anlamına geldiğini bildiğim için bu fırsattan yararlanıp saçımı toparladım. Daha öncesinde çok dağınıktı da."

"O zaman niçin en başından böyle taramıyorsun ki?"

Kimpton araya girdi.

"Yine mi bir soru, Dorro? Biliyorsun, bu gece bunun çetelesini tutabilirim. Tabii her gece de. Eğer bunu yapmazsam rekorunu ne zaman egale ettiğini nasıl bilebiliriz ki?"

"Haydi, ama boşu boşuna birbirimizi eleştirmenin hiçbir anlamı yok." Bunu söyleyen Joseph Scotcher'di. "Konuklarımız var; üstelik bunlardan bazıları daha önce hiç Lillieoak'a gelmedi. Mösyö Poirot, Bay Catchpool, umarım burada bulunmak hoşunuza gidiyordur."

Orada olmaktan mutluluk duyduğumu söyledim. Gerçekten de Lillieoak'ta sıkılmıyordum, ayrıca burada yeniden Poirot ile karşılaşmış olmanın şokunu da atlatmıştım ve onunla birlikte olmaktan memnundum. Ama o akşamdan keyif alıyor muydum? Sanki ben, ben olmaktan çıkmıştım ve uygun yanıtı vermek için sürekli bir ipucu arayışındaydım. O andaki duygularım buydu işte.

Poirot ise burada harika zaman geçirdiğini söyleyerek, ünlü bir yazardan davet almanın sık rastlanılan günlük sıradan bir olay olmadığını belirtti.

Lady Playford, "Ünlü sözcüğüne katlanamıyorum," dedi.

Kimpton yine araya girdi.

"Popüler, saygın, beğenilen, tanınmış gibi sözcükleri yeğliyor. Öyle değil mi Athie?"

Poirot gülümsedi.

"Tüm bu sıfatların kendilerine yakıştığını söyleyebilirim."

Scotcher, "Ben çok daha basit bir ifadeyi yeğlerim," dedi.

"Uzun sözcüklerin kullanılması böbreklerinize mi dokunuyor?" diye sordu Claudia.

Ne talihsiz bir ifadeydi bu. Gaddar, kötü niyetli. İlginç olan, hiç kimsenin buna tepki vermemesiydi.

"Ben 'en iyi' denmesini yeğlerim," diye ekledi Scotcher, Lady Playford'a bakarak, sanki hiçbir şey olmamış gibi.

"Ah, Joseph!" Lady Playford ona çıkışır gibi yaptıysa da gerçekte bundan çok hoşlandığı açıkça belliydi.

Claudia'nın gözlerini dikerek beni izliyor olduğunu görünce şaşırdım. O bunu sürdürdükçe ister istemez kendimi insanı öğüten tehlikeli bir makinenin içine düşmüş ve bundan kurtulamıyormuş gibi hissediyordum.

Claudia, "Joseph hep kendisine hasta bir insan gibi davranılmasını istemediğini söylüyor," dedi. "Bu yüzden ona da başkalarına davrandığım gibi davranıyorum."

Kimpton sırıttı.

"Evet, korkunç bir biçimde. Bağışla bir tanem, tek bir sözcüğünü bile eleştirmek istemedim. Ayrıca bana karşı davranışların da bundan farksız, ben kimim ki yakınayım?"

Claudia işveli işveli gülümsedi.

Kararımı vermiştim. Hiç eğlenmiyordum.

Scotcher, Poirot'ya, kendisi gibi hasta bir insanın Athelinda Playford gibi büyük bir yazarın sekreterliğini yapabiliyor olmasının çok büyük bir onur olduğunu açıklarken, Claudia da Kimpton ile baş başa, özel bir şeyler konuşmaya başlamıştı. Dorro ise bu fırsattan Harry'yi, Kimpton ona saldırırken tarafsız kalıp onu korumamakla suçlamakta faydalandı. "Sakin ol, tatlım. Pek saldırı sayılmaz, öyle değil mi? Yalnızca zararsız bir sataşma, hepsi bu."

Böylece çok kısa bir süre içinde büyük grup farklı konularda konuşan birçok küçük gruba ayrılıverdi.

Neyse ki ilk yemeğin gelmesi ve ağlamaktan gözleri kızarmış Phyllis tarafından servis edilmesi çok uzun sürmedi. Scotcher'in Poirot ile sohbetine ara verip, kendisine yemek servisi yapan kıza içtenlikle teşekkür etmek için arkasını döndüğü dikkatimden kaçmadı. Lady Playford yemeği, "Eski İngiliz geleneklerine uygun şekilde pişirilmiş, et suyuna koyun etli çorba olarak tanıttı. O an onu duysanız kadının yeryüzünde yemeyi en fazla sevdiği şeyin bu olduğunu düşünürdünüz. Gerçekten de enfes kokuyordu ve ben de herkesle birlikte yemeye koyuldum.

Yemek sırasında konuşulmadı. Herkes kendini önündeki yemeğe kaptırmıştı. O sırada, hemen yanımdaki Orville Rolfe'un sandalyesinin konumunu düzeltmek istemesiyle rahatsız edici bir gıcırtı oldu.

"Sizin sandalyeniz düzgün mü, Catchpool?" diye sordu. "Benimki sallanıyor da. Bir zamanlar insanlar sandalyeleri dayansınlar diye yaparlarmış. Şimdi öyle mi; günümüzde her şey derme çatma ve kullanılıp atılsın diye yapılıyor."

"Bunu söyleyen çok," dedim nazikçe.

"Öyle değil mi?" Bir onay alır almaz yenisini istemek Rolfe'un alışkanlığı olmalıydı.

"Size tamamen katılıyorum," dedim bu konuşmaya nokta koymak umuduyla. Konu onun cüssesini konuşmaya kadar gelebileceği endişesiyle tedirgindim, eğer böyle olsaydı çok utanacak ve kendime kızacaktım. Rolfe ise benim aksime çok iyi görünüyordu.

Çorbasını herkesten önce bitirdi ve etrafına bakınarak, "Biraz daha çorba var mıydı acaba?" diye sordu. "Bu yeni

modern tabakları niçin bu kadar küçük yaptıklarını hiç anlayamıyorum, öyle değil mi Catchpool? Bu tabak ancak salata tabağı olacak büyüklükte."

"Sanırım standart ölçüler kullanılıyor."

"Öyle mi?" Rolfe yeniden sandalyesini düzeltti, bu defaki gıcırtı öncekinden de fazlaydı. İçimden sandalyenin yemeğin sonuna kadar dayanıp kırılmaması için dua ediyordum.

Joseph Scotcher ise hâlâ Poirot ile Lady Playford'un kitaplarını konuşuyordu.

"Bir dedektif olarak sizin bunlardan birçok insana göre daha çok hoşlanacağınızı düşünüyorum."

"Burada kaldığım süre içinde birçoğunu okumaya fırsatım olacağını umuyorum," dedi Poirot nazikçe. "Gelmeden önce bir ya da ikisini okumaya niyetlenmiştim ama ne yazık ki fırsat bulamadım."

Scotcher endişelenmiş görünüyordu.

"Umarım sağlık sorunu nedeniyle değildir."

"Hayır, öyle bir şey değil. Hampshire'daki bir cinayet olayına ilişkin görüş bildirmem istendi... Zor ve sinir bozucu bir durumdu, kendime ayıracak zamanım olmadı."

"Çabalarınızın sonunda başarıyla taçlandığına inancım sonsuz. Sizin gibi biri başarısızlığa kesinlikle yabancı olmalı."

"İlk olarak Bayan Playford'un hangi romanını okumamı önerirdiniz?" diye sordu Poirot.

Bunun ilginç olduğunu düşündüm. Scotcher gibi ben de Poirot'nun bir olayı çözmekte başarısız olabileceğine inanmıyordum, dolayısıyla onun Hampshire'daki bu olaydan da başarıyla çıktığına ilişkin bir şeyler söylemesini bekliyordum. Bunun yerine doğrudan konuyu değiştirmeyi seçmişti.

"Ah, *Shrimp Seddon ve Kostümlü Kadın* ile başlamalısınız. İlk romanı değil, ama naçizane görüşümü soracak olursanız, Shrimp'in en açık ve net olarak tanıtıldığı kitap. Belki de okuduğum ilk Shrimp Seddon romanı olduğu için bu konuda biraz duygusalım."

"Hayır," dedi Michael Gathercole. O zaman kadar Lady Playford ve Sophie Bourlet ile konuşmuştu ama şimdi Poirot'ya dönmüştü. "Bence kitapları kronolojik sırasıyla okumalısınız."

Poirot da ona hak verdiğini belirtti.

"*Oui*, sanırım ben de öyle yapmayı yeğleyeceğim."

"Desenize, siz de Michael gibi son derece kuralcısınız ve geleneklere bağlısınız," diyen Lady Playford'un bir an için gözleri ışıldadı. "Bence Joseph'in seri kitapları düzensiz bir sırayla okuma fikri son derece akılcı ve çok daha iyi. Onun söylediği..."

"Bu gece bizimle olabilmesinin onurunu yaşadığımıza göre bırakalım da bunu bize kendisi açıklasın. Nasıl olsa o öldükten sonra sağduyulu sözcüklerini anımsayıp üzerinde konuşmak için çok zamanımız olacak."

"Claudia!" diye bağırdı annesi genç kadına. "Bu kadarı da fazla artık."

Sophie Bourlet ağzını peçetesiyle kapamış, gözyaşlarını gizlemeye çalışıyordu.

Scotcher ise onun aksine gülüyordu.

"Gerçekten hiç sakıncası yok. Sanırım bir konu hakkında gülebilmek onun zehrini almaya yeter. Claudia ve ben birbirimizi çok iyi anlıyoruz."

"Ah, gerçekten öyle." Claudia ona bakarak gülümsedi. Ama bu gülümsemede bir şey vardı. Tam olarak işve, cilve

değildi bu... Bilinçli bir şeydi. Bunu ancak böyle tanımlayabiliyorum.

Scotcher, "Aslına bakarsanız doktorlar ve ölümcül hastalar ölüm hakkında rahatça şaka yaparlar," dedi. "Öyle değil mi, Kimpton?"

Kimpton soğuk soğuk, "Öyle," dedi. "Ancak ben buna katılmıyorum. Bence ölüm şaka yapılamayacak kadar ciddi bir şey."

Scotcher'i kendi ölümünü bile alaya aldığı için suçlamaya mı çalışıyordu? Yoksa Claudia'yı mı uyarıyordu? Bunu söylemek güçtü.

Scotcher, Poirot'ya, "Benim teorim kısaca şöyle," dedi. "Eğer Shrimp'in kitaplarını yanlış sırayla okursanız Shrimp, Podge ve çetesiyle kitabın başında değil ancak ortalarına doğru karşılaşırsınız. Zaten birçok şey olup bitmiştir ve onların geçmişine dair daha çok bilgi edinmek isterseniz daha önceki kitaplarını okumak istersiniz. Bence bu gerçek yaşamda da böyle. Örneğin burada büyük Hercule Poirot ile ilk kez karşılaşıyorum. Onu yalnızca gördüğüm ve bana o anda söylediği kadarıyla tanıyorum. Ancak ilgimi çekerse yapmam gereken onun geçmişteki maceralarını öğrenmek için araştırmaktır. *Shrimp Seldon ve Kostümlü Kadın* macerasını okuduktan sonra yaptığım da aynen bu oldu işte. Gerçekten ustaca yazılmış bir kitap bu ve Shrimp'in en iyi anlarını toparlamış: 'pösteki' sözcüğünün aslında 'kıllı' anlamına geldiğini keşfetmesi ve kostümün içindekinin kadın olmadığını anlaması olağanüstü. Böyle bir şey olamaz."

Gathercole sabırsızlıkla, "Öyküdeki gizemin çözümünü açıkladın bile," dedi. "Sen sonu şimdiden söylediğine ve her

şeyi berbat ettiğine göre Mösyö Poirot artık onu niçin okusun ki?"

"Saçmalama Michael." Lady Playford bu gerekçeye itiraz etti. "Bu öyküde Joseph'in söylemediği birçok entrika var. Ayrıca hiç kimsenin kitaplarımı yalnızca gizemin çözümünü öğrenmek için okumasını istemem. Mösyö Poirot'nun kültürsüz bir adam olmadığından eminim. Önemli olan olayın işleniş biçimi ve psikolojisi."

"Hiç de değil, Athie." Kimpton homurdandı. "Psikoloji! Yozlaşmışların hobisi. Hepsi bu."

Scotcher söylediklerinden pişman olmuş gibiydi.

"Gathercole kesinlikle haklı. Böylesine önemli bir şeyi ağzımdan kaçırmış olmam çok büyük boşboğazlık. Bu aptallığıma kendim bile kızıyorum. Lady Playford'un eserlerine olan düşkünlüğüm beni kendimden aldı. Kendimi unuttum, saçmaladım."

Masanın diğer ucunda oturan Gathercole onu onaylamadığını belirtir şekilde başını sallıyordu.

Poirot, "Kültürsüz değilim," dedi. "Gizemli olaylardan hoşlanırım ama gizemin çözümünü kendim bulmayı yeğlerim. Bu yanlış mı Lady Playford? Hiç kuşkusuz gizemin can alıcı noktası da budur zaten."

"Ah evet, yani demek istediğim, şey..." Kuşkulu görünüyordu. "Umarım piliçler bir an önce gelir." Kapıya doğru baktı.

Dorro kısık bir sesle ve yorumsuz bir şekilde, "Joseph ne yaparsa yapsın doğru," dedi. "Benim içinse bu kural tam tersine çalışıyor." Kendini mi yoksa kayınvalidesini mi eleştirdiği tam olarak anlaşılmıyordu.

Scotcher, "Tabii ki benim aptallığım yüzünden kitaptaki gizemin berbat olmasını istemezdiniz, Mösyö Poirot," dedi. "Benim açımdan ne büyük bir patavatsızlık. Milyonlarca kez özür dilerim, Mösyö Poirot. Yine de sizden çok fazla bağışlayıcı olmamanızı istemek durumundayım. Bazı günahlar vardır, özrü bile hak etmezler."

Claudia başını geriye atarak güldü.

"Ah Joseph, sen bir komedisin!"

Lady Playford, "Umarım Phyllis bir an önce tabakları toplayıp ana yemek servisini yapar," dedi. "Yapmak istediğim bir şey var ama önce yemekler masaya gelsin istiyorum."

"Anladım. Midemize oturacak bir duyuru bu!" Bunu söyleyen Kimpton'du. Lady Playford'a takıldığını düşünüyordu.

Phyllis, Brigid'in en iyi yaptığı yemek olduğu söylenen *Chicken á la Rose* servisini tamamlar tamamlamaz Lady Playford ayağa kalktı.

"Lütfen beklemeyin," dedi. "Hepinize duyurmak istediğim bir şey var. Bazılarınız bundan hiç hoşlanmayacak, bundan eminim; ama boş bir mideyle bazı şeyleri hazmetmek daha da zordur."

Orville Rolfe atıldı.

"Aynı fikirdeyim. Evet, konu neydi?" Büyük bir coşkuyla tavuğunu yemeye başladı.

Lady Playford diğer çatal bıçakların da faaliyete geçmesini bekledi ve sonra konuşmaya başladı.

"Bugün öğleden sonra yeni bir vasiyetname yaptım."

Dorro belli belirsiz kıkırdadı.

"Ne? Yeni bir vasiyetname mi? Neden? Eskisinden farkı ne?"

Claudia, "Sanırım bize söylenilecek olan da bu. Haydi, sevgili anneciğim, söyle söyleyeceğini."

"Sen bunun ne olduğunu biliyor musun, Claudia?" diye sordu Dorro. "Konuşmandan öyle olduğu anlaşılıyor."

"Söyleyeceklerimin birçoğunuzu çok şaşırtacağından eminim," diye ekledi Lady Playford. Lady Playford'un sözcüklerinin önceden çalışılmış olduğu anlaşılıyordu. "Sizden bana güvenmenizi istiyorum. Her şeyin çok güzel olacağına inancım tam."

"Haydi, söyle artık," dedi Kimpton sabırsızlıkla.

Bunu izleyen on ya da on iki sessiz saniye –belki o kadar bile değildi ama saniyeler geçmek bilmiyordu– boyunca masanın çevresindekilerin soluklarını tuttuklarını hissedebiliyordum. Dorro'nun uzun boynu seyirdi ve birkaç kez yutkundu. Yerinde duramıyor gibiydi.

Lady Playford, "Yeni vasiyetnameme göre –ki bunu bugün öğleden sonra Michael Gathercole ve Hatton'un tanıklığında hazırlatıp imzaladım– ölümüm durumunda sahip olduğum her şey Joseph Scotcher'in olacak."

"Ne?" Dorro'nun sesi titriyordu. İnce dudakları sanki ondan başka kimsenin göremediği ürkütücü bir hayaletle yüz yüze gelmiş gibi dehşetle kasılmıştı.

"'Her şey' derken, kastettiğin..." Claudia hemen sordu. Gerek o gerekse Kimpton soğukkanlılıklarını koruyorlardı. Sanki pantomim seyreden bir kalabalığın içindeydiler ve oyundan hoşlanmışlardı. Öylesine bir havaları vardı.

"'Her şey' demek istiyorum," diye yineledi Lady Playford. "Lillieoak malikânesi, Londra'daki evlerim, her şey. Sahip olduğum ne varsa."

7. BÖLÜM

Tepki

Scotcher öylesine bir hızla ayağa kalktı ki sandalyesi büyük bir gürültüyle geriye doğru devrildi. Kötü bir haber almış gibi beti benzi solmuştu. Yüzü bembeyazdı.

"Hayır," dedi. "Asla böyle bir şey istemedim de beklemedim de... Lütfen... Buna hiç gerek yok..."

"Joseph, iyi misin?" diye soran Sophie yerinden kalkarak ona doğru koştu.

Onun hemen solunda oturan Kimpton su bardağını uzattı. "Ona bunu verin. İhtiyacı var gibi görünüyor."

Hemşirenin Scotcher'in yanına gelmesi uzun sürmedi. Onu dik tutmak ister gibi bir elini başının altına yerleştirdi.

Kimpton alaycı bir sesle, "Büyük bir servetin günün birinde senin olacağını öğrenmek her zaman çok sarsıcıdır."

Dorro, "Herkes çıldırdı mı?" diye haykırdı. "Joseph ölüyor. Bütün bunlara sahip olma fırsatı bile bulamadan ölüp gömülmüş olacak. Bu ne acımasız bir oyun?"

"Kesinlikle ciddiyim bunda," diyen Lady Playford avukatına döndü. "Michael da bunu doğrulayacaktır."

Gathercole başını salladı.

"Bu doğru."

Claudia gülümsedi.

"Bunu tahmin etmeliydim. Sanırım bunu bir süredir yapmak istiyordun anne. Ama yine de favori çocuğun Harry'yi bunun dışında tutman beni çok şaşırttı doğrusu."

"Claudia, çok iyi bildiğin gibi benim favorim diye bir şey yok."

Claudia mırıldandı.

"Yok, ailede yok... evet."

Harry gözleri fal taşı gibi açılmış bir halde, "Vay canına, bu çok büyük bir sürpriz!" dedi. Bu onun konu hakkındaki tek yorumuydu.

O anda Poirot'nun heykelden farksız olduğunu fark ettim. Donup kalmıştı.

Orville Rolfe bu fırsattan yararlanıp beni kaburgalarımdan dürttü; tabii buna dürtme denirse: Dirseğini olanca gücüyle kaburgalarıma geçirdi aslında.

"Bu tavuk olağanüstü, Catchpool. Harika! Brigid'i bunun için tebrik etmek gerekir. Öyle değil mi? Büyük bir iştahla yedim."

Kendimde yanıt verecek gücü bile bulamamıştım.

"İnsanın tüm parasını ölmek üzere olan birine bırakması çok anlamsız değil mi; üstelik de kendisi daha yıllar boyu sağlıklı bir biçimde yaşayabilecek durumdaysa?" diye sordu Kimpton, Lady Playford'a.

Scotcher, "Randall haklı," dedi. "Hepiniz ne kadar kötü bir durumda olduğumu biliyorsunuz. Lütfen Athie, sen her zaman çok... Buna gerçekten hiç gerek yok..." Başladığı cüm-

leyi bile tamamlamak zor geliyordu anlaşılan. Yıkılmış görünüyordu.

Sophie, Scotcher'in devirdiği sandalyeyi kaldırdı. Ona yeniden eski yerine oturmakta yardımcı olduktan sonra bir bardak su uzattı.

"İçebildiğin kadar içmelisin," dedi ısrarla. "Kendini çok daha iyi hissedeceksin."

Scotcher bardağı bile tutamayacak durumdaydı, Sophie bardağı dudağına götürmekte de yardımcı oldu.

Bu sahne bana her nedense kuşkulu göründü. Tabii ki Lady Playford'un haberi hepsi için büyük bir şok olmuştu, bu doğaldı. İyi de Scotcher neden bu denli üzgündü ki? "Ne tuhaf, asla bu mirası alacak kadar yaşayamayacağım ve bunu da herkes biliyor," diye düşünmenin şaşkınlığı içinde olması duruma çok daha uygun değil miydi?

Dorro ayağa kalktı. Ağzı açıldı, kapandı ama tek bir sözcük bile çıkmadı. Giysilerini çekiştirdi.

"Neden benden nefret ediyorsun, Athie? Bu kararın sonucunda çile çeken yalnızca oğlun ve ben olacağız ve sen de bunu çok iyi biliyorsun. Kendi öz oğlundan bu kadar nefret ediyor olmana inanamıyorum. Yoksa böylece, çocuk doğuramadığım için beni cezalandırmak mı istiyorsun? Claudia'nın parana ihtiyacı yok, nasıl olsa dünyanın en zengin ailelerinden birine gelin gitmek üzere."

Kimpton ile bakışlarımız karşılaştı. Gülümsedi. Sanki, "Bilmiyordunuz, değil mi?" der gibiydi. "Ama bu doğru. Kesinlikle Dorro'nun söylediği kadar zenginim."

"Bu durumda incitmek, üzmek istediğin kesinlikle benim," diye ekledi Dorro. "Ben ve Harry. Zaten acımasızca bizi hakkımız olandan yoksun ettin, öyle değil mi? Bunun –huzur

içinde yatsın– Harry'nin merhum babasının isteği olmadığını, senin işin olduğunu biliyorum."

"Yine neler saçmalıyorsun!" diye haykırdı Lady Playford. "Sizden nefret ettiğim filan yok; bu saçma! Merhum kocamın vasiyetnamesine gelince, korkarım kendi hayal kırıklıklarını benim acımasızlığım olarak değerlendirme yanlışına düşmüşsün."

Kimpton yine araya girdi.

"Dorro, hiç kuşkusuz eğer Scotcher, Athie'den önce ölürse her şey yine eskisi gibi senin ve Harry'nin olacak. Neden endişeleniyorsun ki?"

"Bay Gathercole, Randall'ın söyledikleri doğru mu?" Dorro sordu.

Bense hâlâ merhum Vikont Playford'un vasiyetnamesine ilişkin bir açıklama bekliyordum. Acaba bu öykü neydi, merak ediyordum. Ancak bu alışılmadık, olağandışı sahnenin içinde ve aile sorunları ortaya dökülürken, çıkıp da Dorro'ya, "Harry'nin babasının vasiyetnamesinden bahsederken ne kastettin?" diye sormak olacak iş değildi.

"Evet," diye onayladı Gathercole, Randall'ın sözlerini. "Eğer Scotcher, Lady Playford'dan önce ölürse eski vasiyetnamenin koşulları aynen geçerli olacak."

Kimpton, "Görüyorsun işte Dorro," dedi. "Üzülmen için hiçbir neden yok."

"Bu değişikliğin niçin yapıldığını anlamak istiyorum," dedi Dorro ısrarla. Hâlâ elbisesini çekiştirmeyi sürdürüyordu. Eğer buna devam ederse birazdan eteği yırtılacaktı. "Çok yakında toprakta çürüyüp gidecek birine tüm servetini bırakmanın ne anlamı olabilir?"

Scotcher, "Ah, bu çok acı," dedi.

"Ben de acı çekiyorum," diyen Dorro, Lady Playford'a döndü ve yalvardı. "Harry ile benim ne yapacağımızı, ne olacağımızı hiç düşünmüyor musun? Nasıl idare edeceğiz? Bunu bir an önce düzeltmelisin."

"Ben şahsen kendi adıma sonunda kanıtı bulduğum için sevinçliyim." Bunu söyleyen Claudia'ydı.

Kimpton "Neyin kanıtı, tatlım?" diye sordu.

"Annemin bize ne kadar az önem verdiğinin kanıtı."

"Üstelik," Dorro işaret parmağıyla itham edercesine Scotcher'i gösterdi, "o, aileden bile değil."

O anda bir an için Gathercole'e baktım. Gördüğüm şey karşısında neredeyse sandalyeden düşecektim. Yüzü kıpkırmızıydı ve dudakları titriyordu. Ya çok güçlü bir öfkeyi bastırmaya çalışıyordu ya da çok fazla ıstırap çekiyordu. O zamana dek hiç patlamaya bu denli yakın birini görmemiştim. Ne var ki bunu benim dışımda fark eden yoktu.

"Ben yaşlı bir kadınım, sense genç bir adamsın, Joseph," dedi Lady Playford. "Senden uzun yaşamak gibi bir isteğim de niyetim de yok. Ben istediğimi almaya alışık bir insanım. Kararıma gelince... En iyi doktorların hemen hepsinin üzerinde anlaştıkları bir konu, hastanın psikolojisinin fizyolojisi üzerinde çok etkili olabildiği. Ve işte ben de sana yaşamana değecek, psikolojini düzeltecek bir şey verdim – birçoklarının uğrunda ölmeyi bile göze alabileceği bir şey."

Kimpton, "Yine psikoloji," diye homurdandı. "Desenize, düzelen bir ruhsal durum bir çift kuruyup büzülmüş kahverengi böbreği iyileştirmeye yeterli! Bu durumda biz doktorlar tamamen fazlalığız."

Dorro, "Randall, çok iğrençleşiyorsun," dedi. "Konuklarımız ne düşünecekler?"

"Kastettiğin 'kurumuş büzüşmüş' ve 'kahverengi' sözcükleri mi? Lütfen bana bu sözcüklerin 'toprakta çürümekten' nasıl olup da daha iğrenç olduğunu söyleyebilir misin?"

Sophie Bourlet, "Kesin sesinizi!" diye bağırdı. "Ağzınızdan çıkanları duyabilseydiniz... Canavarsınız, hepiniz canavarsınız!"

"Canavar olan insanın doğası, bu masanın çevresindekiler değil," dedi Lady Playford. "Yarın benimle birlikte doktoruma geleceksin, Joseph. Daha iyisi yok. Eğer seni iyileştirebilecek biri varsa o da o. Sakın itiraz etme. Her şey ayarlandı."

"Bu hastalığın tedavisi yok. Bunu sen de biliyorsun, sevgili Athie. Açıkladım bunu."

"Kendi doktorumun ağzından duymadıkça buna asla inanamam. Tüm tıp adamlarının aynı derecede zeki ve yetenekli olmalarını bekleyemezsin, Joseph."

"Şimdi ne yapılması gerektiğini çok iyi biliyorum." Dorro ellerini çırptı. "Joseph hemen bir vasiyetname yapıp ölümü durumunda Harry ve Claudia'nın vârisleri olacağını yazılı olarak beyan etmeli. Bay Gathercole, Bay Rolfe, buna önayak olursunuz, değil mi? Bu hemen yapılabilir, değil mi? Yapılmaması için hiçbir neden görmüyorum. Bu ailenin varlığını çalmış olmak istemezsin, öyle değil mi Joseph? Sanırım gerekli ayarlamalar yapılmadan bizim hakkımız olanın sana bırakılmasının hırsızlıktan başka bir şey olmadığının sen de farkındasındır?"

Lady Playford hışımla, "Yeter artık Dorro, kes şunu!" dedi. "Joseph, lütfen onu umursama. Hırsızlık! Ne biçim bir düşünce bu. Öyle bir şey yok."

"Peki ya Harry ve ben? Açlıktan ölürüz. Oturacak, yaşayacak evimiz bile yok. Ne yaparız, nereye gideriz? Bizim için

hiçbir ayarlama yapmadınız mı? Ah, hayır, cevap vermek için kendinizi zorlamayın. Benim kıvrandığımı ve dilendiğimi görmek size zevk veriyor, öyle değil mi?"

"Çok tuhaf şeyler söylüyorsun," dedi Lady Playford yumuşak bir sesle.

"Bütün bunlar Nicholas yüzünden!" Dorro vahşi bakışlarla saçma sapan konuşmayı sürdürdü.

"Hepsi Nicholas yüzünden! Kafanda Joseph ile Nicholas'ı özdeşleştirdin sen – ölen küçük oğlunu; onu yeniden yaşama döndürdüğünü sanıyorsun. Benzerlik apaçık ortada: İkisi de sarı saçlı ve mavi gözlü, ikisi de zayıf ve hastalıklı. Yaptığın bu yeni vasiyetnameyle Nicholas'ı mezarından çıkarıp geri döndüremezsin. Nicholas ne yazık ki artık soğuk, taşlaşmış bir ölü ve öyle de kalacak."

Masadaki tüm hareketlilik bir anda kayboldu. Birkaç saniye sonra Lady Playford hiçbir şey söylemeden kalkıp odadan çıktı ve kapıyı sessizce arkasından kapadı.

Kimpton, "Bütün bunlar senin asla çocuk sahibi olamaman yüzünden, öyle değil mi Dorro?" dedi. "Doğrusu şanslısın."

"Yine de," dedi Claudia. "Hayal et, belki olur."

"Bay Gathercole, Bay Rolfe, lütfen arkasından gidin." Dorro delirmiş bir halde kafasıyla kapıyı işaret etti. "Onun sağduyulu düşünmesini, gerçeği görmesini sağlayın."

Gathercole, "Korkarım ki bu dediğinizi yapamam," dedi soğuk, vurgusuz bir sesle.

İç dünyasında yaşadığı kriz, içinde kopan fırtınalar her neydiyse durulmuştu, yeniden kendini toparlamışa benziyordu. Dorro'ya hitap ederken, sanki genç kadın bir kez gördü-

günde bir daha kurtulamayacağın ürkünç bir hortlakmışçasına gözlerini ondan kaçırdı.

"Lady Playford bu konuda ne istediğinden emin ve kararlı, onun ruhsal sağlığının ve kafasının yerinde olduğuna da ben tanığım."

"Bay Rolfe, Bay Gathercole bunu deneyemeyecek kadar yüreksiz çıktığına göre siz bu konuyu çözmeye çalışmalısınız."

Poirot, "Lütfen Lady Playford'u rahatsız etmeyin," dedi. "Şu durumda bir süre yalnız kalmak isteyecektir."

Claudia güldü.

"Şuna bakın. Daha bugün öğleden sonra geldi, annem konusunda otoriteymiş gibi konuşuyor."

Harry Playford öne doğru eğildi ve Scotcher ile konuşmaya başladı.

"Bütün bu olanlardan sonra kendini nasıl hissediyorsun, dostum? Biraz rom ister miydin?"

"Harry, bana inanmalısın. Ne böyle bir şey istedim ne de diledim. Asla umut bile etmedim. İstemiyorum. Yine de, tabii ki sevgili Athie'nin bana bu derecede değer verdiğini öğrenmekten çok mutlu oldum, duygulandım, asla hayal bile etmedim böyle..." Suratını astı ve konuyu değiştirdi. "Bunun gerisinde ne olduğunu öğrenmeyi gerçekten çok isterdim, hepsi bu. Benim için bir tedavi umudu olduğunu düşündüğüne inanamam."

Dorro yine araya girdi.

"İstemediğini söyledin; o zaman ne istediğini bir kâğıda yaz. Tek yapman gereken bu. Her şeyin bana ve Harry'ye verilmesini istediğini yaz, biz de tanık olarak imzalarız, olur biter."

"Tamamı sana ve Harry'ye mi?" diye sordu Claudia. "Sen daha biraz önce Joseph'e aileden bile olmadığını söylememiş miydin?"

"Seni ve Harry'yi kastetmiştim." Dorro afallayarak kızardı. "Bağışla, ne dediğimi bilmiyorum. Tek istediğim bu haksızlığı ortadan kaldırmak."

Scotcher, "Benim isteklerimden bahsediyorsun, Dorro," dedi. "Yalnızca tek bir isteğim var. Sophie... Eğer yapabilseydim önünde diz çökmek isterdim... ama bütün bu yaygaradan sonra kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Sophie, mümkün olan en kısa zamanda benimle evlenir, karım olarak beni onurlandırır mısın? Tek isteğim bu."

"Ah!" Sophie geriye doğru bir adım attı. "Ah Joseph! Bunu istediğinden emin misin? Bir şok yaşadın. Belki öncesinde biraz beklemen..."

"Yaşamım boyunca hiçbir şeyden bu kadar emin olmadım, bir tanem."

Kimpton, "Bu benim Claudia'ya hitap şeklim," diye mırıldandı. "Nezaket gereği sen kendine başka bir sevgi ifadesi bulmalısın, Scotcher."

"Siz nezaketten ne anlarsınız ki?" Sophie ona döndü. "Hanginiz bu konuda ne biliyorsunuz ki?"

Poirot, "Sanırım sizi ve Bay Scotcher'i yalnız bıraksak iyi olacak, matmazel," dedi. "Haydi, gelin, onların özel yaşamlarına saygı gösterelim."

Özel yaşam. Bu sözcüğü Poirot'nun, başka insanların romantik ilişkilerine karışmaktan şu dünyada en fazla zevk duyan insanın ağzından duymak inanılmazdı.

Claudia, "Yani siz bu evlilik teklifini ciddiye mi alıyorsunuz, Mösyö Poirot?" diye sordu. "Joseph'in önünde haftalarla

ifade edilen bir ömür varken bunun amacının ne olabileceğini merak bile etmiyor musunuz? Hiç kuşkusuz onun gibi ağır ve duygusal bir hasta, çok zor ve çetrefilli evlilik hazırlıklarıyla ilgilenemeyecektir."

"Sen de Randall kadar kötüsün. İkiniz de kalpsiz işkencecilersiniz! Yürekleriniz kötü, insanlara eziyet etmekten zevk alıyorsunuz!" Sophie'nin Kimpton ve Claudia'ya bakan gözlerinden nefret ve tiksinti fışkırıyordu.

Kimpton, "Kalpsiz mi?" diye sordu. "Bu yanlış. Kapakçıklar, odacıklar, damarlar, kalbi kalp yapan her şey bende var. Benim kanım da vücuduma aynen seninki gibi pompalanıyor." Poirot'ya döndü. "İşte psikoloji dediğinizin sonucu bu, sevgili dostum. Hepimizin sanki bir kas dokusu en ince duygularımıza hükmedebilirmiş gibi konuşmamıza neden oluyor. Sophie, eğer benim kadar insan bedenini açıp bakma, içindeki kalp kasını görme olanağın olmuş olsaydı..."

"Tabaklarımız etle doluyken ürkütücü, kanla dolu organlardan bahsetmeyi keser misin?" diye haykırdı Dorro, Kimpton'a doğru bakarak. "Onları görmeye de kokusuna da katlanamıyorum." Tabağını ileri doğru itti.

Hiçbirimizin içinden yemeğimizi yemek gelmedi, tabii önüne konan dolu tabağı birkaç dakika içinde adeta yalayıp yutan Orville Rolfe dışında.

Scotcher, "Sevgili Sophie," dedi. "Randall ve Claudia haklılar: Yaşayacak çok fazla zamanım yok. Ama kalan ömrümü seninle geçirmek, senin sadık ve seni ölesiye seven kocan olmak istiyorum. Eğer sen de istiyorsan..."

O anda duyulan canhıraş bir çığlık Scotcher'in sözünü tam ortasında kesti. Hepimiz dikkat kesildik. Çığlığı atan odadakilerden biri değildi.

Kimpton yüksek bir sesle, "Hangi kendini bilmez meraklı, kapıya kulağını dayadı da bizi dinliyordu acaba?" diye sordu.

Aynı anda kapıdan telaşlı ayak seslerinin uzaklaştığını duyduk.

Sophie, "Joseph seni her şeyden fazla sevdiğimi biliyorsun," dedi. Bu bana çok saçma gelse de kadının sesi ona yalvarır gibiydi, "Senin için her şeyi yapacağımı biliyorsun."

"İyi o zaman." Scotcher gülümsedi. Sonunda bir gülümseme işte, diye düşündüm. Acılar içinde bir gülümseme.

Sophie, "Mösyö Poirot haklı," dedi. "Duyarlı olmalı ve bütün bunları özel olarak konuşmalıyız."

İkişer ikişer sırayla odadan ayrıldık. Önçe Claudia ve Kimpton, sonra Harry ve Dorro çıktı odadan. Poirot ve benden hemen önce de Gathercole ve Rolfe. O sırada Rolfe'un mırıldanmalarına kulak misafiri oldum. Tatlı olarak limonlu kek servisi yapılacağının söylendiğini ama şimdi masadan uzaklaştıkları için tatlı servisinin yalnızca Scotcher'e yapılacağından yakınıyordu. Sanki Bay Scotcher biraz daha düşünceli davransa ve evlilik teklifini yapmak için yemeğin bitmesini beklese olmaz mıydı?

Bana gelince iştahımı tamamıyla yitirmiştim.

"Biraz temiz hava almaya ihtiyacım var," diye fısıldadım Poirot'ya. "Üzgünüm. Siz bunu anlaşılmaz olarak nitelendireceksiniz ama..."

"*Non, mon ami.* Bu gece sizi çok iyi anlıyorum."

8. BÖLÜM

Bahçede Bir Gezinti

Poirot ile dışarı çıktığımızda ilk yaptığım sanki boğuluyormuşum gibi havayı içime çekmek oldu. Lillieoak'ta sanki insanı boğan bir şey vardı, bir an önce oranın sınırlarının dışına kaçmayı istememe neden olan bir şey...

Poirot, "Bahçede dolaşmak için günün en iyi zamanı," dedi. "Karanlık ve insan ne bitki ne de çiçek görüyor."

Güldüm.

"Bilerek mi gülünç davranıyorsunuz? Bu konuda sizinle hemfikir olacak tek bir bahçıvan bile olmadığından eminim."

"Görmediğim bahçenin kokusunu içime çekmeyi seviyorum ben. Kokuyu alabiliyorsun, değil mi? Çam, lavanta... ah evet, ağırlıklı olarak lavanta kokusu bu. Burun da gözler kadar önemlidir. İstersen bunu bahçe uzmanlarına sorabilirsin." Poirot kıkırdadı. "Düşünüyorum da, eğer sen ve ben bu bahçeyi düzenleyenle karşılaşmış olsak, ben onun üzerinde çok daha olumlu etki yapardım."

"Sanırım bahçıvan ya da postacı, hiç fark etmez, ikimizin birlikteyken karşılaşacağımız birini kastediyorsunuz?"

"Kapıdaki kimdi?"

"Pardon?"

"Biri kapıda konuşulanları dinliyordu. Joseph Scotcher, hemşire Sophie'ye evlilik teklifi yapınca kendini tutamayarak mutsuzluktan çığlık atan biri."

"Evet... ve koşarak oradan uzaklaşan biri."

"Sence kim olabilir?"

"Şey, o sırada yemek odasında olanlardan biri olmadığından eminiz; dolayısıyla siz, ben, Harry, Dorro, Claudia ya da Kimpton değil. İki avukat, Gathercole ve Rolfe da olamaz. Joseph Scotcher de olamaz, zaten koşabildiği günleri çoktan geride bırakmış, ayrıca bizimle birlikteydi. Hemşiresi Sophie de olamaz, çünkü bizimleydi. Bu durumda geriye bizden önce oradan ayrılan Lady Playford, aşçı Brigid, kâhya Hatton ve hizmetçi kız Phyllis kalıyor. Onlardan herhangi biri olabilir. Ama bence Phyllis olma olasılığı çok yüksek: Scotcher'e hayran, bence abayı yakmış. Yemekten önce konuştuğumuzda kendisi söyledi."

"Bu akşam yemeğe geç kalmanızın nedeni buydu demek?"

"Evet öyle."

Poirot başını salladı ve sordu.

"Biraz yürüyelim mi? Patika yolu görebiliyorum. Çimenlerin arasından geçip bizi yeniden evin önüne getiriyor."

"Buraya geri dönmeyi isteyen kim?" dedim. Taşlı patika yolda daire çizmek istemiyordum. Dışarı, çayırlara uzanmak, nasıl ve ne zaman döneceğimi bile düşünmemek istiyordum.

"Yanılıyorsun." Poirot'nun seçtiği güvenli yolda yürümeye başladığımızda, ilk konuşan Poirot oldu.

"Hangi konuda?"

"Kapıyı dinleyen konusunda."

"Evet. Kapıyı kim dinliyorsa, fark edildiğini anlayınca kaçtı. Bu kişi Lady Playford, hizmetçi Phyllis ya da Hatton olabilirdi ama asla aşçı Brigid değildi. Buraya vardığımda onu kısa bir süre görme şansım oldu: Ne o kadar hızlı hareket edebilir ne de ayak sesleri o kadar hafif olur."

"Evet. Şimdi düşünüyorum da, ayak sesleri hafif ve çevikti."

"Çevik ilginç bir sözcük. Gençliği çağrıştırıyor."

"Biliyorum. Bu da... düşünüyorum da... söz konusu kişi Phyllis olmalı. Daha önce de söylediğim gibi, Scotcher'a tutkun, ondan çok etkilenmiş. Genç ve hayat dolu, öyle değil mi? Onun dışında biri kapıyı dinlemiş olamaz. Lady Playford ve Hatton; ikisi de yaşlılar ve o kadar çabuk hareket etmeleri olanaksız."

"Bu durumda Phyllis doğru tahmin." Poirot da benimle aynı fikirdeydi. "Şimdi bir diğer konu üzerinde kafa yoralım. Acaba Lady Playford vasiyetnamesini niçin böylesine tuhaf bir biçimde değiştirmeye karar verdi?"

"Kendisi açıkladı ya... Scotcher'in kendinden geçmiş, karamsar ruh halinin bu güçlü etkiyle değişim göstererek, direncinin..."

"Bu çok mantıksız." Poirot sözümü kesti. "Böbrek çürümesi böbrek çürümesidir. Yeryüzündeki tüm zenginlerin serveti bile zamanını tamamlamış bir ölümcül hastalığı geriye çevirmeye yetmez. Lady Playford zeki ve akıllı bir kadın, dolayısıyla onun da bunun bilincinde olduğundan eminim. Bence asıl neden kesinlikle bu değil."

Söylediklerinden bir şekilde tatmin olmamış olmalıydı ki durdu. Düşünceliydi.

"Gerçi insanların umutlarının gerçek olabileceğine inanma yetenekleri sınırsızdır, *mon ami* ama yine de... Eğer Lady Playford, Joseph Scotcher'i çok fazla seviyorsa, belki..."

Onun başka bir şey söylemesini bekledim. Ancak söyleyeceği bir şey kalmadığından emin olunca fikrimi açıkladım.

"Bence bu kez kesinlikle haklı olabilirsiniz. Athelinda Playford'un, kitaplarından bildiğim kadarıyla, başka birinin aklının ucundan bile geçmeyecek çok tuhaf nedenler ve planlar bulmakta üstün bir yeteneği var. Sanırım akşam yemeğinde de bir oyun oynadı. Bende oyundan hoşlanan biri izlenimi bıraktı."

"Yani tüm servetini Scotcher'e bıraktığının doğru olmadığını mı söylüyorsun?"

Yeniden yürümeye başladık.

"Hayır, öyle olduğu kanısındayım," dedim. Ne demek istiyordum? Dikkatle düşündüm. "Bunun gerçek olması da oyunun bir parçası. Ciddi olduğu kesin ama bu da herkesle oynamadığı anlamına gelmez tabii."

"Peki, amacı ne, *mon ami*? İntikam mı? Belki. Cezalandırma isteği mi? Ona yakışır bir şiddette değil ama... Aslında en ilginç olanı, merhum Vikont Playford'un vasiyetnamesine ilişkin imaydı. Acaba..."

"Evet, bu benim de dikkatimi çekti."

"Ne olduğunu tahmin edebilirim. Genellikle ailenin malikânesi ve gayrimenkulleri oğula, yani yeni Vikont'a kalır. Ancak bu durumda görünen o ki bu olmamış. Bu akşam yemekte öğrendiğimize göre Lady Playford gerek bu malikânenin gerekse Londra'daki çok sayıda evin tek sahibi. Bu yüzden... Merhum Vikont Playford tarafından alışılmadık bir ayarlama yapılmış olmalı. Tabii bunun nedeni gerek onun

gerekse Lady Playford'un genç Harry'nin böyle bir sorumluluğu üstlenebileceğine inanmamaları olabilir."

"Eğer gerçekten bundan dolayı endişelendilerse onları kınamak olanaksız," dedim. "Harry insanda aptal izlenimi uyandırıyor, değil mi?"

Poirot mırıldanarak bana hak verdiğini belirttikten sonra ekledi.

"Ya da belki Lady Playford ve merhum kocasının tepkileri daha çok gelinlerine yönelikti, onu tanıdığımız şu kısa süre içinde bile hırçın ve huysuz bir insan olduğunu açıkça gösterdi."

"Lady Playford'un birilerini cezalandırmak istediğini ama bunu yapabileceği kadar şiddetli yapmadığını söylerken ne kastetmiştiniz?"

"Diyelim ki çocuklarını mirastan mahrum etmek istemiyor –bu çok uç bir nokta olurdu– ama bir yandan da onların bunu kaçınılmaz bir hak olarak görmeleri onu çok kızdırıyor. Belki de olmaları gerektiği kadar saygılı değillerdir. Böylece Lady Playford her şeyini Joseph Scotcher'e bıraktığı yeni bir vasiyetname yaptı. Onun kendisinden fazla yaşayamayacağını biliyordu; bu yeni vasiyetnamenin onun açısından bir iyi niyet gösterisi olmaktan öte bir anlamı yoktu. Böylece çocukları ve gelini, Scotcher'in yaşamının kalan kısmında tedirgin olacaklardı; tabii Lady Playford ondan önce ölmezse. Sonuçta beklenmeyen kazalar her zaman olabilir. Eğer Scotcher hastalığı nedeniyle ölürse, çocukları rahat bir soluk alacak ve Lady Playford'un mallarının günün birinde kendilerinin olacağını garantiye alacaklardı. Herhalde bu nedenle de ona karşı daha saygılı ve düşünceli davranacaklardır."

"Bu teoriden hoşlandığımı söyleyemem," dedim. "Sonuçta kazalar her zaman olabilir ve Lady Playford'un bu denli özensiz ve düşüncesiz bir plan yapmış olabileceğine inanamam. Eğer mal varlığının sonuçta çocuklarının olmasını istiyor olsa en ufak bir riski bile göze almazdı. Dediğiniz gibi, hemen yarın merdivenden düşüp boynunu kırabilir ve tüm malları da Scotcher'in olur."

Poirot'nun itiraz etmesini bekliyordum ama bunu yapmadı. Bir süre konuşmadan yürüdük. Onun yürüme hızına ayak uydurma çabası bacaklarımın ağrımaya başlamasına neden oldu. Aslında ağır ve tempolu yürümek de özel antrenman gerektiren bir şeydi, kasları belirgin şekilde zorluyordu.

"Çok tuhaf bir varsayımım var," dedim neden sonra. "Diyelim ki, Lady Playford'un, çocuklarından birinin kendisini öldürmek istediğine ilişkin ciddi kuşkuları var."

"Ah!"

"Sanırım bunu siz zaten düşünmüşsünüzdür."

"*Non mon ami.* Devam edin."

"Ölmek üzere olan sekreteri Joseph Scotcher için endişeleniyor ve üzülüyor. Bir tür annelik duygusuyla –ki öyle hissediyor olması doğal, sonuçta Scotcher bir öksüz ve Lady Scotcher de çocuğunu kaybetmiş– Scotcher yaşarken ve ona ihtiyacı varken ölmek istemiyor. Ona yardımcı olabilmek ve son günlerini huzur içinde geçirmesini sağlamak için yaşamak istiyor. Ama bir yandan da gücünün sınırlı olduğunu biliyor; eğer Harry ya da Claudia –tabii Dorro ya da Randall Kimpton'dan biri de olabilir– onu öldürmekte ciddiyse, bunu engellemeyi başaramayabilir."

Poirot, "Böylece olası katilinin en azından Scotcher ölene kadar beklemesini garantilemek için vasiyetnamesini değiştirdi, öyle mi?" diye sordu.

"Evet. Paranın, evlerin ve arazilerin kendilerine geçmesi için beklemeleri gerekeceğini düşünmüş olmalı. Kesinlikle. Scotcher öldükten sonra da yaşamışım yaşamamışım ne fark eder, diye de düşünmüş olabilir. Kocası zaten ölmüş, Scotcher'in ölümüyle de tekrar bir evlat kaybedeceğini düşünmüş de olabilir."

"Lady Playford yaşamının tehlikede olduğunu düşünüyorsa neden polise başvurmasın ki?"

"İşte bu iyi bir nokta. Aslında başvurması gerekir ve başvurur da tabii. Bu da benim bu tuhaf teorimi boşa çıkarır."

Hemen yanı başımda hafif bir kahkaha duydum. Poirot da Athelinda Playford gibi insanlarla oynamaktan hoşlanıyordu.

"Çok çabuk teslim oluyorsun, Catchpool. Lady Playford daha önce de konuştuğumuz gibi genç bir kadın değil. Onun yaşındaki birçok insan seyahat etmekten hoşlanmaz. Dolayısıyla polise kadar gitme zahmetine katlanmazdı. Bunun yerine polisi buraya, ayağına çağırırdı. Yani sen, *mon ami*. Üstelik çok daha iyisini de yaptı: Ünlü büyük dedektif Hercule Poirot'yu da evine getirdi."

"Yani varsayımımın geçerli bir yanı olabileceğini mi düşünüyorsunuz?"

"Olabilir. Bir anne için çocuklarından birinin kendisini 'öldürmeyi planladığını' söylemek çok zordur, özellikle de bir yabancıya. Bunun yerine bu katlanılamaz gerçeği kabullenmemeye, olaya dolaylı yoldan yaklaşmaya çalışır. Bundan emin olmayabilir, gerekli kanıtı bulamamıştır. Bu yalnızca bir

kuşkudan ibarettir. Vasiyetnamenin değiştirildiği açıklandığı sırada dikkatinizi çeken ilginç bir tepki oldu mu?"

"Herkes için büyük darbe oldu, değil mi? Büyük bir telaşa yol açtı ve sanırım biz bunun yalnızca bir kısmını duyduk."

Poirot, "Herkeste darbe etkisi yaptığını sanmıyorum," dedi.

"Harry Playford'u mu kastediyorsunuz? Evet, haklısınız. Karısının telaşı, üzüntüsü, ölen kardeşi Nicholas hakkında söylediği o korkunç sözler, bunun üzerine annesinin ıstırapla odayı terk etmesi karşısında hiçbir tepki vermedi, umursamadı bile. Bence Harry Playford bir depremin merkezinde kalsa umursamayıp tasalanmayacak bir tip. Bence aklı başında, zeki ya da duyarlı biri de değil. Yani... Hay Allah, bence bu amaçlandığımdan daha haşin bir açıklama oldu."

"Sana hak veriyorum, *mon ami*. Böylece Harry Playford'un alışılmadık tepkisini bir yana bırakıp onun için bunun doğal olduğunu söyleyebiliriz. Ama ben, onun ikisi adına tüm duygularını ifade etmekte karısına güvendiğini de düşünüyorum."

"Evet, Dorro iki kişiye de yetecek kadar sorun çıkardı," dedim. "Alışılmadık tepkileri sormuştunuz, Gathercole'ü fark ettiniz mi? Sanki içindekileri ortaya dökmemek için çaba harcıyor, büyük bir keder ya da korku ile başa çıkmak istiyor gibiydi. İtiraf etmeliyim ki bir an bunda başarısız olup patlayacak diye korktum bile."

Poirot, "Bunu çok iyi tanımladın," dedi. "Ama bu her neyse, yeni vasiyetnamenin açıklanması olmadığı kesin. Düşünsene, bunu saatler öncesinden beri biliyordu ve masaya oturduğumuzda son derece keyifliydi. Onun ruhsal durumunu bu kadar değiştiren neydi acaba?"

"Aynı şey beni de çok şaşırttı," dedim. "Onun hiç beklemediği nasıl bir şey olmuş olabilir? Scotcher'in tepkisi hiç beklenmedik bir şeydi: Yeni vasiyetnameden hoşlanmamış gibiydi, öyle değil mi?"

"Hoşlanmaması anlaşılır bir durum. Scotcher ölmek üzere olduğunun bilincinde. Bu yeni vasiyetnamenin ona ne yararı olabilir ki? Hiç. Paraya ulaşacak kadar yaşayamayacağını biliyor, dolayısıyla bu onun için yalnızca sorun demek – Dorro'nun, Claudia'nın kızgınlıklarıyla uğraşmak... Ama benim asıl anlamadığım..."

"Anlamadığınız ne?"

"Bayan Playford'un bunu yapmaktaki amacı... Belki de bunu Scotcher'in iyiliği için değil tam aksine onu huzursuz etmek için yaptı. Onu üzmek ve sıkıntıya sokmak için. Sonuçta tanık olduğumuz sahne bu oldu ve Lady Playford da amacına ulaşmış biri gibi görünüyordu."

"Peki ya o ve Scotcher birlikte bir tür komplo tezgâhladılarsa?" diye sordum.

"Bu nereden aklına geldi?" Bu arada çimenlik alanın en uzak köşesine ulaşmıştık. Bulunduğumuz noktadan Lillieoak tüm ihtişamıyla görünüyordu. Zaten insanlar da burada durup hayranlıkla malikâneyi izliyorlardı.

"Ah, hiç bilemiyorum. Belki de ikisinin davranışları bana bir şekilde çok benzer göründüğü içindir. Lady Playford her şeyini bu cömertliğinden asla yararlanamayacak birine bırakıyor. Joseph Scotcher ise bunu kabul ettiği takdirde büyük olasılıkla ölüm döşeğinin başında bekleyecek ve kısa bir süre içinde dul kalacağını bilen birine evlilik teklif ediyor. Her iki durumda da, insanın düşlerinin gerçekleşmesini sağlayacak

her şey vaat ediliyor ama olayın gerisinde çok farklı ve üzücü bir gerçek yatıyor."

"Bu ilginç bir gözlem," diyen Poirot yürümeyi sürdürdü. "Ancak ben yaşamdan kopmak üzere olan birinin acilen sevdiği insanla evlenmek istemesini anlayabiliyorum. Bu sembolik anlamda büyük bir teselli."

"Peki, hemşire Sophie bu insanlarla nasıl baş edecek?"

"Ah, ben büyük romantik jestlerden bahsediyorum, sense işin pratiğinden, *n'est-ce pas?*"[1]

"Bunu hiç düşünmediniz mi? Eğer hemşire, Scotcher ile evlenirse ve Lady Playford Scotcher'den önce ölürse, malikâne kimin olacak? Scotcher'in karısı olarak Sophie'nin, öyle değil mi?"

"Catchpool, bu ses de ne?"

Durduk. Ses sağımızdaki çalılıkların arasından geliyor gibiydi. Uzaktan gelen ve kısa bir sürede kesik, düzensiz, kısık bir ıslık sesine dönüşen bir ses.

"Bu da neydi şimdi?" diye sordum Poirot'ya.

"Coşkulu bir fısıldaşma. Sesini alçalt, yoksa eğer şimdiye kadar fark etmedilerse bile bizi duyabilirler."

O bunları söylerken duyduğum ıslık sesinin aslında kısık bir sesle ama çok telaşlı ve aceleyle konuşmaya çalışan çok korkmuş birinin fısıltısı olduğu apaçık ortaya çıktı.

"İki kişi olmalılar," diye fısıldadım. "Bakalım mı?"

"Bu bahçede mi?" Poirot boş ver anlamına gelen bir ses çıkardı. "Şu koşullarda belirli bir yaprağı aramak bile daha mantıklı olabilir – buraya vardığınızda gördüğünüz ilk yaprağı örneğin."

---

(1) (Fr.) "Öyle değil mi?" –çn.

"İnsanları bulmak yaprakları bulmaktan çok daha kolaydır," dedim.

"Sen ve ben bu bahçe yollarına yabancıyız, onlarsa değil; bu koşullarda asla. Hayır, artık eve dönmeliyiz. Yapmamız gereken işler var. Hemen çalışmaya başlamalıyız. İçeri girince kimin burada olduğunu kimin olmadığını kolayca anlayabileceğiz. Bu samanlıkta iğne aramaktan çok daha mantıklı."

"Neden yapacak işimiz olduğunu söylediniz ki? Nasıl bir iş?"

"Şimdi artık buraya niçin davet edilmiş olduğumuzu biliyorum, yani senin ve benim. Bunun nedeni bizim hoş, kafa dengi insanlar olmamız değil. *Non, pas du tout.*[1] Küçük gri hücrelerimizi kullanmak için buradayız. Bunların hepsi Lady Playford'un planının parçaları."

Daha ben, "Hangi plan?" diye sorma fırsatı bulamadan, Poirot sanki düşüncelerimi okumuş gibi, "Burada bir cinayete engel olmak için varız," dedi.

(1) (Fr.) "Hayır, hiç de değil."–çn.

9. BÖLÜM

Kral John

Bizi eve Hutton aldı. Beklenildiği gibi bir şey söylemedi ama bakışlarından Poirot ile benim dışarılarda dolanıp, sonra yeniden içeri alınmamıza bir açıklama getirmenin üçümüzün de yararına olacağını düşündüğü anlaşılıyordu.

Önce yemek odasına gittik ama boştu. Sonra misafir odasına geçtik. Harry, Dorro, Claudia ve Randall Kimpton oradaydılar. Şömine yanıyordu ama oda soğuktu. Hep birlikte oturduk ve Randall Kimpton dışında hepimiz brendiye benzer bir şey içtik. Kimpton ise kendine özel bir içki hazırlıyordu. Bardağını doldurduktan sonra Poirot'nun burnuna doğru uzattı. Bu her ne ise bunun Poirot'nun hoşuna gitmediği anlaşılıyordu. Bir yudum bile almadan en yakındaki masaya koydu. Kimpton benim için de içki hazırlamakla öylesine meşguldü ki bunu fark etmedi bile.

Dorro öne doğru eğilerek, "Bir haber var mı?" diye sordu. Muzipçe parlayan gözleriyle beni ve Poirot'yu süzdü.

"Ne gibi bir haber, madam?"

"Joseph Scotcher'in Sophie Bourlet'e evlilik teklifiyle ilgili. Onları yemek odasında baş başa bıraktık, nezaket de bunu gerektiriyordu, ama o zamandan beri onlardan ne bir haber aldık ne de onları gördük. Burada bize katılacaklarını düşünmüştüm. Sonucu merak ediyorum."

Kimpton, "Çok hoşsun, Dorro," dedi. Bir sigara yaktı. Harry Playford cebinden gümüş bir tabaka çıkardı ve o da kendi sigarasını yaktı.

"Hiç kuşkusuz evet dedi," diyen Claudia esnedi. "İnsanın bundan nasıl kuşkusu olabileceğini hiç anlamıyorum. Tabii ki evlenecekler – Azrail onlara bu şansı verirse. *Mikado*'ya ne kadar benziyor, öyle değil mi? Biliyorsunuz değil mi Mösyö Poirot? Gilbert ve Sullivan'ın Operası? Muhteşem bir müzik; üstelik korkunç derecede de neşeli. Japon imparatorunun oğlu Nanki-Poo, Yum-Yum ile evlenmek ister ama bunu yapabilmesinin tek şartı nikâhtan bir ay sonra cellatbaşı Ko-Ko tarafından idam edilmeyi kabul etmesidir. Tabii bunu kabul eder, çünkü Yum-Yum'a âşıktır."

Kimpton, "İyi bir adammış," dedi. "Ben de bir ay sonra başımın kesileceğini bilsem de seninle evlenirdim, bir tanem."

Claudia, "O zaman ben de ikilemde kalırdım, başını mı yoksa bedenini mi saklamam gerektiğini bilemezdim," dedi. "Ama düşününce, başının daha doğru olacağı kanısındayım."

Ne kadar itici ve mantıksız bir açıklama, diye düşündüm. Ne var ki bu sözler Kimpton'un hoşuna gitmiş gibiydi.

"Neden ikisini de saklama yoluna gitmiyorsun, bir tanem? Bir yasak mı var?"

"Bence olmalı, yoksa işin esprisi kalmazdı. Evet, cansız bir başla kansız bir vücut arasında seçim yapmayı reddedersem,

her ikisini birden götürüp yakarlar ve elimde hiçbiri kalmaz. Ben başı seçiyorum."

"Kafam kendisini şımartılmış hissediyor ama bir yandan da kollarıma ve bacaklarıma isyan sinyalleri gönderiyor. Benimki kadar sofistike bir beyin için bile bunda dengeyi bulmanın çok zor olduğunu söyleyebilirim, bir tanem."

Claudia başını geriye atarak güldü.

Tüm bu söz düellosunu şaşırtıcı bulmuştum, hatta doğrusunu söylemek gerekirse iğrenç.

Dorro da benimle aynı fikirde olmalıydı.

"Artık şuna bir son verseniz olmaz mı?" dedi ve elleriyle yüzünü kapadı. "Siz ikiniz susmak nedir bilmez misiniz? Korkunç bir şey oldu. Saçmalamanın zamanı değil."

"Bu konuda sana katılmıyorum," dedi Kimpton. "Sonuçta saçmalamak serbest. Mirasçılar ve yoksullar da saçmalamaktan keyif alabilirler."

"Çok acımasızsın, Randall." Dorro onu sitemli gözlerle süzdü. "Harry, senin söyleyecek bir şeyin yok mu?"

"Bir-iki kadeh daha alırsak hepimiz kendimizi çok daha iyi hissedeceğiz," diyen Harry kadehindeki içkiye baktı.

Kimpton içkisini alarak Claudia'nın sandalyesinin arkasına geçti. Eğildi, alnından öptü ve, "O yalnızca yarısı kutsanmış bir adam/Bekliyor onun gibi bir kadın tarafından tamamlanmayı/Ve kadındaki üstünlük/Bekliyor onunla mükemmelliğe ulaşmayı..."

Claudia homurdandı. "Shakespeare'in iğrenç *Kral John*'undan alıntı. Son derece sıkıcı. Senin fikirlerini Shakespeare'inkilere yeğlerim, sevgilim; çok daha orijinaller."

"Peki ya diğerleri nerede?" diye sordu Poirot.

Claudia, "Sanırım hepsi çoktan yataklarında," dedi. "Bay Gathercole ve Bay Rolfe iyi geceler dilediler. Tam Playford ailesi eğlencesi başlamışken neden kendilerini bunun dışında tutmaya çalıştıklarını hiç bilemiyorum."

Dorro, "Bay Rolfe'un kendini iyi hissetmediğini söylediğini duydum," dedi.

Harry de, "Zavallı Scotcher de berbat görünüyordu," diye ekledi.

Claudia, "Eminim Sophie onu sıcak ölüm döşeğine tıkmıştır." dedi.

"Kesin şunu! Yeter, dayanamıyorum!" Dorro'nun sesi titriyordu.

"İstediğimi söylerim," dedi Claudia inatla. "Ben senin gibi değilim Dorro, espri nedir bilirim. Harry, Joseph'in cesedini doldurup duvara asmayı düşünüyorsun, değil mi?"

Poirot tam bu noktada şiddetle irkildi, bu konuda ona hak veriyordum. Nasıl olur da Randall Kimpton gibi bir doktor, bir tıp adamı, trajik bir ölümü bile gülünecek bir şey gibi gören Claudia gibi bir kadınla evlenmeyi ciddi bir biçimde düşünebilirdi?

Dorro elindeki kadehi hışımla yanındaki sehpaya bıraktı. Ellerini yumruk yaptı ama parmaklarını sakinleştiremedi, hâlâ solucanlar gibi kıvrılıyorlardı.

"Beni umursayan tek bir kişi bile yok!" diye bağırdı. "Hatta sen bile Harry!"

"Hımm." Kocası yanıt vermeden önce onu birkaç saniye dikkatle süzdü. "Sıkma canını tatlım! İyi kötü geçinip gideriz."

"Acaba gerçekten küçük bir ölüm döşeği şakasını bile kaldıramayacak kadar kırılgan mısın, Dorro?" Claudia gözlerini kısarak gelinlerine baktı. "Senin haşin sözlerin yüzünden

eminim annem odasında ağlıyordur. Joseph'le Nicholas arasında bağlantı kurmaya, Joseph'i onun yerine koyduğunu söylemeye çalışarak onu çok incittin. Bu kesinlikle doğru değil."

"Hayır! Bunu yapmak istemedim! Dilimi tutamadım, öylesine ağzımdan kaçtı. Söylemek istediğim bu değildi." Dorro büzüştü. Bu gerginliğe daha fazla dayanamayarak ağlamaya başladı. "Kendimi kaybetmiştim, kendimde değildim, birden öylesine... Ağzımdan kaçtı işte. Bunu söylemek istemedim."

"Ama söyledin," dedi Kimpton neşeyle. "*Taş kadar soğuk bir ölü* – sanırım tam olarak buydu kullandığın sözcük."

Dorro yalvardı.

"Lütfen bundan bahsetmeyelim."

"Neden bahsetmeyelim? Nicholas'a 'taş kadar soğuk bir ölü' dediğinden mi? O sırada her heceyi özellikle vurguladığın dikkatimi çekti. Sanki hiç bitmesini istemezmiş gibi her bir sözcüğü elinden geldiğince uzattın. Biliyor musun, benim asıl ilgimi çeken ne: Eğer 'taş kadar soğuk' terimi kullanmadan yalnızca 'ölü' demiş olsaydın, acaba Athie bu şekilde kaçıp gider miydi? Bundan hiç emin değilim. Bence buna 'taş kadar soğuk' sözcüğü neden oldu."

Dorro, "Sen çok kaba, acımasız bir insansın, Kimpton!" diye haykırdı.

Sonunda Harry Playford da doğrularak konuşmaya karıştı.

"Buraya bak Randall, bu incitici sözcüklere ne gerek var?"

Kimpton gülümsedi.

"Eğer gerçekten bir yanıt beklediğine inansaydım bu yanıtı vermekten mutluluk duyacağımdan hiç kuşkun olmasın, Harry."

Harry kuşkuyla, "Neyse... çok iyi, o zaman."

"Çok iyi," diye yineledi Kimpton. Claudia yeniden pis pis güldü.

Doğrusunu söylemek gerekirse o zamana dek bulunduğum aile toplantıları içinde hiç o akşam Lillieoak'un misafir salonundaki kadar kötüsüne rastlamamıştım. Hâlâ oturmamışım ve bunu yapma eğiliminde de değildim. Normalde fırsat bulduğu her an oturan Poirot da yanı başımda ayakta duruyordu.

"Niçin sözcüklerin üzerimizde bu denli güçleri olmasına izin veririz ki?" diye sordu ortaya Kimpton, kimseyi muhatap almadan. Ağır adımlarla odada dolaşmaya başlamıştı. "Sözcükler ağzımızdan çıktıkları anda havaya karışıp kaybolur, ancak belleğimizde hoş ya da nahoş bir anı olarak sonsuza kadar bizimle kalırlar. Nasıl olur da üç sözcük –'taş kadar soğuk'– ölü bir çocuğun sözsüz anısından daha üzücü olabilir?"

Dorro oturduğu koltuktan ayağa fırladı.

"Peki ya Athie'nin, yaşayan iki çocuğuna karşı bu akşamki davranışları? Niçin bu konuda bir şey söylemiyorsunuz? Neden bu konuda söyleyecek bir şeyiniz yok? Nasıl olur da beni saldırgan, Athie'yi ise sanki yaşlı, kırılgan bir insanmış gibi kurban olarak nitelendiriyorsunuz? O hepimizden güçlü."

Kimpton camlı kapının önünde durdu.

"'Istırap boşluğunu dolduruyor olmayan çocuğumun/ Onun yatağında yatıyor, benimle arşınlıyor etrafı/Onun güzel görüntüsüne bürünüyor, onun sözlerini tekrar ediyor/bana onun bütün güzel yönlerini hatırlatıyor/onun biçimiyle dolduruyor boş kıyafetlerini/işte o zaman ıstıraptan hoşlanmak için nedenim oluyor.' Shakespeare'in *Kral John* adlı eserini biliyor musunuz, Mösyö Poirot?"

"Korkarım ki hayır, mösyö. Okumadığım ender eserlerinden biri."

"Muhteşem bir eser. Kral ve ülke aşkıyla dolu, Shakespeare'in sıklıkla giydirmeye çalıştığı o korkunç deli gömleği de yok. Onun eserleri arasında favoriniz olan biri var mı, Mösyö Poirot?"

"Okuduklarımın hemen hepsinin mükemmel olduklarını söyleyebilirim ama eğer illa birini seçmem gerekiyorsa... En beğendiğim *Julius Caesar*."

"Çok ilginç ve alışılmadık bir seçim. Çok etkilendim. Biliyor musunuz, tıp alanında kariyer yapmaya karar vermemin nedeni favorimin *Kral John* olması. Eğer Shakespeare olmasaydı doktor değil, yazar olurdum, edebiyatla uğraşırdım. Bu yüzden tatmin olmayan bir hastam olduğunda onlara beni değil Shakespeare'i kınamalarını söylüyorum."

Claudia, "Otopsi masandaki zavallı delik deşik cesetlere mi söylüyorsun bunu, sevgilim?" diye sordu.

Kimpton güldü.

"Yaşamayanlar kadar yaşayan hastalarım da olduğunu unutuyorsun, bir tanem."

"Yüreği çarpan hiç kimse senin başarısız olduğunu düşünemez. Bence bahsettiğin tatmin olmayan hastaların tamamı cesetler; onların da esas tatmin olmadıkları kendi kişisel akıbetleri. Neyse ki bu konuda bir şey söyleyebilecek durumda değiller."

Dorro, "Yeter artık, ölümü ne konuşmak ne de düşünmek istiyorum," dedi. "Lütfen."

Poirot, Kimpton'a, "*Kral John* ile tıp kariyeriniz arasında nasıl bir bağlantı var?" diye sordu.

"Hımm! Ah evet. Evet, gerçekten. Aslında *Julius Ceasar*'ı bunun dışında tutabilirim. Evet, düşünüyorum da öyle olabilir. Alışıldık olmasa da saygı duyulabilecek bir seçim bu. Kazananı olamayacak bir konuda birinin görüşünü kınamanın da, hiç bitmeyecek gerekçeleri paylaşmanın da bir anlamı olamaz aslında. Bir Shakespeare hayranı ve öğrencisi olarak bana hemen her gün *Hamlet*, *Kral Lear* ya da *Macbeth*'in *Kral John*'dan çok daha üstün eserler olduğu söylendi. Onların bu fikrini paylaşmıyordum ama haklı olduğumu nasıl kanıtlayabilirdim ki? Bu olanaksızdı. Düşmanlarım onlarla aynı fikri paylaşan bir sürü taraftar bulmayı başarıyorlardı, sanki bir kafa sallayanlar sürüsü bir şeyi kanıtlamak için yeterli olabilirmiş gibi. Bunun böyle olmadığını görmek için politik duruma bakmak bile yeterli. Şu küçücük adada yaşayan insanlar arasında belirli bir çoğunluk bile tamamen bağımsız bir ülke olmanın çok daha iyi olabileceğini..."

"Bu gece olan bunca şeyden sonra politikadan bahsetmeyi kesebilir miyiz lütfen?"

Kimpton, "Sen çok yaşa, Dorro!" dedi. "Lütfen bana önceden bahsedebileceğim bir konular listesi belirtip –ister ahlaki ister yasal, benim açımdan her ikisi de olabilir– bu kısıtlamalarını uygulayacak otoriteyi bildirirsen, bu isteğine harfiyen uyacağımdan emin olabilirsin. Neyse, bu arada, Poirot'ya yaptığım açıklamayı tamamlamak istiyorum. Serbest İrlanda Devleti'ndeki[1] çoğunluğun görüşüne göre İngilizler bir değer değil; bir muhalif olarak ben, bunun bize insanların pek

(1) 6 Aralık 1922'de Britanya hükümeti ile yapılan antlaşma sonucunda Güney İrlanda, Serbest İrlanda Devleti adıyla İngiliz Milletler Topluluğu'na bağlı dominyon olarak kuruldu, 6 Aralık 1922'de de tam bağımsızlığına kavuştu. –ed.n.

çoğunun aptal olduğunu gösterdiği kanısındayım. Ancak bu, konuyu tartışmaya açmak için bile yeterli değil. Biraz dolaylı yoldan da olsa, söylemek istediğim, bazı şeyler sübjektiftir ve mutlak anlamda kanıtlanmaları da olanaksızdır. William Shakespeare'in *Kral John* adlı eserinin onun en iyi eseri olup olmadığı da böyle bir konu işte."

"Ama tıp değil," dedi Poirot.

"Kesinlikle doğru." Kimpton güldü. "Böylece ben de kazanmayı seven ve her zaferin tartışılmayacak açıklıkta olmasını yeğleyen biri olarak tamamen farklı bir alanda çalışmamın uygun olacağını anladım. Ve bunu yapmakla doğru kararı vermiş olduğumu belirtmekten mutluluk duyuyorum. Şimdi yaşamım çok daha açık ve net. Artık, 'Bu adamın bacağının kesilmesi gerekiyor, yoksa ölür,' ya da 'Bu kadın beynindeki ur nedeniyle ölmüş – işte ortada, kavun büyüklüğünde bir ur,' diyorum ve kimse benimle tartışmıyor, çünkü bunu yapacak bilgileri de, bunu yapmaya hakları da yok. Kavun büyüklüğündeki uru görenler ya da umudu tedbirli olmaya yeğleyen aptal bir iyimser yüzünden iki bacağı yerinde kalıp kangrenden ölen biriyle karşı karşıya kaldıklarında ne kadar haklı olduğumu anlıyorlar."

Poirot kısaca özetledi.

"Daha başka bir deyişle, size haklı olduğunuzu kanıtlama fırsatı sunan bir mesleği yeğlediniz, öyle mi?"

"Evet, aynen öyle yaptım. Edebiyat okumak kuramsal düşünmekten hoşlananlara göre bir şey. Bense bilmek istiyorum. Söyleyin bana, yakaladığınız katiller... İlgilendiğiniz olaylardan kaçında, zanlı suçunu itiraf etmezse onun mahkemede kaçınılmaz bir şekilde suçlu bulunacağını sağlayacak kadar sağlam delillere ulaşabildiniz? Aslında itiraf da hiçbir şeyi

kanıtlamaz. Bunu size kanıtlayabilirim. Örneğin, ben Randall Kimpton, Abraham Lincoln'ü öldürdüm desem? Bu olay olduğunda ben henüz doğmamıştım bile, ama yine de... Diyelim ki ben çok hırslı bir insanım, bununla da yetinmedim ve Başkan Lincoln'ü de öldürdüğümü söyledim."

Claudia kıkırdadı. Bu rahatsız edici bir sesti ama Kimpton'un hoşuna gitmiş gibiydi.

Poirot, "Tıp da dahil her konuda kanıtlanamayan gizemler vardır..." dedi. "Beyindeki ur, kesilen bir bacak... Amacınıza hizmet edecek örnekler seçtiniz. Nedenini bulamadığınız ağrılarla size başvuran hastalardan hiç bahsetmediniz?"

"Emin olun, bunların sayısı önemsenmeyecek kadar az. Genelde hapşıran, aksırıp tıksıran, burnu akan, burun delikleri kızarmış biri geldiğinde soğuk almış olduğunu söylerim ve kimse de bunda yanıldığımı kanıtlamak için zaman harcamaz. Bu yüzden de mesleğimi yapmayı sizinkine yeğlerim, sevgili yaşlı dostum."

"Ve ben, *mon ami*, kendi mesleğimi yapmayı sizinkine yeğlerim. Eğer herhangi biri akan buruna ve ateşe bakıp bunun nezle olduğunu söyleyebiliyorsa, yaratıcılık bunun neresinde?"

Kimpton bir kahkaha attı ve katıla katıla gülmeye başladı. Sanki uzun süredir böylesine gülmemişçesine tüm vücudu titriyordu.

Sonunda kendini toparlamayı başarınca, "Mösyö Poirot," dedi. "İyi ki varsınız ve iyi ki buradasınız! Bunca başarınızdan sonra belirsizlikten kaynaklanan bir yaratıcılığı önemsemeniz harikulade bir şey. Siz benden çok daha iyi bir insansınız. Benim için belirsizlik salgın bir hastalık. Bir işkence. Ama yine de sizin benimle aynı fikirde olmamanız hoşuma gitti."

Poirot'nun kendini tutmakta zorlandığını hissediyordum. Bana gelince, büyük bir zevkle Kimpton'un o kendini beğenmiş, kibirli burnunun üzerine yumruğumu indirirdim ama... Onun bu tavrı Poirot'yu beklediğimin aksine ürkek ve ağırbaşlı yapmıştı.

"Konuyu değiştirebilir miyim, mösyö?"

"Neyin konuşulabileceği konusunda karar veren ben değilim," dedi Kimpton alaycı bir tavırla. "Dorro, resmî gerekçelerin tamam mı? Desteğine ihtiyacımız var."

Poirot, "Yemek odasından ayrıldığınızdan beri siz dördünüz hep birlikte miydiniz?" diye sordu. "Oradan doğruca buraya mı geldiniz?"

Claudia, "Evet," dedi. "Neden sordunuz?"

"Aranızdan herhangi biri on ya da en çok on beş dakika önce bahçeye çıkmadı, değil mi?"

"Hayır." Bu kez yanıt veren Dorro'ydu. "Yemek odasından hep birlikte çıktık ve doğruca buraya geldik. Ve hiç kimse buradan ayrılmadı."

Diğerleri de bunu onayladılar.

Bu durumda bahçede ağlayan da fısıldayan da Dorro, Harry, Claudia ve Kimpton olamazdı. Tabii içlerinden biri yalan söylemiyorsa...

"Dördünüzden birden yapmanızı istediğim bir şey var," diye ekledi Poirot. "Ben dönene kadar, gitmek isteseniz bile, burada, bu odada hep birlikte kalın."

"İçkiler de burada olduğuna göre sanırım hepimiz bu isteğinizi yerine getirmekten mutluluk duyacağız." Claudia boş kadehini Kimpton'un bulunduğu yöne doğru uzattı. "Şunu doldurur musun, sevgilim."

"Niçin buraya kapanıp kalıyoruz ki?" diye sordu Dorro, gözleri yaşlı bir halde. "Neler oluyor? Ben yanlış bir şey yapmadım."

"Henüz neler olduğunu bilmiyorum, madam, ama çok kısa bir süre içinde bunu öğreneceğimi umuyorum. İşbirliğiniz ve anlayışınız için hepinize teşekkürler. Catchpool, benimle gel."

Onun peşinden giriş holüne çıktım. Merdivenlerin başına geldiğimizde fısıldadı:

"Kâhyayı, yani Bay Hatton'u bul. Ondan kimin yatak odasının nerede olduğunu sana göstermesini iste. Bu gece Lillieoak'ta kalan herkesin kapısını tıklat, güvende ve iyi olduğundan emin ol."

"Ama... onları uyandırmış olmayacak mıyım? Lady Playford çoktan uyumuştur; onun gibi başkaları da."

"Bunun gerekli olduğunu söylersen seni bağışlayacaklardır. Herkesin iyi olduğundan emin olduktan sonra da senden Lady Playford'un yatak odasının bulunduğu koridorda bir yerde beklemeni istiyorum. Lady sabah aşağı inene kadar bütün gece onun odasını gözetlemeyi bir an bile bırakmamalısın."

"Nasıl yani? Peki, ben ne zaman uyuyacağım?"

"Yarın. Sabah nöbeti senden devralacağım." Şaşkın ifademi fark eden Poirot ekledi. "Ben bütün gece uyanık kalmayı başaramam."

"Ben de öyle."

"Sabah çok erken kalkarım..."

"Ben de öyle. Bu arada buraya bugün İngiltere'den uzun bir yolculuk sonrasında gelmiş olduğumu anımsıyorsunuz değil mi?"

"Benden en az yirmi yaş gençsiniz, *mon ami*. Poirot'ya güvenin. Önerdiğim sistem Lady Playford'un güvenliğini garantiye almanın en geçerli yolu."

"Yani onun... Buraya bir cinayeti önlemek için çağrıldığımızı söylediğinize göre... kurbanın Lady Playford olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Bu olabilir."

"Emin değil gibisiniz."

Poirot kaşlarını çatarak düşündü.

"Dr. Kimpton'a göre benimki gibi sübjektif bir mesleği olan birinin bir şeyden emin olması olanaksız..."

10. BÖLÜM

Açık Tabut

Hatton için bana hangi odada kimin kaldığını açıklamaktan daha zor ve yorucu bir iş olamazdı. Bu onun için işkenceden farksızdı. Bunun doğal sonucu olarak da bu gerekenden çok uzun sürdü. İhtiyacım olan bilgileri vermesi ona uzun süre dil döktüm ama ne yaparsam yapayım Sophie Bourlet'in yerini söylemek istemedi, öyle ki bundan huzursuz oldum. Neyse ki uzun uğraşlarım ve yaklaşık iki dakika süren ciddi bir düşünme arasının ardından ağzından, "Tek odaya bitişik oda yukarıda değil, efendim," sözcüğünü alabildim.

Onun ne demek istediğini hemen anladım: Sophie'nin yatak odası Scotcher'inkinin içindeydi; aslında sağduyu da bunu gerektiriyordu. Sonuçta her sabah Scotcher'in kahvaltı servisini yapan da oydu. Onların arasında uygunsuz bir ilişki olduğundan kuşkulanmak için de herhangi bir neden yoktu, eğer Hatton bunu söylemeden önce defalarca sanki utanç verici bir skandalı açıklama durumunda kalmış gibi dudak kıvırmasaydı böyle bir şey aklıma bile gelmezdi. Aptal adam!

Önce hizmetlilerin bölmesine geçtim. Ve çok geçmeden insanları rahatsız edilmek istemedikleri bir zamanda rahatsız etmenin hiç de hoş bir şey olmadığını keşfettim. Brigid Marsh saçlarına file geçirmiş ve büyük pembe düğmeli bir sabahlık giymişti. Sanki misilleme yapar gibi hemen sözlü saldırıya geçti. Her nedense buna bir anlam veremedim ve bu saldırı onun yüzüme karşı bağırarak ertesi günün ölen ve akşam yemeklerinin planlanan menülerini söylemesiyle sonuçlandı. Oradan adeta kaçtım.

Phyllis odasındaydı. Kapıya gelmesi biraz zaman aldı, geldiğinde de yüzü kalın bir krem tabakasıyla kaplıydı. Kadını bu halde görünce ister istemez irkildim. Çocukça ve gereksiz, diye düşündüm, ne olursa olsun iki kırmızı, ağlamaklı gözü gizlemeye yetersiz.

"Yüzümle ilgileniyordum," dedi alnını işaret ederek.

Başımla onayladım. Pürüzsüz bir tene sahip bir insan niçin yüzünü böyle bir maddeyle kaplardı ki? Hadi bunu yaptı diyelim, niçin başkalarının da görebileceği şekilde kapıyı bu haldeyken açıyordu? Bu benim için hep bir gizem olarak kalacaktı. Bir gün önce olduğu gibi ertesi gün de zavallı ahmak kız görünümünün aynen devam edeceğine hiç kuşkum yoktu. Eğer büyüleyici güzellikte pürüzsüz bir cildin Joseph Scotcher'in Sophie Bourlet'ten vazgeçip onunla evlenmeye karar vermesini sağlayacağını umuyorduysa, çok büyük hayal kırıklığı yaşayacağı kesindi.

Onu rahatsız ettiğim için özür dileyerek oradan ayrıldım.

Hatton ile zaten yeni konuşmuştum, dolayısıyla evin asıl kısmına doğru yöneldim ve öncelikle Joseph Scotcher'in kapısını çaldım. Ama yanıt gelmedi. Yeniden çaldım. Ses yoktu.

Akşam yemeğinde çok endişeli görünüyordu, hiç kuşkusuz her zamandan çok daha fazla dinlenmeye ihtiyacı vardı. Acaba Poirot onu uyandıracak kadar ileri gitmemi ister miydi? Onu arayıp bulmalı ve bunu sormalı mıydım?

Hayır, diye düşündüm, Scotcher'i rahatsız etmeyeceğim, bırakayım dinlensin. Nasıl olsa Poirot'nun asıl endişelendiği kişi o değildi. Yine de düşündükçe Scotcher'in güvenliğinden emin olmamız gerekip gerekmediği konusunda kuşkuluydum. Eğer Poirot haklıysa ve Lady Playford bizi bir cinayete engel olmamız için evine davet ettiyse yeni vasiyetnamenin koşulları gereği olası kurbanlardan biri hiç kuşkusuz oydu.

Kapıyı bir kez daha tıklattım. Bu kez hemen açıldı.

"Evet?" diye sordu Scotcher zayıf, titrek sesiyle.

Lacivert ve altın renginde çizgili bir saten pijama ve lacivert bir sabahlık giymişti. Kötü görünüyordu, akşam yemeğindekinden de daha kötü.

"Çok üzgünüm, bağışlayın," dedim. "Sizi uyandırdım mı?"

"Hayır. Kapıyı ilk tıklatmanızı duydum ama üzgünüm, hemen kapıya gelemedim. Ayağa kalktım ama..." Sustu, kıvrandı, yüzü yaşadığı acıyla buruştu.

"Size yardım edeyim."

"Hiç gerek yok, gerçekten." Scotcher bana yaslanarak mırıldandı. "Yalnız olmam çok daha iyi. Sabaha kendimi toplarım. Kötü olmamın bir nedeni de yaşadığım şok. Bunu neden yaptı?"

"Lady Playford mu? Üzgünüm, bu konuda size yardımcı olamam. Ben de bilmiyorum."

"Evet, tabii ki öyle."

Yeniden yatağına dönmesine yardımcı oldum. Bana fazlasıyla teşekkür etti, minnet duygularını nasıl ifade edeceğini bilemedi. Bu kadar övgü ve teşekküre aslında hiç gerek yoktu, sonuçta bu adamı seviyordum. Değer bilen bir insana rastlamak günümüzde hiç kolay değildi.

"İyi geceler, Catchpool." Gözlerini kapadı. "Bence sen de artık uyumalısın. Uzun bir yolculuk yaptın ne de olsa – ta Londra'dan buraya kadar."

Onu iyi olduğuma ikna ettikten sonra Sophie Bourlet'in odasına doğru ilerledim. İçimden bana bu görevi verdiği için Poirot'ya da, onun isteğine hayır diyemediğim için kendime de küfrediyordum.

Sophie'nin odasının kapısı tıklatmamla birlikte kendiliğinden açıldı. Herhalde tam kapalı değildi? "Bayan Bourlet!" diye seslendim. Açık mavi duvar kâğıtlarının üzerinde uçuk pembe güllerden yapılmış spiral desenler vardı. Köşede ise bir lavabo duruyordu. Perdeler ne tam kapalıydı ne de açık.

Yanıt alamayınca içeri girdim. Sophie orada değildi ama eşyaları sanki teftiş için hazırlanmış gibi özenli bir şekilde katlanıp düzenlenmişti.

Yine ne yapacağımı bilemedim. Poirot'yu bulmalı ve ona hemşirenin yatak odasında olmadığını söylemeli miydim, yoksa evde onu aramam mı gerekiyordu? Burada da, Scotcher'in odasında da olmadığına göre acaba neredeydi?

Sonunda Poirot'nun yanına gitmeden önce yukarıdaki odaları da kontrol etmeye karar verdim. Daha kaç odayı boş bulacağımı bilmiyordum. Sonuçta Sophie Bourlet, Michael Gathercole ve Lady Playford'u birlikte kâğıt oynarken de

bulabilirdim. Durumdan kesin olarak emin olmadan rapor vermek niyetinde değildim.

Lady Playford kapısını hemen açtı.

"Evet, ne vardı?" diye sordu.

Ona iyi olup olmadığını sordum. "Edward?" dedi kuru bir sesle. "Teşekkürler, iyiyim." Sonra da kısık bir sesle, hiç beklemediğim bir şekilde ekledi. "Hem iyi olmasam da sen bu konuda bana yardımcı olabilecek belki de son insansın."

Evet, bu doğruydu. Ama kibirli ve tahammülsüz davranmıştı, eğer birinin yaşamına kast edeceğinden korkuyorsa ondan beklenen tavır bu olmamalıydı.

Gathercole'ün kapısını çaldım. Yanıt gelmedi. İç çekerek yeniden çaldım. Yine yanıt alamayınca kapıyı açıp içeri girdim. Oda karanlıktı. Biraz tökezledikten sonra el yordamıyla pencereyi buldum. Perdeleri içeriyi görmemi sağlayacak kadar araladım. Gathercole'nun yatağı düzenliydi Hiç yatılmadığı anlaşılıyordu ve avukat ortalarda görünmüyordu.

Odadan çıktım, kapıyı arkamdan kapadım ve Orville Rolfe'un hemen Gathercole'ün bitişiğindeki odasına doğru ilerledim. Tanrıya şükür ki bu kontrol etmem gereken son odaydı. Harry, Dorro, Claudia ve Kimpton aşağıda misafir odasındaydılar.

Orville Rolfe kapıyı çizgili flanel pijamalarıyla açtı. Alnı ter içindeydi. Hiç beklemediğim şekilde güçlü elleriyle kolumu kavradı.

"Ah Catchpool, bu ağrı! Korkunç! Bu ıstırap! Rahat edecek pozisyon bulamıyorum. Doktor olduğunu söyleyen o adam, Kimpton nerede? Hemen onu bulup buraya getirir misin, lütfen? Ona zehirlendiğimi söyle."

"Tanrım! Zehirlendiğinizden emin misiniz Bay Rolfe, ama..."

"Ne? Zehirlendim diyorum işte. Başka ne olabilir ki? Geç olmadan gidip Kimpton'u getirecek misiniz?"

Acaba Poirot ve ben Lillieoak'a Orville Rolfe'un zehirlenmesine engel olmak için mi çağrılmıştık? Her şey olabilirdi.

"Evet, evet, tamam. Burada bekleyin."

"Başka ne yapabilirim. Korkunç bir ağrı bu, ıstırapla kıvranıyorum. Şu halime bakın. Eğer Kimpton'u bulamazsanız hemşireyi getirin. Hiç kimse olmamasındansa o olsun."

Merdivenlerden adeta sıçrayarak indim. Bu arada içimden Kimpton'un da Sophie Bourlet ya da Gathercole gibi gruptan ayrılmamış olması için dua ediyordum.

Acaba birlikte miydiler? Gathercole niçin akşam yemeğinde içinde fırtınalar kopuyormuş gibi bir havadaydı? Bunun Sophie ile bir ilgisi olabilir miydi, Gathercole'ün ona evlilik teklifi yapmasıyla? Hayır, bu çok daha sonraydı. Nedeni bu olamazdı.

Kimpton neyse ki Poirot, Harry, Dorro ve Claudia ile birlikte misafir odasındaydı.

"Orville Rolfe çok büyük bir ıstırapla kıvranıyor," dedim odaya girmemle birlikte. "Zehirlendiğini söylüyor."

Claudia hafifçe iç çekti. Kimpton ise gülmeye başladı.

"Sahiden öyle miymiş? Neyse, olağandışı bir gece geçiriyoruz ve artık hiçbir şey bana tuhaf görünmüyor. Bu akşam artık hiçbir şeyi sorgusuz sualsiz kabul etmek niyetinde değilim. Bu arada, siz niçin bu kadar perişan görünüyorsunuz, Bay Catchpool? Tavuğu ne kadar büyük bir hızla midesine indirdiğini görmediniz mi? Tamamen gaz sancısı – insan, ba-

ğırsaklarını binlerce şeytan birden kazıyormuş gibi bir basınç hisseder. Bahse girerim, anatomisinin doğru noktasına parmağımla yapacağım sert bir basınç saniyeler içinde iyileşmesini sağlayacaktır."

"Lütfen daha sonra o parmağını benim anatomimden uzak tut," diyen Claudia, Dorro tarafından bayağılık yapmakla suçlandı.

"Dr. Kimpton, lütfen daha fazla gecikmeden Bay Rolfe'un yanına gidin," dedi Poirot. "Catchpool, sen de onunla git."

"Giderim de hepsi bu kadar değil: Gathercole ve Sophie Bourlet, ikisi de odalarında değillerdi. Nerede olduklarını da bilmiyorum."

"Vikont Playford ve ben onları ararız. Ve siz iki bayan, lütfen bu odada birlikte dönüşümüzü bekler misiniz? Tamam mı?"

Claudia, "Eğer bu konuda ısrar ediyorsanız, peki," dedi. "Gerçekten biraz isterik davrandığınızı düşünmüyor musunuz? Bay Rolfe'a yemeği biraz fazla kaçırmış olmanın dışında ne olmuş olabilir ki? Ayrıca, Gathercole ve Sophie'nin başına bir şey gelmiş olması için bir neden var mı?"

Poirot, "Umarım gelmemiştir," dedi.

Kimpton'un peşinden merdivenlerden çıkarken Claudia'nın Dorro'ya şöyle dediğini duydum:

"Bu çılgın Belçikalıya uyup misafir odasında beklemektense koruyu araştıran ben olmalıydım."

Kimpton ile yanına vardığımızda Orville Rolfe'un yüzü ölü gibi solgun ve sapsarıydı. Yatağında sırtüstü yatıyordu, kollarını iki yana atmış, bir kolu yataktan aşağı sarkmıştı. Öylesine paniğe kapılmıştım ki korku içinde Kimpton'a sordum.

"Zehir olabilir mi?"

"Başka ne olabilir ki?" Rolfe homurdandı. "Gidiciyim. Soluk alamıyorum."

"Zehirmiş, haydi oradan!" diyen Kimpton hemen Rolfe'un nabzını tuttu. "Bir saate kalmaz tamamen iyileşeceksin; benim teşhisim bu. Lütfen dönüp yan yatar mısın? Bacaklarını çenene doğru çek, olur mu? Pozisyonunu ne kadar değiştirirsen o kadar iyi."

"Hareket edemiyorum, söyledim size."

"Hımm." Kimpton düşünceli düşünceli çenesini sıvazladı. "Sanırım midenin üzerine oturmama da izin vermezsin, değil mi?"

Rolfe yaralı bir hayvan gibi inledi. Sonra gözbebekleri büyüdü ve oturmaya çalıştı. Ama başarısız oldu, yeniden yatağa düştü.

"Onları duydum," dedi.

"Kimi duydun?" Kimpton, yüzükoyun yatmış avukata doğru yaklaştırdığı parmaklarını sanki piyanonun başına geçip bir konçerto çalacakmış gibi oynattı. Bu arada bana dönerek, "Asıl sorun çok gerekli olan şiddetli baskıyı nereye uygulayacağını bilmektir. Normal boyutlarda bir hastada cilt organa daha yakındır."

"Onların bundan bahsettiklerini duydum." Rolfe alnında biriken terler hemen yanındaki yastığa doğru kayarken ağzında geveledi. "O ölmem gerektiğini, yapacak başka bir şey olmadığını söyledi. Ve cenazemi konuştular."

"Eğer daha az ve daha yavaş yemeği düşünürseniz hiç kimsenin cenazenizi konuşması için bir neden kalmaz," diyen

Kimpton, Rolfe'un sağ tarafını muayene etmek için eğildi. Yeniden parmaklarını oynattı.

"Bekleyin," dedim. "Bay Rolfe, tam olarak ne duydunuz ve kim söyledi?"

"Ne mi?" Rolfe bana doğru bağırdı. "Tabut açık olmalı, söyledikleri buydu işte. 'Açık tabut: Tek yol bu.' Bakın, bu zehir... Bunu biliyorum. Eğer birini zehirlerseniz... Ah, bu ne sancı, ne dayanılmaz ıstırap. Bir şey yapın artık, Kimpton, siz doktor değil misiniz?"

"Genellikle öyleyim." Ve bu cümlenin ardından ortaparmağını büyük bir hızla Rolfe'un karnının sağ tarafına bastırdı.

Avukat korkunç bir şekilde inledi. Geriye doğru bir adım attım. Dışarıdan sesler geliyordu. Konuşan iki kişinin sesi.

"Hah işte!" diye bağırdı o anda Kimpton zafer sevinciyle. "Sanırım birincisinde şansın yaver gitti. Çok yakında kendini çok daha iyi hissedeceksin, dostum."

Pencereyi açtım.

"Poirot? Bu sen misin?" Akşam karanlığa doğru seslendim.

"*Oui, mon ami.* Vikont ile birlikteyim."

"Merhabalar!" Harry Playford neşeyle seslendi; sanki daha o akşam mirastan mahrum edilen o değildi.

"Çabuk yukarı gelin. Rolfe zehirlenmiş olabilir."

Gerçi avukat cümlesini tamamlayamamıştı ama sanırım ben ne söylemeye çalıştığını anlamıştım: Eğer birinin cenazesinin açık bir tabutla yapılmasını istiyorsanız ya da buna gerek duyuyorsanız, zehir cinayet yöntemi olarak yüzün bozulmadan kalmasını sağlardı.

"Saçmalamayın, Catchpool!" Kimpton bana kırılmış gibiydi. "Teşhisim doğruydu: gaz sıkıştırması. Bakın terlemesi durdu bile, bunu siz de görebilirsiniz. Birazdan ağrısı da kalmayacak. Pek dikkatli sayılmazsınız, öyle değil mi?"

"Öyle olduğumu umuyorum," dedim soğuk bir ifadeyle.

"İyi de dikkatinizi çekmeyen çok şey var: Orville Rolfe'un yaşadığı birçok şey bir şekilde onun hatası değil: Oturduğu sandalye gıcırdıyor, çünkü yapımı kötü; ayağı ağrıyor, çünkü modern ayakkabı yapım teknikleri hatalı; midesi ağrıyor, çünkü gizemli biri yemeğine zehir katmış. Hiçbir şeyin onun tüm engellere rağmen koskoca bir tavuğu saniyeler içinde mideye indirme kararlılığıyla ilgisi yok, öyle mi? Şimdiki haline bakın."

Rolfe yatağında horlamaya başlamıştı.

O sırada Claudia ve Dorro kapının eşiğinde belirdiler.

"Bu pis konu da ne?" diye sordu Dorro. "Siyanür mü? Siyanür böyle kokuyordu değil mi?"

"Siyanür filan değil ve Bay Rolfe gayet iyi," dedi Kimpton sinirle. "Her ne kadar üstün performansına dikkat çekmeyecek kadar alçakgönüllü olsa da işaretparmağım tartışmasız gecenin kahramanı!"

Harry Playford da geldi, soluk soluğaydı.

"Zehir," dedi karısına. "Rolfe zehirlenmiş. Catchpool söyledi."

"Ne? Ama huzur içinde uyuyor."

"Tuhaf bir şey söyledi," dedim ve onlara anlattım. Bu noktada Kimpton'un teşhisi doğruydu, bu durum açıkça görülüyordu. Fakat hiç kimsenin nasıl olup da Rolfe'un biraz gaz çıkarmış olmasını zafer olarak nitelendirirken, birilerinin

onun ölümünü konuştuğuna dair öyküsünü umursamamasını anlayamıyordum.

Hiç kimse söylediklerimin ayrıntılarını öğrenmek istemedi. Hepsi Randall Kimpton'un parmağına gülmekle ya da iğrenerek geri çekilmekle meşguldü, ya da tabii (konu Harry'yse) ona sanki bir saray şairiymiş gibi büyük hayranlıkla bakıyordu. Sanırım Harry'nin aslında saray şairiyle filan en ufak bir ilgisi yoktu, onun tek konusu kafayı doldurup duvara asmaktı.

İyi de Poirot neredeydi?

11. BÖLÜM

Kulak Misafiri Olunan Sesler

Sonunda Poirot da göründü. Yüzü allak bullaktı. Hiç bu kadar meraklı bir yüz görmemiştim. O bir şey söylemeye fırsat bulamadan öğrenmek istediklerini ona anlatmaya başladım. "Rolfe hızla iyileşiyor. Önce 'Zehirlendim!' diye bağırdı ve açıkçası bu beni bir hayli korkuttu. Neden biri Orville Rolfe'a zarar vermek istemiş olsun ki? Ama sonra böyle bir şey olmadığı anlaşıldı. Yanaklarına renk gelmeye başladı bile. Kimpton her şeyin yolunda olduğunu söylüyor, sonuçta o bir doktor."

Kimpton, "Her ne kadar hastam yeteneklerime pek güvenmese de," dedi ve ekledi. "Nankör herif!"

Poirot'nun yanına giderek zor duyulacak bir ses tonuyla fısıldadım:

"Rolfe beni endişelendiren bir şey söyledi." Bu öyküyü ciddiye alacak birine anlatmaya kararlıydım.

"Bekle, *mon ami.* Lady Playford'u yokladın mı?"

"Evet. Çok iyiydi. Odası sahanlığın tam karşısında. Biz hepimiz burada Rolfe ile ilgilenirken onu öldürmek niyetinde

olan birinin Lady Playford'a yaklaşıp sonra dikkat çekmeden ortadan kaybolması olanaksız. Ayrıca aramızdan birinin bir an bile yalnız kaldığını da sanmıyorum."

"Bazı katiller çift olarak da çalışırlar, öyle değil mi?" diyen Kimpton başarıyla tüm konuşulanları dinlemiş olmanın sevinciyle bize bakıyordu. Allahın belası!

"Ancak yine de size, Lillieoak'ta bu türden bir işbirliğinin ve amacın olabileceğini düşünmenin neredeyse olanaksız olduğunu belirtmek isterim," diye ekledi.

"Devam et, Catchpool." Poirot, doktorun patavatsızlığını soğuk bir bakışla geçiştirdi.

Kimpton asıl önemli kısma kulak misafiri olduğuna göre artık söyleyeceklerimi kısık sesle söylemeye çalışmamın anlamı yoktu.

"Rolfe açık bir tabutla ilgili tuhaf bir şeyler söyledi," dedim. "Dedi ki..."

"Bir dakika lütfen. Vikont Playford, Dr. Kimpton; lütfen dışarı çıkıp Michael Gathercole ve Sophie Bourlet'in nerede olduklarına bakar mısınız? İkisinin durumu da bizim için henüz meçhul."

"Bakarız tabii, dostum," diyen Harry hemen odadan ayrıldı.

Dorro, "Ben de yatmaya gideyim," dedi. "Çok korkunç ve yorucu bir gündü."

Kimpton ise Poirot'ya dönerek, "Gathercole ve Sophie bulunamıyor olabilirler ama ikisi de yetişkin insanlar ve istediklerini yapmakta özgürler. Bay Rolfe'un sindirim sorunları mutlulukla sonuçlandığına göre aynı durum benim için de söz konusu. Şu anda tek yapmak istediğim, bir tanemi buradan alıp götürmek ve gecenin kalan kısmında onunla hoş bir

şeyler paylaşmak, anlıyorsunuz değil mi Poirot? Buna izin var mı? Bu arada sizin ve Catchpool'un sanki bir cinayet işlenmesi an meselesiymiş gibi davranmanıza anlam veremiyorum. Küstahlığımı bağışlarsanız, sizin bu saçma oyununuza eşlik edemeyeceğimizi söylemek isterim. Sanırım biraz haddimi aştım ama..."

"Ne isterseniz onu yapabilirsiniz, mösyö."

"Çok iyi! Yaşasın! Haydi o zaman, gidelim. İyi geceler!" Claudia'nın elinden tutarak odadan çıktı.

Poirot, ben ve Rolfe odada yalnız kalmıştık. Rolfe zaman zaman horluyor, göz kapakları kıpırdıyordu.

Sonunda Poirot'ya Rolfe'un açık tabut konusunda söylediklerini anlatma fırsatı buldum. Poirot dikkatle dinledi. Sonra hiçbir yanıt vermeden avukatın yatağının yanına gitti ve adamın pembe yanaklarından birine hafif bir şaplak indirdi.

Rolfe'un gözleri açıldı. "Sakin olun, dostum," dedi.

"Hemen uyanmalısınız," dedi Poirot.

Bu sözler avukatı şaşırttı.

"Ne yani, uyanık değil miyim?"

"Uyanıksınız, mösyö. Lütfen yeniden uykuya dalmayın. Catchpool bana, ölmeniz ve cenazenizin açık tabutla yapılması gerektiğini söyleyen birini duyduğunuzu anlattı. Bu doğru mu? Bunu duydunuz mu?"

"Duydum. Zaten zehirlenmiş olabileceğimi düşünme nedenim de buydu... Ama rahatsızlığım büyük ölçüde azaldı, sanırım Dr. Kimpton'un teşhisi doğru ve uygun tedavisi karşısında diz çökmem gerekiyor. Sonuçta zehir değilmiş."

"Lütfen bana açık tabutla ilgili duyduklarınızı kelimesi kelimesine tekrarlar mısınız?"

"Adam ölmem gerektiğini, bunun başka çıkar yolunun olmadığını söyledi. Sonra cenazemi konuştular. 'Açık tabutla yapılmalı,' dediler."

"Adam dediğiniz kim?"

"Bilmiyorum. Tam olarak duyamadım. Bir erkek sesiydi – size tek söyleyebileceğim bu. Ölmem gerektiğini söyleyen bir adam. Ve bir kadın..." Rolfe sustu, kaşlarını çatıp düşündü ve ekledi. "Evet, evet, bir kadın onu bundan vazgeçirmeye çalışıyordu. Sanırım ölmemi isteyen yalnızca adamdı."

"Peki, kadının sesini tanıdınız mı?"

"Korkarım ki hayır."

"Bu konuşmayı ne zaman duydunuz?"

Rolfe yanıltıcı bir yanıt vermekten korkuyormuş gibi bir an duraksadı.

"Tam olarak söyleyemem. Bugün öğleden sonraydı. Salonda kısık sesle konuşuyorlardı. O sırada kütüphanede gazete okuduğumun farkında değillerdi."

"Kütüphane salona yakın mı?"

"Bitişik. İki oda arasında bir bağlantı kapısı var. Her zaman hafif aralık durur. Bu bir konuşmadan çok, şiddetli bir tartışmaydı. Kadın açık tabuta gerek olmadığında ısrar ediyordu, öfkeliydi, sonra adam da öfkelendi, 'Ona karşı katı olabilecek misin, yoksa onu çok mu seviyorsun?' diye sordu. Adam da... Ah Tanrım!"

"'Ah Tanrım' derken neyi kastettiniz, mösyö?"

Rolfe, "Neyse, bunu boş verin, gerisini anlatayım," dedi. "Sonra adam kadına, onun tek ve gerçek aşkı olduğu gerçeğinden öte bir şey olamayacağına yemin etti."

Kafam birden isimlerle doldu – olası çiftler. Aynı şeyi Poirot'nun da yaptığından emindim. Harry ve Dorro, Claudia

ve Randall, Joseph Scotcher ve Sophie Bourlet. Dördüncü çiftim ise uzak bir olasılıktı: Michael Gathercole ve Sophie Bourlet. Onların arasında romantik bir ilişki olduğunu düşünmem için aslında hiçbir neden yoktu; tek neden birlikte ortadan kaybolmuş olmalarıydı.

"Şu sözcükleri tam olarak duyduğumu anımsıyorum: 'benim tek ve gerçek aşkım,'" diye ekledi Rolfe. "Acaba... Düşündükçe, acaba bütün bunları hayal mi ettim, diye tereddüde düşüyorum."

Poirot'nun ona yeni bir tokat –ama bu kez daha şiddetli– atmasından çekiniyordum.

"Hayal mi?" diye sordu kaygıyla.

"Evet. Bakın, bütün bunları duyduğumu anımsıyorum, ama bunu duyduğumu *düşündüğümü* hayır. Kendi kendime, 'Bu kim olabilir? Kalkıp kapının aralığında baksam ve kim olduğunu görsem mi?' diye sorduğumu anımsamıyorum. Aslında cinayetten bahsedildiğine göre bunu yapmış olmam gerekmez miydi? Tabii kulak misafiri olduğum o romantik sözcükler öylesine saçma ve aptalcaydı ki geri kalan kısmı kafamdan silmiş de olabilir." Rolfe şaşkın görünüyordu. "Acaba şiddetli ağrının etkisiyle hezeyana kapılıp bütün bunları kafamda kurmuş olabilir miyim?"

"Bütün bunları kafanızda canlandırdığınızı mı düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Şey... bilemiyorum. Ben daha çok, bir şeyin kafamı karıştırmış olabileceğinden kuşkulanıyorum. Acaba... Evet, bakın şimdi o gün daha erken saatlerde sağ ayağımda korkunç bir ağrı olduğunu anımsadım. Bu da bana günümüzde ayakkabı üretenlerin aslında *ihmalkârlık suçu* işlediklerini düşündür-

müştü... Ayakkabıların değil insanın ayağını rahatsız etmek, rahatlattıkları günleri anımsıyorum. Artık o ayakkabılar yok."

Poirot tatmin olmamış görünüyordu.

"Bu duyduklarınızdan başka birine bahsetmediniz, değil mi?"

"Hayır."

"Peki, açık bir tabuttan söz eden bu kadınla adamın sizden bahsetmiş olabilecekleri sonucuna nasıl vardınız?" diye sordu Poirot. "Herhangi biri, 'Bay Orville Rolfe' gibi bir şey mi söyledi?"

Bunu düşünen avukatın gözleri büyüdü.

"Hayır, bunu yaptıklarını sanmıyorum. Ancak zehirlenen tek kişi ben olduğuma göre bunun böyle olması gerektiği sonucuna vardım, yani böyle düşündüm. Hayır, kesinlikle isim vermediler, yalnızca 'o' ya da 'o adam' dediler. Düşünüyorum da, herkesi kastetmiş olabilirler. Herhangi bir adamı. Ama erkek olduğu kesin." Rolfe esnedi. "Kendimden geçmek üzereyim beyler, belki zehirden değil ama bitkinlikten. Acaba... izin verir misiniz?"

"Sizi birazdan rahat bırakacağız. Ancak öncesinde iki sorum daha olacak: Midenizdeki korkunç ağrı dışında, birinin sizi zehirlemek istemiş olabileceğini düşünmeniz için bir neden var mı?"

"Hayır. Neden ki? Birinin beni zehirlemek istediğini mi düşünüyorsunuz?"

"Bilemiyorum. Bu evdekilerin hepsi bana yabancı, ben de onlara tabii."

"Bence biri beni öldürmek istiyor," diye yakındı Rolfe soğukkanlılıkla.

"Neden?"

"Belirli bir nedeni yok. Ama eğer popüler biriyseniz bu asla bilinemez. İnsanlar size karşı genellikle naziktirler, özellikle de benim gibi etkili bir kişilikseniz."

Poirot başıyla onayladı.

"Bay Rolfe, size merhum Vikont'un vasiyetnamesini sormak istiyordum. Dorro Playford'un akşam yemeğinde değindiği vasiyetnameyi."

"Evet ama bunu ilk kez yapmıyor ki; ah, kesinlikle ilk değil bu. Bu uzun ve karmaşık bir öykü. Bunu Gathercole'e sorsanız? Kendimi hiç bu kadar bitkin hissetmemiştim..."

Gözleri yeniden kapandı.

"Bırakalım da uyusun," dedim.

Poirot ile birlikte odadan çıkıp kapıyı arkamızdan kapadık. Evin dışına çıkıp Harry'ye Gathercole ve Sophie Bourlet'i aramakta yardımcı olmamın iyi olacağını düşündüm ve bunu Poirot'ya söyledim.

"Önce bana bir sandalye getir, kolçakları olsun ve sırt kısmı da rahat olsun. Sen dönene kadar burada Bay Rolfe'un kapısında oturacağım. Sonra sen buraya geçersin ve ben de yatmaya giderim. Burada uyuyakalacağımdan eminim ama ziyanı yok. Eğer içeri girmek isteyen biri olursa önce beni kıpırdatması gerekecek."

"Rolfe'un odasına mı? Sanırım eğer bir cinayet planlanıyorsa bunun hedefinin kim olacağı konusundaki fikrinizi değiştirdiniz. Olası kurbanın Lady Playford değil Orville Rolfe olduğunu düşünüyorsunuz, öyle mi?"

"Bay Rolfe'un söylediğini duydunuz, 'adam' dedi. Ortadan kaldırılmak istenen bir erkek. Eğer bir zehirleme olayı söz konusu değilse zehirden bahsetmenin ne anlamı olabilir? Orville Rolfe tehlikede olabilir, ama bundan emin değilim. Etkin

bir önlem almak için gerekenden çok az şey biliyorum ve bu beni deli ediyor. Bu çok ürkütücü bir durum."

"Kimpton'un haklı olabileceği, Lillieoak'ta kimsenin kimseye zarar vermek gibi bir niyeti olmadığı gibi bir olasılığı da göz önünde bulundurmamız gerekebilir," demeyi denedim. "Rolfe gerçekten de, kendisinin de söylediği gibi, bir hezeyan anında, açık tabut konusunu kafasında şekillendirdi. Lady Playford'un bizi buraya davet etmesinin arkasında ise tamamıyla masum bir neden var. Sonuçta yarın bize yeni kitabı için bizden fikir almak istediğini de söyleyebilir."

"Bu olabilir, ama durum düşündüğümden daha tehlikeli de olabilir." Poirot bana hak verdiğini belirtti. "Yarın Lady Playford'dan bizi buraya davet etmekteki gerçek amacını açıklamasını isteyeceğim. Bu arada unutma, tehlike bir değil iki kişi için de söz konusu olabilir."

"Unutma..." deyiş şekli hoşuma gitmişti. Sanki bildiğim bir şey varmış gibi söylemişti bunu.

Poirot açıkladı.

"Eğer Orville Rolfe gerçekten de beceriksizce uygulanmış bir zehirleme olayının kurbanıysa –ki bu kesinlikle göz ardı etmememiz gereken bir olasılık– kütüphanede duydukları nedeniyle gerçek anlamda tehlikede olabilir. Ve eğer 'açık tabut' konusunda adı geçen 'adam' Bay Rolfe değilse, bu başka birinin daha tehlikede olduğu anlamına gelir."

İki potansiyel kurbanın ne anlama geldiğini çok iyi biliyordum: Benim açımdan öngörülebilir gelecekte uyku yoktu. Bahçeye Michael Gathercole ve Sophie Bourlet'i aramaya giderken gözkapaklarımın normalin iki misli ağırlaştığını hissettim.

12. BÖLÜM

Sophie Birini Suçluyor

Malikânenin arazisinde kimseyi bulamadım. Eğer serin rüzgâr ve hafif hafif çiseleyen yağmur uyuşukluğumu tamamıyla dağıtmamış olsa bu yaptığımı zaman kaybı olarak nitelendirebilirdim.

Harry eğer hâlâ dışarıdaysa da görünürde ondan en ufak bir iz bile yoktu. Birkaç kez seslendim ona, aynı şekilde Gathercole ve Sophie'ye de... Sonunda sesim çatallanmaya başlayınca buna son verdim. Şansım yoktu.

Sonunda eve döndüm. Doğruca merdivenlerden yukarı çıktım ve ilk gördüğüm, Poirot'nun yakın geleceğe ilişkin öngörülerini büyük bir isabetlilikle tutturmuş olduğuydu: Onun için getirdiğim sandalyede uyuyakalmıştı. Sanki iki farklı sesle horluyordu: Derin gürlemeyi andıran bas tonda bir horlama bazen değişiyor, hafif vızıltıyı andıran bir sese dönüşüyordu. Ama bu yanılgıydı. Çok geçmeden sesin arkadan, Orville Rolfe'un odasından geldiğini anladım.

Her nedense Poirot'yu gözlerini açana dek sarsmaktan büyük zevk aldım. Eli otomatikman bıyığına gitti.

"Evet, ne oldu?" diye sordu.

"Ne Gathercole'ü ne de Sophie Bourlet'i bulabiliyorum," dedim. "Vikont Harry'ye de hiçbir yerde rastlamadım. Acaba içeri mi döndü, biliyor musunuz?"

Poirot tereddütle, "Bir şey söyleyemeyeceğim," dedi. Onun, ben yanından ayrıldıktan hemen sonra uyuyakaldığına karar verdim.

Poirot döndü ve dikkatle hemen arkasındaki kapıya baktı.

"Bu ne korkunç bir gürültü, Bay Rolfe'un horlamasına katlanmak çok zor. Kâbus gibi bir şey bu."

"Bu gürültü, kapısında birinin beklemesine hiç gerek olmadığını kanıtlıyor. Eğer soluk almayı keserse –ve de tabii horlamayı– bunu saniyeler içinde fark edebiliriz. O zaman da hemen buraya koşar, katilini daha elleri kanlıyken yakalarız."

Poirot ayağa kalkarak sandalyesini yana çekti. Kapıyı açtı ve Bay Rolfe'un odasına girdi.

"Ne yapıyorsunuz?" diye fısıldadım yüksek sayılabilecek bir sesle. "Dışarı çıkmalısınız."

"Sen içeri gel," dedi.

"Uyuyan birinin yatak odasına böyle izinsiz girmek doğru..."

"Zaten içerideyim. Sızlanmayı bırak. İçeri gel."

İstemeyerek de olsa onun dediğini yaptım. Ben içeri girince kapıyı kapadı.

"Buranın dışında konuştuklarımızı duyabilir, dinleyebilirler. Ama burada hayır. Ayrıca Bay Rolfe'un da yatağı başında konuşmamızı umursayacağını hiç sanmam. Onun uyanmasının pek kolay olmadığını düşünüyorum."

"Poirot, gerçekten de..."

"Demek avukat Gathercole ve hemşire Sophie Bourlet, ikisi birden ortadan yok oldular. İlginç! Birbirlerine âşık olabilirler. Bazen âşıklar birlikte suikast planlar..."

"Hayır, bundan çok kuşku duyuyorum." Amaçladığımdan çok daha şiddetle çıkmıştı bu sözcükler ağzımdan.

"Neden? Onlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsun ki?"

"Teorik olarak onların birlikte cinayet planlamış olmaları mümkün. Bunu söylememin nedeni, onların birbirlerine âşık olmadıklarını düşünmem. Tam olarak bunun nedenini söylemem çok zor ama... Siz de bazen insanlar hakkında bir şeyler hissetmiyor musunuz? Bir tür önsezi. Bu arada Sophie'nin Joseph Scotcher'den ayrılması da çok zor."

"Peki, tabutun açık olup olmamasının ne önemi var? Ne fark eder ki?"

"Bunun için yalnızca tek bir neden düşünebiliyorum: Cenazeye katılan birinin cesedi görüp gerçekten ölmüş olduğunu saptaması ya da tabuttakinin doğru insan olduğunu görmesi. Tabut kapalıyken bu olanaksız."

"Belki de biri şöyle dedi: 'Eğer onu öldürürseniz size şu kadar para vereceğim; ama cesedi kendi gözlerimle görüp, öldüğünden emin olmam gerekiyor.'"

"Bence bütün bunlar açık ve net bir şekilde ortaya çıkacaktır, eğer Lady Playford ile konuşmanız..."

Cümlem aşağıdan gelen tiz, insanın içine işleyen bir feryatla bölündü. Ve bu çok geçmeden güçlü bir çığlığa dönüştü. Bu bir kadının sesiydi.

Koşarak kapıyı açtım.

"Aşağı!" Hemen arkamdan gelen Poirot heyecanla haykırdı. "Çabuk! Beni bekleme; sen benden çok daha hızlısın!"

Düşünmeden, merdivenlerden aşağı adeta uçarak sesin geldiği noktaya doğru koştum. Çığlıklar bir an için kesildi, sonra yeniden başladı. Bu dayanılmaz bir sesti; sanki bir hayvanın canlı canlı yüreği sökülüyordu. Çığlıkların arasında yukarıda açılan kapılar ve şaşkınlık nidaları duydum.

Aşağı inince doğruca misafir odasına koştum. Boştu. Sonra çığlıkların şimdi sahanlıktan çok daha uzaktan geldiğini fark ettim; evin diğer tarafından geliyor olmalıydı.

Giriş holüne koştum. Poirot ve Dorro da tam o sırada merdivenlerden iniyorlardı. Yemek odasına doğru koşarken Poirot'nun, "Oturma odası!" diye seslendiğini duydum. Dediğini yaptım ve çok geçmeden sesin kaynağını anladım. Bu, Sophie Bourlet'ti. Şapkası ve paltosu hâlâ üzerindeydi. Yüzü yemek odasına değil tam karşısındaki odaya dönüktü. Buranın oturma odası olduğunu düşündüm, yani –Orville Rolfe doğru söylüyorsa– bir adamla bir kadının arasında açık tabut tartışmasının geçtiği yer.

Sophie ağlıyor, inliyor, gözyaşları sel olmuş akıyordu. Sanki düşüncesi bile korkunç, dehşet verici bir şeyle karşı karşıyaymış gibi donup kalmıştı. Odanın dışında durmuş, içeri bakıyordu. Neye baktığını göremiyordum ama yüzündeki ifadeden ve çıkardığı seslerden korkunç bir şey olduğu anlaşılıyordu.

Poirot'nun onun yanına varması çok sürmedi.

"Mon Dieu!"[1] diye mırıldandı ağlayan hemşireyi kapının önünden uzaklaştırmaya çalışırken. "Bakmayın, matmazel! Bakmayın!"

(1) (Fr.) "Tanrım." –çn.

"Ama... Bu korkunç! Neden... yani kim?" Dorro etrafına bakındı. "Harry! Harry! Neredesin? Salonda akıl almaz bir şey oldu."

Bu arada ben de salonun kapısına ulaşmıştım. İçeri baktım ve gördüğüm şeye inanamadım. Bu korkunç sahnenin tam ve eksiksiz bir tanımını yaparak okuyucuyu da dehşete düşürmek istemiyorum. Joseph Scotcher'in, tekerlekli sandalyesinin yanında yerde, halının üstünde iki büklüm bir halde yattığını söylemek sanırım yeterli olur. Ölmüştü, daha doğrusu öldürülmüştü, hem de en dehşet verici şekilde; bunda hiç kuşku yoktu. Hemen cesedin yanında yerde siyah tahtadan yapılmış bir golf sopası vardı. Geniş tarafına doğru tamamen kan ve beyin parçacıklarıyla kaplıydı. Halının üstü kanlıydı, zavallı Scotcher'in kafasından geriye çok az şey kalmıştı, yalnızca ıstırapla gerilmiş bir ağzı gözler önüne seren bir alt çene.

Harry o anda hemen arkamda belirdi.

Dorro'ya, "İşte buradayım, yavrum," dedi. "Kör şeytan, bütün bu bağırıp çağırmaların nedeni ne?"

"Şeytan," diye yineledi Poirot yavaşça. "Haklısınız Vikont Playford. Bu onun işi."

Nedense herkes oradaymış gibi bir hisse kapıldım. Etrafım insanlarla çevriliydi; önümde, arkamda, yanımda hep birileri vardı. Claudia ve Harry, sarı ipek sabahlığıyla Lady Playford. Onun arkasında Randall Kimpton ve onun hemen yanında Orville Rolfe. Kimpton bir şeyler söylemeye çalışır gibiydi, belki de durumu kontrolüne almaya çalışıyordu, fakat söylemek istedikleri, kalabalıktan gelen seslerin arasında kaybolup gitti. Brigid, Hatton ve Phyllis, Lady Playford'un hemen arkasındaydılar. En arkada ise Michael Gathercole vardı.

Onun da üzerinde paltosu vardı. Acaba o ve Sophie bunca zaman bahçede birlikte miydi? Onlar birbirlerine âşık mıydı?

Lady Playford eliyle ağzına kapadı. Sophie dışında hiç kimse çığlık atmıyordu.

"Joseph!" diye inledi Sophie. "Ah, hayır, hayır, sevgilim, Joseph!"

Poirot'nun onu kavrayan ellerinden kurtuldu, Scotcher'in cesedine koştu ve hemen yanına çöktü, "Hayır, hayır, bu olamaz, olamaz!"

Lady Playford elini Poirot'nun koluna koydu.

"Bu o mu Poirot?" diye sordu. "Gerçekten o mu? Başı... yani nasıl emin olunabilir ki?"

"Bu Bay Scotcher, madam. Yüzünden açıkça görülüyor, tabii kalan kısmından ve vücudunun inceliğinden. Lillieoak'ta onun kadar zayıf başka biri yok."

"Allah belanı versin!" diye homurdandı Lady Playford. Hemen bir saniye sonra da ekledi. "Çok özür dilerim Poirot. Size söylemek istememiştim. Bu sizin hatanız değil."

Randall Kimpton bir şeyler mırıldandı. Başını kaçırmıştım ama devamı şöyleydi:

"...hayat mücevheri/lanetli bir el tarafından çalınmış ve sokağa atılmış."

Bu yine hiç kuşkusuz *Kral John*'dan bir alıntıydı.

Gathercole'e baktım. Ciddi ama dengeliydi, hatta sakindi bile. Pek üzülmemiş gibi, diye düşündüm.

"Onu bu kadın öldürdü! Onu gördüm!"

Bu sevimsiz sözcükleri duyunca salona baktım. Bu suçlamayı yapan Sophie tam cesedin yanında dizlerinin üzerine çökmüş, haşin bakışlarla bize bakıyordu.

Poirot öne doğru bir adım attı.

"Matmazel, lütfen bu soruma yanıt verirken çok dikkatli olun. Perişan olduğunuzu görüyorum, üzüntüden çılgına dönmüş bir durumdasınız. Ama gerçeği söylemelisiniz. Bir an için gerçeklere yoğunlaşın. Bay Scotcher'i kimin öldürdüğünü gördüğünüzü mü söylüyorsunuz?"

"Onu bunu yaparken gördüm. Golf sopası elindeydi ve o... o bununla onun kafasına vuruyor, vuruyordu. Durmadı. Joseph yalvardı ama o durmadı. Onu öldürdü."

"Kim o, matmazel? Cinayet işlemekle suçladığınız kim?"

Sophie Bourlet ağır ağır ayağa kalktı. Ve titreyen eliyle birini işaret etti.

İKİNCİ KISIM

13. BÖLÜM

Gardaí'nın Gelişi

Ertesi sabah gerçek cinayet dedektifleri geldiler. "Gerçek" derken kastettiğim County Cork eyaletinde tutuklama yetkisi olan dedektifler; İngiltere'den ya da daha net ifade edecek olursak Belçikalı olup da evdeki konukların arasına tebdili kıyafetle yerleşmiş, cinayet alanında pusuya yatmış bekleyen birileri değil.

Serbest İrlanda Devleti'nde polis güçleri *Gardaí* olarak adlandırılıyorlar. Tam çevirisi "huzur bekçisi" olan "Garda Síochána" sözcüğünün kısaltılmasıyla elde edilmiş bir terim bu. Dublin'deki Emniyet Müdürü tarafından Joseph Scotcher'in kuşkulu ölümünü araştırmak üzere gönderilen iki polis memurundan biri bu tanıma kelimesi kelimesine uyuyordu. Kendisine söylenen her şeyi kabul eden ve böylece dengeli ve uyumlu ilişkilerin adamı olduğunu kanıtlayan Çavuş Daniel O'Dwyer'in, saat kadar yuvarlak yüzü ve burun kemiğinin köprüsüne oturttuğu gözlüğü de bu görüntüsüne katkıda bulunuyorlardı. Onun repertuvarının temelinde uzlaşmadan başka bir şey olmadığı belliydi.

Ne yazık ki o yardımcı memurdu. Asıl sorumlu, müfettiş Arthur Conree, çok daha kurnaz bir oyuncuydu. Ellili yaşların ortalarındaydı. Kır saçlarının bir tutamı alnının üstüne düşmüştü. Bir şeyi dinlerken çenesini göğsüne dayamak gibi bir alışkanlığı vardı ve çenesini ancak konuşurken yukarı kaldırıyordu.

Conree, Lillieoak'a gelir gelmez ilk işi küçük bir konuşma yapmak oldu. İlk anda bunun çalışma yöntemlerine ilişkin bir tanıtım olacağını düşündüysem de adamın amacının aslında hepimizi paylamak olduğu çok geçmeden ortaya çıktı.

"Buraya gelmeyi ben istemedim," diye başladı söze. "Teklif tamamıyla karşıdan geldi. 'Bu işle senin ilgilenmen gerekiyor, Arthur,' dediler. 'Hiç kimse bu iş için senin kadar uygun olamaz ve senin yapacaklarını yapamaz. Bu önemli bir vaka ve ona göre yaklaşılması gerekir.' Durumdan karıma bahsettim. O da benim yaşımda bir adamın Clonakilty'ye kadar olan bu uzun yola katlanmasını ve böylesine ağır bir sorumluluğu yüklenmesini doğru bulmuyordu. Tabii üzerime yüklenen daha bir sürü yükü de düşününce..."

Poirot yumuşak bir sesle adamın sözünü kesti.

"Bütün bunlara rağmen sonuçta burada olmanız çok ilginç, müfettiş."

Çavuş O'Dwyer başıyla onaylayarak, "Sizin burada olmanız daha da tuhaf, Mösyö Poirot," dedi.

Ancak müfettiş daha bitirmemişti.

"Yine de karım, 'Arthur,' dedi. 'Senin gitmeni istiyorlarsa bu isteğin gerisinde çok önemli nedenler vardır. Gerçeklerden kaçmanın anlamı yok; bu işi senden daha iyi kim yapabilir? Hiç kimse. Bunu başarabilecek başka biri olmadığı için istiyorlar seni.' Bakın, alçakgönüllü bir insan olarak kendi hesabıma

asla böyle bir iddiada bulunmadım, bu söylediklerim tamamıyla karımın görüşü. Sonuçta konuyu üç çocuğumuza da danıştık, artık onlar da yetişkin insanlar oldular..."

Müfettiş Conree oğullarının bu konudaki tartışmalarını uzun uzun, sanki kralın cenazesinde konuşma yaparcasına bir ciddiyetle aktardı. Sonuçta genç Conree'ler de Bayan Conree gibi aile reislerinin böylesine ağır bir iş yükünün altına girmesinden duydukları endişeyi belirtmelerine rağmen, onun uzmanlığı ve liderliği olmadan konunun çözümlenemeyeceğini ve suçlunun yargı önüne çıkarılamayacağını belirtmişlerdi.

"Evet, işte böyle," diye tamamladı Conree sözlerini. "Buradayım. Bu iğrenç olay çözümlenene kadar da burada olacağım ve o zamana dek bu evdeki herkesin de buradan ayrılmamasını istiyorum. İş nedeniyle gitmek zorunda olduklarını düşünenler bunları iptal etmeliler. Gerektiği kadar burada, bu çatı altında kalacaksınız. Bunu ısrarla istiyorum. Bu arada, sözlerime devam etmeden önce, benim için çok önemli bir konuyu daha belirtmek isterim." Sağ elini kaldırdı, işaretparmağı önde, başparmağı arkada, sanki ateş etmeye hazır bir tabanca şekli verdi. Çok geçmeden bunun onun etkileyici olmak adına alışkanlık haline getirdiği bir davranış olduğunu keşfettik.

"Bundan sonraki düzenlemeler şu şekilde olacak. Aksi söz konusu bile olamaz: Bu araştırma yalnızca benim gözetimim altında ve sorumluluğumda yürütülecek. Görev ve iş dağılımını yalnızca ben yapacağım, bu konuda tek yetkili olacağım."

Çavuş O'Dwyer başıyla onaylayarak bunu bir kez daha vurgulamış oldu.

"Benim haberim olmayan hiçbir şey yapılmayacak," diye ekledi Conree. "Benim iznim olmadan hiç kimse hiçbir giri-

şimde bulunmayacak. Ben talimat vermeden hiç kimse küçük parlak fikirlerinin izinden gitmeye kalkışmayacak." Bu "parlak fikirler" sözcüklerini kullanırken ellerini başının yanına götürerek son derece biçimsiz bir hareket yaptı; sanki kulaklarından hayali konfetiler saçmak istermiş gibi bir davranıştı bu. "Ününüz sizden çok daha önde gidiyor, Mösyö Poirot, bu konuda sizinle işbirliği içinde olmaktan ve desteğinizden mutluluk duyacağım kesin, ancak sizin de benim talimatlarıma harfi harfine uymanız gerekecek. Anlaşıldı, değil mi?"

"Elbette Müfettiş." Conree'nin bu provokasyonuna rağmen (ben bunu "kışkırtma" olarak nitelendirdim ama sanırım bu onun kişiliğinden kaynaklanan bir durumdu) Poirot'nun yüzündeki nazik ve uyumlu ifade beni kuşkulandırmıştı. Poirot neyin peşindeydi?

"Güzel. Dediğim gibi burada olmayı ben istemedim. Bu tatsız hadiseyi çözümleyebilecek başka biri olsaydı... Ne yazık ki yok."

"İzninizle size bir şey sorabilir miyim, Müfettiş?" Poirot'nun kullandığı her sözcükte ve davranışında kesinlikle inandırıcı olmayan, abartılı bir saygı vardı. Onun bu performansına gülmemek için kendimi zor tuttum. "Sorabilirim, öyle mi? Teşekkürler. Acaba araştırmanıza Matmazel Claudia Playford'u tutuklayarak başlamak niyetinde misiniz? Bildiğiniz gibi hemşire Sophie Bourlet katil olarak onu işaret etti. Sanırım size bu konuda bilgi vermişlerdir..."

Müfettiş Poirot'nun bu sözlerini sanki kötü bir kokuymuş gibi eliyle geçiştirmeye çalıştı.

"Vikont Guy Playford gibi birinin kızını yalnızca özel bir saygınlığı olmayan bir hemşirenin çılgınca suçlaması yüzünden tutuklamak gibi bir niyetim yok elbette."

Poirot sorusunun yanıtını herhangi bir yorum yapmadan kabullendi.

Conree bizlere neler yapmamız gerektiğini açıklamakta gecikmedi. O'Dwyer Lillieoak'ta kalacak ve evde parmak izi arayan, ufak da olsa kanıt bulmak için evi didik didik araştıran yerel gardaí'yı yönetecekti. Adli tabip de hemen Scotcher'in cesedini incelemeye başlayacaktı.

Benim rolümse –sonuçta Lillieoak'ta kalmak zorunda olduğum için bu kaçınılmazdı– Playford ailesini, konuklarını ve hizmetlileri bir arada tutmak, polisin çalışmalarına engel olmalarını önlemek ve onlardan mümkün olduğunca bilgi toplamaktı.

Yüzüme karşı adeta azarlarcasına bu talimatlar yağdırılırken başımla onaylamaktan başka bir şey yapamadım. Ama sonra, Daniel O'Dwyer ilk çalışma günü için geldiğinde, ondaki değişimi görerek çok şaşırdım. Korkarım Conree'ye yakınlığı böylesine uyumlu birinin bile kişiliğini değiştirmişti.

"Mösyö Poirot, siz ve ben şu hemşireyi, yani Sophie denilen kadını alıp Ballygurteen'deki gardaí merkezine götüreceğiz. Orada onu sorgulamanızı ve Claudia Playford'u Scotcher'in kafasına golf sopasını indirirken gördüğüne dair ifadesinin temelinde neler olduğunu öğrenmeye çalışmanızı istiyoruz. Bu öykünün gerisinde ne olduğunu bilmemiz gerekiyor."

Poirot en saf ifadesini takınarak, "Bunun gerisinden hemşire Sophie'nin tamamıyla doğruyu söylediği gerçeği çıkabilir," dedi. "Her ne kadar soylu sınıftan biri olmasa da, bu olasılığı da göz ardı edemeyiz. İzninizle şunu da belirtmek isterim, Müfettiş... Matmazel Claudia kendisine yapılan suçlamayı kesinlikle reddediyor, aslında suçlu da olsa suçsuz da

olsa yapması beklenen de bu. Ancak beni asıl rahatsız eden tam olarak... Ah o sözcük neydi... neydi? Ah, evet: Onun bu inkârındaki tuhaf *tat*. Korkmuş ya da öfkeli değil. En ufak bir şaşkınlık belirtisi bile göstermiyor. Sürekli muzipçe bir gülümsemeyle, 'Bunu ben yapmadım,' deyip duruyor. Sanki bu cinayet suçlamasından kurtulacağından eminmiş gibi konuşuyor; işte benim anlayamadığım da bu. Bu bir bilmece. Onun bu cinayetten suçlu olduğunu düşünmüyorum. Hayır, hayır, asla böyle bir düşüncem yok. Onun özgüveni tam, *bien sûr*[1] ama..."

"Bu şekilde spekülasyonlar yapmaktan kaçınmalıyız," dedi Conree hışımla. "Bu bizi hiçbir yere götürmez. Öncelikle hemşirenin ne söyleyeceğini görmeliyiz. Ona istediğiniz her soruyu sorabilirsiniz Mösyö Poirot. Yalnızca dinleyeceğimden, asla karışmayacağımdan emin olabilirsiniz."

Böylece spekülasyon da yasaklandı, diye düşündüm sıkıntıyla. Bu büyük bir şanssızlıktı, çünkü üzerine düşünüp kafa patlatmak gereken o kadar çok bilinmeyen vardı ki. Sophie titreyen parmağıyla Claudia'yı işaret ettiğinden beri tek bir kelime bile etmemişti, cinayet suçlamasını tekrarlamaktan da, geri almaktan da çekiniyordu. Genç hemşirenin tek yaptığı ağlamaktı, hem de ne ağlama.

Poirot –bu noktada olayları biraz atlamam gerektiği kanısındayım– Ballygurteen gardaí merkezinden döndüğünde çok öfkeliydi. O gün öğleden sonra geç bir saatte bana, "Müfettiş hiçbir şey sormadı, Catchpool," dedi. "Asla karışmadı. Tüm soruları soran ben oldum."

(1) (Fr.) "Tabii." –çn.

Tüm cesaretimi toplayarak, "Bu hoşunuza gitmedi mi?" diye sordum. "Zaten soruları hep siz sormak istemez misiniz? Ayrıca planın bu olduğunu da biliyordunuz."

"Mesele soru sormak değil. Beni asıl kızdıran, Conree'nin sonrasında bana, işin en zor yanının bunu dinlemek olduğunu söylemiş olması. Yani onun yaptığı! Sözcüklerin bazen yerli yerinde olmadığını söyledi. Bu ne aptallık! Aksine sözcükler tam yerindeydi. Mantıksızlığı algılayamıyor. İnsan sözcükleri dinlemiyorsa neyi dinler ki? Eğer biri önemliyse diğeri de önemlidir. Neyse, benim de kulaklarım var. Yoksa bu adam, o konuştuğu için Hercule Poirot'nun yeterince dinlemediğini mi düşünüyor?"

"Ah sevgili Poirot!"

"Ah ne?"

"Conree her ne kadar sinir bozucu ve kendini beğenmiş olsa da onunla birlikte çalışmak zorundayız, dolayısıyla sakin olmalısınız. O'Dwyer ve benim gibi boyun eğmeyi öğrenin. Neyse, şimdi yakınmayı bırakıp bana Ballygurteen'de neler olduğunu anlatır mısınız?"

Poirot, bana anlattığına göre, Sophie Bourlet'i sorgulamaya kadını ürkütmeyecek bir dizi soruyla başlamıştı.

"Matmazel, Lady Playford'un özel sekreteri olarak Lillieoak'ta kalacağınızı düşünüyor musunuz?"

Sophie bu soruya şaşırmıştı.

"Ben... ben bunu bilemiyorum."

Sophie, Poirot ve Conree rüzgâr estikçe pencereleri takırdayan küçük, alçak tavanlı bir odadaydılar. ("Binanın içinde olmakla birlikte sanki dışındaymış gibi bir yanılsama içindeydik, ama sonuç olarak bu bir yanılsamaydı." Poirot daha sonra acı acı yakındı. "Kötü hava tamamıyla odanın içindeydi.")

"Bunu sormamın nedeni yalnızca, sizin Lady Playford için birçok görevi aynı anda –gerek sekreterlik, gerekse danışmanlık anlamında– yapıyor olmanızın dikkatimi çekmesi. Ah! Tabii bu görevleri Bay Scotcher'in ölümünden önce yerine getirdiğinizi kastettim. Tabii ki o zamandan beri hiçbir şey yapmadınız. Zaten hiç kimse de sizden böyle bir şey bekleyemez."

Sophie neredeyse duyulamayacak kadar kısık bir sesle, "Ne demek istediğinizi anlıyorum," dedi. Arabanın Ballygurteen için malikâneden ayrılmasıyla birlikte ağlamaya son vermişti. Ancak o zamandan beri yaşayanlar arasında dolaşan bir hayaletti sanki; kaderine boyun eğmiş, umudu ve canlılığı, yaşama gücü olmayan biriydi o artık. Giysileri sanki onlarla uyumuş gibi kırış kırıştı; saçları taranmamıştı ve düzensiz bir biçimde yüzüne dökülüyordu. Dış görünüşü belirgin bir şekilde değişen tek kişiydi.

Poirot, "Bay Scotcher'in hastalığı belirli bir noktanın ötesine geçtikten sonra onun Lady Playford için yerine getirmesi gereken görevleri üstlendiğinizi düşünmekte haklıyım, değil mi?" diye sordu

"Evet."

"Ama aynı zamanda Bay Scotcher'e hemşirelik de yapıyordunuz, değil mi? Yani hem sekreterlik hem de hemşirelik?"

"Bunu yapabilecek durumdaydım."

"Öyleyse Lady Playford sizden sekreteri olarak işinize devam etmenizi istedi mi?"

"Hayır." Sophie bu sözcüğü yaklaşık bir dakikalık bir suskunluğun ardından, o da büyük çaba harcayarak söyleyebilmişti. "İsteyeceğini de sanmıyorum. Onun kızını cinayetle suçladım."

"Matmazel Claudia için yaptığınız cinayet suçlamasının hâlâ arkasında duruyor musunuz?"

"Evet."

"Lütfen bize tam olarak ne gördüğünüzü anlatır mısınız?"

"Bunun ne önemi var ki? Onların hepsi benim asla böyle bir şey görmediğimi, bunun asla olmadığını söyleyecekler. Onlar Joseph'i asıl öldürenin ben olduğumu iddia edecekler; hatta Athie bile böyle söyleyecek. Sonuçta o, Claudia'nın annesi ve kızının yanında ben yalnızca bir hiçim."

"Ben yine de sizin söyleyeceklerinizi dinlemek istiyorum." Poirot kadını sakinleştirmeye çalıştı. "Claudia'nın o sırada üzerinde ne vardı? Ne giymişti?"

"Ne mi giymişti? Şey... üstünde sabahlığı ve geceliği vardı. Onu siz de gördünüz, öyle değil mi?"

"Öyle. Zaten sormamın nedeni de bu. Onu siz bağırmaya başlamadan önce son gördüğümde saat dokuzu yirmi ya da yirmi beş geçiyordu. O sırada üzerinde bütün gece giydiği yeşil gece elbisesi vardı. Sizin çığlıklarınız sonucunda aşağıda misafir odasında bir araya geldiğimizde ise saat onu on geçiyordu. Bu kesinlikle daha önce değildi. Dolayısıyla Claudia bu arada giysilerini değiştirmek için –çok kısa bir süre olsa da– zaman bulmuş olabilir. Ancak çığlıklarınızı duyduktan sonra aşağıda toplandığımızda Claudia'nın üzerindeki sabahlık beyazdı. Bembeyaz. Üzerinde kan yoktu – tek bir damla bile. Eğer beyazlar giymiş biri golf sopasıyla birinin kafasını parçalarsa, bu arada üzerinde oldukları halı kanla adeta sıvanırsa, saldırganın giysilerinde de kan olması gerektiğinden eminim."

"Sizin için mantıklı olmayan her şeyin açıklamasını yapabileceğimi düşünmeyin," dedi Sophie kısık bir sesle sakince. "Size ne gördüğümü söyledim."

"Matmazel Claudia'nın elinde eldiven var mıydı?"

"Hayır. Elleri çıplaktı."

"Peki, o golf sopası kime ait?"

"Guy'a – Lady Playford'un merhum kocasına. Yaptığı Afrika seyahatlerinden birinden dönerken yanında getirmişti. Lillieoak'a ilk geldiğim günden beri oturma odasındaki vitrinli dolapta duruyordu."

"Şimdi biraz geriye dönelim. Sizden akşam yemeğinden sonra olanları öğrenmek istiyorum. Anlatmaya Bay Scotcher ile yemek odasında başbaşa kaldığınız ya da bırakıldığınız andan başlayın. Lütfen anımsayabildiğiniz en ufak bir ayrıntıyı bile atlamayın. Birlikte olayların akışını tam ve net bir şekilde düzenlemeliyiz."

"Joseph ile konuştuk. Herkesin önünde yapılan evlilik teklifinin ardından başbaşa kalmış olmak tuhaftı. Cevabımı öğrenmek için sabırsızlanıyordu."

"Peki, cevabı verdiniz mi?"

"Evet. Bir an bile duraksamadan kabul ettim. Bunun ardından Joseph düğünümüzü, yapılması gereken ayarlamaları ve bunu ne kadar kısa bir süre içinde gerçekleştirebileceğimizi ve diğer şeyleri konuşmak istedi. Çok heyecanlıydı; ama tek düşünebildiğim onun ne kadar hasta ve bitkin olduğuydu. Korkunç görünüyordu. Athie'nin yaptığı onun için çok büyük bir şok olmuştu. Dinlenmesi gerekiyordu. Kendisi istemese de ben bunun gerekli olduğunu biliyordum. Ona ertesi gün de konuşmaya devam edebileceğimizi ve gün doğmadan neler..." Birden sustu.

"Gün doğmadan neler olacağını kimsenin bilemeyeceğini mi söylemek istediniz?" diye sordu Poirot nazikçe.

"Evet."

"Ve böylece onu yatmaya ikna ettiniz, öyle mi?"

"Evet. Onu odasına götürüp gece için hazırladım ve sonra da bahçeye çıktım."

"Niçin?"

"Herkesten uzaklaşmak için. Kaçmak, uzaklaşmak, Lillieoak'tan çok uzaklara gitmek istiyordum – ama Joseph'ten değil, kendimden, bu acıdan kaçmak istiyordum. Onu asla bırakamazdım. Ama bu katlanılacak şey değildi."

"Ne? Hastalığı mı?"

"Hayır." Sophie iç çekti. "O değil."

"Matmazel, lütfen devam edin." Poirot onu konuşmaya zorladı.

"Eğer Joseph ile nikâh masasına kadar gitmeyi başarsak bile, sonrasında ne olacaktı? Bu hevesimiz yarım kalmak zorundaydı. Uzun sürecek bir mutluluk bizim için olanaksızdı."

Müfettiş Conree odanın köşesinde oturuyordu. Kravatının düğümünü çenesiyle ezmek ister gibi bir hali vardı.

"Küstahlığımı bağışlayın ama bahçedeyken hiç bağırdınız mı?" diye sordu Poirot, Sophie'ye. "Herkesin duyabileceği bir şekilde, yüksek sesle?"

Kadın şaşırmış gibiydi.

"Hayır. Yalnızca yürüdüm. Yürüdüm."

"Peki, malikânenin arazisinde birine rastladınız mı?"

"Hayır."

"Yani hiç kimseye fısıldayarak da bir şey söylemediniz mi?"

"Hayır, söylemedim."

"Biz de Catchpool ile bahçedeydik. Sohbet ediyorduk."

Sophie, "Hiçbir şey duymadım," dedi. "Yalnızca yapraklar hışırdıyor, rüzgâr uğulduyordu."

"Dışarı saat kaçta çıkıp kaçta döndüğünüzü anımsıyor musunuz?"

"Herkes yemek odasından ayrıldıktan bir süre sonra dışarı çıktım, yani Joseph ve benim dışımda herkes. Korkarım o sırada saatin kaç olduğunu bilmiyorum."

"Saat sekize beş vardı," dedi Poirot.

"Eğer öyleyse, Joseph ile birlikte yemek odasından yaklaşık sekizi on geçe çıkmış olmamız gerekir. On beş-yirmi dakika kadar onun yatmaya hazırlanmasına yardımcı oldum, sonra dışarı bahçeye çıktım. Bu durumda dışarı çıktığımda saatin yaklaşık olarak sekiz buçuk olması gerekir."

"Öyleyse ben ve Catchpool yürüyüşten eve dönerken siz evden ayrıldınız. Ama sizi görmedik."

"Zaman konusunda tam emin değilim. Beş dakika sonra ya da önce de olabilir."

"Peki, eve ne zaman döndünüz?"

Sophie öfkeyle, "Neden sanki yanıtını zaten bildiğiniz soruları sormakta ısrar ediyorsunuz?" dedi. "Hepiniz çığlığımı duydunuz. Koşarak aşağı geldiniz."

"Ancak çığlık attığınızda ne kadar zamandır evin içinde olduğunuzu bilmiyorum, matmazel. Tek bildiğim, onu on geçe çığlık atmaya başladığınız."

"Bahçeden içeri de bundan en fazla beş dakika önce girdim. Haykırışları hemen duydum. Yukarıdaki birinin duyması olanaksızdı ama ben arka kapıyı kapayıp rüzgârın sesini keser kesmez duydum. Joseph'in yaşamak için yalvardığını duydum."

"Tam olarak ne söylüyordu?" diye sordu Poirot.

"Bunu düşünmeye bile dayanamıyorum. Ama buna mecburum, bunu biliyorum. Şöyle diyordu. 'Dur, dur, yapma! Lütfen Claudia. Bunu yapmamalısın...' Claudia'nın onu öldüreceğini biliyordu. Elinde o golf sopasını gördüğüm anda üzerine atılmalıydım ama bu bana bir şekilde olanaksız gibi göründü... Ve sonra, şok! Donup kaldım, Mösyö Poirot! Joseph'in ölmesi benim hatam. Claudia'nın üzerine atılıp ona engel olabilirdim. Joseph'in hayatını kurtarabilirdim."

"Yalnızca Bay Scotcher'in mi konuştuğunu duydunuz? Bayan Claudia Playford hiçbir şey söylemedi mi?"

Sophie'nin kaşları çatıldı. Düşünüyordu. Sonra birden gözleri büyüdü.

"Evet! Evet! Claudia, Iris adında bir kadından bahsediyordu. 'Bunu yapan Iris olmalıydı,' ya da öyle bir şey söylüyordu. Joseph'e vururken söylüyordu bunu."

Poirot, "Lütfen elinizden geldiğince net ve açık olun," diye üzerine gitti. "Kullandığı sözcükleri tam olarak bilmem çok önemli."

"'Bunu Iris yapmalıydı...' Bu kısmından eminim. Sonra da sanırım şöyle dedi. 'Ama o bunu yapamayacak kadar zayıf; o senin yaşamana izin verdi ama sen onu öldürdün.' Tabii, 'Senin onu öldürmene göz yumdu' da demiş olabilir. Bu konuda net olamıyorum. Donup kalmıştım. Tek yapabildiğim çığlık atmak oldu, avazım çıktığınca çığlık attım. Bağırdım. Bağırdım. Ama..." Sophie'nin sesi çatallaştı. "Joseph'in yaşamını kurtarmak için bir şey yapmadım."

"Iris kim?"

"Hiçbir fikrim yok. Joseph yanımdayken hiç böyle bir isimden bahsetmedi."

"Ama Claudia yine de Joseph'in onu öldürdüğünü düşünüyor," diye üsteledi Poirot.

"Joseph hiç kimseyi incitemezdi. O kimseye zarar veremezdi. Claudia bir şeytan!"

"Böylesine soğuk bir gecede niçin bahçede o kadar uzun kaldınız?"

"Eve dönemeyecek kadar utanmıştım. Kendimde değildim. Yetenekli Sophie, güçlü Sophie – onların hepsi beni böyle görüyor işte. Her zaman Joseph'e, Lady Playford'a ve herkese destek olabilecek şekilde el altında olan biri. Bu yanılgının baskısından sıyrılıp biraz soluklanmaya ihtiyacım vardı."

"Anlıyorum," dedi Poirot. "Claudia Playford, Bay Scotcher'in kafasına darbeler indirmeye son verdikten sonra ne yaptı?"

"Sopayı yere attı ve koşarak odadan çıktı."

Müfettiş Conree tam bu noktada çenesini kaldırarak, "Claudia Playford ve Randall Kimpton tamamen farklı bir öykü anlatıyorlar," dedi. "Orville Rolfe'un odasından ayrıldıktan sonra, aşağıdaki çığlıkları duyana dek birlikte, Dr. Kimpton'un odasında olduklarını söylüyorlar."

Sophie kısaca, "O zaman yalan söylüyorlar," dedi.

14. BÖLÜM

Lady Playford'un İki Listesi

Poirot ve Müfettiş Conree, Ballygurteen'de Sophie Bourlet'i sorgularken Çavuş O'Dwyer ve ben de Lady Playford'un Lillieoak'taki çalışma odasındaydık. Scotcher'in ölümünden bu yana Lady Playford aşağı inmeyi reddediyordu. Masanın üzerindeki yemek tepsisine dokunulmamış olduğu dikkatimden kaçmadı. Trajedinin üzerinden yirmi dört saat bile geçmemiş olmasına rağmen Lady'nin yüzü dikkati çekecek kadar incelmiş görünüyordu.

"Yemek odasından çıktıktan sonra doğruca yatak odama gittim," diye açıkladı Çavuş O'Dwyer'e. Davranışından, Çavuş'un sorusunun ve belki bunu izleyecek soruların dikkatini dağıttığı anlaşılıyordu. Sanki kendi kendiyle mücadele halindeymiş, bir şeyleri çözmeye çalışıyormuş da bu sırada başkalarının araya girmesini bir tür engelleme olarak algılıyormuş gibi bir izlenime kapıldım.

"Akşam yemeğini yemedim. Bunu zaten öğreneceksiniz ama benden öğrenmenizde yarar olabilir. Tabii Bay Catchpool bunu size zaten söylemediyse."

Söylemediğimi belirttim.

"Gelinim Dorro beni çok üzüp kızdıran bir şey söyledi. Onun hakkında kötü düşünmemelisiniz. O yalnızca duygusal çıkışları biraz aşırı olan bir insan, endişelerini abartıyor. Zaten bu evde kötü ya da kaba, acımasız biri yok. Hatta zaman zaman dili bir yılanınki kadar zehirli olabilse de kızım Claudia bile aslında..." Lady Playford söyleyeceğine hazırlanırmış gibi sırtını dikleştirdi. "Ben ne kadar açık denizlerde bir korsan olabilirsem, Claudia da o kadar katil olabilir. Bu çok saçma."

"O zaman siz Sophie Bourlet'in yalan söylediğine inanıyorsunuz?" dedim.

"Hayır," dedi Lady Playford. "Sophie haksız yere birini cinayetle suçlayacak biri değil. O iyi kalplidir."

"Öyleyse..."

"Bilemiyorum. İnanın bana, bu çok büyük bir sorun. İki şeyden eminim: Kızım katil olamaz ve Sophie Bourlet de yanlış bir insanı suçlayacak biri değil – ve bu iki gerçek birbiriyle kesinlikle bağdaşmıyor."

"İzninizle size bir şey sormak istiyordum, Sayın Lady'm..." Çavuş O'Dwyer her sorusuna bu sözlerle başlıyordu. "Odanıza döndünüz... Peki, odanızdan tekrar ayrıldınız mı ya da odanızda mı kaldınız; yani o andan sonra ne yaptınız?"

"Sophie'nin çığlıklarını ve insanların aşağıya koştuklarını duyana kadar odamda yalnız başıma oturdum. Bütün bu süre boyunca yalnızca bir tek kişi, Bay Catchpool kapımı çaldı. Kendisi iyi olup olmadığımı, başıma kötü bir şey gelip gelmediğini öğrenmek istiyordu."

"Poirot benden herkesin iyi ve güvende olduğunu saptamamı istemişti," diye açıkladım O'Dwyer'e. "Sophie Bourlet

ve Michael Gathercole dışında herkes odasında ve güvendeydi. Sophie Bourlet ve Michael Gathercole'ü hiçbir yerde bulamadık. Joseph Scotcher ve Orville Rolfe ise odalarındaydılar ama iyi değillerdi."

"İzninizle bir şey daha sormak istiyorum, Sayın Lady'm... Scotcher nefrit kaynaklı böbrek yetmezliğinden ölmek üzereydi, öyle değil mi?"

"Bu doğru."

"Gelininizin söylediği, sizi çok üzen ya da kızdıran diyelim, o sözcük... Sizce sakıncası yoksa bunun ne olduğunu öğrenebilir miyim?"

"Joseph Scotcher'i, henüz küçük bir çocukken ölen oğlum Nicholas'ın yerine koymaya çalıştığımı iddia etti. Nicholas'tan 'taş gibi soğuk bir ölü' diye bahsetti. Tabii ki öyle. Bunu ben de biliyorum. Beni üzen, çoktandır kabul ettiğim bu kaçınılmaz gerçekler değil, Dorro'nun böyle bir şeyi yüzüme karşı söylemesi oldu."

Kendimi tutamayarak, "Ama hemen arkasından çok pişman oldu," dedim. "Daha sonra misafir odasında bunları söylemiş olduğu için çok üzgündü ve bu sözlerini geri alabilmiş olmayı diliyordu."

"Evet," dedi Lady Playford düşünceli düşünceli. "İnsan ağzına geleni söylememeli, sözcüklerini özenle seçmeli. Söz ağızdan bir kez çıktı mı artık geri alınması olanaksızdır. Benim de çok kızdığım, çok üzüldüğüm birçok olay oldu, ama asla sonradan pişman olacağım bir şey söylemedim, daima sözcüklerimi dikkatle seçtim."

"Bu konuda sizinle hemfikirim." Bunu söyleyen O'Dwyer' di. "Eğer ağzından çıkan sözcükleri seçebilen biri varsa bu hiç kuşkusuz sizsiniz, Sayın Lady'm."

"Ama yine de, benim yüzümden zavallı Joseph öldü." Lady Playford'un gözlerinden yaşlar boşaldı.

"Bundan dolayı kendinizi suçlamamalısınız," dedim.

O'Dwyer de söze karıştı.

"Bu konuda Müfettiş Catchpool ve ben aynı fikirdeyiz. Bay Scotcher'in ölümünden sorumlu biri varsa, o da hiç kuşkusuz kafasına golf sopasıyla vuran kişidir."

"Çok naziksiniz baylar, ancak bunun benim hatam olmadığına beni ikna etmeniz olanaksız. Vasiyetnamemde yaptığım değişiklik olayları tetikledi. Akşam yemeğinde bunu söyleyiş şeklimle insanları kışkırtmış oldum."

"Yine de Joseph Scotcher'in birkaç saat önce öldürülmesini beklemiyordunuz herhalde."

"Hayır. Böyle bir olasılığı düşünmüş olsaydım bile bunun söz konusu olamayacağı sonucuna varırdım. Size nedenini söyleyeyim mi? Çünkü böyle bir cinayet için geçerli nedenleri olabilecek kişiler böyle bir şeyi asla yapamayacak kişiler. Oğlum Harry – böyle bir şey yapması düşünülemez bile. Kızım Claudia... Belki buna inanmayacaksınız ama Edward –size Edward diyebilirim değil mi?– eğer bunu Claudia yaptıysa psikoloji bilimi temelinden yanlıştır. Bu Claudia olamaz."

"Bundan nasıl emin olabiliyorsunuz?"

"Vahşi bir cinayet bu; onu çılgına çeviren öfkesini ya da onu yakıp kavuran kinini uzun sürelerle –belki bir ömür boyu– içine gömüp saklayan ve bundan asla kaçıp kurtulamayan içedönük birinin işleyebileceği bir cinayet. Sonunda tıpa yetersiz kalır, kişi patlar. Camlar çatırdar, kırılır. Kızımın bastırılamayan öfkesi ise –belirli bir nedeni olmamasına rağmen çocukluğundan beri süregelen bir şey– olayların günlük sıradan seyri sırasında bile sıklıkla ortaya çıkıp boşalan bir

şey. Yaşamı boyunca değil öfkesini saklamayı ya da bastırmaya çalışmayı, yoluna çıkan herkese şöyle ya da böyle yansıttı. Haksızlığa uğradığını ve incindiğini düşündüğü böyle bir zamanda evde dolaşırken bile ayaklarıyla tepinircesine öfkesini açığa vurmuş, kızgınlığını en şiddetli şekilde, adeta içinden fışkırırcasına ifade etmiştir. Hiç kuşkusuz siz de bunu fark etmişsinizdir, Edward."

"Şey..."

"Bunu ifade edemeyecek kadar nazik birisiniz. Claudia ağzını açıp içinden gelenleri ortaya döktüğünde koskoca bir ordunun bile altını üstüne getirebilir. Onun için bir golf sopasını alıp bir adamın başını parçalamak... O bunu sözleriyle yapar, emin olun o böyle bir şeyi yapmış olamaz. Ben kefilim buna."

"Peki ya Dorro?" diye sordum.

"Dorro'nun Joseph'i öldürmüş olup olamayacağını mı soruyorsunuz? Bunun düşüncesi bile gülünç. Mirastan pay alamayacağını öğrenmek onu çok kızdırmış, hatta perişan etmiş olabilir, ama Dorro korkak bir kadındır. Daha da ötesi karamsar bir insandır. Bulguların lehinde olacağından, suçlanmayacağından ve cezalandırılmayacağından emin olmadıkça cinayet işleyemez, ayrıca yalnızca bu üç olasılığı düşünmek bile onu bundan caydırmaya yeterli olur. Ayrıca Sophie, Dorro'yu görmüş olsa neden Claudia'yı suçlasın ki?"

"Peki ya kızınızın erkek arkadaşı olan o genç adam – Randall Kimpton?"

Lady Playford şaşırmıştı.

"Randall neden Joseph'i öldürmek istesin ki? Tek neden para olabilirdi ki Randall'in zaten parası fazlasıyla var."

Lady Playford'un şu ya da bu kişinin Scotcher'i öldürmüş olamayacağına ilişkin savlarına karşı söyleyecek pek bir şey yoktu. Ama sonuçta biri bunu yapmıştı. Bunda hiçbir kuşku yoktu.

"Peki, siz kimden kuşkulanıyorsunuz?" diye sordum.

"Hiç kimseden. 'Kuşku' sözcüğü belirgin bir inanç gerektirir ki öyle bir inancım yok. Yalnızca iki listem var, ötesi yok."

"Liste mi?"

"Kesinlikle suçsuz olduklarına inandıklarım ve diğerleri."

"Kesinlikle suçsuz derken..."

"Karakterlerini bildiğim, tanıdığım kişiler..."

"Bu iki listenizdeki kişiler hakkında bize de bilgi verebilir misiniz, Sayın Lady'm?" diye sordu O'Dwyer.

"Eğer gerekiyorsa, evet. Önce masumlar: Harry, Claudia, Dorro, Michael Gathercole, Sophie Bourlet. Ve diğerleri: Beni bağışlayın, Edward: Edward, Mösyö Poirot..."

"Pardon? Poirot ve ben potansiyel katiller listenizde miyiz?"

"Joseph'i ikinizden birinin öldürmediğinden eminim ama yine de bilemediğim bir şeyler var." Lady Playford'un ses tonunda belli belirsiz sabırsızlık seziliyordu. "Sizin ya da Mösyö Poirot'nun asla, hiçbir koşulda cinayet işlemeyeceğinizi söyleyemem. Eğer bu size kendinizi daha iyi hissettirecekse, aynı şeyi kendim için de iddia edemem. Eğer koşullar uygunsa... Örneğin Joseph'i kimin öldürdüğünü bilsem, belki de evdeki en uzun ve keskin bıçağı alıp böğrüne saplamaktan asla çekinmezdim. Hatta bundan zevk bile alacağımı söyleyebilirim."

O sırada kapı tıklatıldı.

"Başka hiç kimseyle konuşmak istemiyorum." Lady Playford sanki benimle ve Çavuş O'Dwyer ile konuşmak yeterli

bir cezaymış da daha fazlasına dayanamazmış gibi bir hava içinde hemen yanıt verdi. "Kim olursa olsun geri gönder."

Gelen, Kâhya Hatton'du. Lillieoak'taki kriz koşulları adamın gerekli koşullarda konuşma yeteneğini canlandırmış olmalıydı. Kulağıma doğru eğilerek, söylediği sözcükleri yalnızca benim duyabileceğim şekilde fısıldadı. "Size Mösyö Poirot'dan bir mesaj var, Bay Catchpool. Kendisi telefon etti. Burada konuştuğunuz herkese Iris adında bir kadını tanıyıp tanımadığını sormanızı istedi."

Müfettiş Conree'nin de Poirot'nun bu isteğini paylaşıp paylaşmadığını merak ettim.

"Hatton, Brigid, Orville Rolfe ve Randall Kimpton'un bazı koşullarda cinayet işleyebileceklerini düşünebiliriz ama asla para için değil," dedi Lady Playford kâhya gittikten sonra. "Onların hepsi de benim olası katiller listemde. Diğer yandan durumu en zor olanlardan biri Phyllis. Kız Joseph'e âşıktı; onun her sözünü dinliyor, ona adeta tapıyordu. Onun ona zarar vermiş olabileceğine inanmam. Diğer yandan kız biraz geri zekâlı, böylelerini yanlış şeyler yapmaları için kandırmak zor değildir."

"Eğer sizce sakıncası yoksa size son bir sorum daha olacak, Sayın Lady'm," dedi O'Dwyer. "Yeni vasiyetnamenizle ilgili."

"Bunu bekliyordum."

"Neden vasiyetnamenizi bu şekilde, ölümün eşiğindeki bir adamın lehine değiştirmek istediniz? Bay Scotcher'in sizden önce ölebileceğini düşünmediniz mi?"

"Bu soruya daha önce de yanıt vermiştim," dedi Lady Playford bıkkınlıkla. "Aynı şeyi tekrar tekrar açıklamak istemiyorum. Edward burada, o size anlatacaktır."

Onun yemek odasındaki etkileyici performansını anımsayarak başımla onayladım. Fiziksel sağlık psikolojik durumdan etkileniyordu ve bundan dolayı Scotcher eğer günün birinde büyük bir servetin vârisi olacağını bilirse biraz daha uzun dayanabilirdi. Bu açıklama o zaman ikna olmamı sağlamamıştı, şimdi de ikna olmuş değildim.

"Sizce bir sakıncası yoksa, acaba bize biraz da merhum kocanızın vasiyetnamesinden bahsedebilir miydiniz, Lady Playford?" diye sordum çekinerek. Bu arada onun bağırıp beni susturmasını ve asıl konuyla ilgilenmek varken bunları kurcaladığım için beni azarlamasını bekliyordum.

"Guy mı? Ah... Dorro'nun o akşam yemekte söylediklerinden dolayı soruyorsunuz bunu, öyle değil mi? Hayır, bence hiçbir sakıncası yok. Aslında buna karar vermek kolay olmadı ama kocam da ben de doğrusunun bu olduğunu biliyorduk. Harry'yi tanıdınız. Eğer Lillieoak ve Guy'ın sahip olduğu her şey geleneklere uygun şekilde ona geçseydi, kararları veren ve her şeyi yöneten o değil Dorro olacaktı ve..."

Lady Playford birden sözlerine ara verdi. Sıkıldığını belirten of sesi çıkardıktan sonra ekledi.

"Hakkımda ne düşünürseniz düşünün, bu konuya başladığım gibi noktayı koymak istiyorum. Dorro'yu severim ama ona güvenmiyorum. Claudia'ya da öyle... Lillieoak sonuçta Harry gibi onun da baba evi. Bir şeyin âdet olduğu şekilde yapılıyor olması her zaman öyle yapılacağı anlamına gelmez. Sonuçta ben Guy'un dul eşiyim; gerçekten de neden Claudia gibi benim de bir kenara çekilmem gerektiğine hiçbir anlam veremiyorum. Neden çok sevdiğim evimden ayrılıp burayı Dorro'ya devredeyim ki? Harry ve Claudia, Dorro ne derse

desin, zaten mirastan rahatça tüm ihtiyaçlarını karşılayacak kadar cömert harçlıklar alıyorlar." Ve biraz düşündükten sonra ekledi. "Guy da bu konuda kesinlikle benimle hemfikirdi."

Hiçbir zaman bu türde sorunlarım olmadığı için mutluluk duydum.

"Iris adında birini tanıyor musunuz?" diye sordum.

"Iris mi? Hayır. Kimi kastediyorsunuz?"

Bunu bilmeyi ben de istiyordum.

"Hayır. Tanıdığım bir Iris yok."

Bu açıklaması inandırıcıydı. Yine de kendimi, eğer biri yalan söyleyecek ve tüm dünyayı buna inandıracaksa, bu kişinin Athelinda Playford'dan başka biri olamayacağını düşünmekten alıkoyamadım.

15. BÖLÜM

Görmek, Duymak ve Bakmak

Çavuş O'Dwyer adli tabiple konuşup, Lillieoak'u araştırmakla görevli yerel gardaí'yı organize etmekle meşgulken ben de Gathercole'ü aramaya çıktım. Onunla yalnız konuşmak istiyordum ve O'Dwyer'i o anda kendi haline bırakmakla önemli bir şey kaçırmamış olacağımı düşünüyordum. Gardaí'nın listesine göre sıra Orville Rolfe'daydı. Bence Joseph Scotcher'i öldürmüş olma olasılığı olmayan bir kişi varsa o da Orville Rolfe'tu. Scotcher'in kapısını tıklatıp onu sağ gördüğüm anla Rolfe'un kapısını tıklatıp onu berbat bir halde bulduğum an arasında kesinlikle Rolfe'un merdivenlerden aşağı inip döneceği kadar süre yoktu, ayrıca böyle bir şey yapmaya kalkışmış olsa onu kesinlikle görürdüm.

Bunu o yapmamıştı. Zaten sonrasında da ya Poirot ya da ben onun yanındaydık, bunun dışında da kapısının önüne koyduğumuz büyük sandalyeyle Sophie Bourlet çığlık atana dek gözaltındaydı. Bu da Orville Rolfe'un katil olma olasılığını ortadan kaldırıyordu.

Evi dolaşıp Gathercole'ü aradım ama bulamadım. Ardından bahçeye dolaşmaya çıktım. Yaklaşık on dakika kadar canımın çektiği yönde dolaştıktan sonra uzakta onu gördüm. Elleri cebinde duruyor, hemen önündeki gülfidanlarına bakıyordu. Onu korkutup kaçırmamak için yavaşça yaklaştım.

Başını kaldırıp baktı, bana gülümsedi ama aynı anda dönüp eve bakmaya başladı. Evdeki belirli bir pencereye mi bakıyordu yoksa genel anlamda eve mi? Bunu anlayamadım.

Yeniden bana dönmeden birkaç saniye boyunca eve baktı. O anda aklıma ilginç bir fikir geldi. Gathercole'e bakmaktı bu fikri aklıma getiren.

"İyi misiniz?" diye sordu bana.

"Sizce bir sakıncası yoksa size bir fikrimi açıklamak isterim," dedim. "Bu fikir aklıma yalnızca bir dakika önce geldi ve bunu biriyle tartışmazsam başka bir şey düşünemeyeceğim."

"Elbette."

"Siz biraz önce eve bakarken aklıma Çavuş O'Dwyer ile birlikte Lady Playford'la konuşurken, Lady Playford'un söylediği bir şeyi anımsadım."

"Devam edin."

"Aynen şöyle dedi: Sophie Bourlet eğer Dorro'yu Scotcher'i öldürürken gördüyse neden Claudia'yı gördüğünü iddia etsin ki?"

"Dorro mu? Hiçbir şey anlamıyorum. Yani Dorro'nun..."

"Hayır. Aksine," dedim. "Lady Playford bize Dorro'nun kesinlikle katil olmasından kuşkulanılamayacaklar listesinde olduğunu belirtti. Sonra da bu iddiasını desteklemek istercesine ekledi: 'Sophie Bourlet eğer gerçekte Dorro'yu gördüyse neden Claudia'yı Scotcher'i öldürürken gördüğünü iddia etsin ki?' Lady Playford bunu öylesine bir rahatlıkla sordu ki,

yanıt zaten açık ve net bir şekilde ortadaydı, ayrıca belirtmeye bile gerek yoktu: 'Tabii ki böyle bir şey yapmadı.' Çavuş O'Dwyer ve ben de aynen böyle düşündük işte, ta ki birkaç dakika öncesine kadar."

Gathercole, "Peki şimdi ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Biraz yürüyelim mi?" diye önerdim. Omuz silkti ama ben yürümeye başlayınca o da beni izledi.

Düşüncelerimi onunla paylaşmamın bir zararı olamayacağı kanısındaydım. Daha sonra Poirot'ya da bunu yaptığımı anlatabilirdim. "Diyelim ki Sophie birini gördü, bunun kim olduğunu bilmiyoruz – golf sopasını kaldırıp, iki-üç kez ya da çok daha fazla zavallı Scotcher'in başına indiren birini. Öylesine dehşete kapılmıştı ki bağırdı, bağırdı, çığlıklar attı. Ve böylece herkesin koşarak aşağıya gelip bu kötü durumu görmesini sağladı."

"O da olayların aynen böyle cereyan ettiğini söyledi." Gathercole bunu onaylarken limon ağaçlarının arasında yürüyorduk.

"Sevdiğiniz insanın böyle bir olaya tanık olmasının dehşetini düşünün. Bunu kim yaşasa çılgıncasına çığlık atabilirdi."

"Katılıyorum."

"Bir de şöyle düşünün: Yaşadığınız şokla çok büyük bir şamataya neden oldunuz. Artık bir şey yapmanız olanaksız. Hemen yakınınızda ayak sesleri ve, 'Neler oluyor Allah aşkına?' diye soran heyecanlı sesler duyuyorsunuz. Çok yakında yanınızda olacaklar ve siz bir cinayete tanık olduğunuzu itiraf etmek zorunda kalacaksınız... Ve işte o anda kafanıza dank ediyor."

"Ne?"

"Scotcher'i kafasına golf sopasını indirerek öldüren kişi sizin asla katil olarak adlandıramayacağınız birisi. Korumak istediğiniz, ne yapmış olursa olsun korumak isteyeceğiniz bir kişi. Bu durumda ne yapardınız? Tabii elinizden geldiğince gerçeği anlatır ama nefret ettiğiniz ve vazgeçilebilir olarak nitelendirdiğiniz birini –örneğin Claudia Playford'u– katilin yerine koyardınız. Sizin Lady Playford'un penceresine baktığınızı gördüğüm anda aklıma gelen buydu işte. Bakın, sizi gördüm. Bana bakmadığınızı söylemenizin hiçbir yararı yok, çünkü bunu yaptığınızı biliyorum."

Acaba neden bakıyordu. Bunu merak ediyordum. Yoksa benimle konuşmaya başlamadan önce Lady Playford'un onu izlemediğinden emin olmak mı istemişti?

"Aşağı yukarı aynı bağlamda hepimiz Sophie Bourlet'in Joseph Scotcher cinayetiyle ilgili tanıklığını dinledik. Gördüğü sahne karşısında dehşete düşmüş ve kendini tutamayarak çığlık atmıştı. Bunu yaptığı için de artık birinin Joseph Scotcher'i öldürdüğünü görmediğini ileri süremezdi. Buradaydı, kapının eşiğinde kaskatı kesilmiş duruyordu ve ceset hemen karşısındaydı. Ama gerçek katilin adını vermek istemiyordu, yalan söylemeye karar verdi ve Claudia'nın adını verdi, aslında bu başka herhangi biri de olabilirdi. Lady Playford'un sorusunun –yani Dorro'yu gördüyse neden Claudia'nın adını verdiğinin– yanıtı da bu işte. Çok basit, Sophie gerçek katili darağacından kurtarmak istiyordu."

Gathercole birden durdu.

"Bu varsayımınızdaki önemli bir mantıksal hatayı işaret etmeme izin verir misiniz?"

"Söyleyin lütfen."

"Eğer Sophie, Scotcher'in katilini korumak isteseydi, cinayete tanık olduğunu söylemesine hiç gerek yoktu. Çığlıklarını, sevdiği adamın kafası parçalanmış cesedini karşısında görmekle açıklayabilirdi. Hiçbirimizin aklına da bunu sorgulamak gelmezdi. Düşünmeden kabul ederdik."

"Evet, bunu yapabilirdi. Yaşadığı büyük şok ve üzüntü o anda bunu düşünememiş olmasına neden olabilir."

"Belki de öyledir." Gathercole istemeyerek de olsa kabul etti.

Yeniden yürümeye başladığımızda, "Merdivenlerden aşağı inerek mi geldiniz oraya?" diye sordum.

"Pardon, anlamadım."

"Sophie panikle çığlık atmaya başladığında siz de herkes gibi merdivenlerden inerek mi aşağıya geldiniz? Birden yanımızda olduğunuzu fark ettim ama anımsadığım kadarıyla üzerinizde dışarı giysileri vardı. Ayrıca bu olaydan hemen önce de sizi aramış ama bulamamıştım."

"Dışarıdaydım. Nehir boyunca yürüdüm ve geri döndüm. Suyun her zaman insanı sakinleştirdiğini düşünürüm. O akşamımız bu kadardı işte."

"Eğer sizce bir sakıncası yoksa, Sophie çığlık atmaya başladığı anda tam olarak nerede olduğunuzu sorabilir miyim?"

"Ön kapıda. Eve bu olaydan saniyeler önce döndüm. Sesin geldiği yöne doğru ilerledim ve hepinizin orada toplanmış olduğunuzu gördüm. Sanırım oraya son gelen de bendim."

O anda söylemek istediğimin gerginliği içinde elimden geldiğince kayıtsız görünmeye çalıştım.

"İzninizle, size bir şey daha sormak istiyorum. Yemek masasında hep bir arada oturduğumuz o andan beri kafamı kurcalayıp duruyor bu."

"Nedir bilmek istediğiniz?"

"Lady Playford odayı terk ettikten sonra, bir an bir bakışınız vardı... Şey, kesinlikle kendinizden geçmiş gibiydiniz. Sanki çıldırmıştınız. Perişan görünüyordunuz. Sanki bir şey sizi çok üzmüş ya da öfkelendirmişti. Acaba..."

Gathercole, "Lady Playford için çok endişelenmiştim," dedi. "Dorro'nun terbiyesizliği karşısında odayı terk etmek durumunda kalmıştı; bu bağışlanamayacak bir şeydi."

Ona inanmıyordum. Sesi öncesinden daha yapaydı, hatta doğal bir tarafı kalmamıştı bile diyebilirim.

"Bağışlanamaz mı? Biliyorsunuz, Dorro hemen onun arkasından böyle bir şey söylediği için çok pişman olduğunu belirtti. Kendisinin ve Harry'nin gelecekleri konusunda çok büyük bir şok yaşamıştı ve korkuyordu."

"Evet," dedi Gathercole kısaca. "Onu biraz sert yargılamış olabilirim."

Çok önemli bir şey gizliyordu. Giderek daha hızlı yürüyor, bu arada yüzünü benden kaçırmaya çalışıyor ve ben de bundan daha çok emin oluyordum.

Risk almaya karar verdim.

"Bakın, ben Scotland Yard için çalışıyorum. Bir cinayet olduğunda görevim herkesten kuşkulanmayı gerektiriyor. Bu olayda kendimi özensiz davranmış olmakla suçluyorum. Sizin dışınızda herkesten kuşkulandım."

"O zaman akılsızlık etmişsiniz," dedi. "Karakterimi hiç bilmiyorsunuz ki."

"Sanırım biliyorum. Ve sizin bir şey sakladığınıza inanıyorum; yemek odasındaki perişan, umutsuz ifadenize neden olan bir şey..."

"Umutsuz ifade! Çok hayalperestsiniz. Lütfen konuyu değiştirebilir miyiz?"

Bu şekilde bir yere varamayacağımı anladığım için istemeyerek de olsa bunu kabul ettim.

"Iris adında bir kadın tanıyor musunuz ya da ondan bahsedildiğini duydunuz mu?" diye sordum.

Cebinden bir mendil çıkararak yüzündeki terleri sildi.

"Hayır," dedi. "Tanımıyorum."

16. BÖLÜM

Kederin En Koyusu

Kim olduğunu ya da Poirot için niçin bu kadar önemli olduğunu bilmeden herkese Iris diye birini tanıyıp tanımadığını sormak çok can sıkıcı bir durumdu. Çavuş O'Dwyer, Harry, Dorro ve ben kütüphanede otururken ilk olarak onları sıradan çıkarmaya karar verdim.

Harry Playford, "Iris güzel bir isim," dedi. "Iris diye birini tanıyıp tanımadığımdan emin değilim. Sen tanıyor musun, Dorro? Bir dakika, bir dakika. Annen için o şapkayı yapan kadının adı neydi? Hani şu pembe dantelli olanı. Küçük beyaz bir teriyeri vardı; adı Prens'ti, değil mi? Şirin bir şeydi."

Harry'nin davranışları rahat ve neşeliydi. Anlaşılan evde bir cinayet işlenmiş olması onun ruhsal durumunu olumsuz etkilememişti. Eğer kendisinden kuşkulanılmasından korkuyorduysa ya da Joseph Scotcher'in kaybının yasını tutuyorduysa bile bunu kesinlikle belli etmiyordu.

Onun aksine karısı ürkmüş bir fareden farksızdı. Gözleri bir an durmuyor, ona bakmak başımı döndürüyordu.

"Şapka yapan kadının adı Agnes'ti," dedi. "Agnes'i mi kastetmiştiniz, Bay Catchpool? Yoksa aradığınız doğrudan Iris adında biri mi? Kim o? Bu isimde biriyle tanıştığımı sanmıyorum. Athie mi Iris diye birinden bahsetti? Yoksa Iris, Joseph Scotcher'in tanıdığı biri mi?"

"Korkarım ki bu konuda ben de sizin gibi çok az şey biliyorum," dedim. Agnes sözcüğüyle Iris sözcüğünün kulağa benzer geldikleri doğruydu. Acaba Hatton, Poirot'nun söylediklerini yanlış anlamış olabilir miydi? Tabii yanlış anlayanın Poirot olması da olasıydı. Bunu kurcalamamak daha doğru olacaktı.

"Köpeğin adı Prens'ti, değil mi?" dedi Harry Playford. "Yoksa Dük müydü?"

Dorro ona yanıt vermedi ama beni soru yağmuruna tutmaktan geri kalmadı.

"Sophie'nin söyledikleri doğru muymuş? Gerçekten Claudia'yı Joseph Scotcher'i öldürürken görmüş mü? Ben Claudia'nın böyle bir şey yapmış olabileceğini düşünemiyorum. Eğer birini öldürmeye karar vermiş olsa bile bunu her an birinin girip onu görebileceği bir yerde yapmazdı. Anlat onlara Harry."

"Anlatmak mı? Neyi yavrum?"

"Claudia'nın suçsuz olduğunu. Sophie'nin yalan söylediğini. "

Harry düşünceli bir şekilde, "Şimdiye dek hiç Sophie'nin yalan söylediğine tanık olmadım," dedi. "Ama kız kardeşimin birini öldürdüğünü de görmedim. Bunlar onların karakterlerine uymayan şeyler."

Dorro, "Benim dışımda hiç kimsenin düşünmediği bir şey var," dedi.

"Anlatın bana," dedim.

"Eğer Claudia cinayet nedeniyle asılacak olursa, Harry tek başına malikânenin ve tüm servetin vârisi olacak. Bu durumda onun da başına bir kaza gelmesinden çok korkuyorum. Katilin birinci plandaki hedefi olacak. Beyler, çok basit bir bakışla neler olduğunu göremiyor musunuz?"

O'Dwyer yanıt vermek için ağzını açtı ama Dorro'nun coşkulu konuşması ona fırsat vermedi.

"Joseph Scotcher tek vâris olacaktı ama öldürüldü, hem de Athie vasiyetnamesini onun lehine değiştirdikten saatler sonra. Ardından Claudia'nın golf sopasıyla onun kafasını patlatırken suçüstü yakalandığını duyduk. Cellat eliyle işlenecek bir cinayet, sonuç bu! Peki, bu başarılı olursa ne olacak, geride kim kalıyor? Harry! Katilin gecikmeden onu da ortadan kaldırmanın bir yolunu bulacağından eminim. Şimdi benim asıl bilmek istediğim, neden Harry, Claudia ve Joseph Scotcher, hepsi birden öldüklerinde bundan kimin yararlanacağını ortaya çıkarmadığınız?"

"Sakin ol, yavrum." Harry şaşırmışa benziyordu.

"Michael Gathercole denilen o adama sorun bakalım, bu konuda ne diyecek." Dorro değil sakinleşmek, giderek coşuyordu. "Ondan hiçbir zaman hoşlanmadım. Eğer sıradaki oysa hiç şaşırmam. Athie nedendir bilmem onu çok seviyor. Katili bu şekilde bulabilirsiniz. Katil Gathercole ya da o şişko Orville Rolfe'sa da hiç şaşırmam. Şişman insanlar yemeğe olduğu kadar paraya da düşkündürler, bu genellikle böyledir. Bunu yapan o iki avukattan biri olmalı, bunu kanıtlamalısınız. Ben bunu yapmış olamam; benim ne olanağım var ki? Bu arada Claudia'nın suçsuz olduğunun da kanıtlanması gerekiyor. Çünkü katil kendisiyle büyük bir servet arasındaki tek engelin

Harry olduğunu gördüğünde..." Dorro ellerini yüzüne kapayarak ağlamaya başladı. Böylece sonunda bu konuşma seline de kısa bir ara verilmiş oldu.

Onun Harry'yi korumak için Claudia'nın sağ kalmasını istemesi, buna inansa da inanmasa da Claudia'nın suçsuzluğunu ileri süreceği anlamına geliyordu. Dorro'nun varsayımı bazı noktalarda yetersizdi. Ben büyük amaçları olan bir katil değildim ama eğer olsaydım hiç kuşkusuz Claudia'dan önce Harry'yi ortadan kaldırmak isterdim. Claudia ona göre çok daha fazla tetikteydi, kendini savunmaya ve korunmaya hazırdı. Ayrıca biri Harry'ye gidip, "Öldürülmeye itirazın var mı dostum?" diye soracak olsa, Harry'nin kahkahayı basacağından da emindim.

Harry elini karısının koluna koydu.

"Prens'i anımsayınca aklıma bir şey geldi? Evde küçük bir köpeğimiz olsa, etrafta koşuştursa nasıl olur? Bence çok iyi olabilir."

Dorro kolunu ondan kurtardı.

"Siz ikiniz Scotcher'in öldürüldüğü akşam neredeydiniz, yemek odasından ayrılmamızla Scotcher'in cesedinin bulunduğu an arasında?" diye sordum.

"Sizinle birlikteydik," dedi Dorro hışımla.

"Ama bu sürenin tamamında değil," diye anımsattım.

Harry, "Bir düşüneyim," dedi. "Evet, önce annem söylediklerileyle hepimizi şaşırttı, hiç kimse işin iç yüzünü öğrenemedi. Sonra beklenildiği şekilde biraz şamata oldu ve ardından Scotcher, Sophie'ye evlilik teklif ederek hepimizi şaşkına çevirdi. Bu hiç beklenmeyen bir şeydi. Adamın yalnızca birkaç ay ömrü kalmış ve evlenmeye kalkıyor. Sanırım aşk bu!"

"Birkaç ay mı?" diye sordum. "Birkaç hafta olduğunu duymuştum."

Harry, "Haklı olabilirsiniz," dedi. "Hastalık bu, ne olacağı bilinemez."

O'Dwyer sordu:

"Şamata derken ne kastettiğinizi biraz açar mısınız Vikont Playford?"

"Şey... nasıl diyeyim... Scotcher'in keyfi kaçmıştı, allak bullak olmuştu."

Dorro, "Numara yapıyordu," dedi. "Onun her zaman başkalarının sağlığıyla, iyi olmasıyla çok ilgileniyormuş gibi görünmesinin nedenini bilmek ister misin? Bunu yapmasındaki tek dürtü bencilliği. Athie bunu asla göremiyor, göremeyecek de; ama ben gördüm."

"Haydi ama sevgilim. Ben bundan hiç emin değilim..."

"Gördüm, Harry. Kocam olarak sözüme güvenmelisin. Joseph Scotcher rastladığım en sinsi ve kurnaz insandı. Tüm yaptıkları planlıydı. Bak, durum şu: Eğer hiçbir şey istemiyor gibi görünürsen insanlar sana her şeyi verirler. Bu, Athie üzerinde etkili oldu. Tabii ki yeni vasiyetname açıklandığı zaman şoka uğramış ve bundan dolayı sıkılmış gibi davranacaktı. Başka ne diyebilirdi ki? 'Oh-la-la! Bunca zamandır planladığım oldu işte!' demesini mi bekliyordun? Scotcher'den farksız biri daha var bu evde: Michael Gathercole. Yıllardır sadakatle ve görev bilinciyle hizmet etmesi... emin ol, bunun gerisinde de yalnızca kişisel çıkar ve beklentiler var."

"Dorro, herkes için en kötüyü düşünmek zorunda değilsin!" dedi Harry sert bir tonda.

"Herkes için değil, Harry. Örneğin Brigid Marsh. Ona yaşamımı bile emanet edebilirim. Kâhya Hatton, o küçük cadı

Phyllis... onlar kesinlikle farklı ama Brigid, o milyonda bir rastlanılacak bir insan. Claudia'nın suçsuz olduğunu zaten söyledim. Ama aynı şeyi aynı kesinlikle Randall Kimpton için söyleyemem. Hem Kimpton ailesinin büyük servetinin ne ölçüde onun kontrolünde olduğunu biliyor muyuz? Her neyse, itiraf etmeliyim ki Randall'ı soğukkanlı bir katil olarak gözümde canlandırabilir miyim, bundan emin değilim. Ailem, yani Sawbridge'ler – bir zamanlar çok büyük toprak sahibi, zengin bir aileydik. Bunu biliyor muydunuz Çavuş? Bay Catchpool?"

Sessizce başımızı salladık.

"Babam bir şekilde servetin tamamını kaybetti, aptal ihtiyarın tekiydi. O sırada Harry benimle nişanı bozabilirdi ama yapmadı. Eğer biraz aklı olsaydı..."

"Bunu duymak bile istemiyorum," diyen Harry, O'Dwyer ve bana dönerek ekledi. "Randall Kimpton, Scotcher'i öldürmüş olamaz. Bütün akşam Dorro, ben ve Claudia ile birlikteydi. Yemek salonundan onunla birlikte çıkıp misafir odasına geçtik. Yanımızdan yalnızca siz Bay Rolfe ile ilgilenmek üzere çağırdığınızda ayrıldı."

"İyi de Claudia ile birlikte odalarına çekildikten sonra neler olduğunu kim bilebilir?" diye araya girdi Dorro. "Kolayca merdivenlerden aşağı inip Joseph Scotcher'i öldürmüş olabilir."

"Bunu sen de yapmış olabilirdin, yavrum." Harry sanki oynadığımız bir oyunmuş da sayı kazanmış gibi sırıttı.

"Harry, aklını mı oynattın sen? Nasıl olur da benim böyle bir şey yapmış olabileceğimi düşünebilirsin..."

"Birini golf sopasıyla öldürmek mi? Ha ha! Aklımın ucundan bile geçmez. Tek söylemek istediğim, sen yattıktan sonra benim kısa bir süreliğine dışarı çıktığımdı. Poirot da bana

bunu sordu. O sırada hemen aşağı koşup zavallı Joseph'i öldürmüş olabilirdin. Bunu yaptığına asla inanmıyorum ama Randall gibi senin de bunu yapabilecek fırsatın ve olanağın vardı."

Dorro'nun yüzü asıldı.

"Buna nasıl katlanacağız?" diye mırıldandı. "Herkes diğerinden kuşkulanıyor, sanki... sanki..." Sanki derisini yüzüp atmak istermişçesine ellerini ovuşturmaya başladı. "Söylediğim her sözcüğü geri alabilmiş olmayı nasıl da isterdim. Bana aldırmayın, Çavuş, Bay Catchpool. Ağzıma geleni söylüyorum işte, önemli değil. Tabii ki Harry haklı. Randall... sevgili Randall! Ah, kendimi berbat hissediyorum. Neredeyse evdekilerin yarısını cinayetle suçladım, halbuki hiçbirinin bunu yapabileceğine inanmıyorum. İnce, sağduyulu Bay Gathercole, onun hakkında kötü düşünmek için aklımı kaçırmış olmalıyım. Bunun nedeni yalnızca *korkmam*. Çok korkmam. Kendimde değilim. Bunun nasıl bir şey olduğunu bilemezsiniz. Athie, Lady Playford olarak tanınan ve öyle olduğu düşünülen tek kişi. Sözde ben de Lady Playford'um ama bana bana bu şekilde hitap eden tek bir kişi bile yok. Ah, evet, ben yalnızca basit, sıradan Dorro'yum. Çocuğum yok, dolayısıyla saygıyı ve düşünülmeyi hak etmiyorum. Lillieoak'un bizim olması gerekiyordu, benim ve Harry'nin. O bunu engellemek için gereken tüm ayarlamaları yaptı. Yüz yıl düşünse Guy'ın aklına böyle bir şey gelmezdi – bizi böyle küçük düşürmek; hayır, bu onun yapacağı şey değildi. Athie, Harry'yi her zaman küçümsedi. Onun yanında, her zaman küçük parmağında oynatabileceği, kolayca aldanan zavallı Guy vardı. Bu biri hakkında son konuşmam. Ben sevdiğim, uzun zamandır birlikte olduğum insanlar için kötü düşünemeyecek kadar iyi kalpli bir insanım

aslında. Lütfen tüm söylediklerimi, tüm duyduklarınızı unutun. Lütfen!"

Harry, "Bu evdekilerden birinin katil olması olanaksız," dedi.

"Ama yine de Joseph Scotcher öldürüldü, Vikont Playford," dedi Çavuş O'Dwyer. "Bunu birinin yapmış olması gerekir; o gece Lillieoak'ta olan birinin."

Harry Playford'un yüzünden anlık bir gölge gelip geçti; bu belki öfkeydi, belki endişe, belki de sayamayacağım birçok duygudan biri...

"Evet," dedi sonunda iç çekerek. "Sonuçta o akşam yemek masasında oturduğumuzda Scotcher sağdı." Ve söylediğinin doğruluğunu tasdik edercesine başını salladı. "Yalnızca birkaç saat sonra... ölmüştü."

"Kesinlikle," dedim. "Bu da bu evdekilerden birinin onu öldürdüğü anlamına geliyor."

"Doğru." Harry bana hak verdiğini belirtti. "Olaya bu açıdan yaklaşıldığında kahrolmamak olanaksız." Dorro'ya döndü. "Köpek alma fikrine ne dersin, yavrum? Prens gibi bir köpek – yoksa Dük müydü? Bu evde bir köpeğe ihtiyaç var, köpeksiz çok boş. Annem neden şimdiye kadar bunu düşünmedi, hiç bilmiyorum... Ah neyse, sanırım şu sıralar çok meşgul. Ben çocukken buralarda koşturan bir köpeğimiz vardı; yine olabilir."

17. BÖLÜM

Büyükbaba Saati

Çavuş O'Dwyer ve ben izleyen iki saati Iris'ten bir iz bulmaya çalışmakla geçirdik ama tüm çabalarımız boşunaydı. Poirot henüz Ballygurteen'den dönmemiş, dolayısıyla da bu isimle ilgili bilgi toplamaya çalışmamızın nedenini açıklamamıştı. Orville Rolfe da, Brigid de Hatton da bu isimde birisini tanımıyorlardı.

Yine de Lillieoak'ta uzun süredir hizmet edenlerle yaptığımız görüşmeler kanımca o zamana kadar yaptığımız tüm görüşmelerin en işe yarayanları oldu. Çavuş O'Dwyer, "Keşke öncelikle Hatton ve Bayan Marsh'la konuşmuş olsaydık," dediğinde farklı açıdan da olsa ona hak verdim. "İçlerinde söz konusu gecede yaşananların eksiksiz bir resmini çizebilen yalnızca bu ikisi oldu."

"Evet. Tabii onların tanıklıklarına güvenebilirsek."

"Brigid Marsh bende karakteri sağlam ve etkileyici bir kadın izlenimi bıraktı." O'Dwyer midesini okşadı. "Eğer sözleri de yaptığı çorba kadar iyiyse, ona inanmaktan yanayım."

Yanıt vermedim. Çorbası gerçekten kusursuz olabilirdi ama sözüne ya da sözlerine gelince... Brigid o gün daha erken bir saatte, anlaması çok güç bir şeyler söylemişti bana. Giriş holünde karşılaştığımızda yanıma yaklaşmış ve, "Haklı olduğumu biliyordum, o bakışlar sizeydi," demişti. Bu durumda sorulabilecek en normal şeyi sorduğumdaysa, "Bütün gece su içen adamın bakışları," demişti. Bunu öylesine hiddetle söylemişti ki sanki beni para karşılığı istenmeyen bebekleri ortadan kaldırmak ya da benzeri iğrenç bir eylemle suçluyordu. Sonra ağzını işaret ederek, "Kuru dudaklar," dedi. "Buradan bile görebilirim."

Sanki bu yeterince sıkıcı değilmiş gibi bir de yeğeniyle ilgili uzun ve karmaşık bir öyküyü dinlemek zorunda kalmıştım. Anlattığına göre yeğeni aile mirası olan bir kâseden birkaç nane şekeri çalmış ve bu arada da kâseyi düşürüp kırmıştı. Sonra da –bu yalnızca bir kaza olmasına rağmen– kâseyi kendisinin kırmadığı yalanını söyleme gereksinimi duymuştu. Çünkü eğer doğruyu söylese, Brigid nane şekerlerini çaldığını anlayacaktı ki bu kasıtlı ve kötü bir eylemdi.

Geceleri asla su içmem, dolayısıyla onun nasıl bir benzerlik kurmaya çalıştığını anlayamadım. Ne yazık ki ben bunu sormaya fırsat bulamadan hızla mutfağa doğru ilerleyip kayboldu.

"Peki ya Hatton?" diye sordum. "Ona da inanma eğiliminde misiniz?"

O'Dwyer'den bir şey öğrenmenin en iyi yolu soru sormaktı. Bir açıklama yaptığınızda yalnızca katıldığını belirtiyor, ancak soru sorduğunuzda mutlulukla kendi görüşünü belirtiyordu.

"Şey, bence, Müfettiş Catchpool..."

"Edward, lütfen."

"Bence, Edward, kâhya bize birinin suçlu olabileceği izlenimi uyandıracak hiçbir şey söylemedi. Eğer katil o olsaydı, hiç kuşkusuz kendi çıkarı için başka birinden kuşkulanmamızı sağlayacak bir sürü şey söylerdi."

"O akşam çok sayıda geliş gidişe tanık olduğu kesin," dedim. "Sanırım onun temel görevi de evde olup biteni bir şekilde izlemek zaten."

Yararlı olabileceği düşüncesiyle, Hatton'un cinayet gecesi tanık olduğunu iddia ettiği şeyleri listeledim. Bir yıl kadar önce Londra'da Poirot'yla çalışmak bende, öğrendiklerimi listeleme hevesi geliştirmişti. Bu, insanın düşüncelerini berraklaştırmakta çok işe yarıyordu.

Hatton'un cinayet gecesi gördükleri:

1. Lady Playford akşam yemeğini yemeğin ortasında terk etti. Çok sinirli bir havası vardı. Doğruca merdivenlerden yukarı çıktı, yatak odasına girdi, kapıyı kilitledi ve Hatton uyanık olduğu sürece de orada kaldı.

2. Yemek odasından onun arkasından ilk ayrılanlar Claudia Playford ve Randall Kimpton oldu. Hemen arkalarından da Harry Playford ve Dorro odadan çıktılar. Dördü birlikte doğruca misafir odasına geçtiler.

3. Onların ardından yemek odasından Michael Gathercole ve Orville Rolfe ayrıldılar. Onlar da birlikte çıktılar. Rolfe midesinin iyi olmadığından yakınıyordu. Gathercole ona, iyi bir uykudan sonra kendini çok daha iyi hissedeceğini söyledi. İki adam diğerleriyle vedalaşmak için misafir odasına girdiler,

orada çok kısa kalıp ardından merdivenlere yöneldiler. Her ikisi de kendi odasına gitti.

4. Yemek odasından daha sonra ayrılan ise Hercule Poirot ve Edward Catchpool oldu. Onlar da birlikte dışarı çıktılar.

5. Gathercole on dakika kadar sonra yatak odasından çıktı. Merdivenlerden aşağı indi, paltosunu giydi ve arka kapıdan evden ayrıldı.

6. Gathercole'ün evden ayrılmasından yaklaşık beş dakika sonra Joseph Scotcher ve Sophie Bourlet yemek odasından çıktılar. Scotcher iyi görünmüyordu. Sophie onu tekerlekli sandalyesiyle yatak odasına götürdü. Onu gece için hazırladıktan sonra kendi odasına gitti, paltosunu giydi ve bahçeye çıktı.

7. Yaklaşık on beş dakika sonra Poirot ve Catchpool eve döndüler ve misafir odasına gittiler.

8. Yaklaşık olarak ona yirmi kala Hatton gece için odasına çekildi. Giriş holündeki büyükbaba saati onu çalarken yatağına yatmak üzere hazırdı. Pencereden dışarı bir göz attı ve Sophie Bourlet'in bahçeden eve doğru geldiğini gördü.

9. On dakika sonra çığlıklar duyuldu. Hatton sabahlığını giydi, yatak odasından çıktı ve sesin geldiği yöne doğru ilerledi. Giriş holüne vardığında, tam o anda ön kapıdan girmekte olan Michael Gathercole ile karşılaştı. Birlikte sesin kaynağını anlamak için oturma odasına doğru ilerlediler.

O'Dwyer, "Sophie Bourlet ve Michael Gathercole'ü zanlı olarak düşünmek durumundayız," dedi. "Onları eleyemeyiz. Bu işi yapıp dışarı çıkmış, sonra içeri girerken görülerek kendilerini sağlama almış olabilirler."

"Peki ya Claudia Playford?" diye sordum. "Brigid Marsh, hizmetçi dairesinden oturma odasına doğru koşarken Claudia'yı Randall Kimpton ile birlikte yukarıda, merdivenlerin başında, Lady Playford'un çalışma odasının önünde gördüğüne yemin ediyor. Onlar da herkes gibi aşağı iniyorlarmış. Bu çok şaşırtıcı."

"Ne gibi?" diye sordu O'Dwyer.

"Hatton'un giriş holündeki büyükbaba saatinden bahsetmesi bende bildiklerimizi kronolojik olarak sıralama isteği uyandırdı. Bu iyi de oldu ama akla yatmayan bir şeyler var. Dinleyin bakın: Sophie Bourlet dışardaydı. Eve döndü ve dönüşü Hatton tarafından görüldü. Eve girmesinin hemen ardından Claudia'nın golf sopasıyla Scotcher'i kafasına vurarak öldürdüğünü gördü. Çığlık atmaya başladı. Claudia golf sopasını yere attı ve merdivene doğru koştu. İlk çığlıkla birlikte de ben merdivene koştum; onu görmem gerekirdi. Ama Claudia birkaç saniye sonra merdivenlerin başında Brigid Marsh tarafından görüldü. Peki ama Claudia ana merdivenleri kullanmadan oturma odasından yukarıya nasıl çıktı? Lady Playford'un çalışma odasının önünden geçmeden sahanlığa çıkmanın başka bir yolu yok."

"Haklısınız, yok."

"Unutmayın ki Sophie bütün bu süre boyunca çığlıklar atıyordu. Yukarıda Poirot, ben ve diğerleri, yatak odalarımızın kapıları açmış, merdivene doğru koşuyorduk. Sanırım merdivene ilk varan ben oldum. Ne Claudia Playford'un merdivenden çıktığını ne de sahanlıkta herhangi birini gördüm. Şimdi soru şu: Claudia, Sophie Bourlet'in çığlık atmaya başlamasıyla benim Orville Rolfe'un yatak odasının kapısını

açmam arasında geçen kısa sürede güvenli bir şekilde Randall Kimpton ya da kendi yatak odasına ulaşabilir miydi?"

"Evet, sizce bunu yapabilir miydi?" diye sordu O'Dwyer heyecanla. "Buna yalnızca siz yanıt verebilirsiniz. Eğer bunun olanaksız olduğunu söylerseniz, ki sizin bunu söyleme eğiliminde olduğunuzu düşünüyorum, bundan Claudia Playford'un aynı anda aşağıda olup Bay Scotcher'i öldüremeyeceği sonucu çıkar."

"Eğer olayların akışıyla ilgili hafızam beni yanıltmıyorsa... Evet, bunun olanaksız olduğunu söyleyebilirim. Bu durumda ya Brigid, Sophie Bourlet çığlık atarken Claudia'yı üst katın sahanlığında gördüğünü söylerken yalan söylüyor ya da..."

"Ya da Sophie yalan söylüyor," diye tamamladı O'Dwyer cümlemi.

"Tabii Scotcher'i öldürmüş, sonra bahçeye çıkıp cinayeti işlerken giydiği ve kanlanan giysilerini çalılıkların arasında gizlediği giysilerle değiştirmiş ve ardından da eve dönüp, tamamen suçsuz biri gibi, sözde sevdiği adamın kanlar içindeki cesediyle karşılaşmanın şokuyla çığlık atmaya başlamış olabilir."

O'Dwyer, "Peki ya Phyllis denilen o hizmetçi kız?" diye sordu. Onun Bay Scotcher'e sırılsıklam âşık olduğunu biliyor muydunuz? Brigid, Scotcher'i onun öldürdüğünü düşünüyor. Bunu bana açık açık söyledi. Onun yaptığı muffinleri yerken, bu arada enfes olduklarını belirtmeliyim, Phyllis'in merhum genç adama duyduğu tutkuyla ilgili anlattıklarını dinledim ve ona inandım. Brigid, 'Eğer Phyllis, Scotcher'in onu değil de

Sophie'yi sevdiğini öğrendiyse, neler yapabileceğini düşünmek bile istemem. Muhakkak söyleyeceği bir ya da iki şey olur ve bunu yapar da,' dedi. 'İnsan nasıl olur da Clonakilty güçlü kuvvetli yakışıklı delikanlılarla kaynarken bir ayağı çukurda, yarı sağ yarı ölü bir adama sırılsıklam âşık olacak kadar aptal olabilir?' Aslında bu konuda haklıydı. Bu durumda benim asıl bilmek istediğim, Phyllis mutfakta Brigid'e yardım etmesi gerekirken orada değilse, nerede olduğu? Bay Hatton onu gördüğünden bahsetmedi, hiçbir şekilde."

"O zaman onu bulup soralım."

18. BÖLÜM

Karşılıksız

Phyllis, Hatton tarafından bulunup getirilene dek giriş holünde bekledik. Kızın duruşu insana zorla, korkutularak arenaya çıkarılan gönülsüz gladyatörleri anımsatıyordu. Burnunu çekti ayağını sürttü ve, "Asla ben yapmadım!" diye isyan etti. "Ben asla yanlış bir şey yapmadım. Ben Joseph'e zarar vermem, asla ama asla verememem. Hiçbir şey için incitemem onu."

"Sizi yanlış bir şey yapmış olmakla suçlayan yok," dedi O'Dwyer. "Yalnızca sizinle konuşmak istiyoruz, hepsi bu."

"Ben suçsuzum." Phyllis isyanını sürdürdü. "Katil... ben miyim yani? Aşçı kadın size böyle söyledi, değil mi? Beni tanıyan herkese sorun, hepsi benim böyle bir şey yapmayacağıma yemin eder."

"Yalnız kalıp özel olarak konuşabileceğimiz bir yer var mıydı acaba?" diye sordum.

"Hayır." Phyllis sanki ona tuzak kuruyormuşum gibi irkildi. "Yapacak işim var. Zaten hep öyle değil mi? Ne istiyorsanız sorun, cevap vereyim. Bir an önce bitsin bu iş."

"Iris adında birini tanıyor musunuz?"

"Iris mi?" Phyllis başını hışımla salladı. "Iris? Hiç Iris diye biriyle tanışmadım. Bir Eileen tanıyorum Tipperary'den, sonra bir de Mavis, o da burada çalışıyordu. Siz kimden bahsediyorsunuz? Hangi Iris?"

"Önemli değil," dedim.

O'Dwyer, "Endişelenmeniz için hiçbir neden yok, bayan," dedi. "Yalnızca Bay Scotcher'in ebediyete göçtüğü o akşam neler yaptığınızı öğrenmek istiyoruz."

Phyllis'in yüzü değişti, ağlamaya başladı, olduğu yere çöktü. O'Dwyer da onun yanına bağdaş kurdu. "Haydi, ama haydi... Sakin olun bayan. Bay Scotcher'i çok seviyordunuz, değil mi?"

"Yeryüzünde gerçekten sevdiğim tek insan oydu. Onun yerine ölmüş olmak isterdim – gerçekten isterdim bunu! O kadar istiyorum ki ölmeyi; yeter ki beni onun yanına gömsünler."

"Haydi, haydi ama bayan. Siz güzel, aklı başında bir kadınsınız. Birçok delikanlı sizin için..."

"Söylemeyin bunu! İstemiyorum!" Phyllis hıçkırıklara boğuldu. "Bana başka birinden bahsetmeyin. Sanki aşçının bütün gün kulağımın dibinde aynı şeyleri söylemesi yetmezmiş gibi! Bana bütün gün aptalın teki olduğumu söylüyor. Joseph her zaman bana karşı çok iyiydi, ve nazik, hiç kimsenin olamayacağı kadar nazik... ve ben bunu yanlış anladım. Bilmeliydim. Benim gibi bir hizmetçi ve onun gibi okumuş bir adam... Onun da beni, benim onu sevdiğim gibi seveceğine inanmak istedim. Ama sonra Sophie'ye evlilik teklif ettiğini duydum, ve... ve..." Gözyaşlarına boğuldu.

O'Dwyer onu rahatlatacak teskin edici sözcükler söylüyor, bu arada hafifçe sırtına vuruyordu. Onun evli olduğunu hemen anladım; babam da annemi aynı şekilde teselli ederdi.

Phyllis'e, "Scotcher'in Sophie'ye evlilik teklifi yaptığını mı duydunuz?" diye sordum.

Sözcüklerle yanıt veremeyecek kadar kendinden geçmişti ama şiddetle başını sallaması ne demek istediğini açıkça anlatıyordu.

"Scotcher evlilik teklifini yaptığında siz odada değildiniz, Phyllis. Ama ben oradaydım, masada herkesle birlikte oturuyordum. Siz odadan bu olay yaşanmadan bir süre önce ayrılmıştınız. İznizle sormak isterim, duyduğunuzu söylediğiniz bu evlilik teklifiniz nasıl duydunuz?"

"Kapının dışından içeriyi dinliyordum, hepsi bu. Bu birini öldürdüğüm anlamına gelmez, öyle değil mi? Sophie güzel bir kız; tabii benim gibi isimsiz, parasız bir kölenin sevgisindense hemen onunla evlenmek istemesi o kadar doğal ki."

"İznizle sormak istediğim bir şey var, bayan..." diye söze girdi O'Dwyer. "Kapının dışından içeriyi dinlediğiniz sırada Lady Playford'un vasiyetnamesinde yaptığı değişiklikleri de duydunuz mu?"

Phyllis başını salladı.

"Ondan sonraki konuşmaların tamamını duydum ama onun bunu söylediğini duymadım. Dinlemeye kapının çarpılarak kapatılmasının ardından, Lady Playford'un koşarak merdivenlerden yukarı çıktığını duyduktan sonra başladım. Sanki bağırmamak için kendini tutuyordu; sakin olmaya, normal görünmeye çalışıyordu."

"Ve siz de onun yemeği ve misafirlerini yüzüstü bırakmasının nedenini merak ettiniz, öyle mi?"

"Evet, bu doğru. Ve onların konuşmalarını duyduğumda, kulaklarıma inanamadım. Lady Athie'nin tüm mallarının tek vârisi Joseph olacaktı. Lady her şeyini ona bırakıyordu. Hiç kimse bundan mutlu olmamıştı – özellikle de o. Bütün malvarlığını ölmek üzere olan bir adama bırakmanın mantığı neydi?"

"Hiçbir mantığı yok," diye onayladım.

"Sonra Joseph'in yüreğimi paramparça eden o sorusunu duydum. Onun Sophie'den hoşlandığını biliyordum ama ona bu gözle baktığını hiç düşünmemiştim. Ben onun özel ilgi duyduğu tek kişi olduğumu sanıyordum. Giriş holünde benim geldiğimi görmüş ve aynen şöyle demişti: 'İşte o – yaşamımın ışığı!'" Önlüğünü çıkardı ve bununla gözyaşlarını sildi.

O'Dwyer, ağır ağır, "Bütün erkekler kadınlara karşı davranışlarında olmaları gerektiği kadar sorumluluk sahibi değillerdir," dedi.

"Phyllis, size bir şey sorabilir miyim?" dedim. "Bunu duyduktan sonra oradan koşarak uzaklaştınız mı?"

"Evet, kaçtım. Ağladığımın görülmesini istemiyordum, ayrıca Bay Kimpton da birinin kapıyı dinlediğine ilişkin pis şakalar yapmaya başlamıştı."

Bu, duyduğumuz bastırılan ağlama seslerini ve ayak seslerini açıklıyordu.

"Nereye gittiniz?"

"Mutfağa doğru gittim ama sonra birden aşçının bir sürü şey söyleyeceğini düşündüm. Bunlara katlanabilecek durumda değildim. Aptallığımla alay edecek, beni yeğeni Dennis ile çıkmaya ikna etmeye çalışacaktı. Onun kafasındaki plan bu, ama ben Dennis'i istemiyorum. Onu sevmiyorum, nefesi midemi bulandıracak kadar kokuyor. Mutfağın önünden geçip doğruca arka kapıya koştum ve aşağıdaki nehrin kıyısına

indim. Aslında kendimi nehre atıp her şeyden kurtulmak istiyordum. Eğer biraz daha cesur olsaydım bunu yapmış olacaktım. Keşke yapabilseydim."

"Peki, sonra ne yaptınız?" diye sordum.

"Kalktım, biraz aşağı doğru yürüdüm. Sonra bahçeye geri döndüm, ıslanıp üşütmeyi ve bu sayede ölmeyi istiyordum."

"Bahçedeyken iki erkeğin konuştuklarını duydunuz mu?"

"Sizinle Mösyö Poirot'nun mu?" diye sordu Phyllis. "Evet, sizi çok iyi duydum."

"Güzel. Böylece bir gizem çözülmüş oldu," dedim. Rahatlamıştım. "Ve... bütün bu süre boyunca ağlıyordunuz, değil mi?"

Phyllis onayladı.

"Sanırım hiç susmadım."

"Yalnız mıydınız? Bunu sormamın nedeni, sizin bizi duyduğunuz gibi biz de sizi duyduk ama daha sonra bir tür fısıldaşma ya da sızlanma gibi bir ses daha duyduk."

"O bendim, kendi kendime konuşuyordum. 'Sakin ol Phyllis, seni aptal şey,' diyordum kendime ama işe yaramıyordu. Hiçbir şey ağlamamı durdurmuyordu. O sırada sizin bana bakmak için eve geleceğinizi duydum ve hemen odama koştum. Kapıyı kilitledim, yatağıma uzandım ve ağladım, ağladım. En kötüsü de..." Phyllis'in dudakları titredi, gözyaşları daha da arttı. "Joseph o sırada ölü bile değildi. Yaşıyordu ve ben, o başka biriyle evleneceği için çok üzgündüm, yıkılmıştım ama şimdi... Şimdi olsa onu yeniden kazanmak, her şeyin eskisi gibi olmasını sağlamak için elimden gelen her şeyi yapardım, hatta bu Joseph'in benimle değil onunla evlenmesi anlamına gelse bile."

Pişmanlığının gerçek olduğuna inanıyordum. Bizi yeterince aydınlattığı için teşekkür edip artık gidebileceğini söyledim. O'Dwyer de hemen bana katıldı.

"Artık onun ismini listenden silersin herhalde?" dedi.

"Asla," dedim.

"Asla mı? Ama daha bir dakika önce..."

"İnsanın kendine yaptığı kötülüğü başka kimse yapamaz, değil mi?"

O anda Phyllis'i olası kuşkulular listesinden çıkarmamakta direndiğim takdirde bunun onu cinayetle suçladığım anlamına gelebileceği gibi bir hisse kapıldım.

Vicdani bir sorumlulukla, "Phyllis'in katil olmadığından eminim," dedim. Ancak gerçek, bundan hiç de emin olmadığımdı.

19. BÖLÜM

İki Iris

Bir saat kadar sonra, Claudia'yı evde ya da evin çevresindeki bahçelerde bulamayıp Lillieoak arazisindeki en yüksek noktaya çıktım. Burası aynı zamanda çok ıssız bir yerdi. Rüzgâr insanın tenine sanki sert bir şeymiş gibi acımasızca vuruyordu. Her nedense aklıma Phyllis'in Randall Kimpton'un Joseph Scotcher'i kopyaladığı iddiası geldi. Bir yandan da bu öykünmeyi Phyllis bile fark edebildiğine göre apaçık ortada olması gerektiğini, diğer yandan da eğer Kimpton birini kopyalamaya karar verirse bunu kimsenin fark edemeyeceği kadar ustaca yapacağını düşünüyordum. Açıkçası ikilemdeydim.

Gerçekten de onunla Scotcher arasında neredeyse hiçbir benzerlik yoktu. Özünde birbirlerinin tam tersiydiler. Bana göre Scotcher'in belirgin özelliği her zaman başkalarının gerek kendileriyle gerekse yaşamla barışık olmaları ve kendilerini iyi hissetmeleri için çabalamasıydı. Kimpton ise yalnızca kendini daha iyi ve güçlü hissetmek peşinde koşuyordu.

Orada ne kadar zaman öylece durup derin düşüncelere daldığımı bilmiyorum. Ama bir ara arkamda bir ses duydum. Claudia'nın sesiydi bu.

"Beni mi arıyordunuz?" diye sordu.

Birden irkilerek, "Ah!" diye bağırdım. Ben görmeden oraya kadar çıkmayı nasıl başarmıştı? Yoksa zaten orada mıydı?

"Evet, Çavuş O'Dwyer ile birlikte sizinle konuşmak istiyorduk."

"O zaman rüzgârın sizi alıp götürebileceği böyle bir yere saklanmak neden? Bence Sophie Bourlet'in beni gördüğünü söylerken doğruyu söyleyip söylemediğini öğrenmek istiyorsunuz? Başkalarına söylediklerimi duydunuz, ama bu soruyu bir kez de kendiniz sorup, yanıt verdiğim sıradaki ifademi görmek istiyorsunuz."

"Evet."

Claudia gülümsedi. Yanıtı için beni bekletmekten hoşlanıyor gibiydi.

"Sophie gerçeği söylemiyor," dedi sonunda. "Bu bir yalan – tabii eğer biri benim giysilerimi giyip, peruk takıp yüzünü gizlemediyse; Sophie böyle birinin Joseph'e saldırdığını görmüş ve ben sanmış olabilir. Bunu düşündünüz mü?"

"Hayır. Joseph Scotcher'i sever miydiniz, Bayan Playford?"

Güldü.

"Sevmek mi? Pek sayılmaz. Ama yine de ondan hoşlanırdım. Onun Lillieoak'ta bulunmasını fevkalade eğlenceli buluyordum. O olmadan burası çok renksiz olacak."

"Onun yetenekli bir öykücü olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Sözcükleri seçmede çok özel bir yeteneği vardı. Aslında hayır, yalnızca o değil, asıl kastettiğim herkesin onu sevdiği ve bunu izlemenin çok eğlenceli olduğuydu. Phyllis sanki karşısında çaresiz bir yaratık varmış gibi ağzından salyalar akıtarak peşinden koşuyordu, Sophie ne zaman ona baksa içi giderek kendinden geçiyordu. Ve sonra tabii annem... Joseph'in onları parmağında oynatmasını, onlara karşı hiçbir şey hissetmezken kendisine tapmalarını sağlamasını ilgiyle izliyordum. Joseph Scotcher herkesin kendine âşık olduğu fikrini belirli bir insanı sevmekten çok daha fazla seviyordu."

"Annenizi de Scotcher âşıkları arasında saydınız," dedim. "Herhalde onunki anaç bir sevgiydi."

"Ah Tanrım, siz de mi? Dorro'nun dediklerine ve onun saçma sapan ölü çocuk iddialarına kulak asmayın. Çocuk sahibi olmadığını öğrendiğinden beri Dorro için her şey bebek! Eğer onu dinleyecek olsanız haşlanmış yumurta da bebeğe benziyor. Annem görmüş geçirmiş yaşlı bir kadın olabilir ama içinde hâlâ o kıpırtı var. O da Joseph'i Sophie ya da Phyllis'in sevdiği gibi seviyordu. Tabii bunu kabul etmektense ölmeyi yeğler, o başka. Ona karşı anaç duygular beslemesi gerektiğini biliyor, öyleymiş gibi davranıyordu. Kesinlikle gelenekler, görenekler böyle gerektirdiği için değil –annem gelenekleri umursayan biri değildir, hatta kurulu düzenin dışına çıkmayı sever bile– ama reddedilmeyi ve alay edilmeyi göze alamaz. O gururlu bir kadındır." Claudia'nın gözleri kısıldı. "Pek inanmış gibi görünmüyorsunuz."

"Şey..."

"Onu bir kız evladın annesini sevmesi gibi alışılagelen bir duyguyla sevmediğimin farkındasınız ve biraz acımasız davranıyor olabileceğimi düşünüyorsunuz. Sizin yerinizde olsam ben de aynı şeyi yapardım. Emin olun bu söylediklerim bağımsız bir gözle yaptığım durum değerlendirmeleri. Annem konusunda belki daha sonra acımasız olabilirim –o bunu fazlasıyla hak ediyor ve ben de bundan hoşlanıyorum– ama şu anda yaptığım, sizin durumu anlamanıza yardımcı olmak. Annem gerçek anlamda, çaresizce Joseph'e âşıktı. Vasiyetnamesini niçin değiştirip son kuruşuna kadar her şeyini ona bıraktığını sanıyorsunuz? Hem de nefrit yüzünden her an ölebilecekken?"

"Scotcher yeni vasiyetnameye karşı olumu bir tepki vermedi ki; hatta bundan hoşlanmadı bile," dedim. "Bundan dolayı üzgündü."

Claudia sıkıntısını belirten bir ses çıkardı.

"Sözde çok şaşırmış, dehşete düşmüş gibi numara yaptı, ama bu maskaralıktan başka bir şey değildi. Ne yapmasını bekliyordunuz? Havalara sıçrayıp, 'O la la, artık çok zenginim!' diye bağırıp dans etmesini mi?"

"Lady Playford ondan önce ölmediği takdirde zaten zengin olamayacaktı," dedim. "Ayrıca bu gerçekleşse bile yalnızca birkaç hafta ya da ay için zengin olabileceğini biliyordu."

Claudia güldü.

"Hangisi – haftalar mı aylar mı? Nefrit konusunda uzman olduğunuzu düşünüyorum."

"Kesinlikle hayır."

"Öyleyse?"

"Scotcher'in sizin numara olarak nitelendirdiğiniz üzüntüsü şimdiye dek tanık olduğum tüm gerçek üzüntüler kadar inandırıcıydı, gerçekti," dedim.

"Şey, tabii ki öyleydi. Onun artık yaşamıyor olmasına üzülmemin nedeni de bu. O gerçek anlamda bir sihirbazdı."

"Sürekli yalan söylediğini mi söylemek istiyorsunuz?"

"Ah hayır, durum o kadar basit değil. Herkes sürekli yalan söyler zaten. Ah bakın, Mösyö Poirot da geldi."

Kümelenmiş akdiken çalılıklarının dalları arasından Lillieoak'un araba yoluna baktım. Claudia haklıydı. Poirot, Müfettiş Conree ve Sophie Bourlet Ballygurteen'den dönüyorlardı.

"Joseph bir mucizeydi," diye ekledi Claudia. "İnsanları seçtiği sözcüklerle büyülemeyi başarıyordu. Şu anda burada olsaydı sizi beş dakikadan daha kısa bir süre içinde Scotland polisi değil yakınlardaki bir sirkten kaçmış bir aslan terbiyecisi olduğunuza ikna edebilirdi. Ah, annem ona hemen âşık oldu. Bakın o da sözcüklere takılmış bir insandır. Joseph'e rastlayana kadar sözcükleri onun kadar ustalıkla kullanabilen başka birine rastlamamıştı."

"Iris adında bir kadın tanıyor musunuz?"

"Iris Gillow mu?" diye sordu Claudia hemen. "Yoksa Iris Morphet mi?"

Şaşkınlıkla gözlerimi kırpıştırdım.

"Yani iki Iris mi tanıyorsunuz? Sizin dışınızda hiç kimse Iris diye birini anımsayamadı."

"O zaman Randall'a sormadınız."

"Evet, henüz değil."

"Anlıyorum. Iris Gillow ve Iris Morphet aslında aynı insan. Daha doğrusu öyleydi. Öldü. Randall size onun hakkında her şeyi anlatacaktır. Ben de anlatabilirim ama bu onun öyküsü. Ondan dinlemelisiniz. Ah, işte o da geliyor."

Sanki cennetle müjdelenmişti, sesi birden öylesine bir neşeyle dolmuştu. Kimpton henüz yolun yarısındaydı. Gelmesine biraz daha vardı ama anlaşılan onu uzaktan görmek bile Claudia'nın sevinçten havalara uçmasına yetiyordu.

Beni kuşkuyla süzerek, "Hakkımda ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. "Belki de başkalarının açıkça kötü taraflarını ortaya koymak, onları alenen suçlamak, alay etmek dışında bir şey yapmadığım için Randall'ı da göründüğü kadar sevmediğimden kuşkulanıyorsunuzdur."

"Ondan çok hoşlandığınız açıkça görülüyor. Onu çok fazla sevdiğinizden hiçbir kuşkum yok, bu apaçık ortada. Sanırım..."

Claudia başını eğdi ve hafifçe gülümsedi.

"Sanırım bana sormak istediğiniz bir şey var?"

"İlk karşılaştığımızda Dr. Kimpton'un sizin sevginizi iki kez kazandığından bahsetmiştiniz."

"Evet. Benim sevgimi kazanmak hiç kolay değil."

"Tahmin edebiliyorum."

"Birincisinde bu yıllarını aldı. Aslında onu kabul edeceğimi hep biliyordum, onunla ilk karşılaşmamızdan itibaren ondan hoşlandım, ama hemen teslim olursam üzerime düşmekten, beni elde etmeyi denemekten vazgeçebileceğinden korktum. Ve Randall denedi – onun zekâsında ve içten kararlılığında bir insan, bıkmadan denedi bunu. Beni kazanmak için çabalamasını, elinden gelen her şeyi yapmasını seyret-

mek çok hoştu." Gülümsemesi kayboldu ve yerini daha sıradan bir ifadeye bıraktı. "Tabii ki zaman içinde ona başarılı olma şansı verdim. Son beş... hayır, yaklaşık altı yıl önce birden bana karşı davranışları değişti. Özgüvenini kaybetmiş gibiydi; bu çok çok itici bir durumdu. Özgüven Randall gibi bir adamın doğasında var. Bu onun olmazsa olmazı. Özgüveni olmayan bir Randall'ı istemiyordum; artık o düşündüğüm insan değildi. Ondan eski haline dönmesini istedim."

"Peki, ne oldu?"

"Benimle evlenmek konusundaki kararsızlığını itiraf etti. Tereddütteydi." Claudia parmağındaki pırlanta yüzüğü yüzüme doğru salladı. "Bunu çıkardım ve yüzüne fırlattım. Tabii doğal olarak da onu yaşadığım sürece bir daha görmek istemediğimi söyledim. Ama hemen ertesi gün penceremin önüne geldi. Ah, Lillieoak'ta değil. O sırada Oxford'da yaşıyordum. Oradaki üniversitenin ilk kız mezunlarından biriyim – sanırım kimse size bundan bahsetmek zahmetine katlanmamıştır? Nedense benim başarılarım benim dışımda kimse tarafından takdir edilmez. Randall'dan uzaklaşmak için Oxford'dan ayrıldım; çok çaresizdi, perişandı ve o tereddüt ânının pişmanlığı içindeydi. O sırada düşündüm. 'Görürsün sen! Seni katlanabileceğinden en az yüz kat daha fazla pişman etmeden bağışlamayacağım.' Ve böylece Lillieoak'a döndüm. Ama bu Randall'ın gözünü korkutmadı, onu yıldırmadı, vazgeçmedi. Sürekli misafir odamızda kendini paralar, ağlar, bağışlanmak için yalvarır, kendisine şans getirmesi umuduyla elmasını muska gibi sallardı.

Claudia yüzüğüne baktı.

"Acınacak durumdaydı. Gerçekten acınacak durumdaydı ve bunu ona söyledim. Ona karşı o kadar kötü ve acımasızdım ki bu onu daha da kızdırdı ve sonunda onun aşkı olmadan sararıp solacağımı, ölüp gideceğimi söyleyecek kadar zalimleşti. Eğer ondan başka bir erkeği seçersem bir an bile tereddüt etmeden onu öldüreceğini, yaşamımda ya o ya da hiç kimse olamayacağını söyledi. Ağlayıp sızlanmayı, saçmalamayı bıraktığı zaman ondan daha çok hoşlanıyordum, dolayısıyla ben de dediğim dedik tavrımdan biraz olsun vazgeçtim. Sonra istesem de istemesem de sonunda onunla evleneceğimi söylemeye başladı. Aslında bu hoşuma gitmedi değil, ben de istiyordum bunu. Randall'dan böylesine ateşli ve coşkulu olduğu zaman çok daha fazla hoşlanıyordum ve o daha önce hiç böyle olmamıştı."

Tanımladığı karşılıklı inatlaşma ve kaba davranışlar benim için aşk değildi ama bunu ona söylemeyecek kadar akıllıydım tabii.

"Böylece onu bağışladınız ve ikinci defa nişanlandınız, öyle mi?"

"Ona yıllarca cehennem işkencesi çektirdikten ve süründürdükten sonra, evet. Hâlâ her gün acı çekip kıvranıyor. Henüz bir evlilik tarihi belirlemeyi kabul etmedim. Belki de hiçbir zaman yapmam bunu. Biliyor musunuz, bu aslında kesinlikle gerekli de değil." Claudia gizlemeyi başaramadığım şaşkınlığım karşısında güldü. Onu onaylayıp onaylamamı umursamadan anlatmayı sürdürdü.

"Yıpranma tehlikesi olmadan da kişi karşısındakinden hoşlanabilir hatta ona büyük bir aşk duyabilir. Ayrıca Randall ve ben nerede yaşayacağımıza tam olarak karar verme-

den evlenemeyiz. Yani yaşamımızın büyük kısmını geçireceğimiz yere – tabii ki birden fazla evimiz olacak. Randall, Oxford'daki işinden ayrılıncaya kadar beklemeyi düşünmüyor. County Cork'ta yeni bir iş bulacağını ve Lillieoak'ta benimle birlikte yaşayabileceğini söylüyor. Bense Oxford'u yeğliyorum. Oxford'da ağaçlar ve koyunlar dışında bakacak, ilgilenecek çok şey var. Tabii Londra'da da oturabiliriz – bu çok heyecanlı olabilir. Londra'da yaşamaktan mutlu musunuz? Sevgilim! Nihayet gelebildin."

"Merhaba tanrıçam!" Kimpton bize doğru yaklaştı. "Günün geri kalan kısmında burada kalıp o güzel yüzünü öpücüklere boğmak isterdim. Ama yapamam bunu. Catchpool, acele edin, size ihtiyaç var."

"Kimin?" diye sordum. Ses tonundan bunun önemli olduğunu anlamıştım.

"Benim. Tabii bu arada belirtmem gerekir ki, en çok da Joseph Scotcher'in. Poirot, Conree ve O'Dwyer bizi oturma odasında bekliyorlar, ya da biz oraya gidene dek onlar da orada olacaklar."

"Oturma odasında mı?" diye yineledim.

"Evet." Kimpton topuklarının üstünde döndü. Onun peşinden hızla eve döndüm.

"Bu toplantıya davet edildiğiniz için kendinizi şanslı sayabilirsiniz," dedi Kimpton omzunun üstünden arkaya dönmeden. "O kendini beğenmiş Conree, beni, sizi ve Poirot'yu bunun dışında bırakıp yalnızca kendisi ve o yarım akıllı dalkavuğuyla konuşmaya ikna etmek için elinden geleni yaptı. Ona aynen şöyle dedim: 'Eğer söyleyeceklerimi duymak istiyorsanız Catchpool ve Poirot'nun da bunları duymasına

engel olmamanız gerekiyor. Eğer bir açıklama yapacaksam dinleyiciler arasında en azından birkaç kafası çalışan, adam gibi adamın olmasını isterim.'"

"Açıklama mı? Hangi konuda? Kimpton, neler oluyor?"

"Hangi konuda mı? Hangi konuda olacak, Joseph Scotcher'in ölümü konusunda tabii. Bu konuda kesinlikle yanlış yoldasınız, siz cinayetleri çözmeyi iş edinenler. Çok çok yanılıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz – ve ben bunu size kanıtlayacağım."

20. BÖLÜM

Ölüm Nedeni

Scotcher'in cesedi oturma odasından çıkarılmıştı. Hemen en yakındaki morga götürüldüğünü sanıyorum. Conree'nin bize tek söylediği ise "uzaklaştırıldığı" oldu. Kimpton'un zorlamasıyla bu küçük toplantıya Poirot ve benim de katılmama misilleme olarak o da en sıradan bilgileri bile kendine saklayıp vermemeye çalışıyordu. Aynen Kâhya Hatton'un kötü bir kopyası gibi.

Scotcher götürülmüştü ama tekerlekli sandalyesi hâlâ aynı noktada, eski sahibi tarafından terk edilmiş ve hüzünle bekliyordu. Doğu desenli halıdaki kan izi ise Scotcher'in başının ya da ondan kalanların durduğu yeri işaret ediyordu.

Poirot, Müfettiş Conree ve Çavuş O'Dwyer kan izine en uzak noktada oturuyorlardı, sanki şovun başlamasını bekleyen sabırsız seyircilere benziyorlardı.

Kimpton'la birlikte odaya girdiğimizde Conree, "Konunun ne olduğunu bildiğimden eminim," dedi. "Konuyu tartışmaya açmanıza izin veriyorum, Dr. Kimpton. Poirot, Catchpool, sizin ağzınızın sıkılığına güvenebileceğimi umuyorum."

Doğrudan kan izinin üstüne basan Kimpton tekerlekli sandalyenin yanına gitti ve bir elini sandalyenin kolçağına koydu.

"Kederimle ben oturuyoruz burada, burası da benim tahtım, söyle krallara, gelip diz çöksünler önümde."

"Yine Shakespeare'in *Kral John*'undan bir alıntı, değil mi?" diye sordu Poirot.

"Böyle bir zamanda söyleyeceklerimi başka hiçbir dramatik esere dayandıramam sevgili dostum."

"Scotcher'in tekerlekli sandalyesini taç olarak mı görüyorsunuz?"

"Tam olarak değil. Bu kadar da hayal gücü zayıf olan biri olmayın. Tamam mı?" Kimpton'un gözleri bu ironiyi vurgularcasına parlıyordu. "Ben elbette ki ne konuştuğunu bilen biriyim."

"Ama Joseph Scotcher'i kral olarak görüyorsunuz – Lillieoak'un kralı, öyle değil mi?" diye ısrarı sürdürdü Poirot.

Kimpton hafifçe gülümsedi.

"Athie'nin krallığının vârisi, evet. Pusudaki bir monarşinin. Haklısınız Mösyö Poirot. Belki hiçbir gazete bundan böyle bahsetmeyecek ama bu bir kral cinayeti."

"Siz de Kral Joseph'e sadakatle bağlı olur muydunuz merak ediyorum," dedi Poirot yüksek bir sesle.

"Bunu merak etmeye devam edin, sevgili dostum. Psikolojik masallarınızda size mutluluklar. Bunun ne zararı olabilir ki? Ama korkarım benim sizleri buraya toplama nedenim olayla ilgili çok daha ayakları yere basan gerçeklerden bahsetmek."

"Konuya gelelim," diye uyardı Müfettiş Conree.

"Geliyorum. Kan izi – şuna dikkatle bakın. Dikkatinizi çeken bir şey var mı?"

"Şey, isterseniz beni her zaman en kötüyü düşünmekle suçlayabilirsiniz ama," dedi O'Dwyer, "bu lekenin o halıdan ne yapılırsa yapılsın çıkmayacağını düşünüyorum. Lady Playford'un yeni bir halı alması gerekecek."

Conree ona bakarak homurdandı.

"Sus, O'Dwyer."

"Ah evet, peki," dedi O'Dwyer, yapılacak listesindeki bir sonraki görevi susmakmış gibi saygıyla başını eğdi.

"Başka bir fikir?" Kimpton beklenti içinde Poirot ve bana bakıyordu. "Neyse, bu durumda size durumu ben açıklayayım. Sorun değil. Bu cinayet eğer hepimizin –daha doğrusu benim dışımda herkesin– hemfikir olduğu şekilde işlendiyse yerde yeterince kan olmadığı konusunda yemin edebilirim. Scotcher'i burada yatarken gördüğüm anda bu dikkatimi çekti. Ancak bundan emin olmam için onun cesedinin kaldırılıp götürülmesi gerekiyordu."

Poirot, "Neden emin olmanız için?" diye sordu.

"Scotcher'in başına vurularak öldürülmediğinden emin olmam için. Evet, biri onun başını golf sopasıyla parçalamış ama onu öldüren bu değil. Bu olay olduğunda onun zaten ölmüş olması gerekiyor."

O'Dwyer sessizce, "Nasıl yani?" diye mırıldandı.

"Eğer bir tahmin yapacak olursam, onun golf sopasıyla kafası parçalanmadan yaklaşık bir saat kadar önce ölmüş olduğunu söyleyebilirim. Çavuş O'Dwyer, adli tabip de benzer bir şeyler söyledi, değil mi? Onunla konuştuğunuzu gördüm. Bir tıp adamının bu konuda yanılacağını pek sanmıyorum."

"Dr. Clouder'in otopsi yapmadan önce bir şey söylemesi uygun olmaz!" dedi Müfettiş Conree öfkeyle. İfadesinden onun konuyla ilgili açıklama yapmak üzere olan Kimpton'a bozulduğu anlaşılıyordu. "Onu spekülasyon yapmaması konusunda uyardım. Bir ön soruşturma yapılacak ve yargının kararını öngöremeyeceğimiz için herhangi birimizin şu anda bir yorum yapması uygun olmaz. Ona da bunu anımsattım."

"Uygun olmaz mı?" Kimpton bu gülünç açıklama karşısında kahkahalarla güldü. "Saçmalık bu, tabii kendi araştırmanızı baltalamak niyetinde değilseniz."

Kimpton tekerlekli sandalyenin etrafında döndü, Poirot'nun tam karşısında durdu.

"Eğer Scotcher golf sopasının darbeleriyle ölmüş olsaydı, bunun iki katı kan olması gerekirdi."

"Yani siz Bay Scotcher'in hastalığı nedeniyle öldüğünü ve katilin bunu bilmeyerek o darbeleri indirdiğini mi söylüyorsunuz?"diye sordu O'Dwyer. "Eğer haklıysanız, genellikle insanların düşündüklerinden çok daha fazla tuhaf durumlarla karşılaşıldığına inanan bir insan olarak ben bu söylediğinizi..."

Kimpton sabırsızlıkla onun sözünü kesti.

"Scotcher'in herhangi bir hastalık nedeniyle öldüğüne inanmıyorum. Poirot, cinayet gecesi gördüğümüz sahneyi ne kadarıyla anımsıyorsunuz? Merdivenlerden aşağı koşarak indik ve korkunç bir manzarayla karşılaştık. Scotcher'in sopa darbeleriyle kafatası paramparça edilmişti. Geriye pek fazla bir şey kalmamıştı, ama anımsıyorsanız tamamıyla imha edilmemişti."

"Yüzün alt tarafı hâlâ sağlamdı. Ağzın korkunç bir acının etkisiyle çarpıldığı görülüyordu."

Kimpton, "Çok dikkatlisiniz, Catchpool," dedi. "Yüzdeki çarpılmadan söz ettiğinize sevindim."

"*Mon Dieu!*" dedi Poirot bıyık altından. "Çok aptalmışım – aptal ve kör!"

"Evet beyler, benim tahminim şu," dedi Kimpton. "Bu tespitlerim patolog olarak çalıştığım yıllarda edindiğim deneyimlere ve gözlemlere dayanıyor. Polisin isteğiyle o dönemde birçok kuşkulu ölümde otopsi yaptım. Benzer bir olayda –bir cinayet– ölüm nedeni zehirdi. Striknin zehirlenmesi."

Müfettiş Conree ayağa fırladı, yüzü kıpkırmızıydı.

"Buna artık bir son vermelisiniz! Bu olayın sorumlusu..."

Poirot sanki Conree hiç konuşmamış gibi, "Striknin zehirlenmelerinde ölenin yüzünde kötü sarı-yeşil bir renk olur," dedi. "*Je suis imbecile.*"[1]

"Evet, yüz kaslarındaki kasılma," dedi Kimpton. "O sarı-yeşil rengin nedeni bu. Ayrıca striknin ölümlerinde ölenin ayakları ve başı zemine gelecek şekilde bükülür. Bu biraz abartılı olabilir, ama gerçek olan tarafı da var."

Poirot, "Scotcher'in cesedi olağanın çok dışında kıvrılmış bir şekilde yatıyordu," dedi. "Bu durumda her iki koşul da yerine gelmiş oluyor. Kamburlaşan beden ve yeşil-sarı yüz. Böyle bir şeyin olmuş olabileceğini ilk anda fark edemediğim için çok utanıyorum."

Kimpton, "Neyse, böyle düşünmeyin, sonuçta ben doktorum," dedi. "Ceset yerinden kaldırılınca altındaki kan miktarına bakabildim ve bundan emin oldum."

---

(1) (Fr.) "Benim aptallığım!" –çn.

"Gelin benimle, O'Dwyer!" Müfettiş Conree öfkeyle ayağa kalktı. "Siz ve ben bu çirkin ve sağlıksız egzersizin parçası olmayalım." Çenesini yeniden hışımla göğsüne dayayarak odayı terk etti. O'Dwyer de çaresizlik içinde onu izledi.

"Scotcher'in yatak odasında bulduğunuz her sıvıyı test ettirin," diye seslendi Kimpton arkalarından. Sonra da Poirot ve bana dönerek ekledi. "Ne kadar kendini beğenmiş ve hazımsız bir adam bu! Acaba Çavuş O'Dwyer bir gün dayanamayıp onun kafasını bir baltayla uçurmayı deneyebilir mi? Yapmasa da bunu umut ettiği kesin. Neyse, Scotcher'e dönelim, artık rahatça konuşabiliriz. Soruşturmada onu strikninle zehirlenerek öldüğü ortaya çıkacak. Tabii bu bize niçin daha sonra birinin golf sopasıyla onun kafasını parçaladığını açıklamaz. Zaten ölmüş birini öldürmek için onca enerji harcamak zaman kaybından başka bir şey değil aslında. Sizin bu konuda bir teoriniz var mı, Mösyö Poirot? Eğer sizin yoksa benim bir teorim var."

"Sizin teorinizi dinlemeyi çok isterim, mösyö."

Kimpton gülümsedi.

"Eğer yanlış olduğu ortaya çıkarsa bunu yüzüme vurmayacağınıza bana söz vermelisiniz."

"Elbette. Hercule Poirot bile, çok ender de olsa, yanılabilir."

Kimpton pencerenin kenarına gidip dışarı baktı.

"Ben golf sopasını kullanan zanlının Sophie Bourlet olduğunu düşünüyorum. Bu onun Claudia'yı suçlamak için çaba içinde olmasını da açıklar. Gardaí'nın adli tabibini aldatabileceğini ummuş olmalı. Adli tabibin beyin parçacıkları ve kandan oluşan bir yığın içinde yatan cesedi görünce doğal olarak

Scotcher'in ölüm nedeninin golf sopasıyla aldığı darbeler olduğu sonucuna varacağını, otopsiye ya da özel bir araştırmaya gerek duymayacağını düşünmüş olmalı. Bu bağışlanamayacak bir hata. Az da olsa tıp bilgisine sahip bir hemşire olarak Scotcher'in yüzünün alt kısmının sağlam kalmasına göz yummaması gerektiğini bilmeliydi. Striknin yeşili çok iyi bilinen bir fenomendir."

"Peki ama niçin birilerini ölüm nedeni konusunda yanıltmak istemiş olsun ki?"

"Çünkü..." Kimpton sanki çok aptalca bir soru sormuşum ve yanıt apaçık ortadaymış gibi iç çekerek açıkladı. "...Sophie Bourlet'in Scotcher'in ilaçlarını, güçlendirici toniklerini eliyle verdiği herkesçe biliniyordu. Onu öldürmek istediği takdirde bu şişelerden birinin içine bir şeyler katmak onun için dünyanın en kolay şeyi olurdu. Eğer Scotcher ölür ve nedenin zehirlenmiş olması olduğu ortaya çıkarsa, herkesin aklına gelecek ilk isim hiç kuşkusuz ki Sophie Bourlet olacaktı. Gün boyunca defalarca bunu yapma fırsatı vardı."

"Bu durumda, eğer haklıysanız," dedi Poirot, "Sophie Bourlet kuşkuları kendisinden uzaklaştırmak için iki şey birden yaptı. Birincisi onun katil olduğunu düşündürecek olan cinayet yöntemini maskelemek için onu öldürdükten sonra bir golf sopasıyla kafasını parçaladı. İkincisi ise Matmazel Claudia'nın ona sopayla vurduğuna tanık olduğunu iddia ederek bir önlem daha aldı."

Kimpton, "Kesinlikle öyle," dedi.

Poirot, "Sophie bazı şeyleri hem gördüğünü hem de duyduğunu iddia ediyor," dedi.

"Duyduğunu mu?"

"*Oui*. Bayan Claudia ona sopayla vurmadan önce onunla Scotcher arasında geçen bir konuşmaya tanık olduğunu söylüyor."

Kimpton derin bir soluk aldı.

"Kafasına vurulduğu sırada Scotcher ölüyse bu nasıl doğru olabilir ki? Bu durumda yalan söylüyor olmalı. Devam edin Mösyö Poirot?"

"Sophie, Bay Scotcher'in yaşamak için yalvardığını ve Matmazel Claudia'nın bunu umursamayarak, 'Iris de olsa bunu yapardı,' dediğini duyduğuna yemin ediyor."

"Iris mi?" Kimpton bize dönerek Poirot'ya baktı. "Iris Gillow mu?"

Claudia Playford'dan duyduğum isimdi bu. Kimdi bu kadın?

Poirot, "Hangi Iris olduğunu bilmiyorum, Sophie Bourlet bana kendisinin de bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını söyledi," dedi.

Kimpton, "Başka ne duymuş?" diye sordu.

"Tam olarak sözcükleri anımsayamıyordu. 'Iris de olsa bunu yapardı.' Sonra da, 'Ama o çok zayıftı. Senin yaşamana izin verdi ama sen onu öldürdün.' Ya da buna benzer bir şey. Bu sizin için bir şey ifade ediyor mu Dr. Kimpton? Iris Gillow kim?"

Kimpton berjer koltuklardan birine çöküp başını ellerinin arasına aldı.

"Size her şeyi anlatacağım, ama... Lütfen bana birkaç dakika izin verin, düşüncelerimi toparlayayım," diye mırıldandı. "Iris... Bunca yıl sonra... bu saçmalık!" Onu, tanıdığımdan beri belki de ilk kez kafası karışmış ve kararsız görüyordum. "Claudia benimle birlikte yukarıdaydı. Sophie Bourlet eğer birinin

Iris'ten bahsettiğini duyduysa bu Claudia olamaz. Başka biri olmalı."

Poirot işaretparmağı ve sağ elinin avuç içiyle bıyığını düzeltti.

"Yani siz Sophie'nin duyduğunu iddia ettiği bu sözcükler konusunda yalan söylemediğini düşünüyorsunuz? Sophie eğer öldürücü dozdaki zehri verebilecek, Claudia'yı Joseph Scotcher'i öldürürken gördüğü konusunda yalan söyleyebilecek yetenekte biriyse rahatlıkla başka bir konuda daha yalan söylemiş olabilir, öyle değil mi?"

"Duyduğunu iddia ettiği sözcüklerde gerçek payı yok değil," diye mırıldandı Kimpton sıkıntıyla. Ve hemen ardından ekledi. "Tabii bu aslında bir şey ifade etmez. En iyi yalanlar gerçek olduğu düşünülenlerdir."

Beni rahatsız eden bir şeyi açıklamak için bir süredir bekliyordum. Şimdi bunun için doğru zamandı.

"Dr. Kimpton," dedim. "Eğer Sophie Bourlet konusundaki kuşkularınızda haklıysanız Scotcher'in yüzünün alt kısmını sağlam bırakması onun açısından çok büyük bir tedbirsizlik değil mi?"

Kimpton, "Sophie Bourlet striknin yeşilini kamufle etmeye çalışmış ama bir şey bunu tam yapmasına engel olmuş olabilir," dedi. "Belki de ayak sesleri duydu ve kendisini öngördüğünden çok önce oyununu oynamak zorunda hissetti."

"Bu olabilir." Poirot ona hak verdi. "Asıl sorun hâlâ her şeyin mümkün olması. Dr. Kimpton, eğer Sophie Bourlet'in Scotcher'i öldürdüğünü düşünüyorsanız, lütfen bana şunu açıklar mısınız: Bunu yapmasının nedeni ne olabilir?"

"Nedeni mi?" Kimpton sanki böyle bir şeyi konuşmanın onun için hiçbir önemi yokmuş gibi burun kıvırdı.

"Evet, nedeni... Scotcher o akşam Sophie Bourlet'e evlilik teklifi yapmıştı. Niçin hastalığı nedeniyle yakın bir zamanda zaten ölecek birini, sevdiği adamı öldürsün ki?"

"Bilmiyorum, umurumda da değil." Kimpton omuz silkti. "Ona bunu yaptığını itiraf ettirin ve sonra da bunu ona sorun. Neden! Yani siz kendi deneyimlerinize dayanarak insanların her davranışının anlaşılır ve mantıklı bir nedeni olduğunu, bazen aptallık da yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz?"

"Aynen öyle, mösyö."

"Ama bu mantıksız. Tutarlı değil. Kanıtını da ben yaşıyorum: Bourlet'i yalan söylemekle suçluyorum, ama bir nedenle de Iris hakkında duyduğunu söylediği sözcükleri gerçekten duymuş olduğundan eminim. Ve emin olun ben birçok insandan çok daha gerçekçiyim."

"Iris Gillow kim?" diye sordum.

Kimpton'un ağzı sert bir çizgi halini aldı.

"Size ondan bahsetmeyi çok isterdim. Anlatacağım da; ama resmi soruşturmadan hemen sonra."

"Niçin şimdi değil?" diye sordu Poirot.

"Beklemek daha kolay da ondan," dedi Kimpton. Oturma odasından ayrılmak için ayağa kalktı ama kapının eşiğinde bir an için durdu. "Kendinizi büyük bir sürprize hazırlayın, beyler. Çok büyük bir sürprize!"

"Ölüm nedeninin zehir olduğunun ortaya çıkması gibi bir sürprize mi?" diye sordum.

"Hayır, tamamen başka bir şeye. Şu an için başka bir şey söylemek istemiyorum çünkü yanılıyor olabilirim. Ama yanıldığımı hiç sanmıyorum."

Ve Randall Kimpton bu sözlerin ardından odadan ayrıldı.

21. BÖLÜM

Tabut Sorusu

Ertesi sabah kahvaltıdan hemen sonra Poirot benimle başbaşa konuşmak istediğini belirtti ve nehir kıyısında biraz dolaşmayı önerdi. Ben aptalca nehre doğru yürüyeceğimizi düşünürken onun kafasındakinin bu olmadığını keşfetmem uzun sürmedi. Hatton bizi Argideen Nehri'nin kıyısına götürmek üzere bir araba ayarlamıştı ve araç bir saat içinde gelecekti.

Araba gelince şoför kendini tanıttı ve yola koyulduk. Oraya uzun yoldan gittik, önce evin çevresinde bir daire çizdik ve sonra da nehre Lady Playford'un evinin ön kapısından düz bir çizgi izleyerek inilebildiğini düşününce yanlış olduğu kanısına vardığım bir yönde ilerlemeye başladık.

Bu arada Poirot'ya, "Joseph Scotcher'in ölümünün yeni vasiyetnameyle bir ilgisi olamaz," dedim. "Vasiyetname akşam yemeğinde duyuruldu. Zehrin ise ilaç şişesine yemekten önce konulmuş olması gerekirdi."

"Strikninin ilaçlarından birine karıştırılmış olması şart değil, *mon ami*. Çorbada da olabilirdi. Bunu henüz bilmiyoruz."

"Öyle olsa bile çorbayı da Lady Playford bize bu haberi vermeden önce içip bitirdik. Cinayet nedeni başka bir şey olmalı. Tabii katil Gathercole ya da Lady Playford değilse. Yeni vasiyetnamenin koşullarını akşam yemeğinden önce bilen yalnızca onlardı. Bu arada üzerinde düşünmemiz gereken bir şey daha var: Artık Orville Rolfe'un da tamamen temiz olduğundan emin olamayız. O da başka herkes gibi zehirleyen olabilirdi. Yani –korkarım bunun anlamsız olduğunu düşüneceksiniz ama– zehir konusunu gündeme getiren de Orville Rolfe oldu. Kafasında bu vardı. İlginç değil mi?"

Poirot gülümsedi.

"Söylediğiniz her şeyi ben de düşündüm." Sanırım bunu söylemekle bana iltifat ediyordu. "Ama bütün bunların içindeki asıl bilinmezden bahsetmeyi ihmal ediyorsun, *mon ami*."

"Ne gibi?"

Poirot yalnız kalana dek bu konuyu daha fazla uzatmamamız gerektiğini işaret etti ve yolculuğumuzun geri kalan kısmını susarak, sessizlik içinde tamamladık.

Sonunda hedefe vardık.

"Evet, işte Argideen," dedi şoförümüz dirseğini koltuğunun arkasına koyup bize dönerek. "Buraya yaklaşık çeyrek saatte yürüyebilirdiniz. Sizi geri götürmek için burada bekleyeceğim, uygun mu?"

Ona teşekkür ederek arabadan indik. Hava serin ve rüzgârlıydı. Gümüş grisi nehir huzursuzca kıpraşıyordu, dalgaların sesi duyuluyordu. Yürümeye başladım ama çok geçmeden aynı yolu geri dönmek zorunda kaldım. Poirot bir noktada durmuş nehre bakıyordu. Herhalde onun yürüyüş anlayışı da buydu.

"Bir an Orville Rolfe'un bize söylediklerini düşün, Catchpool; bir cenaze merasimi ve tabutun açık mı yoksa kapalı mı olacağına ilişkin tartışmalara kulak misafiri olduğuyla ilgili iddiaları. Tabii acıyla kıvranırken bundan kaynaklanan bir hezeyanla bunları hayal etmiş olabilir, bu doğru. Aynı şekilde bize yalan söylüyor da olabilir ki bunun olduğunu sanmıyorum. Bu kadarı çok fazla rastlantı olurdu."

"Hiç anlamıyorum. Nasıl bir rastlantı?"

Poirot'nun yüzünde öylesine hoşnut bir ifade vardı ki bir anda biraz önce benimle aynı şeyleri düşündüğünü söylerken yüzünde beliren ifadesini yanlış değerlendirdiğimi anladım. Artık beni aptal mı yoksa akıllı mı görmek istediğine bir karar verse iyi olacaktı?

"Joseph Scotcher zaten zehirlenerek ölmüştü," dedi. "Eğer öyleyse onun kafasını neredeyse hiçbir şey kalmayıncaya kadar golf sopasıyla parçalamanın anlamı ne? Bunun ancak tek bir nedeni olabilir. Randall Kimpton'un da belirttiği gibi adamın zehirlendiğinin saptanması tüm kuşkuların ister istemez Bay Scotcher'in bakımını yapan ve ilaçlarını veren Sophie Bourlet'in üzerinde toplanmasına neden olacaktı. *Bien sur, c'est possible, mais...*[1] Ama ben başka bir olasılık üzerinde duruyorum."

"Sanırım ne söyleyeceğinizi biliyorum. Eğer zehirlenerek ölmüşseniz yüzünüz ve başınız bozulmamış, yani olduğu gibi kalır. Bu durumda açık tabutla cenaze düzenlemek olasıdır. Orville Rolfe kendinden geçmiş bir halde ıstırapla kıvranırken, zehirlenmiş olduğunu düşünüyordu ve kendi kendine aynen bunu söylüyordu. Aksine eğer kafatasınız bir sopayla dağıtılmışsa tek seçim kapalı bir tabut olabilir."

---

(1) (Fr.) "Elbette, olabilir, ama." –çn.

"Précisément![1] Ve Orville Rolfe bize, bir adamın bunun açık tabutla yapılması gerektiğini, tek yolun bu olduğunu söylediğini duyduğunu anlattı. Bir kadın ise ona itiraz etmiş. Her şeyin nasıl yerli yerine oturduğunu görüyorsun, değil mi?"

"Evet. Evet, görüyorum. İşte bu yüzden de kadın –bu Claudia Playford olabilir– bir sopa alıp zaten zehirlenmiş bir adamın kafatasını dağıttı. Çünkü onun cenazesinin açık tabutla yapılmasını istemiyordu."

Poirot dalgın ve düşünceliydi.

"Akşam yemeğinden sonra bahçede dolaştığımızı anımsıyorsun değil mi?" dedi. "Ya Lady Playford çocuklarından birinin kendisini öldürmeyi planladığından kuşkulanıyorsa, diye düşünmüştük?"

"Çok iyi anımsıyorum," dedim.

"Şimdi bu varsayımımıza bir de çok farklı bir açıdan yaklaşalım. Ya Lady Playford oğlunun ya da kızının ya da ikisinin birlikte Scotcher'i öldürmeyi planladıklarını veya onun ölümünü istediklerini biliyorsa? Bu yeni vasiyetnameyi açıklardı, öyle değil mi? Her şeyi Scotcher'e bırakıp kendi çocuklarını mirasından mahkûm ederek, planlanmış ve çok incelikli bir gösteri yaptı. Üstelik de bu şovu iki avukat, bir Scotland Yard müfettişi ve ünlü Hercule Poirot'nun önünde yaptı." Bu son sözleri söylerken ellerini sanki karşısında büyük bir dinleyici topluluğu varmış gibi iki yana açmıştı. Gülümsedim ve içimden Arkideen Nehri onun büyüklüğüne saygıdan bir an için coşup köpürmesine ara verse ne olurdu, diye düşündüm.

"Bu, Lady Playford'un alışılmışın dışındaki anlaşılmaz eylemlerini de kusursuz bir şekilde açıklardı," diyen Poirot küçük adımlarla ileri geri yürümeye başladı. Ona ayak uy-

(1) (Fr.) "Tam olarak öyle!" –çn.

durmaya çalıştım, ama çok zor olduğunu anlayınca bundan vazgeçtim.

"Joseph Scotcher mirası alabilecek kadar yaşamayacaktı. Lady Playford bunu biliyordu," diye ekledi. "İyi de o zaman niçin vasiyetnamesini değiştirdi? Yoksa bunun nedeni çocuklarına –yasanın, polisin ve bir cinayet çözme uzmanının gözleri önünde– cinayet işlemek için görünür bir neden sunmak mıydı? Böylece Harry ve Claudia kendilerini çok zor ve korkutucu bir durumla karşı karşıya buldular. Eğer Scotcher'i öldürme planlarını sürdürürlerse, bu yeni vasiyetname ve annelerinin onlara sunduğu yeni gerekçe onların cinayet zanlıları olarak ilk anda apaçık ortaya çıkmalarına neden olacaktı. Aynı şey Dorro Playford ve bir ölçüde Randall Kimpton için de söz konusu tabii."

"Peki, ama Lady Playford için gardaí'yı çağırıp, 'Oğlumla kızımın, sekreterimi ortadan kaldırmak için bir cinayet planladıklarından kuşkulanıyorum,' demesi çok daha kolay olmaz mıydı?"

"Bence öyle değil, hayır. Elinde geçerli, yadsınamaz bir kanıt olmadığı sürece suçlama riskini göze alabilir miydi? Hayır. Bence bunun yerine çok kurnazca bir plan yaptı, birçok insanın gözü önünde Harry ve Claudia'nın önüne çok açık ve devasa bir cinayet nedeni koyarak gerekli önlemi aldı."

"Ama bu etkisiz bir önlem oldu," dedim. "Joseph Scotcher öldü, bunu unutmamalısınız. Ayrıca neden Harry ya da Claudia ya da herhangi biri zaten nefritten ölmek üzere olan biri için darağacını göze alsın ki? Bunun dışında Joseph Scotcher'in cenazesinin açık bir tabutla mı yoksa kapalı bir tabutla mı yapılmasının ne önemi olabilir?"

Poirot nehre arkasını dönerek arabanın bizi beklediği noktaya doğru yürümeye başladı. Yaklaşık bir dakika kadar sonra arabaya bindiğimde onun koltuğuna yerleşmeye çalıştığını gördüm. Yeniden Lillieoak'a doğru yola çıktığımızda neredeyse duyulamayacak bir şekilde, "Eğer bu tabut sorusunun yanıtını bulabilirsek, her şeyi öğrenmiş olacağız," dedi.

22. BÖLÜM

Limonlukta

Eve döndüğümüzde Hatton'un bana iletecek bir mesajı vardı.

"Bay Gathercole sizi limonlukta bekliyor, efendim." Acaba onun özgürce konuşabilme yeteneği Scotcher cinayeti çözümlendikten sonra da devam edecek miydi? Sonra bir an bunun asla çözümlenemeyeceği endişesine kapıldım ve Poirot'nun da benim kaygımı paylaşıp paylaşmadığını merak ettim.

"Limonluk mu?" diye sordum. Lillieoak'ta öyle bir yer görmemiştim, varsa da oraya nasıl gidileceğini bilmiyordum. Bunu söyledim. Gathercole konuşmak için ne tuhaf bir yer seçmişti.

"Beni izleyin," diyen Hatton. Bu trajik koşullarda yalnızca konuşma yeteneğinin değil hangi odanın nerede olduğunu gösterme yeteneğinin de belirgin şekilde değiştiğini kanıtladı.

Limonluk evin arka kısmına eklenmiş, limon ve portakal ağaçlarıyla kaplı büyük tahta iskeletli, camla kaplı bir bölmeydi. Soğuk ve rüzgârlı havaya rağmen buradaki bitkiler yem-

yeşil ve çiçekler içindeydi. Sıcaklık insana önce hoş gelse de katlanılmaz olduğunu anlamak için birkaç saniye yetiyordu.

Gathercole'ü, elinde mendili kaşlarının üzerinde biriken terleri kurularken buldum.

"Scotcher'in ölümüyle ilgili resmi soruşturmanın önümüzdeki çarşamba yapılacağını duydunuz mu?" diye sordu.

"Hayır. Kim söyledi?"

"O'Dwyer."

"Ve... Bu haber sizi rahatsız etti, öyle mi?"

Bunun böyle olduğu gözler önündeydi. Bunu açıkça görüyordum. Gathercole hissettiğimden çok daha huzursuz görünüyordu ve onu etkileyenin yalnızca sıcak olmadığından da emindim.

"Müfettiş Conree o zamana dek kimsenin Lillieoak'tan ayrılmaması konusunda ısrar ediyor," dedi. "Bütün bu olanlardan sonra hepimizi burada aynı çatı altında tutmak hiç sağlıklı değil. Güvenli de değil. Çok endişeliyim..." Sustu ve başını salladı.

Cesaretle üzerine gittim.

"Mahkemede onun zehirlendiği gerçeğinin ortaya çıkmasından mı korkuyorsunuz?" diye sordum. "Bunun bu kadar çabuk ortaya çıkacağını beklememiş olabilirsiniz." Gözüpek, açık ve net. Conree beni duysa öfkeden köpürebilirdi.

Gathercole çok şaşırmış görünüyordu. Aslına bakarsanız şaşkınlığı gerginliğine baskın çıkmıştı.

Kendi kendime, "Eğer bu cinayette ölüm nedeni zehirse Joseph Scotcher'i öldürenin Michael Gathercole olmadığından eminim," diye düşündüm.

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu. "Yoksa Scotcher'in hem zehirlenerek hem de kafasına golf sopasıyla vurularak

öldürüldüğünü mü söylemek istiyorsunuz? Bu olacak şey değil."

"Evet. İnsanlar genellikle iki kez öldürülmezler." Gülümsedim. "Şu an için kesin bir şey yok. Scotcher'in nasıl öldüğünü öğrenmek için resmi soruşturmanın sonucunu beklememiz gerekiyor. Sanırım benimle konuşmak istediğiniz bir şey var? Hatton öyle olduğunu..."

"Evet. Evet. Var. Size hemen, mümkün olduğunca çabuk anlatmam gereken bir şey var."

"Bunu anlatmak için niçin beni seçtiğinizi sorabilir miyim?" dedim. "Müfettiş Conree ya da Çavuş O'Dwyer çok daha iyi bir seçim olabilirdi, öyle değil mi?"

Gathercole beni dikkatle süzdü, bakışları adeta içime işledi.

"Benim için değil. Benim yalancı olduğumu düşünmeniz olasılığından nefret ediyorum. Bazı şeyler, çok önemli şeyler var, bu olayla çok yakından ilgisi olabilecek. Benden başka biri de size yaklaşma girişiminde bulundu mu?"

"Kimi kastediyorsunuz? Bana ne için yaklaşacak?"

Benim sorularımı duymamışa benziyordu.

"Sanırım resmi soruşturmadan sonra konuşsak daha iyi olacak. Kesin olarak bildiğim bir şey yok. Zaten bilemem de, aynen emin olamadığım gibi."

"Lütfen bana sizi neyin endişelendirdiğini anlatın," dedim. "Elimden geldiği kadar size yardımcı olmaya çalışacağım."

İki kişi birden resmi soruşturmadan sonra daha fazla açıklama yapmaya söz veriyordu: Gathercole ve Randall Kimpton. Bu bana çok ilginç görünüyordu. Hiç kuşkusuz toplum önün-

de açıklama yapmak zorunda kalmadan uzun zamandır içlerinde sakladıkları her neyse anlatmaları çok daha mantıklıydı.

Gathercole da bu yolu seçti ve daha fazla suskun kalamadı.

"Beni neyin perişan edecek derecede üzdüğünü sormuştunuz?" diye girdi söze. "Yemek salonunda, Scotcher'in öldürüldüğü gece. Ait bile olmadığım bir aile için bu denli endişelenmemi çok aptalca bulacağınızdan korktuğum için sorunuzu başımı eğip savuşturdum. Athelinda Playford benim akrabam değil. Onun yalnızca avukatıyım, hepsi bu kadar. Aslına bakarsanız hepsi bu kadar değil," diye düzeltti hemen. "Yeni düzenlemeye göre ben onun aynı zamanda edebi vasisiyim."

"Aptal olduğunuzu asla düşünmezdim," dedim. "Birçoğumuz kan bağıyla akraba olmadığımız kimselere kendimizi çok yakın hisseder, çok derin duygularla bağlanırız."

"Bildiğiniz gibi benim ailem yok," dedi Gathercole kısaca. "Her neyse, beni yemek masasında neyin perişan ettiğine gelince, bunun nedeni hiç kimsenin Lady Playford'un kendi sağlığıyla ilgilenmemesiydi. Bir an bıçağı kapıp oradaki herkese saplamak geldi içimden."

"Sizi tam olarak anlayabildiğimi sanmıyorum," dedim.

Tam bunu söylediğim anda hemen arkamdan hatır hutur bir ses geldi. Döndüm, baktım ve bir adım geri atınca sağ topuğumla limonluğun zemininde duran, içi sivri, keskin cam kırıklarıyla dolu bir küreğin üstüne basmış olduğumu gördüm. Kırık bir marmelat kavanozundan geriye kalan her şey küreğin üstündeydi. O anda limonluklardan, seralardan ve benzerlerinden niçin hiç hoşlanmadığımı anladım. Neden hep aynıydı. Sera olsun, limonluk olsun bu yerler çarpıcı isimleriyle eve büyük istekle eklenen cazip bölmelerdi, ama bunların

yapılmasındaki asıl amaç –çoğunlukla– hiç kimsenin atmaya kıyamadığı çerçöp için bir yer sağlamaktı. Gerçek bir odada eğer bir kavanoz kırılırsa hemen parçaları toparlar atardınız, kırıldığı yeri temizlerdiniz. Kırıkları asla talihsiz ziyaretçilerin kazayla üstüne basacakları şekilde ortada bırakmazdınız.

"Niçin kendisi hasta olmayan bir kadın her şeyini birkaç hafta içinde öleceğini bildiği bir adama bırakacak şekilde bir vasiyetname yapar?" diye ekledi Gathercole. "Görebildiğim kadarıyla bunun en olası nedeni, mirasını bırakacağı adamdan çok daha az günü kaldığını öğrenmiş olması olabilir. Lady Playford o öğleden sonra benden kendisi için yeni bir vasiyetname hazırlamamı istediğinde ilk aklıma gelen bu oldu ve çok korktum. Bu endişemi gizlemeyi başaramadım ve küstahlığı göze alıp kendisine Scotcher'den önce öleceğini düşünmek için bir nedeni olup olmadığını sordum. Bana, göründüğü kadar sağlıklı olduğundan emin olabileceğimi söyledi ve ona inandım. Ama o akşam hiçbiri bunu düşünmedi bile."

Gatherford'un son sözleri yüksek tonda ve sertti.

"Hiçbiri sormadı: Buna katlanamadım, Catchpool: Bencilliklerinin, sevgisizliklerinin, değer bilmezliklerinin kanıtı gözler önündeydi. Onlar Lady Playford'un konukseverliğini ve cömertliğini hak etmiyorlardı. Ve Scotcher..." Gathercole bu ismi özellikle vurgulayarak söylemişti. "O anda onu öldürmüş olabilmeyi hepsinden çok istedim. Bundan çok büyük mutluluk duyabilirdim."

"Bu yalnızca aklınızdan geçen bir istek, hayali bir mutluluk," dedim. "Cinayet işlemiş olmayı gerçekte mutluluk verici olarak nitelendirebileceğinizi hiç sanmıyorum."

"Huysuz, kötü bir kediden başka bir şey olmayan Claudia'dan farklı bir davranış beklemezdim ya da olabilecek

en kalın kafalı insan olan Harry'den. Scotcher akıllı, zeki bir insandı, hepimizi Lady Playford'u çok sevdiğine ve ona sadakatle bağlı olduğuna inandırmıştı. O da Lady Playford'un sağlığına ilişkin en ufak bir soru sormayı, en ufak bir endişe duymayı bile akıl edemedi. Normalde fevri bir insan değilimdir ama o akşam gerçekten de öfkeden kudurabileceğimi hissettim. Onların hiçbiri onu hak etmiyordu." Kısacık bir aranın ardından ekledi. "Hak etmiyorlardı, özellikle de Scotcher."

"Bunları bana anlattığınız için teşekkürler," dedim.

"Evet, şey..." Teşekkürüm onu mahcup etmişti. "Bunu en başında açıklayabilmiş olmayı isterdim ama bunu açıkça anlatmam benim... kıskançlık duymama bağlanabilirdi."

"Sanırım eğer Lady Playford'un çocuğu olsaydınız onun mirasından çok sağlığıyla ilgileneceğinizi düşündünüz?"

"Öyle. Bunu biliyorum. Eğer onun çocuğu ya da ola ki sekreteri olsaydım öyle yapardım. Onun sekreteri olmamamın tek nedeni de Joseph Scotcher zaten."

"Pardon?" Yanlış duymuş olduğum düşüncesiyle güldüm. "Lady Playford'un sekreteri mi? Siz mi? Büyük bir avukatlık bürosunun ortağıyken?"

"Evet. Bu söylediklerimi dikkate almayın lütfen."

"Bir dakika. Söylemek istediğiniz..."

"Sanırım benim mesleki duygularımdan çok daha önemli şeyler var konuşmamız gereken. Size, Poirot'ya ve gardaí'ya yalan söyledim."

"Nasıl bir yalan?"

Gathercole bana dönerek güldü.

"Yüzünüzü görebilmenizi isterdim, resim gibi. Benden cinayet itirafı mı bekliyorsunuz? Hiç endişelenmeyin, Scotcher'i

ben öldürmedim. Yalanım cinayet sırasında nerede olduğumla ilgili."

"Bahçede yalnız başına dolaşıyordunuz ve size tanıklık edebilecek birine rastlamadınız. Söylediğiniz buydu, değil mi?"

"Ne bahçedeydim ne de yalnızdım, o akşam için de bana tanıklık edebilecek biri var: Athelinda Playford. Onun yatak odasındaydım."

"Onun yatak odasında mı? Tam olarak ne zaman?"

"Rolfe ile yukarı çıktıktan sonra. Rolfe'un kapısında birbirimize iyi geceler diledik, o odasına girip kaybolduktan sonra ben de Lady Playford'un odasına gittim."

"Onun iyi olduğundan emin olmak için mi? Dorro'nun acımasız sözlerine içerleyip içerlemediğini anlamak için mi?" Lafı ağzına tıkamamam gerektiğinin farkındaydım.

"Hayır. Yatak odasına gitmem Dorro bu sözleri söylemeden çok önce ayarlanmıştı." Gathercole eliyle ağaçtaki bir portakalı kavradı. Koparacak gibi tutuyordu ama sonra birden bıraktı. Narenciyenin güçlü kokusu içerideki sıcak havayla birleşince beni hafiften sersemletmişti.

"O öğleden sonraki buluşmamızda benden yapmamı istediği son şey buydu. Bana o akşam daha geç bir saatte birinin canına kastedebileceğini söyledi. Benim hiçbir katkım olmayan ama benim de dahil olduğum bir planı vardı. Buna göre her zamanki gibi yatak odasına çekilecek ve uyuyacaktı. Bu arada ben odadaki kalın perdelerin arkasına saklanacaktım ve odaya birinin girdiğini duyduğum anda saldırmaya hazır bir halde bütün gece uyanık kalarak nöbet tutacaktım."

"Ama bu olanaksız," dedim birden kendimi aptal yerine konmuş gibi hissederek. "Hatton sizin Orville Rolfe odasına çekildikten on dakika sonra bahçeye çıktığınızı görmüş."

Gathercole, "Öyle bir şey görmedi," dedi. "Lady Playford ona bütün bu süre boyunca benim onunla olduğumu açıkladı ve kendisine sorulursa benim bahçeye çıktığımı söylemesini tembih etti. Her şey ayarlanmıştı."

Ne düşüneceğimi bilmiyordum. Ona inanmak istiyordum.

"Sanırım kâhyanın sözüne inanmamam gerektiğini öğrenmem iyi oldu," diye mırıldandım.

"Ah, Hatton kesinlikle gözü kapalı güvenebileceğiniz bir insan. Eğer Lady Playford'dan aksine bir talimat almazsa kesinlikle her zaman doğruyu söyler. O..." Gatherford sustu ve gülümsedi. "Çok tuhaf ama Lillieoak'takilerin bencilliğinden söz ederken o aklıma bile gelmedi. Hatton, Lady Playford'un sağlığına ve esenliğine çocuklarından çok daha fazla özen gösterir, onu çok daha fazla gözetir, ama kendi suskun tavrıyla tabii."

"Bu övgüye layık bir durum ama ben Joseph Scotcher'in vahşi cinayetinin çözülmesini önemseyip, bunun için özen gösteren en az bir kişi bulmayı umuyorum."

"Belki size bunu sormaya hakkım yok ama Hatton'un yanıltıcı tanıklığından... Müfettiş Conree ve Çavuş O'Dwyer'e bahsetmezseniz inanın ben de Bayan Playford da size minnettar oluruz."

Poirot'dan gizlememi istemediği için mutluydum.

"Peki ya paltonuz?" diye sordum. "Oturma odasında toplanıp o korkunç sahneye tanık olduğumuzda siz de oradaydınız ve üzerinizde paltonuz vardı?"

"Öyleydi." Gathercole bana hak verdiğini belirtti.

"Yine de dışarı adım atmadığınızı mı iddia ediyorsunuz?"

Bunaldığını belirten derin bir soluk alıp verdikten benim etrafımda dönmeye başladı

"Lady Playford'un odasında pencerenin dibinin ne kadar soğuk ve nemli olduğu konusunda bir fikriniz var mı?"

Bu konuda bir fikrim olmadığını belirttim.

"Lady Playford ne yazık ki tüm konuklarını uyurken perdelerinin arkasına saklanmaya davet etmiyor," dedim soğuk bir sesle.

"Bunu yapmaya davet edilmeyen kendini şanslı saymalı," dedi Gathercole. "Pencerelerin arasından sızan buz gibi hava ve kulaklarınızda hiç ara vermeden uğuldayan rüzgârın panjur tıkırtılarına karışan sesi. Sonbahar havasının bu denli soğuk ve haşin olabileceği hiç aklıma gelmezdi ama Lady Playford planını yaparken bunu da düşünmüştü. Eğer paltomu giymezsem zatürree olacağım konusunda uyardı beni. Ben de giydim ve bundan dolayı da ona minnettarım."

"Anlıyorum. Peki, siz perdenin arkasındayken Lady Playford'un kapısına gelen biri oldu mu?"

Gatherford hüzünle gülümsedi.

"Beni test edeceğinizi düşünmeliydim. Sonuç olarak burada sizin karşınızda yalan söylediğini itiraf eden biri olarak duruyorum. Niçin bana inanasınız ki? Evet, Lady Playford'un kapısına bir gelen oldu: Siz geldiniz."

"Yine de anlayamadığım bir şey var. Orada, her an saldırmaya ve Lady Playford'u kurtarmaya hazır bekliyordunuz ama o kapıyı açtığında hiçbir şey yapmadınız. Onun kalbine bir hançer saplamak için oraya gelmediğimi nereden biliyordunuz?"

Gathercole başını çevirdi, uzaklara baktı.

"Ah, şimdi anlıyorum," dedim. "Onu öldürmeye gelecek olanın ben olmadığımı biliyordunuz. Bu da belirli birinin onun yaşamına kastetmesini beklediği anlamına geliyor. Ve siz de bu kişinin kim olduğunu biliyordunuz, öyle mi?"

Gathercole'ün yüzü asıldı

"Lütfen bunun kim olduğunu söyleyin bana," diye ısrar ettim.

"Lady Playford ile konuşmalısınız," dedi.

Aynı şeyi birkaç kez tekrarladı ve artık bana başka bir şey anlatmayacağını anladım.

23. BÖLÜM

Resmi Soruşturma

Resmi soruşturma o zamana kadar gördüğüm en sevimsiz, ancak çok büyük ve gösterişli bir yapı olan Clonakilty Adliyesi'nde yapıldı. İçerisi uzun zamandır kilit altında tutulan şeylerden dolayı küf kokuyordu. Pencereler küçüktü ve puslu camlarından aşağı sular akıyordu. Mümkün olduğunca dışarıda durmayı yeğledim. Bu binayla Lillieoak'un ne kadar farklı olduklarını düşünüyordum. Orada cinayet işlenmesine rağmen geçici bir süre kalmayı kabullenebilmiştim. Bu adliye binasında ise bir tek gece bile geçirmezdim.

Sandalye yoktu, uzun tahta sıralar neredeyse odanın tamamını doldurmuştu. Harry ve Dorro Playford içeri girerken Poirot ile benim arama sokuldular. Poirot ise geride kalıp beni bekleyeceği yerde bunu beni arkada bırakmak için fırsat bildi. Onun planını çözene kadar bu beni bir hayli kızdırdı. Doğruca Lady Playford'un yanına gitti ve... Aman Tanrım! Bir anda Randall Kimpton'un koluna girerek onu oradan uzaklaştırdı ve yerine kendisi geçti. Onu böylesine hızlı ve atik görmeye alışık değildim.

Kendi kendime gülümsedim. Onun amacını artık iyi biliyordum. Gathercole'ün bana anlattığı her şeyi ona anlatmış ve daha fazlasını öğrenmek istiyorsam Lady Playford ile konuşmam gerektiğini söylediğini aktarmıştım. Ancak bu mümkün olmamış, Lady Playford görüşme günlerinde kendini bizden uzak tutmayı başarmıştı. Ama şimdi aramızdaydı, en azından ulaşılabilirdi. Poirot'nun resmi soruşturma başlamadan, bu kısa süreye onu sorgulamayı nasıl sığdıracağını gerçekten çok merak ediyordum.

Sorgu yargıcı olduğunu tahmin ettiğim, ufak tefek, yamru yumru kafasıyla yerfıstığını andıran bir adam daha bir dakika önce yanında Müfettiş Conree ile içeri girmişti. Çavuş O'Dwyer de hemen arkalarından onları izliyor, bir yandan da yanındaki açık sarı seyrek saçları tepesinde ince şeritler şeklinde duran, alt dudağını sarkıtmış bir adamla sohbet ediyordu.

Kimpton, Lady Playford'un yanında sokulan Poirot'yu pek fark edemedi. Çünkü tam o sırada Claudia'yı getiren araba adliye sarayına yaklaşmıştı ve genç adam elini uzatmış, omzunun üstünden arkasına bakıyordu.

"Nihayet geldin, bir tanem," diye seslendi, Claudia'dan ayrılalı yalnızca otuz dakika değil de haftalar geçmiş gibi. Ve onun yanına koştu.

Poirot'nun oturduğu sıranın hemen arkasında kendim için bir yer ayarlayabildim. Böylece Poirot eğer Lady Playford'la konuşma girişiminde bulunursa onları duyacağımı umuyordum.

Poirot hiç zaman kaybetmedi.

"Lady Playford..."

"Lady Playford! Lady Playford! Bu bitip tükenmiyor. Lütfen bana Athie diye hitap eder misiniz?"

"Elbette madam. Lütfen özrümü kabul edin."

"Ne söylemek istiyordunuz?"

"Joseph Scotcher'in öldürüldüğü geceye ilişkin Bay Gathercole'dan duyduklarım doğru mu?"

"Ne duydunuz ve kimden?"

"Bay Gathercole'ün kendisinden, ama kendi ağzından değil tabii. Onun sözcükleri... diyelim ki bir şekilde evin etrafında kulağıma takıldı."

"Evin etrafında... Bu her koşulda yanlış bir ifade. 'Dolaylı yoldan bana ulaştı,' doğru ifade olabilirdi. 'Evin etrafında kulağıma takıldı,' ancak öğrendiklerinizin yetersiz olduğunu belirtmek istediğiniz durumda belki kullanılabilirdi. Neyse, konumuza gelelim. Öğrenmek istediğiniz neydi?"

"Bay Gathercole, Joseph Scotcher'in öldürüldüğü gece, birinin gizlice içeri girip yaşamınıza kastetmesi olasılığına karşı sizin odanızda perdenin arkasında geçirdiğini ileri sürüyor. Yemek salonundan Orville Rolfe ile ayrıldığı andan Sophie Bourlet'in çığlıklarını duyup dışarı çıkana dek orada olduğunu söylüyor: Yani perdenin arkasında. Ayrıca kâhya Bay Hatton'un da Bay Gathercole'ü dışardan gelirken gördüğünü söylerken yalan söylediğini belirtiyor."

"Evet, bunlar doğru. Zavallı Hatton'u da bundan dolayı suçlamayın lütfen; o kendisinden bile çok bizi düşünecek kadar sadık bir insandır. Bunu yaptırırken amacım hiçbir yanlışı olmayan Michael'ı korumaktı. Onun cinayeti işlemediğine dair tanık olarak ifade verebileceğimi biliyordum ama polise farklı bir tanığın ifade vermesinde sakınca olmayacağını düşündüm. Önemli olan Joseph'i onun öldürmediğini bilmemiz değil mi?" Lady Playford gülümsedi ama coşkulu bir gülüm-

seme değildi bu. Üzerinde bir bezginlik vardı, sanki kendisinden açıklama yapmasının istenmesi hoşuna gitmemişti.

Poirot sessizliğe büründü. Onun da benim gibi Lady Playford'un ahlaki değerleri hiçe sayan anlayışını doğru bulmadığını anlıyordum. Çok ünlü ve yaratıcı bir yazar olabilir, diye düşündüm, ama daha şimdi yalan söylemeye hazır olduğunu kabul etmesi onun ifadesini tamamen değersiz kılıyordu. Şöhreti başına vurmuş olmalıydı; onun öykülerindeki gibi, herkesin yaptığı, söylediği ve düşündüğü her şeyde tek ve son söz sahibi olmaya alışık olduğuna karar verdim.

Poirot, "Demek o akşam yemekte söylediklerinizden nedeniyle birinin sizi öldürmek isteyebileceğinden kuşkulandınız?" diye sordu.

"Ah hayır!" Lady Playford ve sanki bu çok saçma bir fikirmiş gibi kıkırdadı.

"O zaman bir şeyi anlayamıyorum. Bay Gathercole..."

"Ah lütfen, tamam. Durun!" Lady Playford, Poirot'nun sözünü kesti. "Beni soru yağmuruna tutacağınız yerde bırakın da size her şeyi doğru dürüst anlatayım. Tüm gerekli ayrıntılara gireceğimden emin olabilirsiniz, ayrıca her şeyi olayların doğru akışında anlatmaya da elimden geldiğince gayret edeceğim."

Odanın ön tarafındaki sarkık dudaklı, sarı saçlı adam bir sandalye çekip sorgu yargıcının yerine oturdu. Yanılmış olmalıydım: Demek sorgu yargıcı oydu, diğer yerkabuğu kafalı adam ise başka bir nedenle oradaydı. İyi de kimdi o? Neden Conree ve O'Dwyer ile birlikte gelmişti? Adli tabip değildi; o henüz gelmemişti, bunu şimdi fark ediyordum. Lillieoak'tan ayrılırken ona göz ucuyla bakma fırsatım olmuştu.

Ceplerinden ve eskimiş deri çantasından bir şeyler sarkan saçı başı, üstü başı dağınık bir tipti.

Brigid Marsh ve Hatton dışında Lillieoak'taki herkes oradaydı. Poirot ve Archie Playford daha önce de söylediğim gibi hemen önümde oturuyorlardı, onların dışındakilerse arkamda. Claudia Playford ve Randall Kimpton yan yanaydılar. Phyllis Chivers, Claudia'nın bir yanında, Sophie Bourlet ise Kimpton'un diğer yanındaydı. Harry ve Dorro en arkadaki sıraya oturmuşlardı ve... İşte bu çok tuhaftı. Gathercole ve Rolfe yan yana oturmuyorlardı? Yoksa tartışmışlar mıydı?

Sonra birden anladım. Onlar yan yana oturuyorlardı – ya da Rolfe'un göbeğinin izin verdiği ölçüde oturmaya çalışıyorlardı. Ancak benim oturduğum yerden aralarında özellikle mesafe kalmış gibi görünüyordu.

"Peki öyleyse," dedi Athie Playford, Poirot'ya. "Size açıklayacağım, ama sanırım konuşmamız yarıda kesilecektir. Evet, Gathercole'dan bütün gece odamdaki perdenin arkasına saklanıp beklemesini ben istedim. Ondan bana bir iyilik yapıp bir geceliğine uyumaktan vazgeçmesini rica ettim. Bir an bile tereddüt etmeden korumam olmayı kabul etti. Birinin paniğe kapılarak uyuduğum sırada beni öldürmeye kalkışma olasılığının olabileceğini düşünmüştüm. Yaşlı olabilirim ama henüz ölmeye hazır değilim, özellikle de bir sonraki kitabım için aklıma muhteşem bir fikir gelmişken. Size anlatayım mı? Henüz ayrıntılar üzerinde çalışmadım ama konu kılık değiştirme ile ilgili."

"Madam..."

"Yüz kapalı olmalı. Belki bir peçe olabilir. Her neyse, birileri bu peçenin gerisinde Bayan Bilmem-kimin olduğundan

kuşkulanacaklar, onların kuşkulandıklarını göreceğiz, aynı şekilde birileri de büyük sıkıntılar yaşayacaklar..."

"Madam, öykünüzün olağanüstü olduğundan eminim ama beni gerçekler çok daha fazla ilgilendiriyor. O akşam yaşamınıza kastedebileceğinden korktuğunuz belirli biri var mıydı?"

"Evet, kafamda bir isim vardı. Sizin gibi büyük bir dedektif böyle birinin olması gerektiğini düşünüyordur herhalde? Biraz çaba Poirot! Bir ipucu ister miydiniz? İkisinin de benden nefret ettiklerini bilmeme rağmen ne Claudia ne de Dorro beni incitmeyi düşünebilir, aynı şekilde Harry ve Randall da... Yalnızca Harry'ye bakmak bile bunu anlamak için yeterli, öyle değil mi? Randall ise çok fazla muhalif."

"Ne demek istediğinizi tam anlayamadım?"

"Ah..." Lady Playford iç çekti. "Bu aslında çok sıkıcı bir durum. Tamamıyla saçma sapan şeyleri söylemekten, yapmaktan ve önemsemekten anlaşılmaz bir zevk duyuyor. Bu dikkatinizden kaçmış olamaz. Çok önem verdiğinizi bildiği için psikolojiye saldırıyor. En beğendiği Shakespeare oyunu *Kral John*. Başarılı bir kariyerden yalnızca *Kral Lear*'in yazarın ustalık eseri olduğuna inananlara –ki aslında öyle de– katlanamadığı için vazgeçmiş!"

"Siz Dr. Kimpton'un da bu şekilde düşündüğüne ve yalnızca muhalif olmak için aksini iddia ettiğine mi inanıyorsunuz?"

"Hayır. İnsanın sinirine dokunan da bu aslında. O insanın sinirini bozacak kadar başkalarından farklı bir insan. Eğer yalnızca Claudia'nın iyiliğini düşündüğü için bile olsa vasiyetname dolayısıyla bana çok öfkelenmesi gerekirdi – ama tabii ki öyle olmadı, kızmadı bile. Çok zengin, ama aynı şekilde mutlu

bir yoksul da olabilirdi. Bir defasında bir tebrik kartı almıştı Noel için; önemli veya ilginç bir mesajı olmayan kesinlikle sıradan bir kart. Üzerindeki imzayı okuyamadı. Kimin gönderdiğini anlayamadığı gibi posta pulundan da bir şey çıkaramadı... Deliye döndü, neredeyse kendine işkence etti. Kesinlikle iler tutar yeri kalmadı. İnanın bana kesinlikle abartmıyorum. Suçlunun peşinde tüm sosyal ve profesyonel çevresini didik didik araştırdı."

"Peki, başarılı oldu mu?"

"Ah evet. Demek istediğim, normal bir insan çözemediği imzaya bakıp kaşını kaldırır, 'Sanırım bunu kimin gönderdiğini asla öğrenemeyeceğim,' der ve kartı bir kenara bırakırdı."

"Dr. Kimpton'a o kartı gönderenin kim olduğunu anımsıyor musunuz?"

Lady Playford kahkahayı bastı.

"Ah, muhteşemsiniz Poirot! Tam bir dedektif! Evet, ilginç ama çok iyi anımsıyorum, çünkü adamın adını çalıp kitabımda kullanmıştım. Jowsey – Trevor Jowsey! Randall'ın eski bir öğretmeniymiş. Okuldan değil, ona tıp konusunda yardımcı olan öğretmenlerinden biri. Adamın adını kitabımda David Jowsey olarak değiştirdim ve onu yük treni makinisti yaptım."

Salonun ön tarafında sorgu yargıcı boğazını temizleyerek hafifçe önünde duran kâğıtlara vurdu. Artık her an soruşturma başlayabilirdi.

Lady Playford, Poirot'nun kulağına doğru eğilerek, "Bu arada hemen size kısaca yeni kitabımın konusunun kalan kısmını anlatayım," diye yüksek bir sesle fısıldadı. "Eğer siz beğenirseniz herkes çok beğenecek, bundan eminim. Kitaptaki kötü adamlar peçeli kişinin Bayan Bilmem-ne olduğundan kuşkulanırlar. Shrimp ve arkadaşları ona kimliğini gizlemek-

te yardımcı olurlar ve onun başka bir kadın olduğunda ısrar ederler. Aslında peçeli kadın Bayan Bilmem-ne değildir, o başka bir yerde güvendedir. Shrimp doğruyu söyler ama amacı karşısındakileri yanıltmaktır. Harika değil mi? Görüyorsunuz işte, gerçeğin gerçek olduğunda ısrar etmek de bazen doğru söylenenin yalan olarak algılanmasını sağlayabilir."

Poirot, "Bir komplo planlayıcı, bir öykücü olarak sizin çok farklı düşündüğünüzü görüyorum," dedi. "Lütfen bana şunu açıklayabilir misiniz: Niçin bir katil –bir öyküde– kurbanının cenazesinde kapalı değil açık bir tabutunun olmasını ister?"

"Bu çok ilginç ve şaşırtıcı bir senaryoya benziyor," dedi Lady Playford hayranlıkla. "İlk düşüncem bunun kurbanın yüzüyle ilgili bir şey olması gerektiği, ama asla ilk aklına gelene takılıp kalmamak gerekir. Bunun yerine kendine sormalısın: Bu nasıl çok daha ilginç hale getirilebilir?"

Acaba bu, Lady Playford'un Orville Rolfe'un cinayet günü bir adamla konuştuğunu duyduğu kadın olmadığı, onun bu konuda tamamen suçsuz olduğu anlamına gelebilir miydi? Tamamıyla masum görünüyordu; sanki herhangi bir şekilde tabut konusunu asla düşünmemiş, kapalı ya da açık hiç umursamamış gibi bir havası vardı.

"Bay Gathercole'ün sizi kimden korumasını istediniz?" Poirot'nun sesi neredeyse çelik sertliğindeydi.

"Kimden olacak, Joseph'ten tabii."

"Joseph Scotcher'den mi?"

"Evet. O akşam yemekte ondan önce ölürsem çok büyük bir servetin sahibi olacağını söylemiştim."

"Ama..."

"İnsanlar genelde miraslarını kendilerini öldürebileceklerini inandıkları birine bırakmazlar. Söylemek istediğiniz buydu, öyle değil mi?"

Poirot onayladı.

"Kesinlikle haklısınız." Lady Playford kendinden hoşnut görünüyordu.

Poirot, "Benim bu konuda bazı farklı düşüncelerim var," dedi. "Örneğin, niçin ölmek üzere olan bir adam sizi öldürmek istesin ki? Para için mi? Önünde yaşayacak yalnızca sayılı günler kalmışken ve bu süreyi de büyük olasılıkla bu parayı kullanamayacak kadar hasta geçireceği belliyken bu bana pek inandırıcı görünmüyor. Sanırım Bay Scotcher'in hastalığının bakımına ilişkin tüm ihtiyaçları karşılanıyordu ve yapılabilecek her şey özenle yapılıyordu."

"Ah, evet. Joseph için her şeyin en iyisinin yapılmasına çalışıyordum. Hiçbir masraftan kaçınmadan."

"Peki ama bu durumda sizi öldürmek için nasıl bir nedeni olabilirdi ki? Hemen Sophie Bourlet'le evlenip, onu arkasında zengin bir kadın olarak bırakmak mı?"

Lady Playford'un yanıtı, "Sanırım bu konu üzerinde çalışmak size büyük zevk verecektir, Poirot," oldu.

"Çok yetenekli bir öykücüsünüz. Bunu bana anlatmak sizin için zevk olmaz mıydı?"

"Soruşturmadan sonra anlatabileceğim bazı şeyler var; ama adliyeden ayrıldıktan sonra."

Poirot'nun hayal kırıklığını anlayabiliyordum, çünkü ben de aynı durumdaydım. Ne onun ne de benim konuşmak istemeyen birini buna zorlama yetkimiz vardı. Tüm güç Conree'deydi ve onun doğru soruları sorup sormadığını bilmek de

olanaksızdı. Onun yönetim şekline bakınca korkarım bunu yapmıyordu.

Poirot yenilgiyi kolayca kabullenecek biri değildi.

"Beni yalnızca ufak bir konuda aydınlatabilir misiniz, Lady Playford? Bay Scotcher'in sizi öldürmeye niyetleneceğinden korkuyorduysanız niçin yatak odanızın kapısını kilitlemediniz? Kilidi var. Kontrol ettim."

"Mahkemeden sonra memnuniyetle anlatırım."

"İlginç!"

"İlginç olan ne?" Lady Playford meraklanmıştı.

"Randall Kimpton da aynı şeyi söyledi, Michael Gathercole da. Herkes resmi soruşturmadan sonra konuşacağını söylüyor. Niçin önce değil?"

"Bu çok aptalca bir soru, Poirot. Eğer yanıt vermeye hazır olsaydım... Ah! Sanırım sonunda başlıyoruz."

Haklıydı. Sarkık dudaklı adam kendini sorgu yargıcı kendini Thaddeus Coyle olarak tanıttı ve duruşmayı açtı.

Aramızdan yalnızca bazılarının bildiği gerçeklerin herkese açıklanmasını dikkatle dinledik. Yerfıstığı kafalı adam adli tıp kurumunun müdürüydü. Derbeder Dr. Clouder'in, arabasının anahtarlarını kaybettiği için duruşmaya katılamayacağı belirtildi.

Scotcher striknin zehirlenmesinden ölmüştü. Gardaí'ya bağlı adli tabibin görüşü, alınan zehir miktarıyla bağlantılı olarak zehrin maktule öğleden sonra beşle akşam yedi buçuk arasında verilmiş olduğu yönündeydi. Ölümün akşam dokuz ile dokuz buçuk arasında gerçekleştiği düşünülüyordu. Bulunan deliller Scotcher'in oturma odasına ölümünün ardından götürüldüğünü, başının orada Playford ailesine ait bir golf

sopasıyla paramparça edildiğini gösteriyordu; cinayetle ilişkili kan, beyin parçacıkları ve kemikler odada bulunmuştu.

Sorgu yargıcı, Sophie Bourlet'in Claudia Playford'u Scotcher'in kafasına vururken gördüğüne ilişkin ifadesini dinledikten sonra parmak iziyle ilgili bulguları sunmak üzere Müfettiş Conree'yi kürsüye çağırdı. Conree başını göğsünden yalnızca biraz kaldırmış bir halde bize, golf sopasının üzerinde çok sayıda parmak izine rastladıklarını anlattı. Bunların arasında Claudia Playford'un parmak izleri de vardı. Ancak sopada Athelinda Playford'un, Frederick Hatton'un, Phyllis Chivers'in, Randall Kimpton'un ve Harry Playford'un da parmak izlerine rastlanmıştı. Bunu açıklamak basitti: Sopa evdeki herkesin kolayca ulaşabileceği bir yerde duran bir süs eşyasıydı ve birçokları onu şu ya da bu şekilde ellemişlerdi.

Scotcher'in odasında duran ilaç şişelerinden yalnızca bir teki boştu ve bu da o şişeydi – zararsız bitkisel ilaçların yanında striknin izlerine de rastlanılan mavi bir şişe. Diğer şişelerdeyse bitkisel tonikler vardı ama zehirden eser yoktu.

Tonikleri duyunca şaşırmadım desem yalan olur... Ölmekte olan bir adamın odasındaki ilaç şişelerinde çeşitli kimyasal karışımların olmasını beklerdim ama kim bilir, belki de Scotcher geleneksel tıbbın ona daha çok yardımcı olabileceğine inanıyordu.

Sophie Bourlet, Joseph'e son kez ilaç verdiğinde mavi şişede bir miktar ilaç olduğunu, kesinlikle boş olmadığını belirtti. Sorgu yargıcının bunun zamanını sorması üzerine de, "Öldüğü gündü," dedi. "Ona saat tam beşte bu karışımdan iki kaşık verdim. Her zaman öyle yaparım."

Bu da beni şaşırttı. Bitkisel karışımların şifa getireceğine inanmak anlaşılır bir şeydi de, lavanta kökü, okaliptüs tentürü ya da her neyse, ne zaman içtiğin ne fark ederdi ki?

Tam da o anda bir şeyler sezdim. Daha sonra konuştuğumuzda Poirot kendisinin de aynı şeyi hissettiğini söyledi. Gerçi Randall Kimpton yalnızca kendi sözünün hiçbir şeyin kanıtı olmayacağını söyleyecekti ama o anda onun haklı olabileceğini sezmiştik.

Sorgu yargıcı, Joseph Scotcher'in ölümünün bilinmeyen kişi ya da kişilerce gerçekleştirilmiş faili meçhul bir cinayet olduğuna hükmetti. Sonra da duruşmayı kapayacağı yerde ayağa kalkarak boğazını temizledi ve konuşmaya başladı.

"Sizlere açıklamak istediğim bir şey daha var ve bu sanırım bugünkü duruşmanın seyrini önemli ölçüde değiştirecektir. Müfettiş Conree'nin Bay Scotcher'in ölümüyle ilgili olarak yürüttüğü incelemeye büyük saygı duymakla birlikte, izninizle ben de bu konudaki görüşümü belirtmek isterim. Bence karanlıkta kalan birçok noktanın yanında bu olayın en gizemli yanlarından biri de birinin niçin yaşayacak bu kadar az zamanı kalmış bir adamın yaşamını sonlandırmak için böylesine bir çaba harcamış olabileceği... Ayrıca gerek ben gerekse Müfettiş Conree, olası cinayet nedeninin Lady Playford'un yeniden düzenlediği ve tüm malvarlığını merhum Bay Scotcher'e bıraktığı vasiyetname olup olamayacağını da çok düşündük. Bu da bizi yeni bir soruyla karşı karşıya bırakıyor: Neden bir kişi tüm servetini ölmek üzere olan birine bırakır? Henüz yanıtlanamamış bu soruların ışığında, uzun ve özenli çabalar sonucunda Müfettiş Conree ile birlikte bu talihsiz olaya ilişkin bir konuyu kamuoyuna açıklamanın doğru ve çok önemli olacağına karar verdik. Bunun Bay Scotcher'in fiziksel olarak

ölmüş olmasıyla doğrudan bir ilişkisi olmamakla birlikte yine de bir bağlantısı olabileceği görüşündeyiz. Açıkça belirtmek gerekirse bu tamamıyla tıbbi bir konu olmadığı için ben yine de sizlere çıkacak otopsi raporu öncesinde bundan bahsetmek istiyorum."

Lady Playford sabırsızlıkla fısıldadı.

"Ne söyleyecekse söylese ya artık."

Bunun sonunda ne geleceğini biliyor muydu? Bunu merak ediyordum ama bir yandan da hislerim bana bildiğini söylüyordu. Hafifçe ürperdim, içimde tuhaf bir huzursuzluk vardı.

"Joseph Scotcher," dedi sorgu yargıcı tam o anda, *"ölmüyordu."*

"Ne? Ölmüyor muydu? Ölmüyordu derken kastettiğiniz ne?" Doğal olarak ilk isyan eden Dorro oldu. "Herhalde onun *asla* ölmeyeceğini söylemek istemediniz? Öldü o, öyle değil mi? O kadar zehri içtikten sonra ölmüş olmalı. Ne demek istiyorsunuz?"

Randall, "Yüce Tanrım, bu, Noel'e kadar burada olduğumuz anlamına geliyor!" diye mırıldandı.

"Sessizlik lütfen." Sorgu yargıcı kızmaktan çok şaşırmış görünüyordu. Belki de Randall Kimpton onun duruşmalarında şaka yapmaya girişen ilk kişiydi. "Bu duruşmayı ben yönetiyorum ve hiç kimsenin benim iznim olmadan konuşmasını istemiyorum. Bir noktayı açığa kavuşturmak istiyorum: Joseph Scotcher zehir içene kadar ölmüyordu. Böbreklerinde nefrit ya da herhangi bir hastalık yoktu, hasta değildi."

Sophie Bourlet haykırdı.

"Bu doğru değil! Eğer doktor burada olsaydı o da bunun doğru olmadığını söylerdi."

Bay Yerfıstığı ayağa kalktı.

"Korkarım ki bu kesinlikle doğru. Dr. Clouder'in otopsi raporunu okudum ve onunla bu konuda uzun uzun konuştum. Bay Scotcher'in her iki böbreği de bir böbreğin olabileceği kadar dolgun, pembe ve sağlıklıydı."

Sorgu yargıcı, "Bunun yalnızca tıbbi bir konu olmadığını söylerken ne demek istediğimi sizlere açıklamak isterim," diye ekledi. "Ölümcül bir hastalığın olduğu iddiası işin bir yönü. Nefrit hastalığına rastlanmamış olmasıysa diğer yönü... Neyse, eğer biri herkese çok yakında böylesine önemli bir hastalık nedeniyle öleceğini söylüyorsa ben bunu psikolojik bir sorun olarak nitelendiririm."

Salondakilerin yüz ifadelerini görmek için etrafıma bakındım ve o anda gözüm yine psikolojiden bahsedilmiş olması nedeniyle dudak bükerek gülümseyen Kimpton'a takıldı. Bakışlarımız karşılaştı, kim olsa sinsi olarak nitelendireceği bir gülümsemeydi bu, ama ben onun sevinçten mest olduğunu anlıyordum. Vermek istediği mesaj çok açıktı: "Ben bunu zaten biliyordum," demek istediği belliydi, fakat bu kadar sinsice gülmenin ve şımarık davranmanın yeri miydi? Hiç kuşkusuz o bu gerçeği benden çok önce fark etmişti, ne de olsa yıllardır birlikteydiler, bense onu yalnızca bir gün görmüştüm.

Ancak sanırım salonda bu gerçeği bilen yalnızca o değildi. Öyle görünüyordu. Claudia'nin yüzünde de aynı görüntü vardı; zafer ve de rahatlama karışımı bir ifade. Sanki bakışlarıyla, "Nihayet gerçek ortaya çıktı," diyordu. "Bunu zaten biliyordum."

Michael Gathercole'ün yüzündeyse sevinçten ziyade suçluluk ifadesi vardı. Bana özür dilercesine baktı. "Ben de

biliyordum." Mesaj buydu. "Bu konuda bir şey söylemediğim için bağışlayın."

Sophie Bourlet sessiz, dimdik oturuyordu. Gözlerinden aşağı yaşlar boşalıyordu. Phyllis, Dorro, Harry ve Orville ise aralarında kümese kapatılmış civcivler gibi fısıldaşıyorlardı:

"Nasıl...? Ama nasıl...? Ne demeye...? Niye...? Hay şeytan..."

Anlaşılan hiçbiri bir an bile Scotcher'in ölmek üzere olmadığından kuşkulanmamıştı.

Nutkum tutulmuş bir halde orada oturuyordum ve sorgu yargıcının sözleri kulaklarımda çınlıyordu.

"Joseph Scotcher zehir içene kadar ölmüyordu. Böbreklerinde nefrit ya da herhangi bir hastalık yoktu, hasta değildi."

Tam önümde oturan Poirot ise başını sallıyor, kendi kendine mırıldanıyordu. Lady Playford aynen benim diğerlerine baktığım gibi başını çevirip bana baktı. O da biliyordu.

"İnsanlar tuhaf küçük makineler," diye fısıldadı bana. "Hem de yeryüzündeki her şeyden çok daha tuhaf, çok daha kendine özgü!"

ÜÇÜNCÜ KISIM

24. BÖLÜM

Sophie Bir Suçlama Daha Yapıyor

Resmi soruşturmadan sonra ben, Poirot, Müfettiş Conree ve Çavuş O'Dwyer, Sophie Bourlet ile birlikte Ballygurteen gardaí merkezine gittik. Clonakilty adliyesinden ayrılırken Conree bu planını bize alışıldık sevimsizliğiyle bildirdi. Üstüne üstlük bu kez tüm soruları kendisinin soracağını, kalan herkes için soru sormanın yasak olduğunu da belirtti.

Anlaşılan konuşmamak herkesin zaten yeğlediği bir şeydi. Adliyenin merdivenlerinde kimse tek bir sözcük etmediği gibi birbirine de bakmadı. Ben de suskundum ama düşüncelerim hiç olmadığı kadar hareketli ve sesliydi.

Joseph Scotcher'in böbrekleri öldürülmeden önce sağlıklıydı. Pembe ve lekesiz. Nefritten ya da onu öldürecek nitelikte herhangi bir fiziksel hastalıktan en ufak bir iz bile yoktu. Ama Scotcher yine de bana çok yakında ölecek biri olarak tanıştırılmıştı. Kendisi de ölümünün çok yakın olduğundan söz ediyordu...

Bu nasıl olabilirdi? Tamamen sağlıklı bir adam neden ölmek üzere olduğunu ileri sürsün ki? Birisi Scotcher'i kasıtlı

olarak yanıltmış mıydı – sorumsuz ya da kötü niyetli bir doktor? Aklıma birden Randall Kimpton adı geldi. O da bir tıp adamıydı ve ona hem sorumsuzluğu hem de kötü niyeti yakıştırabiliyordum. Ama hayır, o Scotcher'in doktoru olamazdı. Kimpton Oxford'da yaşıyordu, Scotcher ise Clonakilty'de.

Yine de burada insanı rahatsız eden bir terslik vardı. Düşündükçe kafam daha da karışıyor, ancak bunu aydınlatacak küçük bir kıvılcım bile çakmıyordu.

Scotcher herkese hastalığı nedeniyle ölmek üzere olduğunu anlatıyordu. Ve sonra öldü – striknin zehirlenmesinden. Ve üçüncü bir ölüm nedeni olarak da kafası golf sopasıyla parçalandı.

Scotcher nasıl ölmesi gerekiyordu ki bazıları mutlu olsun? Bu sorudan çok hoşlandım ve mümkün olan her şekilde sormaya karar verdim. İyi de bunun kaç şekli olduğunu bilmiyordum ki. Conree, O'Dwyer ve Sophie Bourlet'in yanımızda olması çok sinirlendirici bir durumdu. Aslında benim tek isteğim Sophie Bourlet ile yalnız konuşmaktı. Onun ne düşündüğünü öğrenmek için kendi sağlıklı, pembe böbreklerimi vermeye bile hazırdım.

Ballygurteen gardaí merkezinde Conree bizi uzun, dar bir koridorun sonundaki bir odaya aldı. Bu bana nedense küçük bir çocukken okula gittiğim günleri anımsattı. Burada da sandalyeler vardı ve duvarda tahta asılıydı. Tek eksik sıralardı. Sandalyelerden birinde tozlu bir cam vazo duruyordu, içinde soluk yeşil bir lastikle bağlanmış, çoktan ölmüş bir demet uzun çiçek sapı vardı. Vazoda su yoktu, çiçeklerin saplarının üzerinde de çiçek kalmamıştı.

"Evet?" dedi Conree, Sophie Bourlet'e dönerek. "Şimdi anlatın bakalım," dedi. "Siz bir hemşiresiniz; onun hiçbir şeyi olmadığını bilmeliydiniz."

"Sizin Doktor Clouder'iniz zalim bir adam," dedi Sophie acı acı. "O korkunç bir yalancı. Eğer ona inanacak olsam ve eğer öldürülmeseydi, Joseph ile uzun ve mutlu bir yaşam sürebileceğimizi bile hayal edebilirim. Söyler misiniz bana, böyle düşünmenin bana ne yararı var?"

Poirot'nun dudaklarının bıyıklarının altında kıpırdadığını gördüm ama ses çıkarmadı. Onun da bu konuşmaya katılmasının uzun sürmeyeceğinden emindim, kendini çok uzun süre tutmayı başaramayacaktı.

Conree, "Doktor Clouder yalancı değil," dedi. "Yalancı olan sizsiniz, Bayan Bourlet!"

"Mösyö Poirot, Bay Catchpool, söyleyin ona! Joseph nefrit yüzünden ölüyordu. Böbreklerinde neredeyse hiç canlılık kalmamıştı. Çürümüş ve kahverengi bir renk almış olmalıydılar. Pembe olmaları olanaksız."

Conree sordu.

"Bu çürümüş, kahverengi böbrekleri kendi gözlerinizle gördünüz mü?"

"Görmediğimi biliyorsunuz. Nasıl görebilirdim ki? Otopside yoktum."

"O zaman otopsiyi yapan doktoru yalancılıkla suçlamaya da hakkınız yok."

"Her şekilde hakkım var buna. Joseph ölüyordu. Ona yalnızca bakmanız bile bunu anlamanıza yeterliydi. Peki, siz bu iki pembe, sağlıklı böbreği kendi gözlerinizle gördünüz mü? Hayır, görmediniz."

"Aslında gördüm," dedi Conree. "Clouder beni hemen yanına çağırdı. Yanında durdum ve bana gösterdi."

Sophie ağzını açtı, sonra bir şey söylemeden kapadı.

"Müstakbel koca adayınız onursuz bir yalancıydı, Bayan Bourlet, siz de öylesiniz."

Hemşire, "Ben yalancı değilim, müfettiş," dedi. "Ne de sizin gibi kalpsizim. Lütfen, benim duygularımı düşünmeden böyle konuşmayı sürdürün. Sizin karakterinizle benimkini ortaya koymanın daha iyi bir yöntemi olamaz."

Conree bu sözleri umursamadan sordu.

"Ne kadar zamandır Bay Scotcher'in hemşireliğini yapıyordunuz?"

"İki yıl."

"Ve bütün bu süre boyunca o ölmek üzere bir adamdı, öyle mi?"

"Hayır. Başlangıçta iyileşebilmesi umudu vardı ama... bunu umduk ve bunun için dua ettik. Ama sonra, yaklaşık bir yıl kadar önce..." Sophie ağzını eliyle kapadı.

"Yaklaşık bir yıl kadar önce? Bana nefrit konusunda bir şeyler okuyup okumadığınızı söyler misiniz?"

"Okumaz mıyım. Bulduğum her kupürü, her kitabı okudum, yalnızca zavallı Scotcher'e biraz olsun yardımcı olabilmek için."

"Sanırım bu ölümcül hastalığın son aşamaya geçmesinin ardından ölümün gerçekleşmesinin ne kadar sürdüğünü okumayı atlamışsınız! Kişinin iki ay yaşaması bile büyük bir şans olarak nitelendiriliyor." Conree bana ve Poirot'ya döndü.

"Beyler, Bayan Sophie Bourlet'in iş görüşmesinde Bayan Playford'a sunduğu referans belgelerini okudum. Bunu size söylemekte sakınca görmüyorum, bana biraz fazla kusursuz göründüler, örnek olacak kadar iyiydiler. Onların da sahte olduklarından kuşkulanıyordum."

Sophie, "Çok gülünçsünüz!" diye haykırdı. "Saçmalıyorsunuz. Bu iftira!"

Conree işaretparmağına ve başparmağına tabanca şekli vererek nişan aldı.

"Bu konuda yanılıyor olabileceğimin bilincindeydim. Bu yüzden Dublin'deki adamlarımdan birini size bu referansı veren kişiyle konuşmaya gönderdim. Böylece sizin çok iyi bir hemşire olduğunuzu öğrendim – mesleğinizin en iyilerinden biri."

"Ve bu da beni ödüllendirme şekliniz, öyle mi, itham..."

"Kapa çeneni!" diye gürledi Conree.

O'Dwyer bıyığının altından bir şeyler mırıldandı. Bana cümlesini "çekti" sözcüğüyle tamamladı gibi geldi.

Conree, "Söyleyecek bir şeyiniz mi vardı?" diye sordu ona bunun üzerine.

"Ah hayır, yok aslında. Yalnızca aklıma geldi de... Ama bu önemli değil."

"Çıkar dilinin altındaki baklayı!" diye haykırdı Conree.

O'Dwyer yüzünde ancak dehşet sözcüğüyle anlatılabilecek bir ifadeyle, "Ben küçük bir erkek çocuğuyken ağabeyimle kedi köpek gibi sürekli kavga ederdik. Annem birbirimize vurmamıza, yumruklaşmamıza, itişip kakışmamıza hiç ses çıkarmazdı ama eğer birimiz diğerine, 'Kapa çeneni!' derse... şey, yüzünün şekli değişirdi. Onun için, 'Kapa çeneni!' demekle en ağır hakaretleri etmenin, en pis sözleri söylemenin hiç farkı yoktu. Efendim, yemin ederim bunun..."

Conree, "Devam edin," dedi.

"Neyse, azarlanmaktan, ağızlarımızın sabunla yıkanmasından hiç hoşlanmıyorduk, ama yine de birbirimize her

zaman olduğu kadar 'Kapa çeneni!' deme eğilimindeydik. Sonunda bunun için de bir yol bulduk. Artık birbirimize, 'Olmayan çekmeceyi kapa,' diyecektik. Eğer annem bizi duyarsa yalnızca birimizin açık unuttuğu çekmeceden söz ettiğimiz söyleyecektik. Ama ikimiz de gerçekte ne demek istediğimizi biliyorduk. Kısacası 'Olmayan çekmeceyi kapa', 'Kapa çeneni' anlamına geliyordu. Söylediğiniz sözcükler aklıma o günleri getirdi, efendim."

Birkaç saniyedir tuttuğum soluğumu serbest bıraktım.

Conree her anlamda sanki O'Dwyer hiç konuşmamış gibi davrandı.

Sophie'ye, "Herkes gibi yürüyebildiğini bildiğiniz halde onu tekerlekli sandalyeyle dolaştırdınız. Ona aslında ilaç olmadığını bildiğiniz ilaçlar verdiniz."

"Bunu bilmiyordum. Şişeler Joseph'in Oxford'daki doktoru tarafından etiketlenmişti."

"Oxford mu?" Conree sanki Sophie Mars'tan bahsetmiş gibi tepki vermişti.

Sophie, "Joseph, Lillieoak'a gelmeden önce Oxford'da yaşıyordu," dedi.

"Peki, buraya yerleştikten sonra niçin kendisi için Clonakilty'de bir doktor bulmadı?"

"Oxford'daki doktorundan çok memnundu, adam onu çok iyi tanıyordu."

"Peki, bu doktorun adı neydi?" diye sordu Conree.

"Ben... ben... bilmiyorum. Joseph ondan bahsetmekten hoşlanmazdı."

"Eminim öyledir. Peki, bu adamı görmek için Oxford'a ne sıklıkta gidiyordu?"

"Yılda bir ya da iki kez."

"Onunla birlikte gidiyor muydunuz?"

"Hayır, yalnız yolculuk etmeyi yeğliyordu."

"Elbette, çünkü o tam anlamıyla bir yalancı ve dolandırıcıydı." Conree çenesini hızla kaldırdı ve yeniden büyük bir hız ve gürültüyle göğsüne indirdi. "Tekerlekli sandalyesiyle odadan odaya götürülmek için bile hemşireye ihtiyaç duyan bir adam, Oxford'a olmayan bir doktoru ziyarete sorunsuzca tek başına gidebiliyor. Bu doktor aynı zamanda büyük olasılıkla bitkisel gıda takviyelerini ilaç şişelerine koyup ilaç diye etiketleyen kişi. Hâlâ gerçeği bildiğinizi inkâr etmeyi sürdürecek misiniz?"

Sophie onun gözlerine baktı.

"Gerçeği biliyorum, hep bildim. Joseph nefrit nedeniyle ölmek üzereydi. Bana yalan söylemezdi."

Conree, "Söylerdi ve söyledi de," dedi. "Bunda hiç kuşku yok. Ve bana yalan söyleyerek bir katilin yargıdan kaçmasına yardımcı oluyorsunuz."

"Aksine!" Sophie ayağa kalktı. "Size Claudia Playford'u golf sopasını Joseph'in kafasına geride kemik parçacıkları ve kandan başka bir şey kalmayıncaya kadar indirdiğini söyledim. Size doğrudan katilin kim olduğunu söyledim ama onu tutuklamadınız. Sizin doktorunuza inanmıyorum, biliyor musunuz? Sizin sözde yanılmayan kuralcı ön soruşturmanıza da? Size acıyorum."

Sophie ağır ağır Müfettiş Conree'ye doğru yürüdü.

"Eğer Joseph'in katilini yakalamak istiyorsanız beni dinlemelisiniz. Bunu son kez söylüyorum ve bir daha da söylemeyeceğim; sonra da sizinle işim bitecek. Joseph'in striknin

nedeniyle bir saattir ölü olduğu varsayılan bir zamanda Claudia Playford ile konuştuğunu duydum. O zehirlenmemişti. Yaşıyordu. Golf sopasını ona vurmak üzere başının üstünde tutan Claudia'ya kendisini öldürmemesi için yalvarıyordu. Ona striknin verilmediğini iddia edemem ama Dr. Clouder'in resmi soruşturmada okuduğu rapor doğru olamaz. Kendi gömleğini bile doğru dürüst ilikleyemeyen bir adama niçin güveniyorsunuz? Ayakkabıları bağlanmamıştı, yürürken ceplerindekiler dışarı dökülüyordu.

Conree, O'Dwyer'e döndü. "Bu yalancıyı dışarı çıkarın!" dedi.

25. BÖLÜM

Shrimp Seddon ve Kıskanç Kız

Lillieoak'a arabayla dönüş yolculuğu hiç hoş geçmedi. Poirot'nun yanında, Sophie Bourlet'in ise karşısında oturuyordum. Yağmur başlamıştı ve gökyüzü griydi. Yavaş yavaş karanlık çöküyordu. Londra gecelerine bir diyeceğim yoktu, onları hemen hemen fark etmiyordum bile. Böyle günlerde her zaman ertesi günün de öyle ya da böyle bir şekilde –ama genellikle– sıkıcı geçeceği gibi bir his vardır içinizde. Clonakilty'de ise durum bunun tam tersiydi: Pırıl pırıl bir gündüzün ardından yaklaşan gecenin üzerinize atılmaya ve sizi boğmaya hazır olduğu kuşkusu daha baskın bir duyguydu.

Hemen yanımdaki Poirot sürekli kıpırdanıyor, giysilerini ya da bıyığını düzeltiyordu. Araba ne zaman bir yoldaki bir tümseğin üzerinden geçse bozulmayan saçlarını düzeltmek için harekete geçiyordu.

Sonunda, "Matmazel, size bir şey sorabilir miyim?" dedi.

Sophie'nin bilinçli olarak gömüldüğü sessizlik sarmalından çıkması birkaç saniye sürdü.

"Buyurun, ne soracaktınız Mösyö Poirot?"

"Sizin mutsuzluğunuza katkıda bulunmuş olmak istemem ama öğrenmek istediğim bir şey var. Matmazel Claudia ile olan ilişkinizi nasıl tanımlarsınız?"

"Onu cinayetle suçladığımdan beri kötüye gitti."

"Peki ya öncesinde, onu sever miydiniz? O sizi sever miydi?"

"Aslında ikinci soruyu önce sormalıydınız. Benden her açıdan hiç hoşlanmadığı ortaya çıkana dek onun hakkında ne hissettiğimi düşünme olanağım olmadı. Dolayısıyla sonrasında onun hakkında iyi düşünmem ve ona sevgiyle, iyi niyetle davranmam olanaksızdı."

"Sanki bunu denemiş gibi konuşuyorsunuz."

"Öyle zaten. Denedim. Claudia'nın çok beğenilecek bazı nitelikleri var. Ayrıca bir evde senden nefret eden biriyle yaşamak çok huzursuz edici bir durum. Eğer biri sizden hoşlanmıyorsa bunun en iyi çözümünün bu kişiye daima dostça ve yücegönüllülükle yaklaşmak olduğunu düşünmüşümdür. Ve bu her defasında işe yarar."

"Yine de Claudia'ya karşı işe yaramadı, öyle mi?"

"Kesinlikle hayır. Beni prensip olarak küçümsemeye kararlıydı."

"Ne gibi bir prensip?" Poirot sordu.

"Lady Playford beni uygun gördü ve çok geçmeden de beni beğenmeye, benden hoşlanmaya başladı. İkimiz de Joseph'i seviyor, onun tedavisini en iyi nasıl yürütebileceğimizi konuşuyorduk. Bu aramızdaki bağı güçlendirdi."

"Ve Claudia bunu kıskandı mı?"

"Sanırım beni Lady Playford'un asla sahip olamadığı akıllı uslu, iyi kızı gibi gördü."

"Claudia, Scotcher'den hoşlanır mıydı?"

"Onun etrafında olmasından hoşlanırdı, evet. O ve Randall Kimpton, ilgilendiği, üzerine titrediği iki kişiydi."

"Eğer Bayan Claudia sizin dediğiniz gibi Scotcher'in etrafında olmasından hoşlanıyorduysa, onu niçin öldürsün?" diye sordu Poirot.

Sophie gözlerini kapadı.

"Bu soruyu ben de kendime birçok kez sordum... İnsanın bazen hiçbir fikri olamayabiliyor. Neden yaptığını bilemiyorum. Görünürde hiçbir neden yok, tabii bahsettiği Iris denen o kişi dışında. Onun hakkında bir şey öğrenebildiniz mi? Kimmiş ve Joseph ile ne ilişkisi varmış? Bana hiç öyle birinden bahsetmedi."

"Acaba Bay Scotcher'in size evlilik teklif etmiş olmasının bununla bir ilgisi olabilir mi? Ne dersiniz?" diye soran Poirot ekledi. "Yine kıskançlık konusu üzerinde durmak istiyorum. Bu çok tehlikeli bir duygu."

"Hayır. Claudia asla romantik anlamda Joseph'le ilgilenmiyordu. Randall Kimpton onun güneşi, ayı ve yıldızı. Başka hiçbir erkek ona cazip gelmiyor." Sophie dudağını ısırdı ve ekledi. "Sanki kendi kendimle çelişkiye düşmüşüm gibi görünüyor ama... Bence Claudia'nın kıskandığı ben değildim. Kendini buna, bu kişinin ben olduğuma inandırmak için en tuhaf şeyleri yaptı, ama aslında o benim olabileceğimden çok daha güçlü bir rakibi kıskanıyordu."

"Kimi?" Poirot ve ben aynı anda sormuştuk.

"Shrimp Seddon. Lady Playford'un dedektif kahramanı. Claudia'nın küçük bir çocukken, Shrimp'e çok bağlı olduğu ve onunla çok zaman geçirdiği için annesine çok içerlediğinden kuşkulanıyorum. Yalnızca Lady Playford'un kitaplarını nasıl

yazdığını dinlemek bile bunun onu başka hiçbir şeyle ilgilenmeyecek kadar heyecanlandırdığını anlamak için yeterli. Shrimp sonuçta bir kurgu kahraman, dolayısıyla Claudia'nın cezalandırmak için ulaşamayacağı kadar uzakta. Dolayısıyla onun yerine koyabileceği birini aradı, çocukluğunda ihmal edilmiş olmanın tüm acısını çıkarabileceği biri. Sanırım ben bu faturayı ödemek için en uygun kişiydim."

Poirot, "Matmazel, size sormak istediğim bir şey daha var," dedi. "Lütfen bir kez daha Joseph Scotcher'in cesedini buluşunuzu anlatır mısınız? O akşam eve döndüğünüzde ne gördünüz?"

"Bunu size zaten anlattım," dedi Sophie.

"Lütfen."

"İçeri girdim. Giderek yükselen sesler duydum, bir kadın ve bir erkek sesi. Seslerin geldiğini düşündüğüm oturma odasına doğru gittim. Claudia ve Joseph'i gördüm. Joseph yerde, yaşamak için yalvarıyordu."

Kendi kendime, bu olaydan en az bir saat önce striknin zehirlenmesinden ölen Joseph Scotcher, diye anımsattım.

"Ve Claudia, Iris hakkındaki o sözleri söyledi: 'O da olsa bunu yapardı, ama yapamadı, çünkü sen onu öldürdün' ya da buna benzer bir şey. Sonra ben çığlık atmaya başladım, Claudia elindeki sopayı düşürdü ve koşmaya başladı. Kapıdan kütüphaneye doğru. Neden benden size bütün bunları yeniden anlatmamı istediniz? Bu korkunç!"

İster istemez Poirot'nun Sophie'ye ilk kez benden duyduğu bir şeyi sormasından gurur duydum.

"Çığlıklarınız üzerine herkes aşağı koşarken Claudia Playford da Randall Kimpton ile birlikte yukarıdaki merdiven sahanlığında görüldü, matmazel. Bence bunun tek bir yolu

var; o da kendisinin Bay Scotcher'i öldürdükten sonra, hiç kimse kapısını açmadan büyük bir hızla yukarı koşmuş olması. Bu arada acaba Claudia Playford'un merdivenlerden yukarı çıkarkenki ayak seslerini duydunuz mu? Bence kütüphaneden çıkıp giriş holünden geçtiği sırada ayak seslerini duymuş olmanız gerekirdi. O hol çini döşeli ve halı da yok. Sevdiğiniz adamı öldüren kişinin kaçmaya çalışacağını düşünmüş olmalısınız. Bu da sizin onun hareketlerini daha dikkatli izlemiş olmanızı gerektirir."

Sophie'nin düşünürken gözleri fırıl fırıl oynuyordu.

"Hayır," dedi sonunda. "Hiçbir şey duymadım. Dediğiniz gibi Claudia'nın merdivenlerden yukarı çıkması gerekirdi ama... onu duymadım. Duyduğum yalnızca kendi çığlıklarımdı."

26. BÖLÜM

Kimpton'un Bilgi Tanımı

Lillieoak'un önüne geldiğimizde Sophie Bourlet sanki Poirot ve ben onu istememesine rağmen zorla alıkoyuyormuşuz gibi hemen kendini arabadan dışarı atıp eve koştu.

Poirot ile birlikte arabanın sıcağından soğuk havaya çıktığımızda Poirot, "Her şey değişti, Catchpool," dedi.

"Gerçekten de öyle. İki pembe sağlıklı böbrek... ve bundan kaçınılmazdı..."

"Kaçınılmazdı demişken..." dedi Poirot. "Artık resmi soruşturma da ardımızda kaldığına göre Müfettiş Conree ne söylerse söylesin, senden ben bu olayı çözene dek Lillieoak'ta kalmanı isteyeceğim. Yanımda olup düşüncelerimi toparlamakta bana destek olmanı istiyorum. Eğer senin adına Scotland Yard ile konuşmamın bir yararı olursa..."

"Buna gerek yok. Evet, kalabilirim." Tabii ona o sabah amirimle telefonlaştığımdan ve yalnızca Hercule Poirot'nun ismini anmamın istediğim sonucu almama yeterli olduğundan söz etmedim. Joseph Scotcher cinayeti çözülmedikçe hiçbir yere gitmek niyetinde değildim.

"Bunu çözeceğim, Catchpool. Bundan hiçbir kuşkun olmasın."

"Zaten yok." Ona güvenim tamdı. Conree'ye ne kadar güvenmiyorsam Belçikalı dostuma belki kendinden de fazla güveniyordum.

İç çekti.

"Bu olay belirgin çelişkilerle dolu. Scotcher nefritten ölüyordu, ama hayır! Ölmüyordu – sağlıklıydı. Scotcher bir golf sopasıyla öldürüldü – ama hayır, bu da doğru değil. Zehirlendi. Başlangıçta Bay Joseph Scotcher ile ilgili olarak doğru olduğuna inandığımız iki şey vardı. *Eh bien*, ikisinin de yanlış olduğu ortaya çıktı.

Sözcükler ağzımdan çıkana dek bunu söylemek niyetinde olduğumun farkında bile değildim.

"Iris Gillow. Bütün bu gizemi çözecek anahtar o olamaz mı?"

Poirot hemen sordu.

"Onun hakkında ne biliyorsun?"

"Yalnızca Randall Kimpton'un bize onun kim olduğunu anlatması gerektiğini; çünkü bana öyle geliyor ki bu öykünün çıkış noktası o."

O sırada Lillieoak'un ön kapısına gelmiştik. Birden arkamızda bir ses duyduk.

"Tam olarak değil."

Döndüm. Bunu söyleyen Kimpton'du, ellerini gri uzun flanel paltosunun cebine sokmuş, bize doğru geliyordu.

"Iris'in önemli olduğunu inkâr etmiyorum, ama bu olayla bağlantılı değil. Bunda büyük bir fark var. İçeri girelim mi? Size resmi soruşturmadan sonra açıklayacağımı söylemiştim. Zaten yeterince zaman kaybettik."

Evde ışık yoktu, karanlık bir mağaranın ağzından içeri girmek gibi bir şeydi bu.

"Yürüdüm karanlığında kör gecenin, sizi aramak için..." dedi Kimpton abartılı bir ses tonuyla. "Yalnız henüz gece olmadı ve nereye gittiğimizi görmek iyi olabilirdi."

Kütüphaneye girince ışıkları yaktık.

Poirot hemen, "Evet Dr. Kimpton," dedi. "Biliyordunuz, değil mi?"

"Bilmek mi? Neyi?"

"Bay Scotcher'in öldürüldüğü sanılan zamanda ölmediğini. Nefrit ya da benzeri ölümcül bir hastalığı olmadığını."

"Şey... Bu sizin bilgi tanımınızla bağlantılı bir şey."

Onun başka bir şeyler söylemesini bekledik. O ise aksine her zamanki hoş gülümsemesiyle bizim konuşmamızı bekler gibiydi. Birkaç saniye sonra bu gülümseme düşünceli bir ifadeye dönüştü.

"Her dedektifin de söyleyeceği gibi güçlü kuşku asla bilgi değildir," dedi. "Bu yönde bilgilendirilmenin sizin için ilginç olmadığını görebiliyorum, dolayısıyla ben de bundan kaçınacağım. Evet, sizin kastettiğiniz anlamda biliyordum. Bir an bile Scotcher'in ölmek üzere olduğuna inanmadım, ya da böbreklerinin bir şekilde hasta olduğuna. Buna asla inanmadım."

"Peki, bunu bana niçin hemen söylemediniz, mösyö?"

"Hemen derken? Scotcher'in öldürülmesinden sonra hemen mi, yoksa siz Lillieoak'a geldikten sonra hemen mi?"

Poirot, "Birincisi," dedi.

"Enerji tasarrufu."

"Bunu derken ne kastettiğinizi açıklayabilir misiniz?"

"Bunu tartışmaya açmak ya da sizi ikna etmeye çalışmakla zaman kaybetmek istemiyorum. Size Scotcher'in ölümcül

bir böbrek hastalığından ölme olasılığının sizden ya da benden fazla olmadığını söyleseydim, bana niçin inanacaktınız ki? Birçok insan da elinde sağlam kanıtlar olmadığı sürece bunu yapmaya kalkışmaz. Eğer size bunu söylemiş olsaydım, doğruluğunu onaylatmak için Athie'ye ya da Sophie'ye, ya da ikisine birden gidecektiniz ve onların ikisi de benim yalancı olduğunu söyleyecekti. Ve siz de doğal olarak, 'Haydi ama Dr. Kimpton, hayallerinizi gerçek gibi sunmaktan vazgeçin. Bu kadar acımasız olmayın. Hiç kimse böyle bir şey yapmaz,' ya da aynı anlama gelen başka bir şeyler diyecektiniz. Aslında size bir şeyi özellikle belirtmek isterim, Mösyö Poirot. Sonucunda ne kadar acımasızlık gibi nitelendirilecek olursa olsun kişinin bunu her zaman yapması gerekir. Neyse ki artık bunu tartışmamıza gerek kalmadı, çünkü gerçek ortaya çıktı. Sonunda!"

"Peki ya Matmazel Claudia? O, Scotcher'in hasta olduğuna inanıyor muydu?"

"Claudia mı?" Kimpton güldü. "Birazcık bile olsa inanmıyordu. Athie, Sophie, Hatton ya da biraz aklı olan hiç kimse inanmıyordu."

Poirot, "Sophie Bourlet bana ısrarla Scotcher'in ölmek üzere olduğunu söyledi," dedi. "Adli tabibin Bay Scotcher'in böbreklerinin durumu konusunda yalan söylediğini iddia ediyor. Bu konuda ne diyeceksiniz, Bay Kimpton?"

"Saçma! Bir doktor olarak size, hiçbir hemşirenin –ki sanırım Sophie çok iyi bir hemşire– bir hastaya onun baktığı kadar bakıp, her gereksinimiyle ilgilenirse gerçeği bilmiyor olmasının olanaksız olduğunu söyleyebilirim. Siz bir bilim ya da tıp adamı değilsiniz, Mösyö Poirot –bu açıkça görülüyor– dolayısıyla izninizle açıklamak isterim: Scotcher gittikçe yaklaşan

ölümünden bahsediyordu ve çok zayıftı. Bunun dışında onunla ölüm arasında bağlantı kurulabilecek hemen hiçbir bağlantı noktası yoktu. Ne çok halsizdi ne de çok karamsar; sevimli görünemeyecek, espri bile yapamayacak kadar ağrısı sızısı da yoktu. Ölüm döşeğinde hastası olan doktorlara ya da hemşirelere hastalarını sorun, hepsi size bu hastaların yakınlarını pohpohlamak gibi bir önceliklerinin asla olmadığını söyleyeceklerdir. Ama Scotcher her zaman farklıydı."

Kimpton pırıl pırıl cilalı masadan bir sandalye çekerek oturdu.

"Sophie Bourlet aptal değil," dedi. "Kurnaz, zeki ve sezgileri güçlü bir kadın. Scotcher'in sahtekâr olduğunu biliyordu ama bu ona âşık olmasını engellemedi. Şimdi ise adını korumaya çalışıyor."

Poirot, "Peki ya Vikont Playford ve karısı?"

"Harry ve Dorro mu? Onların kesinlikle Scotcher'e inandıklarını söyleyebilirim. Phyllis'in de ona inandığından en ufak bir kuşkum yok."

Poirot, "Anlayamadığım bir şey var," dedi. "Eğer Lady Playford, Bay Scotcher'in kendisini utanmazca aldattığını biliyorduysa niçin Lillieoak'taki işine son vermedi?"

"Aha! Bu çok iyi bir soru! Bunu ona sormalısınız. Yanıtı öğrenmeyi ben de çok isterim."

"Bunu ona hiç sormadınız mı? Peki ya Claudia – Lady Playford'un öz kızı... o da mı sormadı?"

"Hayır. İkimiz de buna gerek görmedik."

"Neden?"

"Çok farklı nedenlerimiz vardı. Öncelikle size benimkileri anlatayım. Bu konuyu uzun uzun, dikkatle düşündüm ve Athie'nin de en az benim kadar zeki olduğu sonucuna vardım.

Sonuçta günün çok büyük bir kısmını Scotcher ile geçiriyordu. Dolayısıyla bundan kuşkulanacak kapasitesi de olanağı da vardı, ayrıca kuşkulandığından da eminim. Öyleyse bu kuşkusunu paylaştığımı ona söylemenin ne anlamı olabilirdi ki? Bu konuda bir şey yapmamakta kararlı olduğu anlaşılıyordu. Scotcher'i işinde tutmaya ve bize karşı onun hastalığı gerçekmiş gibi davranmayı sürdürmeye karar vermişti bir kere. Tabii ki bu benim gözümde onun da bir yalancı olduğu anlamına geliyor.

"Ama sonra daha da ileri gitti: Sophie Bourlet'i Scotcher'in olmayan hastalığıyla ilgilenmek üzere işe aldı. Böylece Scotcher'in büyük yalanına daha da çok ortak oldu, hatta onun destekçisi oldu. Herhangi bir şekilde buna karşı çıkmanın, konuyu tartışmanın hiçbir anlamı yoktu, özellikle de kesin bir bilgi yokken. Böyle bir durumda Athie, Scotcher'i sonuna kadar koruyacak ve hatta bana cephe alacaktı. Bu da Claudia'yı çok fazla kızdıracaktı. O, annesinin acımasızlığından, mutlak otoritesinden hoşlanıyor ve bu arada onun ne denli etkisi altında kaldığını fark etmiyor. Annesinin istemediği biriyle ne olursa olsun evlenmeyeceğinden eminim."

"Peki ya Matmazel Claudia'nın Lady Playford'a Scotcher'in aslında hasta olmadığından bahsetmemesinin nedeni neydi?"

"Spor," dedi Kimpton gülerek. "Claudia için her şey bir spor. İki şeye çok önem veriyor: dram ve güç. Bu açıdan Claudia her şeyiyle Athie'nin kopyası. Bir an için gözünüzde Claudia'nın kahvaltı masasında Scotcher'in karşısına geçip, Athie'nin ve diğerlerinin önünde, 'Senin şu hastalığın... büyük, çok güçlü bir yalan balonundan başka bir şey değil,' dediğini canlandırın. Ne olurdu? Scotcher ve işbirlikçileri bunu

kesinlikle reddederlerdi. Claudia ve bense onlara inanmadığımızda ısrar ederdik ama hiçbir şey olmaz, her şey olduğuyla kalırdı. Sorunu çözmenin yolu olmadığı gibi bunu yapsaydık elimizde Lillieoak'taki konuşmalara katılıp, çevremizdekileri sıkıcı yaşamlarımızı canlandıracak şekilde kışkırtmamızı sağlayacak bir gizem de olmayacaktı. Bence Athie günün birinde birinin bunu açıklayabileceğini biliyordu ve bu da onu güçlendiriyordu. Benim bir taneme gelince, o da annesi gibi güce tapar. Anlıyorsunuz, değil mi Poirot? Catchpool? Umarım bu davranış biçimimiz size çok tuhaf gelmemiştir."

"Başkalarının davranış biçimlerinden daha tuhaf değil," dedi Poirot.

Kimpton, "Ah, ben olsam böyle söylemezdim," dedi. Sesinde belli belirsiz bir uyarı var gibiydi. "Bana bunu söyler misiniz: Daha önce hiç ölmek üzere olduğunu iddia eden ama gerçekte kesinlikle sağlıklı biriyle karşılaştınız mı?"

"Böyle numara yapan biriyle mi? Hayır, karşılaşmadım."

"Görüyorsunuz işte."

"Yine de birkaç yıl önce bir katille karşılaşmıştım, satranç oynamaktan çok hoşlanıyordu ve..."

"Bu arada, Scotcher'i her kim öldürdüyse..." Kimpton, Poirot'nun anılarını anlatmasına fırsat vermedi. "Bu kişi onun ölümünden sorumlu değil aslında. Scotcher'in ölmesinin nedeni, bile bile, gereksiz bir biçimde, ölümü yaşamına davet etmesiydi. Hiçbir zaman bir şeyden bundan daha çok emin olmadım. Ölüme mahkûm değildi, ölüm ne onu hedef almıştı ne de onu arayıp bulmuştu; şimdilik ondan uzak duruyordu ama o, ölümün burnunun dibinde, yalanlarına onu da alet ederek tuzak kurdu ve ölüm bunu, ona canını alarak ödetti. Benim düşüncem bu."

"Bu pek de bilimsel bir yaklaşım gibi gelmedi bana," dedi Poirot gülümseyerek.

"Kabul ediyorum, değil." Kimpton, Poirot'ya hak verdiğini belirtti. "Shakespeare eğitiminden içimde bir şeyler kalmış olmalı. Ayrıca bu olmasa da Iris konusu var. Scotcher hakkında objektif düşünemememin bir nedeni de o."

"Iris Gillow mu?" diye sordu Poirot.

"Evet." Kimpton ayağa kalkıp yeniden pencereye gitti. "Onunla ilk karşılaştığımızda adı Iris Morphet idi. Size ondan bahsedeyim mi?"

27. BÖLÜM

Iris'in Öyküsü

"Iris Morphet ile Oxford'da okurken tanıştım. Joseph Scotcher ile de yaklaşık o sıralarda orada tanıştım. Hatta konuyla tamamıyla ilgisiz olsa da, onlarla aynı gün tanıştığımı eklemeden edemeyeceğim. Bu arada birbirlerini daha önceden kesinlikle tanımıyorlardı.

"Onların hiç karşılaşmamış olmasını diler miydim? Bu çok zor bir soru. İnsan şimdiki zamanla olası gelecek arasında nasıl seçim yapabilir ki? Doğrusu bu çok zor.

"Okulda Scotcher ile odalarımız bitişikti. Onunla bir gün aynı anda kapılarımızı açıp koridora çıkınca tanıştık. Çok kısa sürede arkadaş olduk. Scotcher bilinçli bir şekilde beni pohpohladı, bana dalkavukluk etti ve tabii o günlerde lanet bir egoist olan ben buna inandım. Aslında onunla arkadaş olmanın yapabileceğim son şey olduğunu hissediyordum. Kendini beğenen biri olma riskini göze alarak... şey, onun olmak istediği her şeyin bende olduğunun bilincindeydim: zenginlik, yakışıklılık, kendine güven!

"Sanırım Scotcher'in zaten yakışıklı olduğunu düşünüyorsunuz? Hatta güzel – bir erkek için fazlasıyla narin ve zarif görünümlü! Ve korkarım ki onun özgüveni yüksek biri olduğu kanısındasınız? Ama o günlerde öyle değildi. Fare kadar ürkekti. Her sözümü dinlerdi. Bu arada onun söylediği sözcüklerin aslında benim sözcüklerim olduğunu fark ettim. Bir defasında onun ortak bir arkadaşımıza; Kent-Sevenoak'ta başına gelen komik bir şeyden söz ettiğini duydum; ama anlattığı şey aslında onun değil benim başıma gelmişti. Bunu ona ben anlatmıştım ve benim yakınında olmadığımı düşündüğü bir anda bunu kendi deneyimi olarak yansıtmaktan çekinmemişti.

"Çok geçmeden ondan duyduklarımın doğru olup olmadığını sorgulamaya başladım. Gerçekten de bir zamanlar saç filesini sütlacın içine düşüren onun büyükannesi miydi yoksa başka birinin büyükannesi mi? Sel felaketine uğrayıp, tamamen yıkılıp harap olan onların evi miydi yoksa bir zamanlar valizini taşıyan bir tren görevlisinin mi? Acaba gerçekten bir sel olmuş muydu? Bunu kim bilebilirdi ki?

"Hayır. Onu asla suçlamadım, soruşturmadım. Bilemiyorum. Belki de ona acıyordum. Söylediklerinin büyükçe bir kısmının doğru olduğunu umuyordum – belki de Sevenoaks'ta başımdan geçen o ilginç olayı yalnızca çok eğlenceli olduğu için başkasına aktarmıştı ve bu bir defalık bir şeydi.

"Ya yağcılığı! Üniversitede benimle ilgilenen asistan için yazdığım bir övgü yazısına Scotcher hayran olmuştu. Kendi hesabına kopyasını almak için benden izin istedi ve bunları çok beğeneceklerinden emin olduğu annesine ve erkek kardeşine göndermek istediğini söyledi. Bunun benim açımdan son derece basit ve hayal gücünden yoksun bir şey olduğunu

düşünüyordum ama Scotcher bana birkaç hafta sonra erkek kardeşinin yazıya hayran kaldığını, şimdiye kadar okuduğu en iyi, en inandırıcı düzyazı olduğunu, yazanın parlak zekâsının açıkça göründüğünü belirttiğini söyledi...

"Beyler, lütfen Scotcher'in erkek kardeşini unutmayın, çünkü çok yakında ondan tekrar bahsetmem gerekecek. Adı Blake. Scotcher ve o Malmesbury'de büyümüşler ve Scotcher iki erkek kardeşten büyük olanı. Kendisinden ve ailesinden bahsetmekten pek hoşlanmayan arkadaşımdan ailesi hakkında öğrenebildiğimin tamamı da bu kadardı işte. Onların bahsedilecek bir tarafları olmadığını ve Scotcher'in de onlardan utandığını düşünüyorum. Ancak geçen bunca yıldan sonra bana bu konuda bir şey anlattığını anımsamıyor da olabilirim. Boşlukları hayal dünyamla doldurmuşumdur.

"Scotcher ile tanışmamdan yaklaşık iki ay sonra ilk kez sağlığını gündeme getirdi. Doktordan geliyordu ya da o öyle olduğunu söyledi. Bana verecek kötü haberleri vardı. Böbreklerinde bir sorun vardı; üstelik o kadar kötüydü ki, bu hastalık onun ölümüne neden olacaktı. Neyse, onun adına çok üzüldüm. Kim üzülmez ki? O sırada sevgili Iris Morphet ile çıkıyordum...

"Size Scotcher'den değil ondan bahsedecektim, öyle değil mi? İşin kötüsü başkalarının romantik öyküleri genellikle sıkıcıdır ve ben de bugün artık o günkü adam değilim. Ayrıca öykünün ilginç yönlerini anlatmak için yanıp tutuşuyorum. Ama önce altyapıyı hazırlamam gerekiyor.

"Iris ile birbirimize âşıktık; bu konuda söylenmesi gereken yalnızca bu. Kesinlikle Claudia kadar güzel değildi, ondaki karşı koyamadığım, asla dayanamadığım çekiciliğe de, zekâya da sahip değildi, tabii sivri dilli de değildi. Bir tanem

tam bir cadı, öyle değil mi? Ama ben cadıma tapıyorum. Iris daha çok... iyi bir kızdı, hiç bitip tükenmeyen bir iyi niyeti ve nezaketi vardı. Dudakları ruj gerektirmeyecek kadar kırmızıydı, pürüzsüz teni beyaz mermer heykelleri anımsatıyordu ve saçları alev alev parıldayan kızıllıktaydı. Onda insanı rahatlatan bir taraf vardı. Sakin, sessiz ama tutkuluydu: Sanki içinde bastırılmış bir ateş varmışçasına ihtiraslıydı. O sıralardaki genç Randall için kadın demek o demekti. Tekrar anımsatayım, o Claudia'dan her şeyiyle çok farklıydı.

"Claudia'nın da aslında yalnızca güzel, çekici bir genç kadın olarak göründüğünden eminim, ama o aslında intikama odaklanmış acımasız bir Roma imparatorundan farksız. Hiçbir zaman dünyanın ona acı veren bir yanlış yaptığını düşündüğü anlarda olduğu kadar mutlu olduğunu görmedim; aslında bu her gün olan, güneşin batışı kadar doğal bir durum. Iris ise farklıydı: Bir gülücüğe, güzel bir sözcüğe minnettar olan, çok ender kızan ya da hırçınlaşan biri.

"Birbirinden bu denli farklı iki kadına ilgi duymamın tuhaf olduğunu düşünebilirsiniz, ama bu konuda size katılmıyorum. Herkesin bildiği gibi zıtlıklar çekicidir, fakat bu noktada belki de bana asıl çekici gelen kendimin kadın versiyonunu karşımda bulmaktı. Claudia çok basit anlamda benim kadın versiyonum ve her davranışında bunu açıkça gösteriyor. Gerçekten de ruh eşini bulmaktan daha hoş ne olabilir ki?

"Sizi şaşırttım değil mi, beyler? Bağışlayın. Bunun tek nedeni gerçeği fazlasıyla önemsemem. Eğer bir şey doğruysa kişi ortaya çıkıp bunu açıkça söylemeli. Bence susmak asla erdem olamaz. Ayrıca bunun öyle olduğunu kim söyleyebilir ki? Gerçek olmadan hepimiz günlerimizi karanlıkta geçir-

meye mahkûm oluruz. Gerçek konusundaki bu konuşmalar beni yine Scotcher'e getirdi.

"Sağlığıyla ilgili yapılan incelemelerden getirdiği haberler giderek kötüleşiyordu. O sırada neredeyse Oxford'daki insanların çoğu onun böbreği konusunda bilgi sahibiydi. Yalnızca ben ona herkesten daha yakındım ve benim dışımda hiç kimse onu benim kadar yakından izleyemiyordu. Ah evet, Scotcher o sırada Iris ile birçok kez karşılaştı. Ben o sırada çok büyük bir yanlış yaparak ona, Scotcher'e herkesten daha yakın olduğumu söyledim. Ve Iris onun zayıf, hastalıklı böbrekleriyle benden de daha fazla ilgilenmeye başladı. Onun için gereksiz yere telaşlanmaya, ortalığı velveleye vermeye –"zavallı hasta arkadaşımız"– başladı; sürekli onun için bir şeyler almaya, bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Onun acıya dayanıklı ve iyimser olması, yaşamdan zevk alması gerektiğini düşünüyor, ama sağduyulu bir şekilde bunda da fazla ileri gidilmemesi, gerçeklerle yüzleşebilmesi ve mücadele etmesi gerektiğini savunuyordu. Sonunda bu insanı bıktıracak düzeye ulaştı. Öyle ki ben bile Scotcher'in kahrolası harap böbreklerini duymaktan kusacak duruma geldim.

"Gözlemci bir insan olarak, şu güzel adadaki –güzel ada derken İngiltere'yi kastediyorum– en hasta ve acınası böbreklere sahip olmanın Scotcher'i asla istediğini yapmaktan alıkoyamayacağını fark ediyordum. Üstelik bu onu, yaşamdaki çok daha sıkıcı ve zor işleri üstlenmesini de önlüyordu. Sizi ayrıntılarla sıkmak istemiyorum. Kuşkulanmaya başlamış olduğumu söylemem yeterli. Bu kuşkumu birçok arkadaşım ve üniversiteden bir yetkiliyle de paylaştım ve çok geçmeden insanların sıkıcı, üzücü gerçekleri bilmek istemediklerini fark ettim; ayrıca bir şey kanıtlayacak durumda da değildim.

Scotcher rastladığı hemen herkesi pohpohlamaya başlamıştı. Görünen oydu ki bir zamanlar yalnızca bana yağ çekmekle elde ettiği sonuçtan memnundu ve kimse de onun kötü olduğunu düşünmüyordu. Kötü olmak – şaka gibi! İnsanların çoğu onun sapasağlam, sağlıklı ancak ahlaksız biri olduğunu düşünmek bile istemiyordu. Onlar karşılarındaki Joseph Scotcher'in çok hasta, çok kötü durumda ve bir melek kadar saf olduğunu kabul etmekten yanaydılar.

"Bir gün, bana doktor randevusu olduğunu söylediğinde fark ettirmeden onu izledim. İlginç ama hastane, klinik ya da doktor muayenesi gibi bir yerin yakınından bile geçmedi. Yalnızca bir profesörün karısıyla görüştü. Hangi fakülte olduğunu söylemek istemiyorum, söz konusu hanımefendi için sorun yaratmış olmak istemem. Önemli olan Scotcher'in bir nefroloji uzmanına konsültasyona gittiğinin düşünüldüğü bir sırada bir botanik bahçesinde dolaşıp başka bir adamın karısıyla özel bir ilişki sürdürdüğüydü.

"Toyluktan ya da belki aptallık seviyesinde bir saflıktan, onun ilişkide olduğu bir kadın varken Iris ile yakınlaşmayacağını düşündüm. Henüz Iris ile evlenmeye karar vermemiştim. Bu belki aptallıktı ama bunu her an biraz daha uzatıyor, sanki onun benim için doğru kız olduğunu gösteren bir işaret bekliyordum. Sonra bir gün Joseph Scotcher'in ona evlilik teklif ettiğini ve onun da bunu kabul ettiğini duydum. Yaşadığım şoku düşünebiliyor musunuz? Iris gözyaşları içinde, Scotcher'in kendisine, benim ona olduğumdan çok daha fazla ihtiyacı olduğunu söyledi. Ben güçlüydüm; o ise zayıf ve hasta.

"Sanırım şimdi bana, Iris'e kuşkularımdan bahsedip bahsetmediğimi soracaksınız? Bahsetmedim. Bunu daha önce yapmamıştım ve böyle bir durumda birden söylemem, herke-

sin benim bunu yapmamdaki nedenleri ve onurumu sorgulamasına neden olacaktı. Scotcher'i Iris'in gözünden düşürmek için her şeyi söyleyebileceğimi düşünecekti. Kendimi o kadar da küçültmek istemiyordum. Ayrıca daha önce de söylediğim gibi bundan emin de değildim. Ya yanılıyorsam? Tam bir mankafa olarak nitelendirilebilirdim. Hiç kimse böylesine büyük ve iğrenç bir yalanı sürdüremez, diye ikna etmeye çalışıyordum kendimi.

"Doğrusunu söylemek gerekirse böyle bir şarlatanla gönül eğlendireceği yerde evlenmeye kalktığı için Iris'e çok kızgındım. Iris ve Scotcher'in birbirlerini hak ettiklerini düşünüyordum.

"Scotcher benden kendisini bağışlamamı istedi. Eğer bu yaptığını doğru bulmuyorsam tek yapmam gerekenin ondan ayrılmasını istemek olduğunu söyledi. Birbirlerine delicesine âşık olmalarına rağmen Iris'e onunla evlenemeyeceğini söylemeye hazır olduğunu belirtti. Hah! Bu blöfünü gördüm. Ona, 'Nişanınızı bozmanızı ve sevgilime dönmeyi çok isterdim,' dedim. O anda yüzünde beliren ifadeyi görmeliydiniz. Şaşkınlıktan karmakarışık bir şeyler kekelemeye başladı. Sonunda da bana, bunu yeniden düşünmemi, beni bir kez aldatan üstelik de en yakın arkadaşımla aldatan bir kadınla asla mutlu olamayacağımı anlayacağımı söyledi.

"Haklıydı. Iris'le birbirlerini hak ettiklerini söyledim ve onlara mutluluklar diledim. Bana gelince, artık onlarla işim olamazdı, ayrıca sonuçta istediğimi de almıştım. Onlarla şehirde birkaç kez göz göze gelmenin dışında bir daha birlikte olmadım, onlarla görüşmekten de kaçındım.

"Birkaç ay sonra Iris'ten bir mektup aldım. Onu bağışlayacağımı ve yeniden onunla birlikte olacağımı hiç ummadığı

halde Scotcher'le evlenmeyeceğini, nişanı attığını bana bildirmek istemişti. Yanıt verme zahmetine bile girişmedim. Ama onun da benim gibi Scotcher'in yalancı olduğundan kuşkulanıp kuşkulanmadığını merak ediyordum. Mektupta güvenle ilgili bir şeyler vardı ama... ayrıntıları anımsayamıyorum. O sinir bozucu şeyi aldığım gibi parçalayıp şömineye attım.

"Iris'in o mektubundan kısa bir süre sonra bir mektup daha geldi, bu kez mektup yazan Scotcher'in küçük erkek kardeşi Blake'ti. Benimle buluşmak istiyordu. Buna nasıl karşı koyabilirdim ki? Bir insanın öz kardeşi hiç kuşkusuz onun gerçekten hasta olup olmadığını herkesten iyi bilirdi.

"Blake Scotcher, Turf Taverna'da buluşmamızı önerdi. Onun bu seçimini reddettim – önerdiği korkunç bir yerdi. Onun yerine Queen's Lane Coffee House'da buluşmayı önerdim. Kabul etti ve tarih belirledik.

"Sonrasında olanları size nasıl anlatacağımı gerçekten bilemiyorum. Bir öykünün nasıl anlatıldığı da önemli, öyle değil mi? Bazen rastgele bir seçim yapar ve bu seçiminizin en iyisi olduğunu umarsınız.

"Neyse, randevu yerine gittiğimde Blake oradaydı. İlk düşüncem, 'Daha esmer ve ses tonu daha boğuk olmasına rağmen iki kardeş birbirlerine ne kadar benziyorlar,' oldu. İkisinin, yani Scotcher ve onun aynı aileden geldiklerinde hiç kuşku yoktu. İyi de bu adam sakalını niçin tıraş edip düzenlemiyordu ki?

"Karmakarışık, ortası kızıl, kenarlara doğru grileşen, iğrenç bir şekilde büyümüş bir sakaldı bu. Böylesine ancak korsan filmlerininde rastlayabilirdiniz.

"Bana ağabeyi Joseph'in ölüm döşeğinde olduğunu ve son isteğinin benim tarafımdan bağışlanmak olduğunu söyledi-

ğinde karşımdaki bu haddinden fazla tüylü yüzü bir an tamamen unuttum. Scotcher, Iris ile olan ilişkisini, onun bana ait olduğunu ve hep de öyle kalacağını bile bile sürdürememişti.

"Sorunun böbrekleri olup olmadığını sordum. Erkek kardeşi öyle olduğunu söyledi. Ona Scotcher'in ne kadar ömrü kaldığını sordum. 'Aylar, en fazla bir yıl,' dedi.

"İtiraf etmeliyim ki belki de yaşamımda ilk kez ne yapacağımı bilemiyordum. Scotcher konusunda yanılmıştım; hem de çok acı bir yanılgıydı bu, bunu anlamıştım. Aile bağlılığı, kardeşler arası sadakat bir yana hiç kuşkusuz onurlu bir adam, yabancı bir adama gerçek olmasa ağabeyinin ölmek üzere olduğunu söylemezdi.

"Bekle, diyordum kendi kendime bir yandan da. Belli belirsiz bir çelişki içindeydim. Eğer Scotcher kardeşlerden biri utanmaz bir dolandırıcıysa neden diğeri de aynı şekilde alçağın teki olmasın ki? Ancak çok geçmeden bu varsayımımın tutacak yanı olmadığını anladım.

"Ben bütün bunları düşünürken Blake Scotcher birden daha hızlı konuşmaya başladı.

"Öyküyü tam olarak yaşadığım şekilde nakletmeye çalışıyorum ama bu zor. Ne var ki yine de denemeliyim bunu.

"Sanki bir şey Blake Scotcher'in birden sinirlenmesine neden olmuştu. İyi de bu ne olabilirdi? Acaba biraz fazla ve uzun düşünmüş olmam neden olmuş olabilir miydi buna? Yoksa oraya gelirken bunu duyar duymaz onunla birlikte Joseph Scotcher'in yatağının başına koşup, 'Seni bağışladım,' diyeceğimi mi ummuştu? Bunu yapmadığımı görünce de hayal kırıklığı mı yaşamıştı?

"'Eğer Joseph'i ziyaret etmeyi kendinize yediremiyorsanız, ona hiç değilse bir mektup yazmayı da deneyemez misi-

niz?' diye sordu Blake Scotcher, tam ben bunları düşünürken; sanki çok acelesi varmış gibi sözcükleri hızla birbiri ardından sıralıyordu. 'Sizden bunu istemekten çekiniyorum ama inanın bunun onun için anlamı çok büyük. İçinizden onu bağışladığınızı söylemek gelmiyorsa bile en azından ona bu dünyadan öte dünyaya huzurlu bir geçiş dileyebilirsiniz. Tabii bu sizi çok rahatsız etmeyecekse. Mektubu bana gönderebilirsiniz, ben ona iletirim.'

"Ve Blake Scotcher bunları söyledikten sonra gitti, oraya ilk gelen olduğu gibi ilk gidenin de o olması gerekirmiş gibi. Ama gerçek bu değildi tabii.

"Bana öyle bakmayın, beyler. Eğer size en başından gerçeği söyleseydim, bu dramatik öykünün asıl çarpıcı noktasının altını oymuş olurdum. Sizin olayı aynen benim yaşadığım gibi gerçek zamanlı olarak yaşamanızı istedim Bir an kardeş Blake'in bana kartı uzatırken gömleğinin kolunun sıyrıldığını ve bileğinin üst kısmının ellerinden, yüzünden ve boynundan tamamen farklı bir renkte olduğunun ortaya çıktığını hayal edin. Böyle bir durumda yaşadığım şoku düşünebiliyor musunuz? Sakal, koyu ten ve boğuk ses hepsi çok akıllıca yapılmış bir kılık değiştirmenin parçalarıydı. Masada oturup tüm olup bitenlerin üzerinden yeniden geçince Queens Lane Coffe'den biraz önce ayrılan adamın Blake Scotcher değil onun şeytana pabucunu ters giydiren sahtekâr ağabeyi olduğundan daha da çok emin oldum: Sahte Blake, o da her zaman düşündüğüm gibi bir düzmeceydi.

"Gözler, kemikli yüz, ense şekli... Ah, o kesinlikle Scotcher'di. Joseph Scotcher! Bundan çok daha önce kuşkulanmam gerekirdi ama ölmek üzere olduğu gibi düzmece bir öyküye inandırıcılık kazandırmak için kılık değiştirmeyi bile göze

alacak bir adam da ancak binde bir çıkar insanın karşısına. Bu da bir gerçek.

"Birkaç ay sonra Iris'in Gillow diye biriyle evlendiğini duydum, Percival Gillow: her anlamda sağlıksız bir kişilik, tam bir ayyaş ve yoksulluk sınırına hiç de uzak olmayan biri. Hiç kuşkusuz Gillow da Iris'e kendini acındırmanın ve böylece sevgisini kazanmanın bir yolunu bulmuştu, aynen Scotcher gibi.

"Iris evlendikten sonra bana yeniden mektup yazarak buluşmak istedi. Benimle konuşmaya ihtiyacı olduğunu söylüyordu. Bir kez daha yanıt vermedim. O mektuptan iki hafta sonra da öldüğünü öğrendim. Londra'da bir trenin altına düşmüş, tekerlekler arasında can vermişti. Bu cinayet –ya da kaza diyelim, bu tamamıyla olaya nasıl baktığınıza bağlı– sırasında kocası da yanındaydı. Gillow'un onu ittiği söyleniyordu ama polis sonuçta onun, yaptıklarından sorumlu tutulamayacağına karar verdi. Bay Gillow şu sıralar Oxford yakınında, Abingdon'da bir düşkünler evinde yaşıyor. Eminim, iyi bir yerdir.

"Evet, işte bu üzücü öykünün sonu bu. Sanırım böylece Joseph Scotcher'i öldürmek için geçerli nedenleri olan çok sayıda insan içinde önplana çıktığım sizin de dikkatinizden kaçmamıştır. Ama yapmadım bunu, o ahlaksız dolandırıcıyı öldürmedim. Claudia da yapmadı. Bu da Sophie Bourlet'in yalan söylediği anlamına geliyor. Benim kitabımda bu onu katil yapar. Bunda da anlaşılmaz bir tuhaflık var: Joseph Scotcher ile evlenmek üzereydi ve çok yakında akıl almayacak kadar zengin bir kadın olacaktı. Şimdi Scotcher öldüğüne göre her şey Harry ve Claudia'nın olacak ve Sophie hiçbir şey alamayacak. Peki ama masumsa, neden yalan söyleyip Claudia'yı suçladı.

"Anlaşılmaz bir tuhaflık – durumun tek ifadesi bu."

28. BÖLÜM

Olası Bir Tutuklama

Ertesi gün Müfettiş Conree ve Çavuş O'Dwyer Lillieoak'a sabah dokuza birkaç dakika kala geldiler. Hatton beni ve Poirot'yu çağırmaya geldi. Ancak çağrıldığımız yer, dördümüzün rahatça konuşabileceği bir oda değil, ön kapıydı. Anlaşılan Müfettiş Conree konuşmasını kapı önünde yapmaya kararlıydı.

"Buraya siz ikinize –nezaket gereği– çok kısa bir süre içinde Joseph Scotcher cinayetinin zanlısı olarak birini tutuklamak üzere geldiğimi belirtmek isterim."

Poirot dikeldi ve öne doğru bir adım attı. Conree geriye çekildi, Poirot ile arasındaki mesafenin korunup korunmadığını kontrol etmek istercesine ayaklarına bakıyordu.

"Demek bu cinayetten Sophie Bourlet'in suçlu olduğunu düşünüyorsunuz?" Poirot sordu.

"Öyle. En başından beri."

Poirot, "Müfettiş, sizden bir isteğim olacak," dedi. "Ben çok büyük bir olasılıkla hemşirenin suçsuz olduğuna inanıyo-

rum. Çok yakında bundan emin olacağımı umuyorum. Bundan dolayı sizden ricam..."

"Benden onu tutuklamamamı mı isteyeceksiniz?" diye sordu Conree.

"Evet... en azından şimdilik."

"Eğer sözümü keseceğinize beni sabırla dinlemiş olsaydınız buraya geliş nedenimin Sophie Bourlet'i tutuklamak olmadığını öğrenecektiniz."

"Öyle mi?" Poirot şaşkınlık içinde bana baktı. "Buraya birini tutuklamaya geldiğinizi söylediniz, müfettiş. Sandım ki..."

"Varsayımınızda yanıldınız Mösyö Poirot. Buraya Claudia Playford'u tutuklamaya geldim."

"Ne?" diye haykırdım. "Ama daha biraz önce Sophie Bourlet'ten kuşkulandığınızı söylediniz."

Conree, O'Dwyer'e dönerek başını salladı ve Çavuş durumu açıklamaya başladı.

"Bayan Bourlet'in Bay Scotcher'e zarar verdiğine ilişkin elimizde hiçbir kanıt yok. Bayan Claudia konusunda ise tutuklamayı yapmak için yeterli delile sahibiz."

"Hangi delil?" Poirot şaşkınlıktan tükürükler saçarak sordu. "Claudia Playford aleyhine de delil yok."

Tam arkasında duruyordum. Bayılacağından korkuyor, böyle bir durumda onu tutmak için hazır bekliyordum.

"Elimizde Sophie Bourlet'in Claudia Playford'u elindeki golf sopasıyla Scotcher'in kafasını parçalarken gördüğüne, adamın ona bunu yapmaması için yalvardığına ama onun buna aldırmadığına ilişkin ifadesi var," dedi Çavuş O'Dwyer.

"*Nom d'un nom d'un nom!*"[1] Poirot, Conree'ye döndü.

(1) (Fr.) "Bir isim, bir isim." –çn.

"Müfettiş, lütfen bu saçmalığı aydınlatır mısınız?"

"Size bir açıklama yapmam gerektiğini düşünmüyorum, Mösyö Poirot. Bu soruşturmanın başı benim. Sizse yalnızca cinayetin işlendiği evin misafirisiniz. Aynı şey dostunuz Catchpool için de geçerli."

O'Dwyer'e dönerek, "Sophie, Scotcher'in başına golf sopasıyla vurulduğunu görmüş olabilir ama gerçek cinayetin bu olmadığını biliyoruz," dedim. "Scotcher en az kırk dakika önce striknin zehirlenmesi nedeniyle zaten ölmüştü. Dolayısıyla Sophie Bourlet, Claudia'nın golf sopasıyla Scotcher'in başına vurduğunu görmüş olsa bile..."

Poirot, "Müfettiş, size yalvarıyorum," dedi. "Eyleme geçmeden önce düşünün. Neden cinayetten suçlu olmadığını düşündüğünüz bir kadını gerçek katil olduğuna inandığınız bir kadının iddiasına dayanarak tutukluyorsunuz? Bence bundan daha mantıksız bir şey olamaz."

"Claudia Playford bir Vikont'un kızı ve bir Vikont'un da kız kardeşi," dedi Conree.

"Aynen öyle! Lillieoak'a ilk geldiğinizde onu tutuklamamanızın nedeni olarak da aynı gerekçeyi ileri sürmüştünüz. Aynen şöyle dediğinizi anımsıyorum. 'Vikont Guy Playford'un kızını yalnızca hiçbir özelliği olmayan bir hemşirenin çılgınca suçlaması yüzünden tutuklayacak değilim.' Şimdi ise tam olarak bunu yapmaya kalkışıyorsunuz."

"Bu o zamanla aynı şey değil," dedi Conree. "Eğer Claudia Playford'u tutuklarsak, bazı şeyler olmaya başlayacak ve biz çok geçmeden kimin peşinde olmamız gerektiğini öğreneceğiz. O'Dwyer de bunun doğru hareket biçimi olduğunda benimle hemfikir."

"Aynen öyle," diye doğruladı Çavuş O'Dwyer. "Ben olaya şöyle bakıyorum: Sophie Bourlet bir yalancı ama aynı zamanda da katil olabilir; ama Bayan Claudia'nın golf sopasıyla Bay Scotcher'in kafasına vurduğunu gördüğünü iddia ediyor. Onun dışında hiç kimse çıkıp da Claudia Playford dışında birinin bu vahşi eylemi gerçekleştirdiğini gördüğünü söylemiyor, öyle değil mi? Kısacası bunu yaparken görülen biri varsa o da Claudia Playford. Umarım beni izleyebiliyorsunuzdur?"

Poirot, "Çavuş, bunu yapamamış olmayı ne çok dilerdim hiç bilemezsiniz," dedi. Sonra bana döndü ve bezgin bakışlarla beni süzdü. Onun benden ne istediğini anladım; konuyu devralmamı istiyordu. Bu onun yerine yapabileceğim bir şeydi. Zekâ pırıltıları gerektirmiyordu, yalnızca mantık açısından doğru olanı ortaya koymam yeterliydi.

"Çok büyük ve vahim bir hata yapmak üzeresiniz," diye girdim konuya. "Birincisi Scotcher'in golf sopasıyla kafasını dağıtanla zehirleyenin aynı kişi olduğunu varsayıyorsunuz ki, böyle bir sonuca varmak için hiçbir neden yok. Bunun kadar kendine özgü bir olayda böyle bir çıkarımda bulunmak çok yanlış olabilir, bunun için önce cinayet nedenini bilmek gerekir ya da ayrı ayrı her iki eylemin nedenini. Bu da akla gelen bir durum. Biri neden Scotcher'in ölmesini istesin? Ve yine biri neden Scotcher öldükten sonra, onun farklı bir yöntemle öldürülmüş olduğunun düşünülmesini istesin; yani zehirlenerek değil kafası parçalanarak? Bu durumda rahatlıkla iki farklı kişinin söz konusu olduğunu düşünebiliriz. Ve sanırım bunu yapmalıyız da. Sizin bakış açınıza göre Çavuş O'Dwyer, Claudia Playford dışında hiç kimse golf sopasıyla Scotcher'in başına vururken görülmedi. İyi de bu bile bunun tam tersi olarak yorumlanabilir.

"Bakın: Onun dışında hiç kimse Scotcher'in başına sopayla vurmakla suçlanmadı ya da iddialara göre olay sırasında orada görülmedi. Bu da herkesin bunu yapmış ya da yapmamış olabileceği anlamına geliyor. Bu arada Claudia Playford bir öykünün başrolünde ve bir şeyi yapmakla suçlanıyor, bunu doğru kabul ediyoruz ama öykünün diğer parçalarının kesinlikle doğru olmadığını biliyoruz. Scotcher'in yaşamının bağışlanması için yalvarmış olması olanaksız, çünkü o sırada zaten ölmüş durumda. Eğer Sophie'nin iddiaları doğruysa, Claudia Playford hiç kimse tarafından merdivenlerden çıktığı görülmeden Lady Playford'un çalışma odasının önündeki sahanlığa nasıl gelebildi? Sophie'nin Claudia Playford'un Scotcher'in kafasına vururken üzerinde olduğunu iddia ettiği beyaz gecelikte neden hiç kan izi yok?"

Soluk almak için sözlerime kısa bir ara verdikten sonra ekledim.

"Claudia Playford, beyler, yalanlarla dolu olduğunu bildiğimiz bir öyküde Scotcher'in başına sopayla vurduğu söylenen tek kişi. Gerçekten de bunun, onun da ancak herkes kadar katil olabileceğini gösterdiğini anlamıyor musunuz?"

"Catchpool haklı, Müfettiş." Poirot ağır ağır araya girdi. "Lütfen bu tutuklamayı yapmayın. Şu an için soruşturma öncesinde bildiğimden çok daha fazlasını biliyorum; Poirot'nun küçük gri hücreleri her zaman iş başındadır, durup dinlenmeden çalışırlar, ancak henüz tam resmi çıkaramadım. Bunun için İngiltere'ye kısa bir yolculuk yapmam gerekiyor. Acilen konuşmam gereken insanlar var, aynı şekilde Catchpool'ün de yapacakları var: Benim yokluğumda Lillieoak'takileri sorularıyla iyice sıkıştırması gerekiyor.

"Clonakilty'ye döndüğümde şansım yaver giderse, her şeyi biliyor olacağım. Lütfen, Müfettiş... Bana birkaç gün izin verin, ben dönene kadar kimseyi tutuklamayın. Geçerli bir temele dayanmadan yapılacak eylemlerin sonu felaket olabilir."

"İngiltere'ye mi?" Conree homurdandı. "Kesinlikle olmaz. Bunu yasaklıyorum."

Ben de Poirot'nun İngiltere'ye gitmeyi planladığını ilk o anda duyuyordum, tek düşünebildiğim Poirot'nun bir önceki güne göre konu üzerindeki kafa yormalarında belirli bir ilerleme sağlamış olduğuydu. Ah evet, tabii ki Lillieoak'ta onun yokluğunu hissedecektim; ama gitmesi gerektiğine göre birkaç gün o olmadan da yılmadan çalışacaktım.

Poirot sanki misilleme yaparcasına müfettişi sert, keskin bakışlarla süzdü.

"Müfettiş, daha ne kadar bu evdeki kısıtlamaları sürdürmek niyetindesiniz? Herhalde benim, Hercule Poirot'nun, cinayet işlediğinden kuşkulanmıyorsunuz? *Bien!* İsteğim yalnızca bu konuda size yardımcı olabilmek. Eğer gitmememi emrederseniz gitmem."

"Müfettiş, korkarım bu konuda sevgili dostumun söylediğinin aksini iddia etmek durumundayım," dedim. "Eğer İngiltere'ye gitmek istiyorsa kesinlikle gitmeli. Poirot kesinlikle bir yerden bir yere gidip kendini gereksiz yere yoracak biri değil. Olay ne olursa olsun onun tercihi rahat koltuğunda oturup olay üzerinde kafa yorarak küçük gri hücreleriyle olayı çözüme ulaştırmaktır. Emin olun, eğer yapılması kaçınılmaz olmasaydı kesinlikle buradan İngiltere'ye kadar gidip geri dönmeyi göze almazdı. Kendisi gerçekleri ortaya koyup ısrar edemeyecek kadar nazik bir kişi olduğu için izninizle bunu onun yerine ben yapmak istiyorum: Eğer onun

gitmesine engel olursanız, çok önemli hatta hayati bazı bilgileri elde edemeyecektir. Joseph Scotcher cinayeti çözümsüz kalacak ve siz hayal kırıklığıyla Dublin'e dönmek durumunda olacaksınız. Ve bu durumda amirlerinizin sizden çok daha büyük bir hayal kırıklığı yaşayacaklarından da eminim. Hercule Poirot'nun yardımını reddettiğinizi öğrendiklerinde çabalarınızı olumlu karşılayacaklarını mı düşünüyorsunuz? Yoksa Dublin'e zaferle dönüp, büyük Belçikalı dedektifin yardımını almayı başardığınızı ve bunda da haklı çıktığınızı söylemeyi mi yeğlerdiniz?"

Conree çenesini gömleğinin yakasına adeta gömdü.

"Peki, peki," dedi bir ya da iki dakika sonra. "Gidebilirsiniz, Poirot."

"*Merci*, Müfettiş." Bunu söylerken muzipçe bir sevgiyle bana bakıyordu.

Conree bu bakışı yakaladı ve, "Sakın başarısız olup geri dönerseniz ve biz her şeye rağmen Claudia Playford'u cinayet suçuyla tutuklamak durumunda kalırsak, bana gelip ağlamayın. Bugün uyguladığınız taktikler aslında size hiç yakışmadı, Poirot. Sizi uyarıyorum, bunlarla beni bir daha kandıramazsınız."

"Hangi taktikleri kastediyorsunuz?" diye sordum soğuk ve resmi bir havada. "Gerekçeleri ve aklıselimin gereklerini ortaya koymaktan başka bir şey yapmadık."

"Onunla tartışmanın anlamı yok, Catchpool," diye mırıldandı Poirot, Conree ve O'Dwyer yeniden onları Lillieoak'a getiren arabalarına doğru uzaklaşırken. "Söyleyecek bir şeyi olmayan bir adam için doğrular, taktiklerin en sinsice yürütüleni gibi görünür."

29. BÖLÜM

Mezarcı

Ertesi gün öğleden sonra, geç bir saatte telefona çağrıldım.

"Benim, Catchpool... Dostun Hercule Poirot."

"Kendinizi böyle tanıtmanıza hiç gerek yok, Poirot. Sesinizi hemen tanıyorum. Ayrıca Hatton da kendisinden hiç beklenmeyecek boşboğazlıkla beni telefona çağırırken arayanın siz olduğunuzu söyledi. İngiltere'de durumlar nasıl?"

"Otelde daha uygun bir odaya geçtiğim ve yanı başımda *un sirop* durduğu için artık iyi sayılır. Beni yerleştirmeye çalıştıkları ilk oda iyi döşenmemişti. Normalde kaldığım yerin koşullarının uygunsuz olmasından pek yakınmam ama..."

"Elbette ki öyle." Kendi kendime gülümsedim. "Böyle bir şey yaptığınızı hiç anımsamıyorum."

"...ama bugün *mezarcıdan* döndükten sonra, rahat etmek ve kendimi biraz şımartmak her şeyden önemliydi benim için."

Günlük konuşma dilinin iğrenç deyimleri Poirot'nun kusursuz Avrupa aksanı ile birleşince gülmekten başka bir şey yapamıyordum. Sanki onun tipinde bir adamın bunları daha düzgün bir şekilde söylemeyi denemesiyle bu sözcükler farklı bir nitelik kazanabilecekmiş gibi bir çaba içindeydi.

"Mezarcı mı? Düşkünler evini mi kastediyorsun? Hangi düşkünler evi ve orada ne arıyorsun?"

"Bunu sana birazdan açıklayacağım, Catchpool, ama önce sen bir soruma cevap ver. Lillieoak'tan ayrılmamdan bu yana ne yaptın?"

"Ben mi? Şey... aslında pek bir şey yaptım sayılmaz. Bugün öğlen yemeğinden sonra bir güzel uyudum. Çok dinlendirici oldu. Bunun dışında... kendimle kalmaya çalıştım. Sen bu yeri kişiliğinle aydınlatıp canlandırmadığın sürece burada olmak hiç hoş değil, Poirot. Ne zaman dönüyorsun?"

"Biliyorum. Bir an önce kendinle kalmaya son vermelisin. Tam aksine. İnsanlarla konuşmak için fırsat yarat, özellikle de hizmetlilerle. Konuş, dinle ve sana söylenenleri not et, her bir sözcüğü. İnsanlar ne kadar çok konuşurlarsa o kadar çok açılırlar. Bu fırsatı kaçırmamalısın, Catchpool. Ben bir dakikamı bile boşa harcamıyorum. Hep konuşuyor ve dinliyorum."

"Yani mezarcıda mı?"

"Evet. Oxford Abingdon'dakinde. Orası şu an için Iris Gillow'un dul kocası Percival Gillow'un yaşadığı yer. Onunla karısının ölümüne ilişkin çok ilginç bir konuşma yaptık. Oxford'daki işim bitince –henüz bitmedi– doğruca Malmesbury'ye gideceğim..."

"Malmesbury mi? Oranın ne ilgisi..."

"Orası Thomas Hobbes'un doğum yeri; bunu biliyor muydun, Catchpool? *Leviathan*'ın yazarı?"

Bilmiyordum. "*Leviathan*'ın Joseph Scotcher'in ölümüyle ne ilgisi var?" diye sordum.

"Aslında yok. Ama yine de, bir edebi eserin, tam ters anlamda olsa da ilgisi olabilir. Ah, evet."

"Ne demek istiyorsun, Poirot."

"Zamanı gelince öğreneceksin, *mon ami*. İzin ver de sana önce Bay Gillow'dan bahsedeyim."

Telefonun yanına bir sandalye çekerek anlatılacakları can kulağıyla dinlemeye başladım.

Anlaşılan Percy Gillow da Poirot türünde ve onun zarafetinde bir insanın düşkünler evinde olmasını aynen benim gibi komik bulmuştu. Bu alışılmadık görünümdeki ziyaretçisi kaldığı küçük, dar odaya getirildiğinde kıkırdamış ve, "Sizin gibileri burada pek görmeye alışık değiliz. Ne o, çay partisine giderken yolunuzu mu kaybettiniz?" diye sormuştu.

"Sizinle konuşmaya geldim, mösyö. Umarım sakıncası yoktur."

"Bence yok. Sizce de yok gibi, öyleyse sorun yok. Duvarlara bakıyordunuz değil mi? Tek ihtiyaçları biraz boya. Burası pek büyük bir oda değil ama yeterli. Yemek olması gerektiği kadar iyi. Ayrıca bizi haftada bir de resim müzesine götürüyorlar. Bahse girerim bunu bilmiyordunuz, değil mi?"

"Çok güzel. Mösyö... Iris Morphet adında bir kızla evlenmiştiniz, değil mi?"

"Evet, evlendim." Gillow, Poirot'nun her ne kadar düşkünler evinin koşullarından bihaber görünse de onun hakkında her şeyi bilmesine çok şaşırmıştı. "Evet, onunla evlendim. O sırada bir centilmendim, aynen sizin gibi. Evet, belki

inanmayacaksınız ama bu doğru. Bulunduğum her ortama uyardım – işin sırrı buydu. Olması gereken de buydu, oyun böyle oynanmalıydı. Iris'i sormanız ilginç. O öldü. Başlangıçta benimle asla evlenmek istememişti."

"Neden sizinle evlenmek istemediğini söylüyorsunuz?"

"Başka birini seviyordu. Randall Kimpton diye birini. Bu ismi asla unutmayacağım. Ondan ayrılmıştı; çok güzel konuşan, öyküler anlatan yanlış bir adamın peşinden gitmişti, sonra da doğruya dönememişti. Ve yine yanlış bir adamı seçti: Percival Gillow Beyefendiyi!" Kırık ve kararmış dişlerini göstererek pis pis sırıttı. Sonra cebinden üstü parlak taşlarla süslenmiş küçük bir enfiye kutusu çıkardı. Parmaklarının uçları kutunun içindekiyle aynı renkti.

Poirot ona, "Bu Dr. Kimpton ile tanıştım," dedi.

"Benden bahsetti, değil mi? Ve Iris'ten? Buraya gelmenizin nedeni de bu, değil mi?"

"Dr. Kimpton, Iris'in ölümüyle ilgili söylentiler olduğunu söyledi; trenin önüne kazayla düşmediği söyleniyormuş."

"O günlerde o doktor değildi."

Poirot sabırla, "Iris'in ölümü, Bay Gillow?" diye sordu.

"Kaza değildi. Cinayetti. Kimpton size böyle dedi, değil mi?"

"Karınızı trenin önüne sizin itmiş olabileceğinizi düşünüyor."

"Hayır, ben değil." Percy Gillow cinayetle suçlanmaya karşı tepki vermeyerek burnuna enfiye çekmeyi sürdürdü. "Erkek kılığına girmiş bir kadındı. Kılık değiştirmişti. Onlara bunu söyledim, yani polise, ama bana baktılar ve beni dinlememeye karar verdiler. Benim gibi bir adam onlara dinlemeye değer ne anlatabilirdi ki?"

"Demek olayı gördünüz? Bu kılık değiştirmiş kişinin karınızı raylara ittiğini mi gördünüz?"

"Hayır, bayım. Gördüğüm yalnızca şuydu: Iris'in düştüğünü gördüm; ilk gördüğüm buydu. Bam! Hiçbir şey yapamadım. Sanki hiçbir neden yokken öne doğru devrilmişti. Tren büyük bir hızla ona doğru geliyordu. Ezildi." Gillow başını salladı ve enfiye kutusunu uzattı. "Bunu bana o verdi. Ama o gün değil. Yine de buna bakamıyor ve onu düşünemiyorum, içim sızlıyor. O çok iyi kalpliydi, Iris başkaydı. Çok da zekiydi. Gerçi kafasını pek kullanmazdı, özellikle de erkekler söz konusuysa. Ben kızlara karşı hep aynıydım. Biz elmanın iki yarısı gibiydik, Iris ve ben. O asla benim onun bir parçası olduğumu görmek istemedi, evlendikten sonra bile. Hep daha iyisini istemeyi sürdürdü."

"Anlıyorum. Onun düştüğünü gördünüz ve sonra..."

"Başımı çevirdim. Tam gözümün önünde olacakları görmek istemiyordum. Kaçınılmaz sonu görmemek için etrafa bakındım ve o adamı gördüm, oradaydı. Sanırım aslında 'kadın' demem gerekirdi. Şapka, takım elbise. Sakal, ortası kırmızı, çevresi gri. Bana öykü kitaplarındaki korsan sakallarını anımsattı. Başarısız bir kılık değiştirme değildi aslında, ama beni aldatamadı."

Poirot, "Korsan sakalı. Bu çok ilginç," diye mırıldandı.

Gillow, "Düştü," diye ekledi.

"Ne düştü?"

"Sakal. Tam ona baktığım sırada düştü. Ben hiç takma sakal takmadım ama durup dururken çenenizden düşmediklerini bilirim. Bakın işte bu yüzden de kılık değiştirenin bir kadın olduğunu biliyorum. Sakalı hemen yeniden taktı.

Bence bu, suçlu olduğunun açık belirtisiydi. Ama çok fazla bira içmişseniz, önemli bir mesleğiniz, saygı uyandıracak bir kişiliğiniz yoksa ve karınız bir trenin tekerleri altında kalıp can verdiyse polisin dikkatini ne kadar çekmeye çalışırsanız çalışın boşuna. Size inanmıyorlar."

Poirot başıyla onayladı, kendini böyle bir çıkmazın içinde düşünmekte bile zorlanıyordu.

30. BÖLÜM

Hoşlanmaktan da Ötesi

Ertesi sabah Lillieoak'ta ilk işim, kafam Poirot'nun talimatlarıyla dopdolu bir şekilde, mümkün olduğunca konuşup dinlemek için doğruca Lady Playford'un odasına gittim. O da beni arıyor olmalıydı ki yollarımız kesiştiğinde bunu zafer sevinciyle karşıladı.

"Edward! Sonunda buldum seni. Poirot ile dün akşam telefonda konuştunuz, değil mi? Sanırım sana ne zaman Lillieoak'a döneceğinden bahsetmedi, değil mi? Bu çok ilginç, onu pek tanımıyorum ama anlaşılan, o işler kötüye giderken yerini değiştiren hatta orayı terk edebilen bir kişi. Sizce de öyle değil mi?"

Karışık desenli, soluk mavi, altın rengi ve turuncu karışımı uzun bir kimono giymişti. Oldukça çarpıcı ve güzel bir giysiydi ama bana her nedense *Mikado*'yu anımsattı. Claudia, "Gilbert ve Sullivan"ın bu operetinin konusunu Sophie Bourlet'in olası evliliğiyle karşılaştırmıştı; fakat bu evliliğin çok kısa sürmesi gerekmiyordu, çünkü Scotcher ölmüyordu, ama uzun da süremedi, çünkü Scotcher öldürüldü.

Lady Playford'a emrine amade olduğumu ve Poirot'nun da en kısa zamanda geri döneceğini söyledim.

"Dönse iyi olur, yoksa adını küçük kara defterime yazmak zorunda kalacağım." Koluma girerek beni giriş holünden geçirdi. "Bu aslında var olan gerçek bir defter değil, kafamda yarattığım bir defter. Bir anlamda bana yanlış yapan ve bağışlayamadıklarımın bir listesi. Özenle tuttuğum bir liste bu. Bu arada isminizin asla bu listeye eklenmediğinden emin olabilirsiniz, Edward."

"Bunun için yaşamım boyunca çaba göstereceğim."

Güldü.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordum.

"Oturma odasına."

Bir an durdum ve kolumu elinden kurtardım.

"Oturma odasına mı?"

"Ama..."

"Orası Joseph'in cesedinin bulunduğu yer değil mi?"

"Evet." Oraya bir kez Randall Kimpton'la kan izine bakmak için gitmiştim – bunu başka bir yerde yapmak olanaksızdı; ama Lady Playford ile Lillieoak'taki herhangi bir odada konuşabilirdik.

"Kan izinin bulunduğu halı ortadan kaldırıldı," diye açıkladı Lady Playford. "Gardaí da içeri girilmesine izin verdi. Arthur Conree'yi istediğim noktaya getirdim. Ona izin verme hakkını kendi elinde tutmasının, bizlere soluk almayı bile yasaklamasının olağanüstü bir tedbir olduğunu ve bunda kesinlikle haklı olduğunu söyleyince doğal olarak küçük bir kuzu kadar yumuşak başlı bir hal aldı. Böylece halı konusu dün halledildi. Bugün oturma odasında cinayetten en ufak bir iz bile görmeyeceğimizden emin olabilirsiniz."

"Umarım."

Beni sert ve ciddi bakışlarla süzdü.

"Orası benim evimin bir odası, Edward; üstelik Lillieoak'taki diğer tüm odalardan daha fazla güneş alan bir oda. Bu ölümün oraya türbe niteliği kazandırmasına asla izin vermeyeceğim. Bu sabah orada oturmayı ben de sizin gibi pek istemiyorum ama bunu yapmalıyız, buna mecburuz. Tekrar ve tekrar, ta ki bu gönülsüzlüğümüz tamamen kaybolana dek."

"Bu hiç kuşkusuz konuya yaklaşmanın en doğru yolu." Ona hak verdim.

"Aslında Joseph Scotcher'in orada öldürülmediği de ortaya çıktı zaten."

Onun peşinden oturma odasına gittim. Yerlerin çıplak olmasını bekliyordum ama eskisinin yerine yeni bir halı serilmişti. Büyük bir ağacın üstüne konmuş kuşların resmedildiği mavi, yeşil ve beyaz renklerde, özenle dokunmuş değerli bir halıydı bu.

"Edward, otur lütfen." Lady Playford benim için seçtiği sandalyeyi işaret etti. Burası Joseph Scotcher'in parçalanmış başının bulunduğu yere belki de en uzak noktaydı. Ona bunun için minnet duydum. Kendisi de benim hemen karşımdaki koltuğa yerleşti.

"Bana sormak istediğiniz çok şey var, benim de size anlatmak istediğim," dedi. "Ben başlayayım mı? Çok uzun zamandır anlatmak istediğim bir öykü var – bildiğim en merak uyandıran, zorlu öykü; üstelik de kimseyle paylaşamadığım bir öykü. Artık Joseph öldüğüne ve resmi soruşturmada benim uzun zamandır bildiğim şey açıkça ortaya çıktığına göre ben de açıkça konuşabilirim. Joseph'in hasta olmadığını, öl-

meyeceğini biliyordum. Artık bunu gizlemem gerekmiyor. Bu çok büyük bir rahatlık."

"Anlıyorum," dedim görev bilinciyle.

"Bu öyküyü asla anlatamayacağımı düşünüyordum," dedi Lady Playford. "Joseph'in temiz ve iyi adını gözetmeye çalışıyordum, buna kararlıydım. Ama artık o öldüğüne –*öldürüldüğüne*– göre görev bilinciyle size her şeyi anlatmam gerekiyor. Eğer bu acımasız katili yakalamanıza yardımcı olmak istiyorsam başka seçeneğim yok. Bana bir şeyi söyler misin Edward: Joseph'in öldürüldüğü gece akşam yemeğinde konuşulanların ne kadarını anımsıyorsun?"

"Çok büyük bir kısmını anımsadığımı düşünüyorum."

"İyi. O zaman yaptığım olağandışı gibi görünen şey için bir açıklama da yaptığımı anımsıyorsundur. Niçin çocuklarımı mirasımdan yoksun bırakıp, her şeyimi sekreterime bıraktığımla ilgili açıklamam... Joseph'e hepinizin önünde –konuşmalarımı daima önceden hazırladığım için tam olarak şu sözcüklerle– 'İyi doktorların hepsi psikolojinin insanın fiziği üzerinde çok büyük etkisi olabileceğini bilirler. Joseph'e uğruna yaşamak isteyeceği bir şey –büyük bir servet– vermek istediğimi, böylece bilinçaltının beklenen mucizeyi gösterip vücudunu iyileştirmesini umduğumu' söyledim.. Bütün bunları anımsıyor musunuz?"

"Anımsıyorum."

"Güzel. O akşam, artık Joseph'in doktorlarını istediklerini yapmakta başıboş bırakmayacağımı, onu hemen bir sonraki gün iyinin iyisi kendi doktoruma götürmeye karar verdiğimi söylediğimi de anımsayacaksın. Bu kısmen doğru – olağanüstü bilgili bir doktorum var. Geri kalan kısım ise, bunu utanarak söylüyorum, yalandı. Daha açık söyleyecek olursak: Onu

denemek için söylenmiş bir yalan. Tam olarak emin değildim. Sorun da içinde bulunduğum bu ikilemdi zaten."

"Ben aynı şeyi yapmazdım," dedim.

"Neyse, Joseph'in doktorlarına daha fazla meydanı boş bırakmak istemediğim doğruydu; tabii gerçekten doktorlarının olduğunu, onların da bir hayal ürünü olmadıklarını düşünürsek. Hemen ertesi sabah onu alıp bahsettiğim olağanüstü doktoruma götürecektim, tabii hemen o gece her şeyi değiştirecek bazı şeyler olmasaydı. Ama itiraf etmeliyim ki bir şeyler olacağını hissediyordum." Lady Playford hafifçe ürpererek ekledi. "Tabii ki o gece Joseph'in öldürülebileceği gibi bir şey aklımın ucundan bile geçmedi. Eğer birinin onu öldüreceğinden kuşkulansaydım, ne yeni bir vasiyetname yapardım ne de yemekteki o açıklamayı. Bu yanlış kararımdan dolayı kendimi asla bağışlamayacağım. Eylemlerimin olası sonuçlarının tamamını öngörebildiğimi sanıp yersiz, anlamsız bir kibrin kurbanı oldum."

"Ölümünden yalnızca Scotcher sorumlu, başka kimse değil," dedim.

Gülümsedi.

"Bu saçmalık; ama insanı rahatlatan bir saçmalık, ben de elimden geldiğince kendimi buna inandırmaya çalışıyorum zaten."

Hiçbir şey söylemeden onun sözlerine devam etmesini bekliyordum. Sonunda derin derin iç çekti, uzun uzun buhar veren bir tren gibi oflayıp pufladı ve ekledi.

"Joseph'in ölmek üzere olduğuna inanmıyordum. Ah, aslında o bana bunu söyledikten çok kısa bir süre başladı buna inanmayışım; çıldırmıştım, gerçek anlamda çılgına dönmüştüm. Onu çok kısa bir süre içinde sevdim. Hatta sevgiden de

öte bir şeydi bu. Onun Lillieoak'a gelmesinden birkaç gün sonra Tanrı'ya onu bana gönderdiği için şükretmeye, dualar etmeye başlamıştım. Hiç onunla konuşma şansın oldu mu, Edward? Eğer olduysa eminim sen de aynı şeyleri hissetmişsindir: Sanki yeryüzünde hiç kimse seni onun kadar iyi anlayamaz, hiç kimse seni onun kadar sevemezmiş gibi bir his bu."

"Diğer insanlara karşı alışılmadık derecede düşünceli ve ilgili biriydi," diye mırıldandım.

"Evet, ve anlayışlı," diye ekledi Lady Playford. "Ne zaman onunla konuşsam, sanki elindeki büyülü bir anahtarla kafamın içini açıyor, düşüncelerimi önüme seriyordu – sahip olduğumun farkında bile olmadığım bilgeliğimi! Eğer başka biri kafamın içini onun kadar doldursaydı buna şiddetle karşı çıkardım, ama Joseph beni çok iyi anlıyor, aynı duyguları paylaşıyordu. Daha önce hiç kimsenin yapamadığı kadar! Üstelik çok da akıllıydı. Ve tabii onun yanında çok eğleniyordunuz. Düşünebilecek en iyi dost, en büyüleyici yol arkadaşıydı. Bir konu hakkında fikrini açıkladığında –ki birçok fikri aslında klasik görüşteki biri için çok ters olabilirdi– onunla kesinlikle birebir aynı düşündüğümü hissediyordum. Her zaman doğru şeyi, doğru zamanda ve doğru şekilde söylemeyi biliyor ve bunu başarıyordu."

Henüz sözlerini tamamlamamıştı.

"Bu sana çok ilginç gelebilir, Edward ama zaman zaman sanki biri benim ruhumdan bir parçayı almış ve onunla Joseph'i yaratmış gibi hissediyordum. Gerçek anlamda ruh eşimdi o benim. O Lillieoak'a geldikten sonra, onun dışında biriyle konuşmak bile istemedim. Onunla karşılaştırılınca hepsi o kadar yavan ve iç karartıcıydılar ki."

Lady Playford koltuğundaki pozisyonunu düzelterek doğruldu.

"Bütün bunları size anlatmamın nedeni, yapacağım açıklamaları daha iyi anlamanızı sağlamak. Joseph bana ilk kez böbreklerinden dolayı çok hasta olduğunu söylediğinde çok şaşırdım. O zamana kadar hiçbir şey fark etmemiştim; ondan istediğim her şeyi eksiksiz yapıyor, kötü de görünmüyordu. Bu hastalığı atlayamayacak olduğunu duyunca dehşete düştüm. Çok üzüldüm, kedere gömüldüm. Bunu başka bir şekilde anlatmam olanaksız. Onu kaybetme düşüncesi bile dayanılmazdı benim için."

Bir an için susup gözlerini kapadı. O zamana kadar yalnızca bir düşünce olan şey artık gerçekti. Gerçeklere gelince, kişi başka seçeneği olmadığı için onların içinde boğuluyor, diye düşündüm.

"Neyse, onun hasta olduğunu öğrenince hemen onun için bulunabilecek en iyi hemşireyi bulup işe aldım. Yani Sophie'yi. Onu doktorumla görüşmeye ikna etmeye çalıştım ama o inatla bunun bir yararı olmayacağını söyleyerek bunu istemedi. Bu arada hastalığının son aşamasında nefrit olduğunu ve bu ölümcül hastalık yüzünden önünde pek fazla zamanı kalmadığını söyledi... Evet, o zaman biraz da olsa kuşkulanmaya başladığımı söylemeliyim. Öyle de olsa, kuşkulanmama rağmen, Joseph'in belirgin şekilde kendini umursamamasından rahatsızdım. Yalnızca beni rahatlatmak için kendine bakıyor gibi görünüyordu. Bana bir savaşçı olduğunu ve olanaklar elverdiğince yanımda kalmak için elinden gelen her şeyi yapacağını söylüyordu. 'Nasıl olur da bu zavallı insan ölüme bu kadar yakınken bile kendinden çok beni düşünebilir?' diye düşünüyordum. 'O bir melek!' Sanırım –bunu itiraf etmekten

utanıyorum– o sıralar, 'Nasıl ondan kuşkulanabildim? Çok ağır hastaymış gibi davranmak başka, tamamen sağlıklı bir insanın ölmek üzere olduğunu, iyileşmesinin olanaksız olduğunu iddia etmesi başka,' diye düşünüyordum.

"Ama çok geçmeden sağduyum yine kendini gösterdi tabii. Joseph'in melek gibi davranmaya ve öncelikle bunun benim üzerimdeki etkisini düşünmeye gücünün yetmesinin nedeninin, sağlığına ilişkin endişelerini konuşmanın bir yararı olmayacağını bildiğinden kaynaklandığına karar verdim."

"Hastalığı konusunda yalan söylediğinden ne zaman kuşkulanmaya başladınız?" diye sordum.

"Onun yalan söylediğini düşünmüyorum. Eğer ben yalan söylersem –ki bunu zaman zaman gerek gördüğümde yapıyorum– bu basit bir şey olur, örneğin Lord Aldridge'e yazmayı unuttuğum teşekkür mektubunu gönderdiğimi ama postada kaybolduğunu söylediğim gibi. Bu yalandı, bunu çok iyi biliyordum. Joseph sanırım yalan söylediğinin bilincinde değildi, daha doğrusu bu anlamda değil. O, söylediklerinin doğru olduğuna kendini inandırmıştı."

"Yani sizce gerçekten ölümcül hasta olduğuna inanıyor muydu?"

"Hayır, tam olarak değil... Yani, demek istediğim, onun yalanları bilinçli bir karar olmaktan çok, içinden gelen bir tür yenilmesi güç bir istekti. Yaşamıyla ilgili katlanamadığı bir gerçek, bir kaçış yolu olarak onu hayal dünyasına, kendi kurguladığı bir dünyaya sürüklemiş olmalı. Onun kendini buna inandırmak, bununla uyum içinde yaşamak için elinden gelenin fazlasını yaptığından eminim. Bu anlattıklarım sizce bir anlam ifade ediyor mu?"

"Pek değil, hayır."

Lady Playford başını salladı.

"Bana da. Ben Joseph'i herkesten iyi tanıdığıma inanıyorum, yani gerçek Joseph'i. Sanırım bunu özellikle belirtmem gerekiyor, çünkü onun bile kendini, anlattığı öyküler kadar dahi gerçek hissetmediğini düşünüyorum. Eminim hiç onun gibi biriyle karşılaşmamışsınızdır. Eğer onun gibi birini tanımış olsaydınız beni anlardınız. Joseph'in asıl kandırmak istediği kendisiydi, başkaları değil; bundan eminim. Bu yüzden onu gerektiği kadar sert ve acımasız yargılayamıyorum. Bunu yapmasındaki güdü çok derin bir psikolojik gereksinimdi. Bu konuyu bir an önce Mösyö Poirot ile konuşmak istiyorum, çünkü psikolojinin onun en önde gelen ilgi alanlarından biri olduğunu biliyorum."

"Scotcher'in gerçekte hasta olmadığından ne zaman kuşkulanmaya başladınız?" Yeniden en baştaki soruma döndüm.

"Bunu tam olarak söyleyemem ama sanırım bana hastalığını söylemesinden üç ya da dört hafta sonraydı. Çok önemsiz bir nedenle doktor randevusunu iptal etti. Sağlık durumunun ne denli riskli olduğunu düşününce bunu böyle kolayca yapabilmesi tuhafıma gitti. Aslında hasta bir görünümü de yoktu. Davranışlarını dikkatle izleyince Harry'den, Randall'dan ya da onun yaşındaki herhangi bir genç adamdan pek de bir farkı olmadığını anladım. Yalnızca çok zayıftı; ama bazı insanlar öyledirler ve buna karşı da yapacak çok fazla bir şey yoktur. Üstelik bunlardan birçoğu da at gibi yemek yer. Onların yapıları böyledir. Daha sonra bir gün Joseph İngiltere'ye, yani oradaki doktoruna muayene olmaya gitti, görünürde bu yolculuk buna değiyordu. Neyse, bu da pek inandırıcı görünmüyordu. Neden kendisine çok daha yakın ve çok daha sık görüşebile-

ceği bir doktor istemiyordu? Ayrıca doktor neden eve gelmiyordu?

"Joseph ne kadar uğraştıysam da bana İngiltere'deki doktorunun adını vermekten kaçındı, her defasında bir şekilde konuyu değiştirdi. Şansa bakın ki bir defasında Claudia da aynı zamanda oradaydı. Oxford'a arkadaşlarını ziyarete, ama bir yandan da Randall'a onu asla bağışlamayacağını ve evine almayacağını anımsatmaya gitmişti. Tabii bunun saçmalık olduğu çok geçmeden ortaya çıktı, o da başka!

"Önemli olan Claudia'nin Joseph'i, doktorda olduğunu söylediği o gün, saat üçü on geçe görmüş olması. Siyah saçlı, uzun gür kaşı neredeyse yüzünün yarısını kaplayan bir kadınla baş başa çay içiyormuş. Bunu bana Claudia anlattı. Aslında böyle çirkinliklere hiç gerek yok, bu gibi şeyler kolayca söylenebilir. Üstelik kadın Joseph'ten çok yaşlı bir kadınmış. Bu kesinlikle gizli bir aşk randevusu ya da benzer bir şey değilmiş. Claudia onları Randolph Oteli'nin camından içeri bakınca görmüş. Kadın meyveli Chealsea tart yiyormuş."

"Sizin Scotcher'in bu kadınla buluşmasından çıkardığınız sonuç... Nasıl bir sonuca vardınız? Bunun hastalığıyla ne ilgisi vardı?"

"Bana doktorla randevu saatini söylemişti. Tam üçte muayenehanede olacaktı. Ama bu saatten on dakika sonra Randolph Oteli'ndeydi. Şimdi eğer, 'Belki de doktorla randevusu yalnızca beş dakika sürdü ve beş dakikada da otele yürüdü,' diyecekseniz, tek söyleyebileceğim beni çok küçümsediğiniz olur. Claudia bana durumu haber verir vermez –bu arada belirtmeliyim ki Randolph Oteli'nin ön büro şefi Claudia'ya telefonlarını kullandırma nezaketinde bulunacak kadar anlayışlı biriydi– ondan hemen bana genel müdürü bulup bağlamasını

istedim. Çok geçmeden de ondan o gün saat tam saat üç için Joseph Scotcher diye biri tarafından iki kişilik bir çay masası ayırtıldığını öğrendim."

"Anlıyorum. Bu durumda Claudia onu gördüğü sırada, saat tam üçte buluşmuş ve yaklaşık on dakikadır birlikte olduklarını varsayabiliriz."

"Kesinlikle. Tabii Joseph'in hastalarıyla muayenehane yerine lüks otellerde buluşup konuşmayı yeğleyen eksantrik doktorlardan biriyle randevusu olduğunu da düşünebilirdim ama buluştuğu bir kadındı. Bu da Joseph'in bana randevusu konusunda yalan söylediğini gösteriyordu."

"Bu çok şaşırtıcı!" dedim. "Onu ne kadar sevdiğinizi bilmesine rağmen, çok yakın bir zamanda korkunç bir hastalık nedeniyle onu kaybedeceğinize inanmanıza izin vermesi... Ve sonra bu sahtekârlığı sürdürmesi."

"Evet, bu çok şaşırtıcıydı ama ben şaşırmadım," dedi Lady Playford. "Öncelikle Joseph'in ölmek üzere filan olmadığı gibi hasta bile olmayabileceği düşüncesini kafama iyice yerleştirdikten sonra ilk tepkim... Aslında bunun birçok sonucu oldu. Birincisi rahatladığımı ve keyifle gevşediğimi hissettim: Onu kaybetmeyecektim. Yaşayacaktı." Gözleri yaşla doldu. "Şu anda o zaman hissettiklerimi düşünmeye bile katlanamıyorum. Üzgünüm. Bağışlayın." Kimonosunun cebinden bir mendil çıkardı ve yüzünü kuruladı.

"Bağışlanacak bir şey yok," dedim.

"Çok naziksiniz ama insanın duygularını açıkça belli etmesini kabul edemiyorum. Konuyu duyguların etkisinden uzak analiz etmek isterim. Sonunda... keyif ve rahatlamanın dışında, Joseph'in davranışından dolayı gerçek anlamda afal-

lamıştım. Neden bir erkek tüm dünya ayaklarının altına serilebilecekken kendini bu kadar olağandışı bir yöntemle kabul ettirmeye çalışırdı ki? Kafam karışmıştı ama aynı zamanda böyle olduğu için minnettardım."

"Minnettar mı?"

"Bu size tuhaf geldi, değil mi? Ben tek çocuğum. Ebeveynlerim sıradan, sıkıcı, sessiz insanlardı. Küçük bir kız çocuğuyken ilginç bir şey olmasını istediğimde, bunu hayal dünyamda kurgulamam gerekirdi. Bu gibi zamanlarda oyuncak ayılarımı kötü adamlara, bebeklerimi kahramanlara dönüştürür, yatak odamda benden başka hiç kimsenin bilmediği en akıl almaz dramaları sahnelerdim. O zamandan beri yaratıyorum, kurguluyorum: karakterler, dramalar, gizemler, romantik öyküler. Zaman geçip de büyüdükçe ebeveynlerimden çok daha ilginç insanlarla karşılaştım; ama asla yarattığım karakterler kadar ilginç birine rastlamadım. Ta ki..."

Sanırım cümleyi benim tamamlamamı istiyordu.

"Scotcher'e rastlayana kadar," dedim.

Başını sallayarak onayladı.

"Joseph yaratmayı, kurgulamayı umduğum her gizemden çok daha şaşırtıcı ve hayret vericiydi. Ah evet, ona minnettardım. Ve... şey, bunun çok heyecan verici bir tarafı da vardı aslında. Böylece oyuna katıldım. Tuhaf olan, Sophie de aynı şeyi yaptı. Hastalık numarasını kabullenmiş gibi yaptı, çünkü Joseph'e âşık olmuştu ve onun yalanlarını ortaya çıkarmak istemiyordu. Benim gibi Sophie de onu korumak istiyordu. Gerçek ortaya çıksaydı, itibarının nasıl yerle bir olacağını düşünebiliyorsunuz, değil mi?"

"Birçok insan Scotcher'in bunu hak ettiğini düşünecektir," dedim. O insanlardan biri de bendim. "Bu arada aklıma gelmişken, Sophie Bourlet inatla onun hasta olduğuna inandığını belirtiyor ve adli tabibi yalancılıkla suçluyor."

Lady Playford, "Sophie böylesine büyük bir tezgâhın içinde olduğunu itiraf edecek cesarete sahip değil. Bahse girerim, Lillieoak'a geldiğinin haftasında hastasının bir sahtekâr olduğunu anlamıştır. Bunu asla kabul etmeyecektir. Gerçek onun gururuna dokunuyor, dolayısıyla o öyle olmadığında inat etmeyi yeğleyecek. Bu arada Edward, asla unutmamalısınız ki insanların çok büyük bir çoğunluğu karmaşık ya da tuhaf bir şeyle yüzleşmekten kaçınırlar. İnsanların çoğu birçok şeyden korkarlar – bunu asla unutmayın. Yalnızca yazar ve sanatçılar kafa karıştıran, ikircikli, belirsiz konularla uğraşmayı göze alırlar, ve araştırma eğilimi olanlar tabii. Eminim bütün bu olanlar Hercule Poirot'yu büyülemiştir."

"Sophie Bourlet sizin Joseph Scotcher'in sağlığı konusundaki gerçeği bildiğinizi biliyor muydu?"

"Umarım benim bütün bu süre boyunca bu sahtekârlığa kandığımı düşünüyordur," dedi. Yüzünde muzip bir gülümseme belirdi ve hemen kayboldu. "Sonuçta hasta olmayan bir adam için tuttuğum yatılı bir hemşireye niçin paramı ziyan edeyim ki?"

Gerçekten de niye? Ondan bir açıklama yapmasını istemedim. Lady Playford bu açıklamayı zaten yaptığına inanıyordu ve ona tamamıyla inanmama rağmen bu konudaki açıklaması beni asla tatmin etmemişti. Düşündükçe bu bana daha da çok bağışlanamaz bir çılgınlık gibi geliyordu.

"Claudia gerçeği tahmin ediyordu, elbette Randall da. Onlardan birinin Joseph'i olabilecek en ağır şekilde yaralaya-

cak biçimde gerçeği açıklamasının yalnızca zaman meselesi olduğunun farkındaydım. Zekice, incelikli bir biçimde alay etmek, dalga geçmek Claudia'yı asla tatmin etmeyecek, incitici sözcükleri giderek ağırlaşacaktı. Beni bu dâhiyane planı yapmaya sürükleyen de bu korku oldu işte."

Lady Playford'un yüzü üzüntüyle buruldu.

"Aslına bakarsanız planım hiç de dâhice değilmiş. Ben her şeyi kontrol edebileceğine inanan aptal, yaşlı, kendini beğenmişin tekiyim. Eğer hiçbir şey yapmamış ve söylememiş olsaydım Joseph bugün hâlâ yaşıyor olacaktı."

"Plan neydi?" diye sordum. "Yoksa planınız daha önce söylediğiniz gibi yalnızca Joseph'i kendi doktorunuza götürmek miydi?"

"Ah, hayır, planımda bundan çok daha fazlası vardı. Çok çok fazlası."

Bundan sonra duyacaklarımın endişesi içinde ondan kalan kısmı da anlatmasını istedim.

31. BÖLÜM

Lady Playford'un Planı

"Catchpool, benim Hercule Poirot."

"Dünyada tahmin edemezdim, aziz dostum. Üstelik daha dün yaklaşık aynı saatte telefon etmişken. Dur tahmin edeyim: Elinizde *sirop* kadehi var."

"Keşke öyle olsaydı. Hayır, *mon ami*. Hastanedeyim."

Doğrulup dimdik oturdum.

"Aman Tanrım! Ne oldu? İyi misiniz? Hangi hastane? Oxford'da mı?"

"*Oui*. Çok ünlü bir doktoru bekliyorum. Ama sakın endişelenme dostum. Burada bulunmamın nedeni herhangi bir rahatsızlığımın olması değil. Yalnızca soru sormak için geldim."

"Anlıyorum." Rahatlamıştım, kıkırdadım. "Ve bu ünlü doktor bir böbrek uzmanı."

"Onun böbreklerle insan vücudunun diğer organlarından fazla ilgilendiğini hiç sanmıyorum."

"Ah! Öyleyse bu Scotcher'in doktoru değil. Tabii eğer Scotcher'in gerçekten doktoru varsa..." diye ekledim telaşla.

Bazen beyin yeni öğrendiği bir şeyi unutup, doğru olmadığı ortaya çıkan ilk yanlış bilgiye yönelebiliyor.

"Buraya Joseph Scotcher konusunu konuşmak için gelmedim. Konuşmak istediğim şey çok farklı. Ah, doktor, merhaba!"

"Beklediğin geldi mi?"

"Hayır, gelen farklı bir doktor. Lütfen hatta kal Catchpool."

Konuşmamız beş dakika bile sürmemişti ama daha şimdiden doktorların izini kaybetmiştim. Üç doktor olduğunu düşünmekle hata yapmadığımı sanıyordum: Scotcher'in doktoru (olabilirdi de olmayabilirdi de), Poirot'nun görüşmek için beklediği ve Poirot'nun bulunduğu odaya giren doktor.

Susup telefon kulağımda bekledim.

"Bu arada çok teşekkürler, doktor..." diyordu Poirot. "Hemşirenizden Scotland Yard'dan dostum Edward Catchpool ile yapmam gereken uzun bir telefon görüşmesi için izin almış ve bunu size açıklamasını istemiştim. Evet, bu çok özel bir görüşme. Acaba telefon görüşmesi boyunca kullanabileceğiniz başka bir ofis... Var mı? Harika. *Merci mille fois.*"[1]

"Poirot, zavallı adamı kendi odasından dışarı mı kovaladınız?"

"Bu önemli değil Catchpool. Bana anlatacaklarını dinlemek için sabırsızlanıyorum."

"Demek öyle." İç çektim. Bu giderek zorlaşıyordu. "Başlamadan önce sormak istediğim bir şey var. Oxford'da kaldığınız otel... Adı neydi?"

"Randolph."

---

(1) (Fr.) "Sana binlerce kez teşekkür ederim."–ed.n.

"Çok tuhaf. Sanki bunu söyleyeceğiniz içime doğmuştu."

"Bunun ne önemi var ki?"

"Size anlatacağım öykü Randolph Oteli'nde geçiyor."

"Anlat hemen," dedi Poirot sabırsızlanarak.

Lady Playford'un bana anlattıklarını özetleyerek, ama bu arada önemli kısımları atlamayarak aktardım. Bir ara birden dehşetle sözlerime ara verdim.

"Aslında Poirot, onunla şahsen konuşmanı isterdim. Bunu şiddetle öneririm. Öyle bir öykü anlatış şekli var ki, sanki oradasın; her şeye hayat veriyor ve sen olanları bütünüyle yaşamış gibi hissediyorsun. Benim konuyu aktarma şeklimse düz, monoton ve onunla kıyaslanınca çok renksiz."

"Hiç endişelenme, *mon ami.* Lady Playford'un olayları nasıl anlattığını gözümde canlandırabiliyorum. Zihnim onları gerektiği şekilde renklendirir ve anlatımındaki monotonluğun... kaybolmasını sağlar."

Kaygıyı bir yana bırakıp anlatmaya devam ettim.

"...Ve sonra ona planının amacının Scotcher'i kendi doktoruna götürmek mi olduğunu sordum." Sesim iyice boğuklaşıp kısılmıştı. "Ama o öyle olmadığını söyledi. Sonra da... evet, bundan sonrası bir hayli olağandışı."

"Devam et," dedi Poirot sabırsızlıkla.

"Neyse, durum şu: Michael Gathercole, Lady Playford'un özel sekreteri olmak için başvurmuş. Onunla Scotcher'in... Bekle, düşüneyim. Bunun anlatacaklarıma başlamak için doğru nokta olduğundan emin değilim."

"Avukat Gathercole? Bir yazarın özel sekreteri olmak için mi başvurmuş?"

Poirot'ya istediği bilgileri naklettiğimde kendimi bir an farklı bir dilden tercüme yapıyormuş gibi hissettim. Çok tuhaf

ama öyküyü kendi sözcüklerimle anlatacağıma kendimi Lady Playford'un yerine koyup, sanki sahnedeymişçesine onun dilinden nakletmeyi yeğledim. Dolayısıyla bu satırları okuyan okuyucunun bu öyküyü birinci ağızdan dinlemenin avantajını yaşamasını istedim. Zavallı Poirot ise daha doğallıktan yoksun, yavan bir aktarımla yetinmek durumunda kaldı.

"Bu noktada Michael Gathercole'ü de öyküye dahil etmeliyim," diye başladı Lady Playford planını anlatmaya. "O benim avukatım ve çok iyi bir avukattır; ama önceleri Londra'nın en iyi ve özel avukatlık firmalarından birinin ortağı değildi. Orville Rolfe'a Michael'ı işe almasını ve onu benimsemesini ben önerdim. Rolfe ve Oğulları adlı aile firması gerek babamın gerekse kocamın davalarına bakar, işlerini yürütürdü, dolayısıyla Orville de hatırımı kırmadı.

"Michael ile ilk kez, iş ilanıyla özel sekreter aradığım sırada yaptığı iş başvurusu sayesinde tanıştım. O sırada bir savcının sekreterliğini yapıyordu; çok nitelikli, benim vereceğim işin çok üzerinde yeteneklere sahip bir gençti. Gerekli özgüvene sahip olmadığı için yaşamının kalan kısmını sekreter olarak geçirmeyi kabullenmişti. Sonra verdiğim ilanı görmüştü. Küçük bir çocukken kitaplarımı çok okumuş ve sevmişti. Dolayısıyla da kendini ilana başvurmaktan alıkoyamamıştı. Övünmek gibi olmasın ama başvuru mektubunda açıkça, kitaplarımın oldukça kötü geçen çocukluk yıllarında onu yaşama bağladığını yazmıştı. Tabii ki onu görüşmeye davet ettim.

"Joseph Scotcher de aynı pozisyona başvurmuştu. Başvuru mektubu kusursuz denecek kadar nazik ama kişisellikten yoksundu. Onlarla yüz yüze görüşmeden önce, Michael'ı Joseph'e yeğleyeceğimden emindim, ama onlarla konuşmadan

bir seçim yapmak istemiyordum. Dolayısıyla her ikisinden de Lillieoak'a mülakata gelmelerini istedim. Korkarım ki ikisini de fazlasıyla uzun bir süre beklettim. Bu bağışlanamaz hata –Allah kahretsin ki– tamamıyla Hatton'un suçuydu. Hatton sanki o gün bana bir şey anlatmamaya kararlıydı. Öyle ki bu beni daha çok endişelendirdi ve bunun Michael ya da Joseph'le ilgili olduğunu düşünmeye başladım; mülakata girmeden önce bunun ne olduğunu öğrenmek isteyeceğimi ve beni etkilememek için böyle davrandığını düşündüm.

"Sonradan konunun yalnızca tüm saatlerin yeniden ayarlanması olduğu ortaya çıktı – ya da kurulması; artık saatlere ne yapılıyorsa o işte. Aslında bu iş bir sonraki gün için planlanmıştı. Benim yapacağım toplantıları bu işlemden yaklaşık yarım saat sonraya almam gerekiyordu – ah ne gereksiz bir gecikme! Bunun için o Hatton'u boğazlayabilirim. Böylece bu anlamsız gecikme Michael ve Scotcher'in benim çalışma odamın önünde oturup konuşmalarına yol açtı. Hem de uzun uzun. Birazdan bunun önemini anlayacaksınız.

"Önce Joseph ile görüştüm. Neyse, onun beni ne kadar etkilediğini anlatmak için sözcükler yetersiz. Hemen hemen kurduğu her cümle Shrimp'in maceralarını referans alıyordu; tüm eserlerimi en ufak ayrıntısına kadar ezbere biliyor gibiydi, ayrıca bunlara ilişkin ilginç fikirleri de vardı. Sanki yaratıcı ruhumun en derinlerini arayıp taramış ve benim bile göremediğim şeyleri görüp çıkarmıştı.

"Böylece Joseph'i seçtim. Benim yerimde kim olsa aynı şeyi yapardı. Sen de Edward! Işıl ışıl parlayan, karşı konulmaz bir yaratıktı karşımdaki. Onun evden ayrılmasına izin vermem gerektiğini düşünmek bile bana acı veriyordu, onu o andan itibaren hep yanı başımda tutmak istiyordum, ama

uymam gereken kurallar vardı ve yapacaklarımın dışarıdan nasıl görüneceğine de dikkat etmem gerekiyordu. Onu evine gönderdim ve Michael'ı mülakata aldım. Sonuçta onu da Londra'dan Clonakilty'ye kadar getirtmiştim.

"Korkarım, Michael'ın anlattıklarını pek dinlemedim bile. Gergindi, dolayısıyla yapabileceğinin en iyisini yapamadı, bende pek de iyi bir izlenim bırakmadı. Aslında benim de kafam o sırada tamamıyla Joseph'e yazacağım mektuptaydı. Bunu itiraf etmekten utanıyorum ama ben Joseph'i Michael odaya girmeden önce seçmiştim bile. Michael iyi bir insandı ve çok daha fazlasını hak ediyordu. Joseph gibi baş döndürücü değildi ama güvenilirdi. Evet, bunu söylemeliyim: Joseph değildi ama o güvenilir bir insandı.

"Joseph'i özel sekreterim olarak işe aldım ve Michael'a da bir tür teselli armağanı verdim. Ona karşı mahcuptum, dolayısıyla daha önce de söylediğim gibi Orville Rolfe'un kulağına birkaç sözcük fısıldadım ve sonuç başarılıdan da öte oldu. Sonrasında Michael Gathercole'ü pek düşünmedim; ta ki birkaç yıl sonra bir gün Joseph'e tek bir Shrimp kitabı okumuş birinin bile kolayca anlayacağı aptal bir şaka yapana dek... Edward, hiç sanmıyorum ki siz... Ah, okudunuz mu? Bunu neden daha önce söylemediniz ki? Neyse, ziyanı yok. Ufak bir test yapalım. Size 'süt şişesinin kapağı' dersem gerçek bir 'süt şişesi kapağından' farklı olarak ne demek istediğimi anlar mısınız? Evet, görüyorsunuz işte, bildiniz. Tabii ki anladınız. Her Shrimp kitabında Shrimp süt şişesi kapağı şakasını yapar. Joseph'in bu şaka konusunda hiçbir fikri yoktu, bu apaçık ortadaydı. Bu bana çok tuhaf geldi, çünkü iş mülakatı sırasında onun bana bu şakayı yaptığına yemin edebilirdim.

"Çok şaşırmıştım. Onu denemek için çalışmalarımdan iki ya da üç hiç değişmeyen referansa daha başvurdum ve yine hiçbir şey anlamadı. O an onun kitaplarımdan hiçbirini okumadığını anladım, yalnızca okumuş gibi yapmıştı. Sözde okuduklarını ailesine vermiş, kendisi için yeni kopyalar satın almış, onları zorla okumaları için sokaktaki yabancıların ellerine sıkıştırmış ve Shrimp kitaplarını kutsal kitap gibi gören yeni bir din başlatma girişiminde bulunmuştu. Biraz abartıyor olabilirim ama kesinlikle sizin düşündüğünüz kadar fazla değil.

"Tam olarak Joseph'in sahtekârlığının –sağlığıyla ilgili olarak olduğu gibi kitaplarımla ilişkisi konusunda da söylediği yalanlarının– boyutunu anladığım o anda birden aklıma başka bir şey geldi. Bilinçaltımın derinliklerinde bir anı canlandı. Sekreter seçimi için mülakat yaptığım sırada bana yapılan 'süt şişesinin kapağı' şakasına pek dikkat etmemiştim. Bunu duymuştum ama Joseph'ten değil, Michael Gathercole'dan. Ne yazık ki o sırada kafam Joseph ile öyle doluydu ki Michael'ın sözünü yanlış adama yakıştırmıştım. Benim açımdan yapılmaması gereken bir hata. Tabii ki bu kasıtlı değildi. Ama endişelenmiştim... ve merak ediyordum...

"Ertesi gün Michael'a mektup yazarak gelip beni yeniden görmesini istedim. Bunu yaptı da. Hemen onu bir soru yağmuruna tuttum. *Shrimp Seddon ve Boyanmış Yumurta* kitabında Shrimp'in babası hangi karakter özelliğinin çok önemli olduğunu söyler? *Shrimp Seddon ve İtfaiyecinin Şapkası* adlı kitapta Bayan Oransky'nin eşarbındaki o tuhaf kokunun nedeni neydi? Ve bu böyle sürüp gitti. Michael'ın verdiği her yanıt doğruydu. Sonra ona mülakat için buraya geldiği gün çalışma odamın dışında çağrılmayı beklerken kendisi ile Joseph arasında neler geçtiğini anımsayıp anımsamadığını sordum.

Utandı ve yanıt vermedi ama inatla anlatması için ısrar etmeyi sürdürdüm. İşe bakın ki bunun sonucunda Joseph'in sunduğu görüşlerin ve kullandığı kavramların daha beceriksizce ve çok daha etkisiz bir biçimde olsa da Michael'in fikirleri, Michael'ın teorileri olduğu ortaya çıktı. Shrimp'in maceralarını A'dan Z'ye bilen Michael'dı. Joseph yalnızca iş görüşmesi için kapının önünde beklerken diğer adayın ona anlattıklarını tekrarlamıştı.

"Kendimi çok kötü hissediyordum. Joseph'i hemen o anda kovmam gerektiğini düşünüyor olabilirsiniz ama kesinlikle öyle bir niyetim yoktu; hatta bu son keşfimden sonra bile. Bir kez daha Edward, öğrenme gereksinimini hesaba katmadan edemiyorsunuz. Eğer çözeceğiniz bir gizem yoksa yaşamın ne amacı olabilir ki? Böylece ben de kendi kendime sormaya devam ettim: Bu büyüleyici genç adam kimdi? Adı Joseph Scotcher miydi yoksa başka bir adı daha var mıydı? Neden her şeyi uydurup hiçbir konuda gerçeği söylemeyerek yaşamının daha iyi olacağını düşünüyordu? Ona yardımcı olmak istiyordum. Çünkü her şeye rağmen Joseph'le ilgili bir şey doğruydu: Uyanık olduğu her ânı beni mutlu etmenin, bana yardımcı olmanın ve beni eğlendirmenin bir yolunu arayarak geçiriyordu. Tek ilgi alanı buymuş gibi görünüyordu. Hayır, ondan vazgeçmeyecektim.

"İlk düşüncem Michael'a yaptığım haksızlığı ortadan kaldırıp onun gözüne girmeye çalışmak oldu. Bu nedenle ondan avukatım olmasını istedim. O zamana kadar yasal işlerimi başka bir avukatlık firması yürütüyordu ama oradaki hiç kimseyle özel bir bağlantım yoktu. Dolayısıyla bu değişikliği yapmak beni de mutlu etti. Bunu duyan Orville Rolfe, Michael'ı yeni bir firma kurarak ortak olmaya davet etti ve

böylece Gathercole ve Rolf Hukuk Danışmanlığı kurulmuş oldu. Böylece Michael konusunda vicdanım rahat etmişti. Bundan böyle Shrimp konusundaki yeni fikirlerimi de yalnızca Michael ile paylaşmaya karar verdim. Scotcher'e bu konuyu asla açmayacaktım. Bu konuyu da böylece çözümlemiş oldum.

"Joseph'e yardımcı olmak konusuna gelince... Bu çok daha zordu. Onu suçlamak, sahtekârlığını yüzüne vurmak, onu Lillieoak'tan soğutmak istemiyordum. Yanımda kendini kesinlikle güvende hissetmesini istiyordum... Bu da ona inanıyor gibi görünmemi gerektiriyordu. Ona yardımcı olmanın, onun küçük düşmemesini, onurunun korunmasını sağlamanın en iyi yolunu bulma çabası içindeydim. Açıkçası aklıma akla yakın, pratik bir çözüm gelmedi, her şeyi göze alarak umutsuzca... Neyse, bu yeni fikrim son bir sığınak, son çareydi.

"Ah, Claudia ve Harry'yi mirasımdan sonsuza dek yoksun bırakmak gibi bir fikrim asla olmadı. Eğer her şey umduğum gibi gitseydi, Joseph'in durumunu yoluna koyar koymaz yeni bir vasiyetname yapacaktım. Üçüncü ve son vasiyetnamemde tüm servetimi üç eşit parçaya bölecektim. Bir parçası Claudia'nın, bir parçası Harry'nin olacak, bir parçası da Joseph ve Michael Gathercole arasında eşit şekilde bölünecekti. Tabii bu durumda da Dorro homurdanacaktı – iyilik bilmez, nankör yaratık! Servetimin üçte biri herkes için çok fazla bile! Üstelik Harry ve Dorro'nun düşünmem gereken çocukları bile yok.

"Her şeyimi Joseph'e bıraktığım vasiyetnamemin iki farklı sonucu olabilirdi. Özellikle böyle düzenlenmişti. Eğer her şeye rağmen Joseph'in gerçekten de ölümcül bir hastalığı varsa böylesine büyük bir mirasın onun bilinçaltını etkileyece-

ğini, bunun yorgun bedenini canlandıracağını ve biraz daha uzun yaşamasını sağlayacağını düşünüyordum. Peki ya hasta değilse? Evet... Bu durumda işler biraz çetrefilleşiyordu tabii. Hiç endişelenme Edward, her şeyi açık ve net açıklayacağım. Shrimp kitaplarımın asıl eleştirildikleri nokta da bu zaten: Bazen çok karışık olabiliyorlar. Demek istediğim, öykülerimin kurgusu daha basit olsaydı, o zaman da insanlar kolayca sonucu tahmin edebilirlerdi, öyle değil mi? Ve insanların kolayca tahmin etmelerine izin vermemen gerekir. Kitaplarımı asla aptallara göre yazmıyorum ve yazmayacağım da. Benim kitaplarım entelektüel anlamda bir meydan okuma ve ben onları bunu anlayabilecek yetenekte olanlar için yazıyorum.

"Neyse, Joseph'le ilgili planı aynen kitaplarımda yaptığım gibi adım adım kurguladım. Kurgulama da bir yetenektir ve bunca yıllık deneyimden sonra kendimi bu konuda uzman olarak görüyorum. Bunları söyleyerek nereye varacağımı merak ettiğini görüyorum. Sana anlatacağım...

"Birincisi, vasiyetnamemi değiştirecek ve bunu herkese bildirecektim. Şimdi olaya bir an için Joseph'in açısından bakmanı isteyeceğim. Çok yakın zamanda nefrit nedeniyle öleceği gibi hayali bir öyküyle herkesi kandıran biri ve bu haberi alıyor. Her şeyimi ona bıraktığımı ve bir sonraki gün onu kendi doktoruma götüreceğimi söylüyorum. Bu onun çok büyük ölçüde paniğe kapılmasına neden olmuştur, öyle değil mi? Bu koşullarda beni reddetmesi de olanaksızdı: Her şeyimi ona bırakma fikrimi değiştirebilirdim ki böyle bir riski asla göze almak isteyeceğine yönelik ciddi kuşkularım var. Yaşam bana, büyük miktarlarda para ve arazi karşısında namuslunun da namussuzun da aynı derecede istekli olduğunu gösterdi. Diğer yandan da doktorum ona bakacak ve, 'Sağlıklı,

sıhhatli bir insan,' diyecekti. Oyunu bitecekti. Onu rezil ederek Lillieoak'tan gönderebilirdim. Gerçi bunu asla yapmazdım ama o bunu bilemezdi, öyle değil mi? Küçük beyaz yalanlarıyla beni adamakıllı kandırdığından emindi.

"Hemen bir sonraki gün için kaçınılmaz bir şekilde benim doktoruma gitme zorunluluğunun doğması karşısında Joseph'in, kendi yarattığı bu sıkıntılı durumdan kurtulmanın bir yolunu bulmak için önünde yalnızca bir gecesi, hatta saatler vardı. Bu durumda iki seçeneği vardı: Beni öldürebilir ya da diz çöküp bana her şeyi anlatıp bağışlanmayı dileyebilirdi. Bu durumda ne mi yapardım? Tabii ki bağışlardım onu. Hem de hiç düşünmeden. Ne? Hayır, kara defter Joseph için söz konusu olamazdı. Sonuçta bana karşı gerçek anlamda dürüst olmaya karar verirse sanırım onu ıslah ettiğimi düşünürdüm. Böylece onun kafasındaki, yalanlara başvurma gereksinimi duymasına neden olan eksiklik ya da hastalık her neyse onu da tedavi etmiş olacaktım.

"Yatak odama elinde bir piyano teliyle gizlice girip beni boğmaya kalkıştığı takdirde onu bağışlayıp bağışlamayacağımı sormamanız dikkatimi çekti. Sonuçta hepimiz başımız sıkıştığında akılsızca eylemlere girişebiliriz. Eğer Joseph sinsice hazırladığım vasiyetname nedeniyle cinayet işlemeyi göze alacak kadar çaresiz kaldıysa bu tamamen benim suçum. Ancak öldürülmeye hazır değildim. Bu yüzden de Michael Gathercole'dan o gece yatak odamdaki perdenin arkasına saklanmasını istedim. Böylece Scotcher içeri sızıp, beni uykumda öldürmeye kalkışırsa, Michael onu durduracaktı.

"Ancak şunu anlamalısınız ki Edward, Michael'den yatak odamda saklanmasını istememin tek nedeni beni kurtarması değildi, Joseph'i de kurtarmış olacaktı. Özellikle de Joseph'i!

Sahneyi gözünüzde bir an için canlandırın: Michael birden perdenin arkasından ortaya çıkıyor ve bıçak, silah ya da Joseph'in elinde her ne varsa onu alıyor. Yatakta oturuyorum ve Michael bana olanları anlatıyor. Böyle bir durumda, tam beni, yani patronunu, arkadaşını öldürme girişiminde suçüstü yakalanmışken Joseph ne yapardı acaba? Belki de bu durumda her şeyi kabul eder, bağışlanmayı dilerdi ve o zaman da ben ona yardım ederdim.

"Bakın, olayların normal seyrinde soluk alırcasına bir rahatlıkla yalan söyleyen insanlar asla bunu kabul etmezler. Eskileri açıklamak için yeni yalanlar uydurmak konusunda sınırsız bir kapasiteleri vardır. Kanımca bu bir ahlaki sorundan çok zihinsel hastalık. Bu konuda bana katılmadığınızı görüyorum Edward, ama bu konuda ben haklıyım ve siz yanılıyorsunuz. Her neyse... Joseph'i tam cinayet işlemeye kalkışırken suçüstü yakalamanın, onu doğruyu söylemek zorunda bırakmanın tek yolu olduğunu düşündüm.

"Çünkü bu durumda, çoktandır devam eden aldatmacasını ve çaresizliğini hafifletici nedenler olarak ileri sürmek zorunda kalacaktı, sonuçta bunlar cinayetin yanında çok daha önemsiz suçlar. Tam da bu noktada hiç kuşkusuz mümkün olduğunca çabuk parama konmak isteyen gözü dönmüş bir katil olmadığına beni inandırmak için her şeyi anlatmak isteyebilirdi. Bir kez gerçek sorununu kabul etti mi, o ve ben birlikte ona uzun bir zamandır bela olan bu sorunu konuşup tartışabilirdik. Benim yardımımla Joseph Scotcher, olmayı hedeflediği adam olabilirdi. Ama bunun yerine...

"Hepimizin bildiği gibi planımın yetersizliği açıkça ortaya çıktı. Asla ama asla birinin... sevgili Joseph'imi öldürebileceğini düşünemezdim.

"Bu arada senin bu kadar anlayışsız bir dinleyici olmanı hiç beklemediğimi de söylemeliyim, Edward. Joseph'in benim için bir tür büyücü olduğunu anlamıyor musun? Başka hiçbir şeyle değil, yalnızca sözleriyle tüm yaşamımı değiştiriyor, şekillendiriyordu. Hatta büyük yalanı bile, bir kez benimsedikten sonra en olağanüstü, en inanılmaz büyücülük becerisi gibi geliyordu insana. Ah, şaşkına döndünüz. Bunu açıkladığım zaman belki de benim delirmiş olduğumu düşüneceksiniz; kim bilir, belki de öyleyimdir. Neyse... Çok basit: Joseph hiçbir tedavisi olmayan ölümcül bir hastalığı iyileştirmeyi başardı. Dünyanın en iyi, en başarılı nefroloğu bile tedavide başarısız kaldı, ama Joseph Scotcher –benim sadık, yetenekli sekreterim– bunu başardı. Anlamıyor musunuz? Nefritini böyle bir hastalığı olmadığını ortaya çıkararak iyileştirdi.

"Sakın, sakın bana bir yalancı olduğunu ortaya çıkarmakla bir hastalığı iyileştirmenin aynı şey olmadığını söylemeyin. Bunu ben de sizin kadar biliyorum. Benim kastettiğim yalnızca sevgili Joseph'imi kaybedecek olmanın acısı ve kederiyle büyük bir ıstırap içinde yaşarken, onun ölmeyeceğini ve tamamen sağlıklı olduğunu öğrendiğim anda bunun benim üzerimde yaptığı etki. Sanki bir anda ölümcül bir hastalığı yenip iyileşmişti. Bunu konuyla ilgili unsurların bir özeti olarak değil yalnızca mecazi anlamda söylüyorum.

"Şu hayal kırıklığı içindeki yüzüne bir bak, Edward. Acaba sen de Joseph'e, onu tanıdığın kısacık süre içinde seni de yanıltmayı başardığı için kızıyor olabilir misin? Lütfen olaya şöyle bak: O sana yalan söylemedi, bana da söylemedi, ya da özel olarak herhangi birine de söylemedi. O yalnızca... gerçeği değiştirdi, çünkü kendini böyle daha rahat hissediyordu. Şimdi asla bu işin kökenine inemeyeceğim. Hiçbir zaman bunu niçin yaptığını öğrenemeyeceğim."

32. BÖLÜM

Kaçırılan Yarış Atı

"Benim Scotcher'den ilk kuşkularım dürüstlüğü, terbiyesi ya da bunların yokluğuyla ilgiliydi," dedi Michael Gathercole. Ertesi gündü. Onunla birlikte Lillieoak'tan ayrılmış, Clonakilty'deki Donovan's Otel'e gidiyorduk. Her an mağdur bir Claudia ya da endişeli Dorro tarafından pusuya düşürülme tehlikesi olmadan bir odada oturup konuşmak ve çay içmek büyük bir rahatlıktı.

Donovan's Otel'in lobisi küf kokuyordu ve tıka basa eskimiş, soluk mobilyalarla doluydu. Perdelerin rengi neredeyse tamamen solmuştu. Çay ve keklerin ise daha iyisi olamazdı ve doğruyu söylemek gerekirse bir ya da iki saat rahat ve güzel bir atmosferde geçirmektense neşeyle böyle bir ambalaj sandığının üzerinde oturmayı yeğlerdim. Gathercole'ün de benimle aynı duyguları paylaştığını söyleyebilirim: Sanki üzerimizden karanlık ve ağır bir şey geçici olarak kalkmıştı. Gathercole her zamandan çok daha rahat görünüyordu.

"O ânı anımsıyorum," dedi. "Uzun bir süre benim için hiçbir şey ifade etmedi. Ama şimdi ediyor. Scotcher, Shrimp

kitaplarıyla ilgili bir şey söylemişti; o sırada Lady Playford'un çalışma odasının önünde mülakata çağrılmayı bekliyorduk. Söylediği her ayrıntı yanlıştı. 'Kaçırılan yarış atının olduğu kitap hangisiydi? Adını anımsayamıyorum,' diye sormuştu. Bu çok tuhafıma gitmişti, çünkü daha bir dakika önce Lady Playford'un tüm kitaplarını neredeyse ezbere bildiğini söylemişti ve ben de ona benim de aynı durumda olduğumu belirtmiştim. İlginç olan, Lady Playford'un kaçırılan bir yarış atıyla ilgili kitabı yoktu ve onun bunu benim bileceğimi bilmesi gerekirdi. Çok sonra kendi kendime, o gün onun neyin peşinde olabileceğini sordum. Bunun affedilmeyecek bir hata olduğunu biliyordu. Hiçbir medeni insan henüz yeni tanıştığı birine dönüp de, 'Bu yalan. Sen yalancısın,' diyemez. Aslına bakarsanız ben de başlangıçta bunun bir yanlışlık olduğunu sandım."

"Peki, düzelttiniz mi?"

"Bir anlamda evet. En azından denedim. İçinde at bulunan tek Shrimp kitabının –o da çok küçük bir bölümünde– *Shrimp Seddon ve Dünyanın Etrafında Seyahat* olduğunu söyledim. Kitapta armatör Sir Cecil Devaux'un Sapphire adlı bir atı vardır ve Shrimp gizemi, bir İtalyan olan Bay Brancatisano'nun Sapphire'in adını yanlış telaffuz ettiğini saptayarak çözer. Bay Brancatisana ikinci heceyi 'fire' yerine 'fear' gibi okumakta, bunun sonucunda Sapphire sözcüğü kulağa Sphere gibi gelmektedir. Sphere ise Sir Cecil'in gemi yapım firmasının adıdır ve bu durum sınırsız belaya ve karışıklığa yol açar."

"Biliyor musunuz, sanırım benim de okuduğum tek Shrimp kitabı bu," dedim.

"En iyilerinden biri."

"Kitapta denize düşüp kaybolan ve bir daha da asla görülmeyen Higgins diye bir kötü adam vardı."

"Aynen öyle," diyen Gathercole gülümsedi. "Sizin Lady Playford'un kitapları konusundaki bilginiz benim ilk rastladığım Scotcher'den çok daha fazla. Şimdi onun bu kaçırılan yarış atı konusunu beni konuşturmak için açtığını anlıyorum. Onu düzeltirken ve bunu izleyen konuşmalarımızda, bilmeyerek ona, Lady Playford'la konuşurken kendini Shrimp Seddon ve onun kahramanlıkları konusunda yeryüzündeki herkesten daha bilgiliymiş gibi davranacağı kadar ayrıntı vermiş oldum. Ona Sapphire ve Lord Cecil Devaux'tan bahsetmemin ardından bana ne dedi biliyor musunuz? 'Ah evet, tabii.' Onun göründüğü gibi hafızası zayıf tuhaf bir insan değil de sahtekârın teki olabileceğinden ilk kez o gün kuşkulanmıştım. Ama bu yalnızca bir kuşkuydu, anlıyorsunuz değil mi? Dürüst bir adam olsa açıkça, 'Hayret! Tamamen yanılmışım, değil mi? Nasıl bu kadar yanlış anımsadığımı anlayamıyorum,' derdi. Scotcher'in 'tabii' yanıtı ise bunu zaten bildiği, yalnızca anımsatılması gerektiği anlamına geliyordu. Saçma sapan bir şey bu. *Dünyanın Etrafında Seyahat* adlı kitabı okuyan birinin böyle bir yanılgıya düşmesi olanaksız."

Gathercole'ün söyleyeceği daha başka şeyler de olduğu anlaşılıyordu. Sabırla bekledim. O sırada genç bir bayan gelerek çay isteyip istemediğimizi sordu. İstediğimizi söyledim.

"Ama iş işten geçmişti. Bu arada Scotcher'e Lady Playford'un eserlerine ilişkin birçok şeyi ve bunlar hakkındaki fikirlerimi anlatmıştım. Mülakat sırası bana geldiğinde Lady Playford bana hemen hemen hiçbir şey sormadı. Yalnızca oturup onun Scotcher hakkında söylediklerini dinlemek zorunda kaldım – onun ne kadar zeki ve algı düzeyi yüksek biri olduğunu, onun Lady Playford'un öykülerinin konularındaki ve yapılarındaki çarpıcı noktaları not etmiş olmasının ne kadar

akıllıca bir davranış olduğunu filan! Üstelik bütün bunlar kapının dışında beklediğimiz yaklaşık bir saat boyunca benden dinledikleriydi ve o sırada bunu söylemenin hiçbir anlamı yoktu. Ah, size söylememiştim değil mi? Onun mülakatı yaklaşık bir saat sürdü. Benimkiyse yalnızca yirmi dakika."

"Yani... Lady Playford'a olanları anlatmadınız mı?"

"Hayır. Başkalarını kötülemekten hoşlanmam. Ancak yine de o gün Lady Playford'u bu sahtekâr Scotcher'den koruyamadığım için çok üzgünüm. Hoş, beni dinler miydi, bundan çok kuşkuluyum."

"Büyük olasılıkla dinlemezdi," dedim.

"Her neyse, o kısa mülakatın ardından ben gönderildim ve Scotcher işi aldı. Dört yıl sonra –hayır, yaklaşık beş yıl sonra– Lady Playford beni çağırdı ve, 'Sana hak ettiğin şansı vermedim, Michael,' dedi. 'Bunu şimdi anlıyorum. Senin avukatım olmanı ve bundan sonraki işlerimi senin takip etmeni istiyorum. Böylece kendimi affettirmeyi umuyorum.' Tabii ki çok sevinmiştim. Bu arada beni işe almamasının hemen ardından Orville Rolfe'un beni işe almasını ayarlamıştı."

"Evet, bunu bana da anlattı."

"Her şeyimi ona borçluyum." Gathercole düşünceliydi. "Her şeyimi. Aynı gün bana, benden avukatı olmamı istediği gibi, bundan böyle Shrimp öykülerini incelemek için yalnızca bana göndereceğini söyledi, 'Başka hiç kimseye değil,' diye ekledi üzerine basarak. Söyleyiş şeklinden ister istemez bu *hiç kimse*nin Scotcher olması gerektiğini düşündüm... Neyse, şimdi üzerinden bunca yıl geçtikten sonra, onun ne demek istediğini tam olarak anlıyorum. 'Sen benim bir numaramsın, Michael!' Söylediği buydu aslında. Onun bunu kastettiğine

inanıyorum. Scotcher sekreteriydi ama kitaplarını güvenle emanet ettiği kişi değildi. Asla da olmadı."

Bunun Gathercole için önemli olduğunu fark ederek başımla onayladım.

"Aynı gün bana Scotcher'in nefrit hastası olduğundan da bahsetti, ama bunu söyleyiş şekli de değişikti. 'O ölüyor,' diyeceği yerde, 'Joseph bana öleceğini söyledi,' dedi."

"Size açıkça söylemese de ona inanmadığını üstü kapalı olarak belirtmiş," dedim.

"Evet, ve korkarım ki bunun üzerine ben de kendimi zapt edemedim," dedi Gatherford. "Aşağılık, fırsatçı bir insan olduğumu düşünebilirsiniz ama Scotcher'in beş yıllık sekreterlik yaşamından sonra bile hâlâ Lady Playford'un kitaplarından birini bile okumamış olduğundan kesinlikle emindim. İşi alır almaz hızla hepsini okuyabilirdi ama o bunu da yapmamıştı. Herkesi kandırmayı yeğliyordu. Gerçi bu yalnızca bir his, hiçbir kanıtım yok, ama sanırım o kendi sahtekârlığından haz duyuyordu. Öldürüldüğü günkü akşam yemeğinde, kitabı okumadığından emin olduğu Hercule Poirot'nun önünde *Takım Elbiseli Kadın* gizeminin çözümünü nasıl açıkladığını anımsıyorsunuz, değil mi?"

"Elbisesini değil tüylerini," dedim. "Nasıl unutabilirim ki?"

"Yalnızca bu bile Scotcher'in Lady Playford'un kitaplarını önemsemediğinin kanıtı olması için yeterli. Gizemli öyküleri umursayan hiç kimse öylesine kibirli bir şekilde çözümü açıklamazdı. Ya Poirot'ya kitapları kronolojik sırayla değil de karışık düzende okumayı önermesi ve bunun gerçek yaşama daha uygun olacağını söylemesi? Kanıtım yok ama Scotcher'in Shrimp kitaplarına dair yaptığı parlak yorumlar ve getirdiği

tezlerin hiçbiri ona ait olamaz. Bence onları gelen okur mektuplarından alıyor, sonra da mektupları yok ediyordu."

"Lady Playford'a gelen mektuplardan mı?"

"Evet, sekreteri olarak onun yazışmalarını Scotcher takip ediyordu. Gelen tüm okur mektuplarını Lady Playford'dan önce o görüyordu. Yayımcısı onları biriktirip torbalar içinde gönderiyor. Scotcher onların hepsini elden geçiriyordu, ta ki hastalık numarası yapana kadar, sonra bu işi kısmen Sophie devraldı. Benim naçizane tahminim onun özellikle ilginç mektupları çaldığı, o mektuplardaki görüşleri ezberlediği ve orijinalleri yaktığı yönünde. Bir defasında oturma odasına girdiğimde onu şöminede bir deste kâğıdı yakarken yakaladığımı anımsıyorum. Afalladı ve tamamen ilgisiz bir şeyler kekeledi."

"Lady Playford size Scotcher'in ölümcül hastalığından bahsettiğinde kendinizi tutamadığınızı söylemiştiniz," diye anımsattım. "Ne yaptınız?"

"Ne mi yaptım? Ah, evet. 'Lütfen beni bağışlayın Lady Playford,' dedim. 'Eğer Joseph ölürse, derken... ölüyor mu ölmüyor mu?'"

"Peki, Lady Playford ne dedi?"

"Hüzünle gülümsedi ve, 'Asıl sorun da bu zaten, Michael,' dedi. 'Ah evet, sorun bu?'"

33. BÖLÜM

İki Doğru

Poirot iki gün sonra sabahleyin geldi. Uyuyakalmıştım, geç sayılabilecek bir saatte kapımın tıklatılmasıyla uyandım. Sabahlığımı giyip kapıyı açtım. Poirot karşımdaydı.

"Nihayet döndün!" diye haykırdım sevinçle. "Tanrı'ya şükür."

Bu karşılama onu olağanüstü mutlu etmiş gibiydi.

"Döndüm *mon ami, oui.* Artık ilerleyebiliriz. Telefonla konuştuğumuzdan beri bana anlatacak yeni neler var?"

Ona Gathercole ile konuştuklarımı anlattım. Sonra da Malmesbury'de aradığını bulup bulmadığını sordum.

"Evet, konuyla ilgili ilginç birçok şey öğrendim. Bunlardan zaten kuşkulanıyordum. Haydi, giyin *mon ami.* Seni kütüphanede bekleyeceğim. Orada konuşuruz. Shakespeare'in *Kral John*'unun okuduğum kopyasını da oraya bıraktım."

"Neden okudun ki?" *Kral John*... Ünlü Hercule Poirot'nun Scotcher cinayetiyle bağlantısı olabileceğine değindiği edebiyat eseri o mu yoksa?

"Dr. Kimpton buraya geldiğimizden beri o esere dikkatimizi çekmeye çalışıyor. Ben burada olmadığım sırada onu okumak aklına gelmedi mi?"

"Hayır. Eğer bunu yapmamı isteseydin, söylerdin."

"Sorun değil." Bu sözlerin ardından arkasını dönerek merdivenlere doğru ilerledi.

Hemen yıkanıp giyindim ve yirmi dakika sonra onunla kütüphanede buluştum. Köşedeki bir berjer koltuğa gömülmüştü ve hemen yanındaki sehpanın üzerinde de *Kral John* duruyordu.

"Evet, işte buradayım," dedim. "Şimdi anlatın bana: Neden Malmesbury?"

"Orası Joseph Scotcher'in annesinin yaşadığı yer. Yerel polisin de yardımıyla onu buldum."

"Nasıl bir kadın?"

"Bunu sorman ilginç. Scotcher'in annesinin melek kadar güzel olmasını beklerdin, değil mi? Ama değildi. Hatta göze hoş bile görünmüyordu. Yani..." Poirot burnunun üstünü işaret etti.

Yüksek sesle, "Bir kaşı neredeyse tüm yüzünü kaplamıştı, değil mi?" diye tahminimi söyledim.

"Evet. Aynen... Burnunun altı yerine üstünde gelişmiş gür bir bıyık." Poirot doğru tanımı bulmuş olmaktan mutluydu. Kendimi tutamayarak gülümsedim. "Bunu nereden bildin, *mon ami*?"

Ona telefondaki konuşmamızda bahsetmeyi unuttuğum bir noktayı anlattım. Scotcher ile Randolph Oteli'nde buluşan kadının uzun, gür kaşları olduğunu.

Poirot ellerini kaldırdı.

"Senden bana her şeyi anlatmanı istemiştim, öyle değil mi *mon ami?* Ve sen öykünün bu kısmını atladın. *Sacré tonnerre!*"[1]

"İstemeyerek!" Onunla işbirliği ve uyum içinde çalışmaktan başka bir şey yapmadığım halde ihmalkârlıkla suçlanmak istemiyordum. "Sense bana kasten hastanede ne yaptığını ya da bu ünlü doktorun kim olduğunu söylemedin. Tabii bu arada benimle yaklaşık bir saat telefonda konuşmak için boşalttığın muayenehane yüzünden kaç kişinin koridorda öldüğünü de."

"Ölmek mi?" Poirot şaşkınlıkla kaşlarını çattı. "Kimse ölmedi. Neyse, çok önemli şeyler keşfettim. Sana bunları anlatacağım. Blake Scotcher, Joseph'in küçük erkek kardeşi. O gerçek."

"O zaman Randall Kimpton ile Queen's Lane Coffee House'da buluşmaya gelen, kılık değiştirmiş Joseph Scotcher değildi?"

"Aksine, onun olduğundan eminim. Ve eğer yanılmıyorsam... Neyse, Dr. Kimpton ile buluşan her kimse, onun Malmesbury'den Ethel Scotcher'in küçük oğlu Blake Scotcher olmadığı kesin."

"Bunu nasıl bilebiliyorsun?"

"Çünkü altı yaşındayken gripten ölmüş."

"Tanrım!"

"Bayan Scotcher bir oğlunu kaybetmiş olmanın kederiyle kendini kaybetmiş ve diğerini de kaybedebileceğini takıntı haline getirmiş. Bunca zaman Joseph'e karşı duyduğu suçluluk duygusu durumu daha da kötüleştirmiş. Bana, çocukken onu çok ihmal ettiğini anlattı. Kardeşi Blake her zaman hasta-

(1) (Fr.) "Yüce Tanrım!"–çn.

lıklı ve bakıma muhtaçken Joseph hep sağlıklı ve mutluymuş. Blake sürekli şu ya da bu hastalık nedeniyle yatağa düşermiş."

"Anlıyorum."

"*Oui*. Dr. Kimpton bir de psikolojinin bir şeyin kanıtı olamayacağını söylüyor."

"Bayan Scotcher'den başka bir şey öğrenebildin mi?"

"Hayır. Ama başka bir yerden çok ilginç detaylar öğrendim. Kimpton ve Scotcher'in birlikte okudukları Oxford'daki Balliol College'e gittim; tabii bu arada ilk kez tanıştıkları yer de orası. Scotcher'in Lady Playford'un sekreteri olmadan önce, nasıl diyeyim, bir 'Shakespeare öğrencisi' olduğunu biliyor muydun?"

"Nasıl yani? Aynen tıp fakültesine geçmeden önce Kimpton'un olduğu gibi mi?"

"Tebrikler, doğru. Balliol'daki birçok kişi iki genç adamı çok iyi anımsıyor. Ve ortak görüşleri Scotcher'in Kimpton'u idol olarak gördüğü ve kendine örnek aldığı yönünde."

Bu da demek oluyordu ki Phyllis taklitçiliğin yönü konusunda aldanmıştı: Doğal olarak âşık olduğu adamın orijinal ve Kimpton'un taklit olduğunu düşünüyordu ama gerçek tam tersiydi.

"Kimpton'un karar değiştirip tıbba geçmesinin nedeni de bu olsa gerek," dedim. "Özellikle de Scotcher'in Iris'le Kimpton'un burnunun dibinde ilişki kurduğu düşünülünce. Peki, ama ya Scotcher bunu Iris'ten çok Kimpton için yaptıysa?"

"Yani Scotcher'in, kızı, *bir Randall Kimpton olmak* kadar istemediğini mi söylemek istiyorsun? Gerçekte olmadığı biri olması olanaksızdı ama yanında Iris'in olması, bunun olabileceğine inanmasına yardımcı olabilirdi."

"Evet, böyle de diyebiliriz. Eğer Scotcher, Iris'i yalnızca Kimpton ona sahip olduğu için isteseydi ve yalnızca Kimpton öyle olduğu için Shakespeare öğrencisi olsaydı bunun Kimpton'u çileden çıkarmış olması gerekirdi. Hiç kimse bu şekilde taklit edilmeye dayanamaz. Kimpton'un sözde Shakespeare eğitimini diğer öğrencilerin onun Shakespeare'in en iyi eserinin *Kral John* olduğu iddiasıyla alay ettikleri için bıraktığı öyküsü bana hep saçma gelmişti."

"Ama Scotcher onu tıp eğitiminde de izleyebilirdi, öyle değil mi *mon ami*? Eğer daha iyi bir düşüncesi olmasaydı büyük olasılıkla bunu yapardı da. Kimpton, siz İngilizlerin deyişiyle, 'Iris sahneden çekildikten sonra' romantik anlamda dikkatini göz kamaştıran Claudia'ya yöneltmişti. Bir Vikontla ünlü bir yazarın kızı olan Claudia Playford soğuktu, görünürde erişilmezdi. Kimpton çok çaba harcadı ve sonunda onunla nişanlanmayı başardı. O sıralarda Oxford'da Kimpton'la aynı çevrelerde dolanan Scotcher, Kimpton'un büyük uğraşlar sonunda bu genç, güzel ve zengin kadının kalbini kazanmayı başardığını gördü. Rastlantıya bak ki aynı günlerde Claudia'nın yazar olan annesi de sekreter arıyordu ve bunun için ilan vermişti... Ah evet, bu Scotcher için doktor olarak kariyer yapmaktan çok daha cazipti. Doktorlardan bahsetmişken..." Poirot başını salladı.

"Sonunda bana anlatacak mısın?"

"Telefonda konuştuğumuzda bana belki de Scotcher'in hiç doktoru olmadığını söylemiştin. Evet, hasta değildi, ölmüyordu da ama Oxford'da olduğu sırada bir doktorun hasta listesinde kayıtlıydı. Bu adamı evinde ziyaret ettim. Ondan öğrendiklerim gerçekten de çok ilginçti. O kadar çok şeye açıklık

kazandırdı ki... Fakat bir sorun var: Şu an benim için çok açık ve net olan bir şeyi... ne yazık ki kanıtlamam olanaksız."

Umudum olmasa da, "Lütfen açıkla," dedim.

"Şimdi bunu açıklamanın zamanı değil, Catchpool. Şimdi Poirot için düşünme zamanı. Sana da aynı şeyi öneririm."

"Senin için belirgin olan ne ve hangi açılardan kanıtlanması olanaksız? Allah aşkına Poirot, benden neyi ciddi bir biçimde düşünmemi bekliyorsun?"

Hemen isteyerek yanıt vermesi beni şaşırttı.

"Bütün bunlar nasıl uyumlu bir şekilde bir araya getirilebilir? Bilmecenin parçalarını nasıl yerlerine oturtabiliriz? Sophie Bourlet, Joseph Scotcher'in Claudia golf sopasıyla öldürücü darbeyi indirene kadar sağ olduğuna yemin ediyor, yaşamak için yalvardığını iddia ediyor. Ama resmi soruşturmada ölüm nedeni olarak zehirlenme ve ölüm saatinin çok daha önce olduğu belirlendi. Kimpton ve Claudia, Scotcher'in kafasına sopayla vurulurken yukarıda birlikte olduklarını söylüyorlar. Ayrıca aşçı Brigid de hepimiz Sophie'nin çığlıkları üzerine aşağı koştuğumuzda onları yukarıda, merdiven sahanlığında birlikte gördüğüne tanıklık ediyor. Ancak... Eğer Scotcher'i kimin ve neden öldürdüğüne ilişkin teorim doğruysa, Sophie'nin o gece toplantı odasında gördüklerine dair doğruyu söylüyor olması gerek. Ayrıca bunu yapmaması için de bir neden yok."

"Lütfen bana teorini anlatır mısın?"

"Bırak da sözümü bitireyim, Catchpool. Eğer Scotcher'i kimin, neden öldürdüğüne ilişkin teorim doğruysa, Claudia'nın zaten ölü olan Scotcher'in kafasına sopayla vurmasının bile mantıklı bir açıklaması olabilir."

"Öyle mi?"

"*Oui.*"

"Bunu bilmediğimiz bir nedenle Scotcher'in kapalı bir tabutla defnedilmesini istediği için mi yaptığını düşünüyorsun?"

"Tam olarak değil. Cenazesinin nasıl yapılacağının önemsiz olduğu anlaşılıyor. Ama, ah evet, Matmazel Claudia'nın Scotcher'in cesedinin kafasını golf sopasıyla parçalaması kesinlikle mantıklı. Mantıksız olan, strikninle zehirlendiği için ölmüş olması gereken Scotcher'in, göründüğü kadarıyla o sırada ölmemiş olması. Kim yalan söylüyor? Sophie Bourlet mi? Hayır, öyle olduğunu sanmıyorum. Claudia Playford mu? Hayır. Eğer Scotcher oturma odasında sağ olsaydı, Claudia'nın onun kafasına golf sopasıyla vurması için bir neden olmazdı ve o da dolayısıyla bunu yapmamış olurdu."

"Eğer bütün bunları Antik Yunan dilinde söylemiş olsaydın ve bir nedenle sözcük düzenini karıştırmış olsaydın, bunu çözmek benim için daha zor olmazdı," dedim.

Ayağa kalktım, gidip pencereyi açtım. Ağaçlarla çevrili yeşil çimenlerin görüntüsü beni sakinleştirdi. İnsanın Hercule Poirot'nun her an parıldayan yeşil gözlerine ancak kendini aptal gibi hissetmediği sürece bakabileceğini keşfetmiştim.

Birkaç dakika düşündükten sonra sordum.

"Açıklamalarından pek bir şey anlayamadıysam da anlayabildiğim kadarıyla... Sophie Bourlet'e inandığını söylüyorsun ama aynı şekilde Claudia Playford'a da inanıyorsun, bu doğru mu?"

"Evet, hemşire Sophie'ye inanıyorum. Ama aynı zamanda resmi soruşturmanın bulgularına da inanıyorum."

"Bu durumda, açıkça görülüyor ki..." Susup, kafamdakileri nasıl sözcüklere dökeceğimi düşündüm. "Eğer iki şeyin doğru olduğunu biliyorsan ve bu iki şey birbirinin zıttı gibi görünüyorsa, neden bunlardan birinin doğru olmadığını düşüneceğin yerde, iki doğrunun aynı anda doğru olmalarını sağlayacak ve henüz düşünmediğin üçüncü bir seçenek olup olmayacağını kendine sormuyorsun?"

Poirot sanki bıyıklarının gerisinde dişlerini gıcırdatıyormuş gibi baktı.

"Bu çok iyi bir fikir, Catchpool, ama ne yazık ki Joseph Scotcher'in kafasına golf sopasıyla vurulduğu sırada hem ölü hem de hayatta olması olanaksız."

"Tabii ki olanaksız. Görünüşte birbiriyle uyumsuz ama doğru iki şey derken kastettiğim şunlardı. Bir: Sophie Bourlet'in doğruyu söylediğinden emin olman. İki: Eğer ölü değilse Claudia Playford'un golf sopasıyla Scotcher'in kafasını paramparça etmesi için hiçbir neden olmaması."

"Catchpool!" Poirot'nun bağırması beni şaşırttı.

"Evet? İyi misin?"

"Sessiz ol. O pencereyi kapa. Gel yanıma otur." Çok heyecanlı görünüyordu. Denildiği gibi oturduğum sandalyeye döndüm, çok fazla ileri gitmemiş olmayı umuyordum.

Konuşmadan, sessizlik içinde yaklaşık beş dakika oturduk. Zaman zaman Poirot anlaşılmaz bir şeyler mırıldanıyordu. Bunların arasında bir an onun fısıldadığını duyduğumdan eminim. "Olmayan çekmeceyi kapa!" Ama o bunu doğrulayacak halde değildi.

Bekledim. Bu giderek daha yıpratıcı olmaya başladı. Ayağa kalkıp yanıma geldiğinde tam isyan edecek noktadaydım. Ama o kafamı ki elinin arasına aldı ve beni alnımdan öptü.

"*Mon ami*, önerini nasıl uygulayacağımı bilmiyorum ama kafamdaki bilmeceyi çözdün. Sana minnet borçluyum. Nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Model tam olarak Poirot'nun düşündüğü gibi şekilleniyor."

"Çok iyi," dedim soğuk bir sesle.

"Ama ufak bir eleştiri yapmalıyım... Bu beni aşar, kesinlikle beni aşar, ne istersen söyleyebilirsin ve *hâlâ apaçık ortada olanı* görmeyebilirsin. Sağlık olsun. Acele etmeliyiz. Müfettiş Conree'ye haber yolla ve Poirot'nun hazır olduğunu belirt. Sonra da Sophie Bourlet'i mümkün olduğu kadar çabuk bulup oturma odasına getir. Haydi acele et, Catchpool!"

34. BÖLÜM

Neden ve Fırsat

Üç saat sonra Çavuş O'Dwyer ve ben herkesin misafir salonunda toplanmasını sağladık. Poirot toplantıyı açmadan önce de gergin ve huzursuz bir birleşimdi bu. Müfettiş Conree yönetici pozisyonundan alıkonulmuş olmaktan dolayı son derece öfkeliydi. Sürmekte olan çene-erozyonu projesinden vazgeçmiş, başını öyle bir açıyla sarkıtmıştı ki onun alışkanlıklarını bilmeyen biri boynunun kırılmış olduğunu düşünebilirdi.

Conree, O'Dwyer, Poirot ve benim dışımda, Lady Playford, Harry ve Dorro, Randall Kimpton ve Claudia, Michael Gathercole ve Orville Rolfe, Sophie Bourlet, Hatton, hizmetçi Phyllis ve aşçı Brigid de misafir salonundaydılar.

Gergin bekleyişi ilk bozan da Brigid oldu. Sırasıyla hepimizin yüzüne teker teker baktıktan sonra sordu:

"Bu yaygaranın nedeni ne ki? Benim günün ortasında oturacak zamanım yok. Öyle olsa yemek çıkar mıydı? Umarım aranızdan hiç kimse benim aylaklık için zamanım olduğunu düşünmüyordur, çünkü gerçekten yok. Yoksa açlıktan ölmek gibi bir niyetiniz mi var? Eğer yoksa bırakın da gideyim."

Kaslı kolları her an için onu oturduğu sandalyeden fırlatıp götürmeye hazır gibi duruyordu.

Claudia, "Eğer bugünün öğlen ve akşam yemeklerini bu sabah beşle sekiz arasında pişirmediysen, Buckingham Sarayı'nın önünde çıplak dans etmeye hazırım, Brigid," dedi. "Haydi, kabul et!"

"Ah! Haydi, cici bir kız ol ve onu bunu yapmadığına ikna et," diyen Kimpton aşçıya göz kırptı. Brigid öfke ve hışımla ofladı.

"Baylar bayanlar!" Odanın ön tarafında Poirot hafif bir reveransın ardından konuşmaya başladı. "Sizi burada gereğinden fazla alıkoymak istemiyorum. Dr. Kimpton, bir şekilde sözümü kesmezseniz minnettar olacağım. Sizlere söyleyeceklerim gerçekten de çok önemli."

Kimpton, "Bundan hiç kuşkum yok, eski dostum," dedi. "Siz sözünüze başlamadan birkaç sözcükle savunmamı yapmak isterim: 'Sözünüzü kesmek' konusunda, ben bugüne dek asla sözünüzü kesmiş değilim. Eğer ben konuşuyorsam siz bir şey söylemiyorsunuzdur ve kimseden tam dikkat istememişsinizdir. Sanırım burada..." Kimpton orada bulunanlarının başlarını sayıyormuş gibi şov yaptı, "...gerek olursa bu iddiamı destekleyecek on dört tanık var. Söylemek istediğiniz anlaşıldı ve kabul edildi, Poirot. Umarım bizleri Joseph Scotcher cinayetiyle ilgili olarak aydınlatabilirsiniz."

"Burada toplanmamızın amacı da bu zaten."

Bütün bunlar olurken ben Poirot'nun yanında, yanmayan şöminenin önünde duruyordum. Keşke ne söyleyeceğini bilseydim.

"Bu kesinlikle incelediğim, araştırdığım ilk cinayet değil," diye sözlerine başladı Poirot. "Ancak belirtmeliyim ki en

dolambaçsız, en apaçık ortada olanlarından biri. Bu araştırma sırasında o kadar çok soruyla boğuşmak zorunda kaldım ki oysa bu bilmecenin çözümü soluk kesecek kadar ortada; hatta insanı dehşete düşürecek kadar basit ve anlaşılır."

Claudia, "Bu konuda size hak verecek ya da vermeyecek durumda değiliz," dedi. Niçin bize ne keşfettiğinizi anlatmıyorsunuz? Eğer bunu yaparsanız hep birlikte bu cinayetin karakteri konusunda fikir yürütebiliriz."

Randall Kimpton mırıldandı.

"Söz kesme, bir tanem."

"Apaçık ortada mı Poirot?" Lady Playford'un sesi odanın arka tarafından geldi. Fransız stili pencerenin önündeki koltukta oturuyordu. "Bir adamın kafası golf sopasıyla parçalandı, sonra aslında zehirlenmiş olduğu ortaya çıktı ve siz buna anlaşılır mı diyorsunuz?"

"Evet, Lady Playford. Kavramsal olarak da teoride de bu düzgün ve... evet, bunu söylemek zorundayım, zarif bir cinayet. Gerçek hep ortadaydı. Katilin değişen koşullara ve öngörülmeyen durumlara uyum sağlamak zorunda kalması bazı şeylerin planladığı gibi gitmemesine neden oldu ama eğer..." Poirot'nun yüzü asıldı. "Eğer kötülük amaç olsaydı tehlike çok ciddi olabilirdi. Hatta çok çok ciddi."

Ürperdim. Keşke Hatton ya da Phyllis şömineyi yakmayı akıl etmiş olsalardı. Soğuk bir gündü, son zamanlardaki en soğuk gün.

"Her cinayette neden ve fırsat ilişkisinin düşünülmesi gerekir. Öncelikle fırsat ile başlayalım, çünkü bu işin kolay kısmı. Burada bulunanlardan Müfettiş Conree, Çavuş O'Dwyer ve Catchpool dışında herkes Joseph Scotcher'i öldürmüş olabilir. Şu an için oturma odasındaki sopayla vurma kısmını bir

yana bırakalım. O noktaya daha sonra değineceğiz, şimdilik asıl cinayetin üzerinde duralım. Scotcher'in odasındaki mavi şişede striknin izine rastlandığını biliyoruz. Hemşire Sophie Bourlet'in ifadesine göre Scotcher her gün saat beşte bu şişedeki ilacı ya da sözde ilacı alıyordu ve öldüğü gün de almıştı. Resmi soruşturmada da açıklandığı gibi ölüm nedeni striknin zehirlenmesiydi."

Salonda mırıldanmalar oldu.

"Biraz önce saydığım üç istisna dışında burada bulunanlar arasında o gün beşten önce Scotcher'in odasına girip mavi şişenin içine striknin koymuş olması olanaksız olan biri yok." Poirot başını salladı. "Bu durumda cinayet nedeninin üzerinde durmamız gerekiyor. İçinizden birçoğunun Scotcher'in ölümünü istemek için nedeni vardı. Örneğin sizinle başlayalım mı, Vikont Playford?"

"Ne?" Harry birden doğruldu, çok şaşırmışa benziyordu. Sonra toparlandı ve normal davranışlarına döndü. "Bence olur. Nasıl istersen dostum! Haydi başlayın. Zevkle."

"Altıncı Clonakilty Vikontu olarak sizin, annenizin servetinin bir kısmının miras olarak size kalmasını beklemeniz çok doğal. Her oğul gibi siz de bunu bekliyordunuz elbette. Zaten merhum babanızın bıraktığı vasiyetnamenin koşullarından dolayı mutsuzdunuz – öyle olduğunu sanıyorum; ama karınızın öyle olduğundan eminim. Sonra bir gece yemekte mirastan pay alamayacağınızı öğreniyorsunuz: Scotcher sizin yerinizi almıştır. Ama eğer o ortadan kalkarsa, bu durumda..."

"Harry'nin hakkını beklemesi çok doğal!" diye atıldı Dorro hışımla. "Hangi oğul beklemez ki? Öyle değil mi Harry?"

"Ve siz Madam, Vikont Playford'un karısı olarak sizin de beklentileriniz vardı tabii." Poirot ona bakarak gülümsedi. "Kocanın malı karısının malıdır. Bu da sizin de öldürmek için nedeniniz olduğunu gösteriyor. Ancak sizin nedeninizin kocanızınkinden belirgin şekilde farklı olduğunu düşünüyorum. Sizin durumunuzda bu birçok şeyin başı ve sonu demekti – güç korkusu, güvensiz bir gelecek, paranın sizin olacağı umudu. Ama kocanız için durum farklıydı."

"Öyle mi? Hayret!" Gerek Harry gerekse Dorro şaşırmış görünüyorlardı. "Açıklayın o zaman. Zavallı dostum Scotcher'in ortadan kalkması için benim nasıl bir nedenim olabilir?"

"Eğer Scotcher yaşarsa karınızın ne hale geleceğini biliyordunuz," diye açıkladı Poirot. "Ne kadar üzüleceğini, bunu takıntı haline getireceğini biliyordunuz. Yeni vasiyetname ve ağırlaşan yaşam koşullarınız dışında hiçbir şeyden bahsetmeyecek, sürekli bunları söyleyip sinirlenecekti. Eliniz mecbur, yaşamınızın geri kalan kısmına ilişkin onun bitip tükenmez yakınmalarını dinleyecek, çok az parayla ya da parasız size keyif veren, dikkatinizi dağıtan hobilerinizden vazgeçmek zorunda kalacaktınız."

Dorro ayağa fırladı.

"Benim hakkımda böyle konuşmaya nasıl cesaret edersiniz? Harry bir şeyler yap. Bu saçmalık! Eğer zehir o şişeye beşten önce konulduysa... Harry'nin de benim de o akşam yemeğine kadar yeni vasiyetnameden haberimiz yoktu. Akşam yemek servisi ise bildiğiniz gibi yedide."

"Lütfen oturun, madam. Söylediğiniz kesinlikle doğru, ancak şunu unutmamalısınız: Şimdilik yalnızca cinayet nedenlerinden bahsediyoruz."

"Sonunda haklı olduğumu kabul ettiğiniz için teşekkürler!" diyen Dorro çok öfkeli görünüyordu, minnettarlıktan ise en ufak bir iz bile yoktu.

Poirot her anlamda anlaşmanın çok daha kolay olduğu Harry'ye döndü.

"Vikont, sizlere gerek sizin gerekse karınızın Joseph Scotcher'i öldürmek için nedeniniz olduğunu gösterdim. Ancak Joseph Scotcher'i siz öldürmediniz. İkiniz de yapmadınız bunu."

"Desenize geçiş biletini aldık!" Harry hoşnutlukla başını salladı. Uzandı ve Dorro'nun dizine içten bir neşeyle vurdu. "Gördün mü tatlım!"

Poirot devam etti.

"Matmazel Claudia..."

"Sıra bende mi? Ah ne heyecan verici!"

"Dr. Kimpton ile nişanlı olmanıza rağmen annenizin değişen vasiyetnamesi sanırım sizin için de yeterli bir cinayet nedeniydi. Belki paraya ve arazilere ihtiyacınız yoktu ama haksızlık karşısında gözü hiçbir şeyi görmeyen bir insansınız. Unvanın babanızdan erkek kardeşinize geçmesinin haksızlık olduğunu düşünüyorsunuz. Niçin size, yani büyük çocuğa geçmediğini sorguluyorsunuz? Ve sonra sizin doğal olarak hakkınız saydığınız şeylerin Joseph Scotcher'in olacağını görüyorsunuz..."

Claudia Playford bıkkın bir sesle ve sıkıldığını belirtir bir ifadeyle, "Devam etmenize hiç gerek yok," diye Poirot'nun sözünü kesti. "Tabii ki nedenim vardı, bu apaçık ortada. Herkes görebilir bunu! Ancak ben bir şey yapacak olsaydım Scotcher'i değil annemi öldürürdüm. Sonuçta bu kesinlikle onun hatası.

Suçlamak insanın çok hassas davranması gereken bir konu, öyle değil mi?"

Kimpton, "Sanırım insanın her konuda hassas olması gerekir," dedi.

"Ayrıca bir de ufak infaz sorunu var," diye ekleyen Claudia kıkırdadı. "Bu tür bir infazı kastediyorum – yani ölümcül nitelikte. Kastettiğim, birinin planlarını yürütmesi. Benim tarafımdan planlanan hiçbir cinayet zehirleme ve vurarak kafa parçalama içermezdi. Bundan her kim sorumluysa her şeyi karmakarışık etmiş. Görebildiğim kadarıyla gösteriyi yüzüne gözüne bulaştırmış."

"Yalan söylüyorsun!" Sophie Bourlet haykırarak yerinden fırladı. "Seni elinde golf sopasıyla gördüm."

"Ah Tanrım! Yine mi aynı şeyi tartışmaya başlıyoruz?" Claudia gözlerini tavana dikti. "Joseph'i ben öldürmedim. Poirot, Allah aşkına söyleyin ona!" Sonra Sophie'ye dönerek ekledi. "Ondan hiç hoşlanmadığımı, ona katlanmakta zorlandığımı biliyorsun. Ama emin ol, birini öldürecek olsam, bunu kolayca yakalanacağım şekilde yapmayacak kadar kendimi koruma içgüdüsüne sahibim. Eğer birini öldürecek olsam, bunu düşünmeye son vermeyi gerçekten kafamdan geçirsem ya da bunu yapmak öylesine içimden geçse bile ki birçoklarının bunu hak ettikleri kesin, bunu hiç kuşkusuz üzerime en ufak bir kuşku bile gelmeyecek şekilde yapardım. Eğer bunun olanaksız olduğunu görürsem de bırakırdım yaşamayı hak etmeyen o serseri yaşasın, hem de bağışlayıcı olmak bana çok acı verse de."

"Tam bir savaş konuşması, bir tanem," diyen Kimpton, sevgilisini takdirle alkışladı. Michael Gathercole nefretle başını çevirdi.

Poirot, "Claudia Playford, Scotcher'i öldürmedi," dedi. "Evet, şimdi de Randall Kimpton'a geçelim."

"Aha!" dedi Kimpton alaycı bir tavırla. "Dikkat kesilmeliyim."

"Sizin mösyö, Scotcher'i öldürmek için diğerlerinden çok daha fazla nedeniniz vardı, hem de ikna edici nedenler. Scotcher ilk aşkınız Iris Morphet'i çalmıştı. Ve şimdi de görüldüğü gibi Lady Playford'un tüm servetini almak üzereydi. Çok büyük haksızlık! Çok büyük bir aşkla bağlı olduğunuz müstakbel karınız mirastan mahrum edilmişti. Yalnızca bu bile, Iris Morphet konusu hiç olmasa da onu öldürmeniz için bir neden olabilirdi."

"Yeterli bir neden!" Kimpton alaycı bir havada mırıldandı.

"Iris'ten biraz daha bahsetmemizde yarar olabilir," diye sürdürdü sözlerini Poirot. "Bana Scotcher ile evlenmek için sizi terk ettiğini söylemiştiniz, ama bu gerçekleşmedi. Scotcher'le olan birlikteliği de son buldu. Bunun nasıl ve niçin olduğu konusunu tartışabiliriz ama kesin olarak bildiğimiz bir şey yok. Tek bildiğimiz, onun bu kararından dolayı pişmanlık duyduğu; ama artık çok geçti. Onun size geri dönmesini kabul etmezdiniz."

"Benim yerimde siz olsanız kabul eder miydiniz? Beni, üstelik de benden kat kat aşağıda biri için terk etmiş bir kadını? Beni taklit eden bir adam için; toplumda kendine yer edinmek için benim kendime özgü tavırlarımın ve davranışlarımın aynısını yapmaya çalışan bir adam için? Bu konunun üzerine giderek ne elde etmeye çalıştığınızı anlayamıyorum, Poirot. Iris hakkında söyleyebileceğim başka bir şey yok. Bence Scotcher'i öldürmek için şu bahsettiğiniz dört dörtlük nedenlerime geçsek iyi olacak."

"Benim de yapmaya çalıştığım bu, *mon ami*. Lütfen sabırlı olun. Siz Iris'i reddettikten sonra Percival Gillow diye hiçbir geleceği olmayan, karakteri kuşku götürür biriyle evlendi. Ve evlendiğinden sonraki bir yıl içinde de öldü. Bana trenin altına düşüp öldüğünü söylemiştiniz."

"Bu doğru." Kimpton kısaca onayladı.

Poirot yanımdan ayrılarak bir yandan konuşurken bir yandan da salonda dolaşmaya başladı.

"Akıllıca –hatta çok zekice– bana iki şeyi birbiri ardına söylediniz: Bay Gillow'un aşağılık bir karaktere sahip olduğunu ve polisin onun karısını trenin altına ittiğini kanıtlayamadığını. Böylece benim, eğer biri Iris'i trenin altına ittiyse bunun kocası olduğunu düşünmemi istiyordunuz. Dolayısıyla Iris'in ölümü ya Percival Gillow'un işlediği bir cinayetti ya da kaza. Ama aslında inandığınız bu değildi."

"Öyle mi?" Kimpton gülümsedi. Kayıtsız görünmeye çalışıyordu ama beni kandıramamıştı.

"Dr. Kimpton, İngiltere'ye gittiğimi anımsıyorsunuz, değil mi? Orada birçok insanla konuştum, bunların arasında Iris Gillow'un ölümünü araştıran polis de vardı. Bana sizin onları ziyaretinizden söz ettiler, Iris'i iddia ettiği gibi hasta olmadığını keşfettiği ve kendisini tehdit ettiği için Joseph Scotcher'in öldürmüş olabileceğini söylediğinizi anlattılar. Iris'in her şeyi açıklayacağından korktuğu için onu öldürmüştü; o sırada bundan kuşkulanmıştınız, hâlâ da kuşkulanıyor musunuz?"

"Şey, evet, öyle. Demek Müfettiş Thomas Blakemore ile konuştunuz? Resmi soruşturmada çıkan karar, 'kaza sonucu ölüm' olmasına rağmen sanırım size bir hükme varılacak hiçbir kanıt bulunamadığını açıklamıştır."

Poirot, "Size bir sorum olacak, Dr. Kimpton," dedi. "Eğer Scotcher'in Iris'i öldürdüğüne inanıyorduysanız, niçin beni Percival Gillow'dan kuşkulanmaya yönelttiniz?"

"Bunu anlayamıyor musunuz, Poirot? Sizin psikoloji konusundaki deneyimlerinizin bunu bir çırpıda çözümleyeceğini düşünmüştüm. Öyle değil mi? O zaman açıklayayım. Oxford'da, enerji ve hayat dolu bir genç adamken içimde insanlar konusunda biraz da olsa iyimserlik vardı. Hamurları iyi mi kötü mü hiç umursamadan tüm inanan budalaları Scotcher'in sahtekârlıkları konusunda ikna etmeye çalıştım. Onun yalancı olduğundan, fiziksel anlamda vücudunda bir çizik bile olmadığından, hasta numarası yaptığından adım kadar emindim. Neyse, bu yüzden neredeyse toplumun dışına itiliyor, afaroz ediliyordum. Scotcher her ne kadar kendisini hasta gösterme çabasındaysa ben de o kadar insanları gerçeğin bu olmadığına ikna etmeye çalışıyordum. İnsanları buna inandırmak için Oxford'dan tanıdığı birkaç etkili tipi sahte bir doktorla buluşturdu, aynen beni sahte erkek kardeşiyle buluşturduğu gibi. Aslında bu kişilerin ikisi de sahteydi, özde kılık değiştirmiş Scotcher'di: Sakallı ve teni en azından bileğine kadar koyulaştırılmış..."

Lady Playford, "Randall, niçin bunu bana daha önce anlatmadın?" diye sordu.

"Dinlerseniz nedenini öğreneceksiniz," diyen Kimpton sözlerini sürdürdü. "Bu arada Scotcher ve sözde doktoru benim Oxford'daki tüm popülerliğimi mahvettiler. Popüler olmamaktan hiç hoşlanmam ve dışlanmayı kaldıramam. Olan buydu ve bunun da çok basit bir nedeni vardı: İnsanlar hoşa gitmeyen, tatsız senaryoların önlerine konulmasından hoşlanmıyor, allanıp pullanmış hoş sözler duymak istiyorlardı. Hiç

kimse nazik, zavallı Scotcher'in onları aldatmak gibi bir alçaklık yapacağına inanmak istemiyordu. Onları o kadar pohpohlayıp kendisine öylesine inandırmıştı ki hepsi onun için endişeleniyorlardı. Çok basit! 'Hiç kimse böyle bir şey yapmaz.' Hepsinin söylediği ve inandığı buydu işte ve ne yazık ki kendi söylediklerine düşünmeden inanacak kadar da aptaldılar.

"Çok geçmeden gerçek olmasından kuşkulandığım hatta emin olduğum bu durumu açıklamanın ve insanları buna inandırmaya çalışmanın benim lehime olmadığını fark ettim," diye sürdürdü Kimpton konuşmasını. "Ben belirli kararlar alan ve bunları uygulayan bir insanım, Poirot! O zaman bir karar aldım, artık hiç kimseyi asla Scotcher'in sahtekârlığı konusunda uyarmaya, buna inandırmaya çalışmayacaktım. Öyle olması gerektiğine inandığım için insanları uyarmaya çalışmış ve bunda başarısız olmuştum. O zaman daha fazla uğraşmanın anlamı yoktu. Bırak Scotcher ne yaparsa yapsın, iyice gelişip serpilsin, diye düşündüm. Ben ondan elimi eteğimi çektim. Athie, bana neden Scotcher ile ilgili bildiklerimi anlatmadığımı sordun. Nedeni bu. Claudia'ya bile tek bir kelime etmedim. Zaten sanırım Scotcher Lillieoak'a gelmesinin hemen ardından korkunç bir hastalık nedeniyle yaşamını kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğunu söylediğinde kendisi de gerçeği gördü. Aptal olmayan herkes onun ölümcül hasta olmadığını görebilirdi ve benim bir tanem de hiç aptal değil.

"Claudia bana kuşkularından söz etti elbette. Sana gelince Athie, sen kızına göre biraz daha keskin gözlüsün, yaşam deneyimin de çok daha fazla. Gün be gün Scotcher'in –kendi ifadesi dışında– hiçbir hastalık belirtisi göstermediği eminim dikkatini çekmiştir. 'Kendimi zayıf hissediyorum. Biraz din-

lenmem gerek.' Bunu herkes söyleyebilir. Peki, onu ait olduğu yere, sokağa attın mı?"

"Hayır, öyle bir şey yapmadım tabii ki," dedi Lady Playford gururla.

"Evet, doğru. Bunu yapacağın yerde ona bir hemşire tuttun," dedi Kimpton. "Vasiyetnameni onun lehinde değiştirdin. Bu da bir adamın büyüsünün ne denli güçlü olabildiğinin kanıtı, hem de bir sürü insan üzerinde. Onun yalanlarına karşı çıkacağın yerde oynadığı oyunun gönüllü parçası olmayı kabullendin. Ama oyununun çok ustaca olduğunu belirtmeliyim! İzlemek çok etkileyiciydi ve tabii mide bulandırıcı."

Kimpton, Poirot'ya döndü.

"Size anlattıklarımdan Iris'i öldürenin Percy Gillow olduğundan kuşkulandığım gibi bir sonuç çıkarmanıza izin verdim, çünkü eğer Scotcher'in olabileceğini ima etseydim, yıllar öncesine Oxford'daki yıllara dönmüş olacaktım – insanları onun kötü niyetli biri olduğuna inandırmaya çalıştığım yıllara. Söyleseydim sizin de, 'İyi de Kimpton, onun ölümcül bir hastalığı olduğu konusunda yalan söylemesi katil olduğunu göstermez ki,' diyeceğinizden eminim. Bunu tartışmak çok anlamsız ve yorucu olabilirdi. Korkarım bunun yerine kolay yolu seçmeyi yeğledim. Sizi işsiz güçsüz, işe yaramaz adamın teki olan Percy Gillow'un karısını öldürdüğüne ikna etmenin zor olmayacağını biliyordum. Bu arada bunu derinlemesine inceleyip, sonuçta Iris'i öldüren katilin Scotcher olduğunu ortaya çıkaracağınızı umuyordum. Eğer bunu kanıtlayabilecek biri varsa o da sizsiniz."

Poirot, "Bunca yıl sonra bu kanıtlanabilir mi onu hiç bilemiyorum," dedi. "Eğer kesin bir kanıt bulunmasını umuyorsanız..."

"Kesin bir kanıt keşke olabilse..." dedi Kimpton ciddiyetle. "Size bir şey anlatayım mı? Bu işten vazgeçmeden önce son bir hamleyle kanıt bulma konusunda elimden geleni yaptım. Sizin gibi birini tuttum, Poirot – bir dedektif. Haftalarca Scotcher'i izlemesi için ona para ödedim. Bu haftalar boyunca Scotcher tıpla uzaktan yakından ilgisi olan tek bir kişinin bile yakınına uğramadı, halbuki aynı dönemde bana defalarca doktorunu gördüğünü ve doktorun ona şunu ya da bunu söylediğini anlattı. Bu bilgiyi Scotcher ve ortak tanıdıklarımızla paylaşabilirdim tabii, ama bunu yapsam ne düşünürlerdi, biliyor musunuz? Benim bir dostumun ya da eski dostumun peşine adam takacak kadar kötü niyetli bir insan olduğumu... Tuttuğum dedektifin bana yanlış bilgi verdiğini ya da Scotcher'in belirli bir dönemde doktoruyla görüşmemiş olmasının ağır hasta olmadığını göstermeyeceğini... Bundan emindim. Aslında bu yanlış da değil. Bunun tartışılır bir yanı yok. Bir insan ölümün eşiğinde olabilir ama yine de şu ya da bu nedenle doktorunu görmek istemeyebilir. İşte o zaman yüzlerce pound harcasam, dünyanın tüm dedektiflerini tutsam da insanları ikna etmeme ya da benim kesinlikle emin olmama yeterli olacak kesinlikte bir kanıt bulmamın olanaksızlığını anladım ve bundan vazgeçtim."

Poirot, "Neyse... Yeniden sizin Joseph Scotcher'i öldürmeniz için var olan geçerli nedenlerinize dönelim," dedi. "Bence listeye iki madde daha eklememiz gerekiyor: Yalnızca Iris'i elinizden almış olmasının değil, Iris'in onun tarafından öldürülmüş olmasının öcünü almak istemiş de olabilirsiniz. Ayrıca sonuçta sizi yenmişti, bunun öcünü almak istemiş olmanız da olası. Scotcher yalanlarıyla herkesi kandırmayı başarmıştı.

Gerçeği ortaya çıkarma çabalarınız ise çevrenizde düşmanca girişimler olarak nitelendirilmişti."

"Bir dakika," diyen Kimpton ekledi. "Hayır, üzgünüm ama Iris'in öldürülmesinin öcünü almak istemiş olabileceğimi bu listeye eklemenizi kesinlikle kabul etmiyorum. Poirot, korkarım siz beni pek iyi tanımıyorsunuz. Her ne kadar çok güçlü kuşkularım olsa da birini yapmış olup olmadığından tam olarak emin olamadığım bir şeyin öcünü almak için öldürmüş olabileceğimi listeye eklemenizi kesinlikle reddediyorum. Olabilir ya da olmayabilir, bu yeterli değil. Asla yeterli değil. Ayrıca, Scotcher'in hastalığı konusunda yalan söylediğinden de tam olarak emin değildim. Yalnızca güçlü bir kuşkuydu benimki, aynen sizi de etkilemeye çalıştığım gibi."

Poirot başıyla onayladı.

"Peki, tamam. Kabul. Ancak listedeki bir sonraki maddede böyle bir 'olabilir de olmayabilir de' olasılığı kesinlikle yok. Joseph Scotcher, güvenmediğiniz ve kuşkulandığınız bu adam, bu dolandırıcı, bu şarlatan, sizi yalnız bırakmayı reddediyordu. Daha önce de söylediğim gibi, Oxford'a gittim. Orada Scotcher'in de Lady Playford için çalışmak üzere Lillieoak'a gelmeden önce edebiyat okuduğunu –ağırlıkla da Shakespeare üzerine– keşfettim. Aynen sizin tıp okumaya karar vermeden önce yaptığınız gibi. Başladığınız, emek verdiğiniz kariyerinizden vazgeçip tıbba yönelmenizin gerçek nedeni neydi, Dr. Kimpton? Scotcher sizi örnek almaya kararlıydı, elinizde olan her şeyi almaya – bir anlamda elinden geldiğince siz olmayı denemeye... Böylece siz de Shakespeare üzerinde çalışmayı ona bırakıp, tamamen farklı olduğuna, Scotcher'in sizi izlemeye asla cesaret edemeyeceğine inandığınız bir kariyere yöneldiniz. Ölmekte olduğunu

iddia eden biri hiç kuşkusuz tıp mesleğiyle uzaktan yakından ilgisi olan bir branş seçmezdi. Branş değiştirmekteki amacınız bu muydu?

"Kesinlikle hayır!" dedi Kimpton hışımla. "Ancak bunu böylesine ustalıkla bağdaştırıp, gerçekten olabilirmiş gibi sunmanız harika. Hayır. Kesinlikle söyleyebilirim ki tıp okumaya geçişimin Scotcher'le uzaktan yakından ilgisi yok. Böyle bir şey aklımın köşesinden bile geçmedi."

"Yine de bir şekilde ondan kurtulmak istiyordunuz, öyle değil mi? Iris'ten sonra Claudia ile karşılaşmak sizin için yeni bir başlangıçtı. Onun ailesiyle tanıştınız, bir gün evlenip bu aileye girmeyi planlıyordunuz... ama sonra bunu da sizden önce biri başardı – Joseph Scotcher! Birden Lady Playford'un özel sekreteri oldu. Şanssızlık peşinizi bırakmıyordu, nereye giderseniz ve ne yaparsanız yapın peşinizdeydi, sizi izliyordu. Yine onun insanlara yaltaklanmasını, onların da onun yalanlarına inanmasını izlemek zorunda kalacaktınız. Her şey yine aynen Oxford'da olduğu gibi olacaktı. Bence bu cinayet için kusursuz bir neden, Dr. Kimpton."

"Bence de öyle." Kimpton hak verdiğini belirtti. "Puan sizin, Poirot! Puan tutuyorsunuz, değil mi? Toplamda kaç nedenim var?"

"Sayı önemli değil. Sonuçta bu bir salon oyunu değil."

"Sanırım öyle ama... Neyse, bunca zaman tüm dikkatleri üzerimde topladığım için suçluluk duymamak elimde değil; özellikle de o gıcık herifi öldürmemiş olduğum düşünülünce."

Lady Playford odanın arka tarafında ayağa kalktı.

"Joseph'ten bir dolandırıcı, bir şarlatan olarak bahsetmeniz beni fazlasıyla rahatsız etti, Poirot," dedi. "Ve şimdi de

onun da Randall gibi bir Shakespeare öğrencisi olmak istediğini öğreniyoruz. Siz hepiniz, bu zavallı adamın gerçekten hasta olduğunu göremiyor musunuz? Evet, belki fiziksel olarak değil ama ruhsal anlamda hastaydı o! Joseph gibi sorunlu birine normal ahlaksal standartları uygulamak kesinlikle doğru değil."

Kimpton, "Ne kadar kolaycı bir çözüm," dedi.

Poirot, "İzninizle Dr. Kimpton ile devam etmek istiyorum," dedi. "Onun çok geçerli, önemli gerekçeleri vardı bu cinayet için; bu odadaki herkesten fazla. Ancak unutmamalıyız ki o bir bilim adamı, kendini disiplin altına almayı ve kontrol etmeyi eğitimle öğrenmiş biri. Onun durumunda başka birisi olsa intikam peşine düşer ve cinayet işlerdi; ama Randall Kimpton bunu yapmadı – ne Iris onu Scotcher için terk ettikten sonra ne de o zamandan beri herhangi bir zaman. Gururu onun bu şekilde saldırmasına izin veremezdi. Asla!"

Kimpton güldü.

"Poirot, şu ana dek yöntemleriniz konusunda yaptığım tüm aşağılayıcı yorumları geri alıyorum. Yaşasın psikoloji; tek söyleyebileceğim bu!"

"Ve böylece..." Poirot etrafına bakındı. "Devam edebiliriz..."

35. BÖLÜM

Herkes Yapabilir ama Kimse Yapmadı

"Joseph Scotcher'i öldürmek için hiçbir nedeni olmayan üç kişi var aramızda: Bay Hatton, Bayan Brigid Marsh ve Bay Orville Rolfe. Onları elimine edebiliriz."

"Eli-mimi ne?" Brigid sordu. "Açık konuşur musunuz? Dilinizi anlayamıyorum."

"Sizin Joseph Scotcher'i öldürmediğinizi söylüyorum, madam."

"Şu anda tek bildiğim, saatlerce hiç ara vermeden kulaklarımı bu saçmalıklarla doldurmaktansa bana akşam yemeğini hazırlamam için izin vermeniz gerektiği, olmaz mı? Bize neyin olmadığını anlatacağınıza ne olduğunu anlatsanıza. Şimdiye kadar söylediklerinizi... Biliyor musunuz, bu nasıl pişireceğini bilmeden kilolarca et sipariş etmek gibi bir şey..."

"Brigid, Mösyö Poirot ile böyle konuşamazsın," diye araya giren Lady Playford'un sesinden, kafasının bambaşka bir yerlere takılıp kaldığı anlaşılıyordu. Bu azar ise yalnızca görünüşü kurtarmak içindi, başka bir şey değil.

"O zaman bırakın da gidip dana etli bezelye çorbamı yapayım!" Brigid'in yanıtı da öfkeliydi. "Bu böyle giderse birilerinin mutfağımdan bazı şeyleri alıp götürmesine de şaşmamanız gerekir, öyle değil mi?" Konuşurken bana bakıyordu. Hatta daha da ötesi, gözlerini bana dikmişti, sanki herkesten çok beni suçlar gibiydi. Bir an yeğeni ve çalınan şekerlemelere ilişkin anekdotu anımsadım... O sırada da bana kızmış gibi görünüyordu. Yoksa mutfak araç gereçlerinden birini çaldığımdan mı kuşkulanıyordu? Ben böyle bir şey yapmamışken neden bunu yapıyordu ki?

Poirot, "Sophie Bourlet ve Phyllis Chivers'e gelecek olursak," dedi.

"Ben mi?" diye haykırdı Phyllis korkudan ödü patlamış bir halde. "Benimle ne konuşacaksınız ki? Ben bir şey yapmadım!"

Sophie oturduğu sandalyede iyice büzülmüş, neredeyse top halini almıştı. İtiraz etmedi.

"Matmazel Phyllis için cinayet nedeni çok açık ve basit: Yemek odasının kapısından içeriyi dinlerken Bay Scotcher'in, hemşiresi Sophie Bourlet'e evlenme teklif ettiğini duydu. Kıskançlık çok güçlü bir duygudur, insanı kolayca cinayete sürükleyebilir."

"Yemin ederim bunu ben yapmadım!" Phyllis ayağa kalktı, dehşete düşmüş bir halde önlüğünü çekiştiriyordu. "Ben asla kimseyi öldürmedim! Yemin ederim ben kimseyi öldürmedim! Hem öldürseydim onu değil Sophie'yi öldürürdüm."

"Doğru." Poirot başını salladı. "Lafı ağzımdan aldınız. Kıskanç bir kadının diğer kadını yani rakibini öldürme olasılığı sevdiği adamı öldürme olasılığından yüz kez daha faz-

ladır. Sonuç olarak Phyllis Chivers, Joseph Scotcher'i öldürmedi. Sophie Bourlet'e gelince... Onun nedeni ne olabilirdi? Scotcher'e âşıktı; bu su götürmez bir gerçek. Onları birlikte gördüğüm ilk anda anladım bunu. Belki çok yakında öleceğini bildiğinden ya da bunun doğru olabileceğine inandığı..."

Claudia söze karıştı.

"Sophie, Joseph'in hepimiz kadar sağlıklı olduğunu çok iyi biliyordu. Hâlâ onun adını temize çıkarma çabası içinde bunun aksini iddia etmeye çalışması çok gülünç."

Sophie donup kalmıştı. Ancak sessizliğini bozmadı.

"Sevdiği adamın çok yakın bir zamanda korkunç bir hastalık nedeniyle öleceğini –ya da ömrünün kalan kısmını ölmekte olduğunu iddia ederek geçireceğini bilen– biri olarak bu hileye ortak olmak zorunda olduğunu bilmek, Sophie Bourlet'i sorunlarının çözümü olarak cinayeti görecek kadar mutsuz olmasına yol açmış olabilir. Tabii Sophie Bourlet'in Scotcher'i çok fazla sevmiş olması, onun kendisine de yalan söylediğini kabul ettikten sonra kendini onun yaşamına son vermek isteyecek kadar aldatılmış hissetmesi de mümkün."

Randall Kimpton, "Bu varsayımlarınızdan hiçbiri inandırıcı görünmüyor," dedi. "İkisi de çok muğlak. Ancak yine de bunu yapan Sophie Bourlet olmalı, yoksa niçin Claudia'nın o golf sopasıyla vurduğu filan gibi yalanlara başvursun ki?"

"Hiçbir varsayım inandırıcı görünmüyor Dr. Kimpton, çünkü Sophie Bourlet, Joseph Scotcher'i öldürmedi."

"Ne?" Kimpton, Claudia'ya baktı. "Haydi, ama dostum, öyle olmalı."

Claudia öfkeyle ayağa fırladı.

"O yapmadıysa kim yaptı?"

Sophie ayağa kalktı. Scotcher'in ölümünden beri ilk kez o gün derli toplu giyinmiş, saçlarını fırçalamış ve arkaya taramıştı. Yaşlanmış gibi bir havası vardı.

"Sözünüzü kestiğim için üzgünüm, Mösyö Poirot. Bunu size en başında anlatmam gerekirdi; keşke anlatabilseydim! Ama yapamadım, Ballygurteen'deki gardaí merkezinde de yapamadım, hatta oturma odasındaki deneyde de..."

"Deney mi?" diye haykırdı Lady Playford, sanki bu sözcük asla evinde söylenmesini beklemediği müstehcen bir sözcükmüş gibi.

Poirot, "Size bu deneyi daha sonra açıklayacağım," dedi ve Sophie'ye dönerek ekledi. "Lütfen devam edin, matmazel."

Sophie dimdik duruyordu. Ellerini önünde kenetlemişti. Bu hali insanın aklına bir okul müsameresinde solo performans yapacak küçük bir öğrenciyi getiriyordu.

"Çok önemli bir konuda yalan söyledim. İçinizden birçoğunun, bir kez yalan söylediysem her zaman yalan söyleyebileceğimi düşüneceğinden eminim, ama ben dürüst bir insanım. Yalandan hiç hoşlanmam. Ama bazen... Neyse, bu durumda panikledim ve çok korkunç, talihsiz bir öngörüde bulundum."

Kimpton haykırdı.

"Söylesene seni tuhaf yaratık, sen neden bahsediyorsun?"

Poirot araya girdi.

"Öyküyü ben anlatayım mı? Claudia Playford'un beyaz giysisini kastediyorsunuz, öyle değil mi?"

Sophie'nin şaşkınlıktan ağzı bir an açık kaldı.

"Bunu nereden biliyorsunuz? Bunu bilmeniz olanaksız."

"Poirot bilir, matmazel. Size sormuştum; hatta size sorduğum ilk şey buydu: Size, Joseph Scotcher'in kafasına golf

sopasıyla vururken Claudia Playford'un üzerinde nasıl bir giysi olduğunu sormuştum. Bana geceliğinin üzerine beyaz bir sabahlık giymiş olduğunu söylediniz. Bunun doğru olmadığını biliyordum. Beyaz sabahlığı sizin çığlıklarınızı duyduktan sonra oturma odasındaki Scotcher'in cesedine bakmak için merdivenlerden aşağı inerken giymişti. Sabahlığı gördüm, üzerinde tek bir damla kan bile yoktu. Giysilerdeki düzensizlikler her zaman dikkatimi çekmiştir. Bunu fark edince kendi kendime, 'Sophie Bourlet yalan söylüyor,' dedim. 'Ya Claudia Playford'u Scotcher'in kafasına vururken görmedi ya da üzerindeki giysi konusunda yalan söylüyor.'"

"Onu gördüm," diye fısıldadı Sophie. "Ölümüm üzerine yemin ederim ki gördüm."

"Onu gördünüz, evet." Poirot ona hak verdiğini belirtti. "Ama üzerinde, yemekte giymiş olduğu yeşil elbise vardı, *n'est-ce pas?*[1] Sonra çığlıklarınızın ardından oturma odasına girdiğinde onun üzerinde beyaz bir sabahlık olduğunu fark ettiniz. Nasıl olup da yukarı çıkıp giysilerini değiştirmeye ve kanlı giysiyi saklamaya zaman bulduğunu anlayamadınız. Böylece yalan söylediniz."

Sophie, "Bu çok anlamsız," dedi. "Nasıl olur da Claudia bir an önce oturma odasında yeşil elbisesiyle Scotcher'in kafasına vururken bir an sonra antrede beyaz gecelik ve sabahlığıyla durabilir? Bu iki olgu arasındaki tek süre benim çığlık attığım süreydi ki o da çok uzun sürmüş olamaz, çünkü ilk çığlıklarımla birlikte insanlar merdivenlerden aşağı koşmaya başladılar. Kesinlikle yeterli zaman yoktu, sorun da buydu

(1) (Fr.) "Öyle değil mi?"–çn.

zaten. Eğer onu yeşil elbisesiyle Scotcher'in başına vururken gördüğümü söylesem yalancılıkla suçlanacağımı biliyordum."

Poirot, "Ve yalancı olarak görünmemek için yalancı oldunuz," dedi. "Bu fenomenle birçok kez karşılaştım. Önemli değil. Yanlış bir detay eklediniz... Ancak bu detayı ortadan kaldırdığımızda, gerçekle karşı karşıya kalıyoruz. Bu aynen –iznizle Çavuş O'Dwyer– sizin 'olmayan çekmeceyi kapa' konunuz gibi bir şey. Sizin ve ağabeyinizin kendinizi beladan uzak tutmak için eklediğiniz inandırıcı olmayan 'çekmece' sözcüklerini ortadan kaldırdığınızda geriye ne kalıyor – 'kapa!' yani gerçek mesaj!"

"Poirot, siz neden bahsediyorsunuz Allah aşkına?" diye sordu Lady Playford. "Bu inandırıcı olmayan çekmece konusu da ne? Çavuş O'Dwyer'in kardeşinin bununla ne ilgisi var?"

"Boş verin, önemli değil. Anlatmak istediğim, yalnızca bir kez Sophie Bourlet'in yanıltıcı ifadesini öykünün bütününden çıkarıp atarsak geriye çok acil ve önemli olarak bize iletmesi gereken gerçek mesaj kalıyor: O iki şey gördü, birlikte ele alınınca olması olanaksız iki şey."

Claudia yüksek bir sesle, "Pardon ama," dedi, "niçin bir cesedin kafasını parçalamak istemiş olayım ki? Gerçi bu çok komik bir iddia ama yine de zaman zaman biraz sağduyuya da yer vermemiz gerektiği kanısındayım."

"Yalan söylediğim için çok üzgünüm..." diye mırıldandı Sophie Bourlet. "Eğer bilseydim... ama o sırada daha deneyi yapmamıştık ki."

"Bu lanet deney de ne?" diye sordu Kimpton. "Korkarım yavaş yavaş sabrımın sınırına geliyorum. Poirot, eğer Scotcher'i Sophie öldürmediyse kim öldürdü?"

"Her şeyin zamanı var, Dr. Kimpton. Sırasıyla. Michael Gathercole." Poirot avukata döndü. "Joseph Scotcher'i Lady Playford tarafından sekreter olarak işe alındığından beri kıskanıyordunuz. Siz de aynı iş için başvurmuş ama reddedilmiştiniz. İşin en kötüsü de Scotcher'in Lady Playford'un gözüne girmek için onun gizemli öykülerine ilişkin sizin bilginizi, fikirlerinizi kullanmış olmasıydı. Yalnızca bu kıskançlık yüzünden bile onu öldürebilirdiniz. Sizin başkalarını düşünen iyi bir insan olduğunuzu göz önünde bulundurarak çok daha özveri gerektiren bir nedeniniz daha olduğu kanısındayım. Scotcher'i Lady Playford'un iyiliği için, onu korumak için öldürebilirdiniz. Kendi bakış açınızdan, siz onun nasıl bir insan olduğunu görebiliyordunuz ama Lady Playford göremiyordu. Sevdiğiniz, velinimetiniz olarak gördüğünüz insanın onun Lillieoak'ta, ailesinin, evinin ortasında yaşamasına izin vermekle karşı karşıya olduğu tehlikenin farkında olmadığını ya da bunu umursamadığını düşünüyordunuz."

Gathercole iç çekti.

"O adam bir tam bir belaydı, bir tehlikeydi," dedi. "Çok üzgünüm Lady... Athie. Bu benim görüşüm. Onun kovulduğunu görmek için her şeyi yapabilirdim."

Lady Playford sarardı.

"Sen ne diyorsun Michael? Yoksa onu öldürdün mü?"

"Ne?" Gathercole şaşırmış görünüyordu. "Hayır. Tabii ki hayır. Öyle bir şey yapmadım. Mösyö Poirot..."

"Hiç endişelenmeyin, mösyö. Bu doğru: Bay Gathercole, Scotcher'i öldürmedi."

"Neyse, bunu duyunca rahatladım," dedi Lady Playford derin derin iç çekerek. "Evet, Poirot, sona kalan tek kişi benim." Tiyatroda yeni bir oyunun galasına bilet almış ama

oyunun çok kötü olduğunu görmüş biri gibi hayal kırıklığı içindeydi.

"Haklısınız, Lady Playford. Siz, Joseph Scotcher'in koruyucusu ve savunucusu olarak, başka hiç kimse bunu yapmazken hep onun lehinde konuştunuz."

Lady Playford iç çekti.

"Çok kurnazsınız Poirot! Tam bir düzenbaz. Oyununuzu anlıyorum. Şimdi uzun uzun Scotcher için yaptıklarımdan bahsedeceksiniz; ona aklın mantığın almayacağı kadar değer verdiğimden ve o ölünce ne kadar perişan olduğumdan... Sonra da ses tonunuzla, sözcükleri vurgulamanızla herkesin o son 'ama' yı beklemesini sağlayacaksınız. 'Ama onu öldürdü çünkü...' Yapmayı düşündüğünüz bu öyle değil mi? Benim katil olmadığımı pekâlâ biliyorsunuz. En azından ben öyle umuyorum."

Bir an için kuşkuya düşmüş gibi göründü.

"Sizi ve de Catchpool'u buraya davet ettim, çünkü Bloxham Oteli cinayetlerini olağanüstü bir şekilde çözdünüz. Bana sizin en iyiler olduğunuz söylendi. Bildiğiniz gibi yaşamıma kastedilmesinden korkuyordum..."

"Yaşamınıza mı?" Dorro bu sözcükleri üzerine basa basa söyledi. "Ama Scotcher..."

"Bana sakın öldürülenin Joseph olduğunu, benimse hayatta olduğumu söyleme Dorro. Bunun zaten farkındayım." Lady Playford derin bir soluk aldı. Sonra Poirot ve bana dönerek ekledi. "Bir şans verildiği takdirde Joseph'in İngiltere'nin en ünlü iki dedektifi Lillieoak'tayken beni öldürmeyi deneme riskini göze alamayıp bana güveneceğini, bana sığınacağını düşünmüştüm. Michael'ın perdenin arkasında olması benim

tek güvencem değildi, sizin ikinizin varlığı biraz daha önemliydi."

Dorro, "Athie, bu söylediklerini açıklamanı bekliyorum!" dedi.

Poirot, "Lady Playford, Joseph Scotcher'i endişelendiriyordunuz," dedi. "Sanırım onun için yaşamınızı feda etmeye hazırdınız. Onu iki çocuğunuzdan da fazla seviyordunuz, hatta sadık dostunuz ve avukatınız Michael Gathercole'dan da daha fazla."

Kendimi tutmaya, kızgınlığımı bastırmaya çalışıyordum. Scotcher ölmüştü, dolayısıyla onu pohpohlamaya da cesaretlendirmeye de gerek yoktu artık; Poirot onların gelecekteki yaşam beklentilerini, dengelerini, aralarındaki uyumu ve ilişkilerini hiç mi umursamıyordu? Bir cinayeti çözmek tamamdı da zaten perişan olmuş bir ailenin bireylerine birbirlerini ne kadar umursamadıklarını, ne kadar az sevdiklerini anlatmaya hiç gerek yoktu.

"Lady Playford, eğer sonsuza kadar çok uzak bir yerde kalmaya mahkûm edilseydiniz ve yanınıza yalnızca bir tek kişi almanıza izin verilseydi, seçiminizi Joseph Scotcher'den yana kullanırdınız, öyle değil mi?" Poirot açıklamalarına devam ediyordu. "Üstelik de siz akıllı, zeki bir kadınsınız. Onun her gün gözlerinizin içine baka baka yalan söylediğini ve sizin iyi niyetinizi kullandığını biliyordunuz. Sizin gibi güçlü ve gururlu bir kadın, yazdığı kitaplarda karaktersiz ve cani ruhlu birçok insanın en ağır şekillerde cezalandırılmasına alışık bir insan... Nasıl olur da böyle bir kadın, Scotcher'in bitip tükenmez yalancılıklarının ve sahtekârlıklarının cezasız kalmasına izin verebilir?"

Lady Playford bir elini "boş ver gitsin" anlamına gelecek şekilde salladı.

"Bunu böyle kabul edin, Poirot. Size gerçek yaşamın kurgu romanlardaki kadar temiz ve düzenli olmadığını anlatmama sanırım gerek yok. Kâğıt üstünde –hiç şaşmadan yılda iki kez– kötü adamları hapse gönderen, onları hücrelerinde çürümeye bırakan gururlu bir kadın, gerçek yaşamda genç, parlak, yakışıklı ama her gün yüzüne baka baka yalan söyleyen bir adama âşık olabiliyor, üstelik de bir kez olsun isyan etmeden. Yaşamı kitaplardaki gibi kurallara bağlayamıyorsun ne yazık ki. Bunda başarısız oluyorsun, hem de çok."

"Yaşamın kurgu romanlardaki kadar temiz ve düzenli olmadığını söylediniz. Genel anlamda değil." Poirot da ona hak verdiğini belirtti. "Ancak Joseph Scotcher cinayeti, en azından fikir olarak –katili dışında– hepinizin hayal edebileceğinden daha temiz ve düzenliydi."

36. BÖLÜM

Deney

"*Bon*. Şimdi size her şeyi anlatacağım ve eminim siz de benim gibi Joseph Scotcher'in katilinin düzenli ve sistematik çalışmasına çok şaşıracaksınız.

"Scotcher bir cinayet işledi: Iris Gillow'u öldürdü. Nedeni neydi? Bu çok açık değil mi? Iris'in onun hasta numarası yaptığından kuşkulandığını anlamıştı. Sakın bana Scotcher'in Iris'i öldürdüğünü ve öldürme nedeninin bu olduğunu kanıtlayamayacağımı söylemeyin, Dr. Kimpton. Bu konuda henüz tüm söyleyeceklerimi söylemedim. Her ne kadar duyunca bunların ikinci dereceden kanıtlar olduğunu ileri sürecek olsanız da kanıtları beklemelisiniz.

"Scotcher uzun bir süre cinayetten yakasını kurtarmayı başardı. Onun Iris Gillow'u trenin altına ittiğini kanıtlayabilecek biri yoktu. Ancak bu cinayet bir şekilde onun peşini bırakmadı, hem de düzenli bir biçimde. Bakın, Joseph Scotcher'in öldürülmesinin nedeni bir anlamda Iris Gillow'un öldürülme nedeniyle aynı. Tekrar söylüyorum: Iris, Scotcher'in gerçekte

ölmek üzere olmadığından kuşkulandığı için öldürüldü. Joseph Scotcher de aynı nedenle öldürüldü: Katil onun ölmek üzere olmadığından kuşkulanıyordu. Bu daha uyumlu olamazdı. Scotcher birkaç yıl önce onun cinayet işlemesine neden olan gerekçeyle öldürüldü. Ancak basitçe belirtmek gerekir ki farklı bağlamda: Birincide o cinayetin öznesiydi, ikincide ise nesnesi."

"Hayır, hayır, hayır." Kimpton itiraz etti. "Bu çok gelişigüzel bir mantık yürütme, Poirot. Her şeyden önce, nasıl olur da gerçekte ölmüyor olmasının Scotcher'in öldürülme nedeni olduğunu ileri sürebilirsiniz? Birçoğumuz bundan kuşkulanıyorduk ama kimse onu öldürmedi."

Poirot gülümsedi ama bir şey söylemedi.

"Onun kendisinin ölmekte olmadığından kuşkulandığı için Iris'i öldürdüğü konusuna gelince... Yine birçoğumuz bunu biliyorduk... Yine kimse bunu yapmadı. Örneğin Scotcher beni değil Iris'i öldürdü."

Poirot, "Bu çok ilginç bir saptama, Doktor," dedi. "Emin değilim ama sanırım Scotcher, Iris Gillow'un sizden daha büyük bir tehdit oluşturduğunu düşünüyordu. Siz Oxford'daki hiç kimsenin size inanmasını sağlayamadığınızı söylediniz, hatta bu yüzden bu çabalarınıza son verdiğinizi. Ama şimdi bir an düşünün, ya Iris Gillow da ortaya çıkıp sizin varsayımınızı destekleseydi ne olurdu?"

"Tamam. İyi bir noktaya parmak bastınız." Kimpton hak verdi. "Eğer bunu acımasız Randall yerine iyi kalpli Iris söyleseydi hiç kuşkusuz çok daha fazla kişi kulak kesilip inanırdı. Ancak yine de, az önce söylediğiniz gibi Scotcher'in öldürülmesinin nedeni..."

"Birazdan size Sophie Bourlet'in söz ettiği deneyi açıklayacağım. Hepiniz onun zaman sorunundan söz ettiğini duydunuz – görünürde tam bir muamma, içinden çıkılmaz bir durum! Onun bakış açısından, doğruyu söylediğini varsayarsak, olan şuydu: Sophie Bourlet, Claudia Playford'u o gece yemekte giydiği yeşil gece elbisesiyle Joseph Scotcher'in kafasını parçalarken gördü. Çığlık atmaya başladı, Claudia elindeki sopayı yere fırlatıp kütüphaneye açılan kapıdan kaçtı.

"Çok kısa bir süre sonra insanlar bu çığlıkların nedenini anlamak üzere merdivenlerden inmeye başladılar. Bu kişilerden biri de Claudia'ydı ve üzerinde beyaz bir gecelik ve sabahlık vardı.

"İlk kez bu süreci, yani olayların birbirini izleme sırasını duyduğumda, ben de Sophie Bourlet ile aynı hisse kapıldım: 'Bu kesinlikle olanaksız!' Bir düşünün dostlar, yalnızca kütüphaneden geçip bir üst kata çıkmak için merdivenlerin başına ulaşmak bile ne kadar zaman alır?

"Sophie Bourlet çığlık atmaya başladığında Catchpool ve ben, üst katta merdivenlerin başındaydık. Gördüğünüz gibi Catchpool'un bacakları bir hayli uzun. Ne yazık ki ben çok seri hareket edemiyorum ama o edebiliyor, nitekim çığlıkları duyar duymaz merdivenlerden aşağı koştu. Ve merdivenlerden inerken de kanlı yeşil elbisesi içindeki Claudia Playford ile karşılaşmadı. Bununla beraber, eğer yavaş yavaş kafamda şekillenen teori doğruysa –ki ben öyle olması gerektiğini düşünüyorum– olay şöyle olmuş olmalıydı: Bu sorunun, bu bilmecenin çözümü çok önemliydi. Olayın belki de ağırlık noktası buydu. Birden, bunun yalnızca tek bir açıklaması olabileceğini gördüm ve bunu kanıtlamak için bir deney organize ettim.

"Sophie Bourlet bize önce Claudia Playford ile Scotcher arasındaki tartışmayı duyduğunu söyledi; bu tartışmada Iris diye bir kadının adı geçmişti. Sonra da Claudia Playford'un, elindeki golf sopasıyla Scotcher'in başına vurduğunu gördü ve çığlık atmaya başladı. Bundan çıkardığım sonuca göre –bilmecenin tek olası çözümü vardı– Sophie'nin yaşadığı şok ve kederin etkisiyle bir an için belleğinin durduğu, olayları saptırdığı ve karıştırdığı. Olayların açıklandığı gibi olmuş olması olanaksızdı. İyi de nasıl bir şok Sophie'nin belleğini yeniden yerine getirebilirdi?"

Kimpton araya girdi.

"İzninizle bir şey sorabilir miyim? 'Belleğinin yerine gelmesini sağlayacak şok' derken kastettiğiniz, bir yalancıya rezil olmadan gerçeği anlatma konusunda bir şans tanımak mı?"

Poirot onu duymazdan geldi.

"Deney aynen şöyle yürütüldü. Sophie oturma odasının dışında durdu. Olayın daha gerçekçi olarak canlandırılabilmesi için benim ricam üzerine paltosunu giymiş ve şapkasını takmıştı. Catchpool ve bense Claudia ve Scotcher'in cinayet gecesi oldukları iddia edilen rollere büründük. Catchpool Scotcher, bense Claudia oldum."

Claudia, "Beni çağırsaydınız ya," dedi. "Hiç kuşkusuz Claudia Playford rolünü herkesten çok daha iyi canlandırırdım, özellikle de gülünç bıyıkları olan bir adamdan... Çok büyük bir saygısızlık bu!"

Poirot yine umursamadan sözlerini sürdürdü.

"Golf sopası benim elimdeydi. Catchpool yaşamak için yalvardı. 'Dur, dur, Lütfen Claudia! Bunu yapmamalısın...' Ve ben de, 'Aslında bunu Iris yapmalıydı. Ama o çok zayıftı. Senin yaşamana izin verdi ve sen onu öldürdün,' dedim. Tam

olarak Sophie'nin bize duyduğunu söylediği sözcüklerdi bunlar. Sonra elime golf sopasını alıp Catchpool'un sözde kafasına indirmeye başladım, tabii Catchpool'ün başına birkaç cm kalınca duracak şekilde. Tam bu noktada dönüp Sophie'ye baktım. O tam da umut ettiğim şekilde dinamik bir şekilde başını sallıyordu. 'Hayır,' dedi. 'Böyle olmadı.' Matmazel, belki şimdi bize o gece olanları doğru bir şekilde anlatabilirsiniz. Beyler, bayanlar, lütfen dikkat edin: Şu anda duyacaklarınız gerçeğin ta kendisidir."

Sophie açıklamaya başladı.

"Hepsi yanlıştı. Birden her şey yerli yerine oturdu ve gerçeğin polise, kendime anlattığımdan, inandığımdan çok farklı olduğunu anladım... Bir anlamda kendimi kandırmıştım. Claudia önce tartışıp, sonra sopayı vurmaya başlamamıştı. Olayın bu sırayla olduğunu söylemiştim –öyle olduğunu düşündüm– ama bu yanlıştı. Doğası gereği düzenli bir insan olan ben, olayı kafamda daha düzenli ve anlaşılır bir hale sokmuştum. Gerçek olan, Claudia'nın bu nesneyle onun kafasına vurduğuydu... en başından beri bu böyleydi. Olay buydu. Ben oraya vardığımda olay neredeyse bitmek üzereydi. Olan olmuştu, yani vahşi saldırı sürüyordu ama aynı zamanda tartışma da devam ediyordu. Halbuki Joseph'in kafası neredeyse paramparça olmuştu. Bu da..." Sophie çaresizlik içinde Poirot'ya baktı.

Poirot sözü ondan aldı.

"Bu da yaşamak için yalvaran adamın, 'Dur! Dur, lütfen Claudia! Bunu yapmamalısın...' diyen adamın Joseph Scotcher olamayacağını gösteriyor. Çok iyi bildiğimiz gibi Joseph Scotcher o sırada striknin zehirlenmesi nedeniyle zaten ölmüştü, ayrıca kafası parçalanan biri de böyle düzgün konuşamazdı. Bu durumda... Sophie'nin duyduğu sesin, Claudia'yı bu yaptı-

ğından vazgeçirmeye çalışan başka bir erkeğin sesi olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Bu adam, Claudia'nın zaten ölmüş olan Joseph Scotcher'in pelte haline gelmiş kafasına vurmayı sürdürmesini istemiyordu."

"Başka bir adam mı?" Bu iddia Kimpton'u kızdırmış gibiydi. "Hangi başka adam? Yoksa Claudia'nın benden başka biriyle aşk yaşadığını mı iddia etmeye çalışıyorsunuz?"

Poirot, "Aşktan söz etmedim," dedi.

"Randall, saçmalama lütfen!" Claudia da söze karıştı. "Aşk mı? Şu yeryüzünde başına ağır bir cismin düştüğünü görüp de bunu engellemek için adımlarımı hızlandıracağım senden başka biri olmadığını çok iyi biliyorsun."

Poirot, "Sophie Bourlet bir hata daha yaptı," dedi.

"Evet, Scotcher'in mavi ilaç şişesine striknin doldurdu," diyen Kimpton pis pis sırıttı. Claudia'nın söyledikleri onu sakinleştirmiş, mutlu etmiş olmalıydı. "Bu yüzden de asılacak. Bu doğru, değil mi Poirot?"

"Yanlış. Sizlere daha önce de Sophie Bourlet'in Joseph Scotcher'i öldürmediğini söyledim."

Kimpton anımsattı.

"Evet, ama aynı şeyi hepimiz için söylediniz ve birinin bunu yapmış olması gerekiyor."

Lady Playford, "Henüz benim için öyle bir şey söylenmedi," diye mırıldandı. "Tabii ki böyle bir şey yapmadım. Ve eğer biri yaptığımı düşünecek olursa bir daha onarılamayacak şekilde kalbimi kırmış olur."

"Siz Lady Playford, tamamen masumsunuz."

"Teşekkürler Poirot. Evet, öyleyim."

Kimpton homurdandı.

"Poirot, bu kadarı da çok fazla artık."

Dorro Playford, "Gerçeği bir an önce bilmek istiyoruz," dedi.

"Ben de bunu yapmaya çalışıyorum, madam. İzninizle devam edebilir miyim? *Merci.* Sophie Bourlet'in diğer yanılgısı da Claudia'nın vurmaya başladığını gördüğünde çığlık atmaya başladığını düşünmek oldu. Bu doğru değildi. Anımsayın. Sahnenin şöyle olduğunu belirlemiştik: Sophie geldiğinde ve oturma odasına baktığında Claudia zaten Scotcher'in kafasına vuruyordu ve sonra birden diğer adamla tartışmaya başlamıştı. Sophie bu diğer adamı görememişti. Sanırım adam kütüphanenin karanlığında bir yerlerdeydi. Sophie kütüphane ile oturma odası arasındaki kapının kapalı mı yoksa aralık mı olduğunu anımsayamıyor. Bence açık ya da aralıktı.

"Umarım sizler de Sophie'nin başlangıçta bize anlattığı gibi Claudia'nın vurmaya başladığı âna tanık olmuş olsa, o gürültüde diğer adamla tartıştığını duymuş olmasının olanaksız olduğunu anlamışsınızdır, çünkü izninizle belirtmek isterim ki ölü de olsa bir insanın kafası parçalanırken çıkan ses başka sesleri bastıracak yüksekliktedir.

"Bu durumda olanları şöyle özetleyebiliriz: Sophie odaya baktı ve Claudia'nın golf sopasıyla Scotcher'in kafasını dağıttığını görünce yaşadığı şokla donup kaldı. Bu arada da Claudia'nın kütüphanede saklanan ama oturma odasında olup biteni gören adamla tartışmasına kulak misafiri oldu. Sonra Claudia, Sophie'yi fark etti ve kaçtı, bu arada adamın da kaçtığını varsayabiliriz. Bu ikisinin merdivenlerin başına ulaşmaları için gereken sürede Sophie dehşetten donup kalmış bir halde sevdiği adamın paramparça olmuş kafasına ve bükülüp kalmış vücuduna bakıyordu. Birkaç dakika böylece geçti. Eğer biri şoktaysa zamanı doğru olarak ölçmek nere-

deyse olanaksızdır. Bu arada Claudia ve onunla tartışan adam merdivenlerden yukarı koşup kimse onları fark etmeden saklanmayı başardılar. Sonra bir an Sophie kendine geldi, sanki bir kâbustan uyanmış gibi; bir istisnayla ki asıl kâbus şimdi başlıyordu. Önünde kanlar içinde yatanın bir hayal, bir düş olmadığını, korkunç, trajik gerçeğin ta kendisi olduğunu algıladı. Ve işte o anda çığlık atmaya başladı. Bu arada Claudia yeşil elbisesini çıkarmış, beyaz geceliğiyle sabahlığını giymişti bile.

"Bugün Çavuş O'Dwyer Lillieoak'a geldiğinde ona evi araştıran gardaí'nın üzerinde kan lekeleri bulunan yeşil bir gece elbisesi bulup bulmadığını sordum. Claudia Playford'un Scotcher'in başına vururken giymiş olduğu yeşil gece elbisesinin nerede olduğu hâlâ bir sır."

Sophie gözyaşları içinde, "Şimdi her şeyi net ve açık bir biçimde anımsıyorum," dedi. "Bunu niçin en başında yapamadım hiç bilmiyorum. Soğuktu, üşüyordum, üzerimde paltom ve şapkam olmasına, içeride olmama rağmen üşüyordum. Sanki uzun, karanlık bir tünele düşmüş gibi hissediyordum kendimi, sürekli düşüyordum ama tünel hiç son bulmuyordu. Hayır, bu gerçek bir tünel olamazdı. Karanlık ve sessizdi ve ben yalnızdım, yapayalnız... Yalnızca Joseph'i düşünüyordum; herkese ölmek üzere olduğunu söylemişken şimdi gerçeği nasıl açıklayacağını... Ama o şimdi ölmüştü. Hayır, gerçek olmazdı bu, o ölemezdi. Bütün bunları düşünürken çığlık atmıyordum. Bunun gerçek olmasına izin veremezdim. Bağırmıyordum. Çığlık atmaya başladım, çünkü sessizlik bir süre sonra dayanılmaz oldu."

"Ah, lütfen artık buna son verebilir misin?" dedi Claudia sabırsızlıkla. "Bütün bunlar bize Scotcher'i kimin ve neden öldürdüğünü göstermiyor. Bütün bunların doğru olduğunu

kabul etsem ne olacak, bu iş hızlanacak mı? Evet, oturma odasındaki de bendim, Joseph'in zavallı ölü kafasına şiddetle o sopayı indiren de. Şimdi tatmin oldunuz mu?"

"Ne?" Kimpton dehşete kapılmış gibi görünüyordu. "Bir tanem, ne diyorsun sen?"

"Ama Joseph'i ben öldürmedim. Öyle değil mi Poirot, yaptım mı bunu?"

"*Non.* Yapmadınız, matmazel."

"Peki, öyleyse kim yaptı?" Kimpton ayağa fırladı. Çok öfkeliydi. "Allah aşkına artık.."

"Siz yaptınız Dr. Kimpton! Bunu çok iyi biliyorsunuz. Joseph Scotcher'i siz öldürdünüz."

"Ben mi? Ha ha! Saçmalık bu, dostum! Daha otuz dakika önce bunu benim yapmadığımı söylediniz, bunu anımsamıyor musunuz? Sizin de Sophie gibi kafanız mı durdu?"

"Hepimizin yanlış ya da eksik anımsadığı şeyler vardır, mösyö. Hercule Poirot bu konuda birçok insandan çok daha iyidir. Belleğime çok güvenirim. Söylediğiniz tam olarak doğru değil. Ben sizin bu cinayeti işlemek için çok fazla sayıda nedeniniz olduğunu ve sizin yerinizde başka biri olsa intikam dürtüsüne karşı duramayarak anlık bir öfkeyle cinayet işleyeceğini söyledim. Sonra da sizin bunu yapmadığınızı, asla yapmayacağınızı söyledim. Bu doğru: Siz herhangi bir tanımlanabilir tutkunun dürtüsüyle, anlık bir öfkeyle bu cinayeti işlemediniz. Bu cinayet –Joseph Scotcher'in öldürülmesi– sizin tarafınızdan yıllar önce planlanmıştı. Büyük bir özen ve titizlikle, gerçekçi ve mantıklı bir planlamaydı bu. Hatta bilimsel olduğu bile söylenebilir."

"Tüm iyi şeyler gibi, değil mi? Ne kadar akıllı bir katilmişim meğer!"

"Bunun sizin açınızdan ciddi bir çalışma ve disiplin gerektirdiği bir gerçek. Aslına bakarsanız, daha önce de kullandığım bir sözcüğü kullanmak istiyorum, bu bir deneydi."

Kimpton yeniden oturdu.

"Henüz ikna olmadığımı söyleyebilirim. Henüz değil. Ancak çok merak ediyor ve daha fazlasını duymak istiyorum."

Eğer dünyanın en ünlü dedektifi olarak tanınan biri tarafından cinayetle suçlanıyor olsam Kimpton kadar kibirli ve umursamaz davranabilir miydim, hiç bilemiyorum. Onun blöf yaptığını bilirsem belki. Ancak Kimpton da toplum içinde zayıf yönünü gösterebilecek bir insan değildi.

"Favori eseriniz *Kral John*'u birçok kez okudum," diye ekledi Poirot. "Gerçekten çok etkileyici bir eser olduğunu belirtmeliyim. Benim doğru yolu bulmamı ve loş ışıktan aydınlığa çıkmamı sağladığını söyleyebilirim."

Kimpton, "Okumaya değer bulmanıza sevindim," dedi.

"Bakın, hangi açıdan bakarsam bakayım, Orville Rolfe'un kulak misafiri olduğu cenaze konusuna bir anlam veremiyordum. Bay Rolfe'un duyduklarına dayanarak söylediğine göre, tartışmaya konu olan şey, tabutun açık mı yoksa kapalı mı olacağıydı."

Orville Rolfe onayladı.

"Öyleydi."

"*Bon*. Sonra bir gün Dr. Kimpton'un bu cinayeti işlemesi için olası nedenler üzerinde düşünürken –bu arada Dr. Kimpton'un Scotcher'i herkesten çok daha uzun zamandır tanıdığını unutmamalıyız– zamanında dikkat edip önemsemediğim bir şey aklıma geldi. Akşam yemeğinde, Lady Playford'un vasiyetnamesinde yaptığı şok açıklamasının ardından Scotcher çok sarsılıp fenalaştığında Kimpton kendi su bardağını Sophie

Bourlet'e uzatarak Scotcher'e içirmesini söylemişti. Baylar bayanlar, Scotcher'in kendi bardağı önünde dolu ya da neredeyse dolu olarak dururken Dr. Kimpton bunu neden yapmış olabilirdi? Yemek masasına oturduğumuzda hepimizin su bardağı doldurulmuştu. Lady Playford açıklamasını yaptığında ana yemek servisi henüz yapılmıştı, öncesinde yalnızca çorba içmiştik. Çorba sulu bir yiyecektir, hiç kimse çorbayla fazla miktarda su içmez."

"Hay Allah!" Harry Playford hayretle haykırdı. Sanki bir zebra neşeyle koşarak oturma odasına dalmışçasına kulak tırmalayan rahatsız edici bir sesti bu. Ama kimse umursamadı, Dorro dışında. O da kocasına sessiz olmasını söyledi.

Poirot sözlerine devam etti.

"Randall Kimpton son derece zeki ve akıllı bir insan. Işık hızıyla düşünüp harekete geçebiliyor. Joseph Scotcher'i öldürmeyi yıllardır planlıyordu, bu cinayeti işlemek için ideal olacağını düşündüğü koşulları ayarlamaya çalışıyordu ve sonra birden kendini –tamamen şans eseri– aradığı ortamda, Scotcher'in ölümünü isteyen insanlar arasında buldu. Kimpton, Lady Playford'un vasiyetnamesini Scotcher lehinde değiştireceğini bilmiyordu ama bu oldu. Lady Playford sahip olduğu her şeyi ona bırakmıştı. Bu durumda her polisin Harry ya da Dorro'nun servete yeniden sahip olmak için Scotcher'i öldürmek isteyeceklerini düşüneceğinden hiç kuşku yoktu. Ya da Michael Gathercole'ün Scotcher'i yalnızca kıskançlıktan ya da Lady Playford'u yaptığı bu aptallığın sonuçlarından korumak için öldürmek isteyeceğinden?

"Kimpton doğru zamanın şimdi olduğundan emindi artık. Ve böylece, herkes Scotcher ya da Lady Playford'u –yani dramanın başrol oyuncularını– şaşkınlık içinde süzüp göz-

lerini onlardan ayıramazken, Kimpton gizlice elini cebine soktu ve orada sakladığı striknini çıkardı. Sanırım zehir özel küçük bir şişenin içindeydi. Neden üzerinde her zaman zehir olduğuna gelince... Bilmiyorum ama tahmin edebiliyorum: Yanında taşıdığı sürece birinin bunu eşyalarının arasında bulması olanaksızdı.

"Masanın altından, içinde zehrin bulunduğu şişeyi açtı. Şişeyi yumruğunun içine gizleyerek, striknini kimse fark etmeden kendi su bardağına boşalttı; sanırım bir eliyle bardağının görünmesini engellerken tek elinin basit bir hareketiyle yaptı bunu, sonra da bardağı Scotcher'e içirmesi için Sophie'ye uzattı."

"Ama... ah!" Kendimi tutamayarak bağırdım.

Poirot merakla sordu.

"Ne oldu Catchpool?"

"Strikninin bildiğime göre acı bir tadı vardır. Scotcher'in Dorro'nun ona bu dünyada çürüyüp gideceği gibi bir şey söylemesinin ardından, 'Ah, ama bu acı!' dediğini anımsıyor musunuz? Hemen ardından da Dorro şöyle demişti. 'Ben de çok acı hissediyorum.'"

"Bu konuşmayı çok iyi anımsıyorsunuz, dostum. Gerçekten. Scotcher diğerlerini doğrudan eleştirme alışkanlığı olan biri değildi. Tam aksine: Yoluna çıkanları ustaca pohpohlayıp kazanma eğiliminde olan bir insandı. Dolayısıyla onun, 'Bu acı,' derken onun Dorro'nun sözlerini mi yoksa içtiği suyu mu kastettiğini iyice düşünmek gerekir." Ve Poirot yanıt beklemeden bunu yine kendisi yanıtladı. "Ben onun suyu kastettiğinden eminim: Acı suyun içinde striknin vardı."

"Evet, şimdi biraz da Dr. Kimpton'un sıklıkla alıntılar yaptığı Shakespeare'in *Kral John* adlı eserinin üzerinde dura-

lım. Hep birden oturma odasına koşup Joseph Scotcher'in cesedini bulduğumuzda Kimpton bazı sözcükler mırıldanmıştı. Benim duyduğum bu sözcükleri sanırım aranızdan da duyanlar olmuştur. Yine bir alıntının son kısmı gibi bir şeydi bu: '...Hayat mücevheri, lanetli bir el tarafından çalınmış ve sokağa atılmış.' Dr. Kimpton'un hemen tüm alıntıları gibi bunun da *Kral John*'dan bir alıntı olduğunu düşündüm. Haklıydım, doğruydu, üstelik yalnızca bu kadar da değil, bu alıntının baş kısmının eksik olduğunda da haklıydım. Dr. Kimpton'un mırıldanarak söylediği sözcükler kaybolmuştu. Kitaptaki bu bölüm aynen şöyle: 'Onu cansız buldular, açık bir tabut gibi/ Hayat mücevheri, lanetli bir el tarafından alınmış ve sokağa atılmış bir halde.'

"*Açık* bir *tabut*, baylar bayanlar. Anlıyorsunuz değil mi? Kastedilen, cisim olarak tabut değil, insan vücudunun kendisi."

Poirot onu hiç görmediğim kadar heyecanlı görünüyordu. Ne diyeceğimi, ne yapacağımı bilemiyordum. Üzerinde ısrarla durulan bu noktayı kavramaya çalışırken, bunun olanlarla ne bağlantısı olduğunu çıkarmaya uğraşıyordum.

"Orville Rolfe'un açık tabutu tartışırken duyduğu Randall Kimpton'du," diye açıkladı Poirot. "Claudia Playford ile tartışıyordu. Bay Rolfe, ısrarla birinin ölmesi gerektiğini söyleyen bir adamı duydu. Adam sonra şöyle dedi. 'Açık tabut: Tek yol bu.' Kadın buna katılmadı. Joseph Scotcher'in kendisi, –Joseph Scotcher'in bedeni– Dr. Kimpton'un kastettiği açık tabut oydu. Bu sözcüğü aynen *Kral John*'da olduğu gibi insan bedeni yerine metafor olarak kullanmıştı. Aslında kastettiği daha açık bir anlatımla şuydu: Scotcher'in nefrit olduğu konusunda yalan söyleyip söylemediğini kesin olarak anlamanın tek bir yolu

vardı ki Randall Kimpton'u da asıl ilgilendiren buydu. Tek bir yol, baylar bayanlar... O da Scotcher'in vücudunu açıp bakmaktı; yani kuşkulu bir ölümle ölmesini sağlayıp otopsi yapılmasını zorunlu kılmak. Ancak otopsi sırasında bir doktor Joseph Scotcher'in vücudunun içine bakıp –aslında Kimpton'un planına uygun şekilde bu oldu da– 'Bu adamın her anlamda sağlıklı böbrekleri var,' diyebilirdi."

Resmi soruşturma sırasında sorgu yargıcı Scotcher ile ilgili gerçeği açıkladığı anda Kimpton'un yüzünde beliren rahatlamayı ve mutluluğu anımsadım. Her anlamda tatmin olmuş bir adamın yüz ifadesiydi bu. O anda bunu yanlış değerlendirmiş, bir şeyi benden önce bilmiş olmanın mutluluğu sanmıştım. Ama şimdi anlıyordum: Onun kanıt anlayışı bundan emin olmasına izin vermiyordu. Ancak sorgu yargıcı "sağlıklı pembe böbrekler" dediğinde emin olabilmişti.

"Dr. Kimpton, Scotcher'in yalancı olduğunu biliyordu," dedi Poirot. "Bu bilgiyi yıllarca kendine saklamıştı. Ancak zeki ve kültürlü bir insan olarak bilimde ve tıpta aykırılıkların da olduğunun bilincindeydi. Böbrekleri iflas etmiş birçok insan Scotcher kadar buna dayanamıyordu, çoğu hemen ölmüyor ama birkaç yıl içinde yine de ölüyorlardı, ama bazen hastalık bir duraklama evresine giriyor, doktorların hastalığın seyri konusundaki tahminleri değişiyordu. Hiç kimse asla kuralı bozacak bir anomalinin ortaya çıkabileceği gerçeğini en başından reddedemez. Kim bilebilir, belki anomalinin de bilimsel bir açıklaması vardır? Scotcher'in hastalığı da böyle atipik bir hastalık olabilirdi.

"Randall Kimpton'un bazı şeyleri bildiğine hiç kuşku yok. Scotcher'in Iris'i elinden aldığını biliyordu, Scotcher onun peşinden edebiyat okumaya başlamış, sonra da Kimpton'un

evlenmeyi düşündüğü kadının evine, Lillieoak'a Playford ailesinin içine ondan da önce girmeyi başarmıştı. Scotcher'in Iris Gillow'u, hastalığı konusunda yalan söylediğinden kuşkulanmaya başladığını anladığı için öldürdüğünü düşünüyordu. Buna inanıyordu ama kanıtlayamıyordu. Scotcher'in Queen's Lane Coffe'de farklı bir kimlikle sağlığıyla ilgili yalanlar söylemek üzere ölü kardeşi Blake'in yerine geçtiğini de kanıtlayamıyordu. Ve bu onu çıldırtıyordu ve Scotcher'in onu takıntı haline getirdiği gibi o da Scotcher'i takıntı haline getirmişti. Kimpton, Scotcher'in hasta böbreklerini, Iris'in ilgisini kazanmak ve onu ayartmak için kullandığından kuşkulanıyordu. Bunda haklı olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Bu istek zamanla öyle büyüdü ve karşı konulamaz bir hal aldı ki istek olmaktan çıkıp ihtiyaca dönüştü. Joseph Scotcher'in gizemini çözmeliydi. Buna duyduğu ihtiyaç her şeyin üstündeydi. Her şeyden çok da Scotcher'in Iris'i öldürüp öldürmediğini öğrenmek istiyordu. Sonuçta –çok ufak bir olasılık bile olsa– Scotcher sağlığının bozuk olduğu konusunda doğruyu söylüyorsa, Iris'i yalanını yakaladığı için öldürmüş olamazdı, çünkü ortada yalan olmayacaktı.

"Sonuçta bu onun üzerine bir karabasan gibi çöktü ve kafasına dank etti: Joseph'in sağlık durumuna ilişkin gerçeği kesin olarak öğrenmediği sürece asla kendi yaşam öyküsünü tam ve doğru olarak anlayamayacak, şekillendiremeyecekti. Peki, bunu anlayınca buna tepkisi ne oldu? Bunu size hemen açıklayacağım: Randall Kimpton gerçeği kesin ve hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde öğrenmeye karar verdi. Bunun tek bir yolu vardı: Bir otopsi. Bunun dışında insan vücudunun içine bakıp, böbrekleri pembe ve normal mi yoksa kahverengi, kuru ve büzülmüş mü anlamanın hiçbir yolu yoktu. Ve

böylece... Joseph Scotcher'in kuşkulu ölümü gündeme gelmiş oldu."

Dorro Playford sabırsızlıkla homurdandı.

"Ne söylediğinizi anlayamıyorum. Yani..."

"Söylemek istediğim, madam, Randall Kimpton'un Scotcher'i öldürmeye karar vermesinin nedeninin asla bir duygu patlaması olmadığı. Kıskançlık, intikam, kin, öç alma hırsı değildi. Ama Joseph Scotcher konusunu düşündüğü yıllar boyunca bu duyguların hepsinin Dr. Kimpton'a büyük ölçüde azap çektirdiğinden eminim. Ama hiçbiri asla onu öldürme nedeni olmadı.

"Bu cinayet bilimsel bir deneydi aslında. Bilgi yolunda bir araştırma, bir keşif yolculuğuydu. Bu, basitçe özetleyecek olursak, *otopsi uğruna işlenmiş bir cinayetti.*"

37. BÖLÜM

Poirot Özde ve Sözde Kazanıyor

Kanıtlama olanağım olmadığı halde tüm bunları Poirot söyledikten birkaç saniye sonra ben de görebilmiştim: *Otopsi uğruna cinayet.* Böylesine kapsamlı bir cinayetin böylesine basit birkaç sözcükle ifade edilmesi gerçekten çok tuhaftı.

Kafamın içinde farkındalıklar adeta birbirini izliyordu. Tabii ya, bunu nasıl görememiştim? Kimpton, bir bilim adamı olarak, gerçekleri ve elle tutulur kanıtları her şeyin üstünde gören bir adam olarak psikolojiyle alay ediyordu. Bu mantıklıydı.

Birkaç saniye boyunca odadaki hiç kimse konuşmadı ya da hareket etmedi. Sonunda Poirot yeniden Kimpton'a döndü.

"Shakespeare eğitimi almaktan vazgeçmenizin nedeni favori tiyatro eserinizin çevrenizdekiler ve sınıfınızdakiler tarafından kabul edilmemesi değildi," dedi. "Ne de Scotcher'in bilimsel çevredeki uzmanlık alanınıza girmeye çalışması. Hayır. Kariyer olarak tıbbı seçmenizin nedeni kusursuz bir plan yaptığınıza inanıyor olmanızdı: Tıp tahsili yapıp doktor ola-

caktınız. Scotcher takıntınız öylesine büyüktü ki, bunun kaç yıl süreceğini umursamadınız bile. İmkân olur olmaz kendiniz için kuşkulu ölüm vakalarında otopsi yapabilecek bir pozisyon ayarlayacak ve Joseph Scotcher'in yaşadığı yerin hemen yakınında çalışacaktınız. Kendiniz için sağlam, asla sarsılmaz bir tanık yaratabildiğiniz ve tüm kuşkuları kendinizden uzaklaştırabildiğiniz bir noktada da onu evinin çevresinde öldürecektiniz. Böylece sonunda otopsi masanıza gelecekti ve siz gerçeği ortaya çıkarmak için onu kesebilecektiniz. Onun vücudunu açmak, deneyinizin olmazsa olmazıydı. Eğer bu prosedürü şahsen yürütme olanağı bulursanız sizin için bundan daha tatmin edici bir şey olabilir miydi?

"Başlangıçta planınız kusursuz işledi; yeteneğiniz ve kararlılığınız sayesinde aranan bir uzman olmanız uzun yıllar sürmedi. Mezuniyetinizin ardından çok geçmeden Scotcher'in yaşadığı Oxford çevresinde polisin otopsi için yeğlediği en seçkin doktorlardan biri olup çıkmıştınız. Sonra birden her şey ters gitmeye başladı, öyle değil mi? Yeni aşkınız, çok kısa bir süre önce nişanlandığınız Claudia Playford size Joseph Scotcher'in yakın bir zamanda burada Lillieoak'ta çalışmaya ve yaşamaya başlayacağını söyledi. O anda çok öfkelenmiş olmalısınız."

"Çok iyi, dostum!" dedi Kimpton beğeniyle. "Psikolojik durumumun aynen sizin tanımladığınız gibi olduğunu açıkça itiraf etmem gereken aşama tam da burası işte, öyle değil mi? Evet, öyleydim. Gerçekten de tam bu noktada çok öfkelenmiştim, adeta gözüm dönmüştü. Psikolojiyi bir bilim dalı olarak sunabilecek biri varsa o da sizsiniz, Poirot."

"Randall, seni cinayetle suçladığının farkında değil misin?" diye sordu Claudia. "İnkâr etmeyecek misin?"

"Hayır, bir tanem. Üzgünüm ama gerçek bu. Poirot özde de sözde de kazandı. Onu bu zaferden yoksun bırakmak gibi bir niyetim yok."

"Öyle. Senin yerinde ben de olsam bunu yapardım." Claudia soğuk bakışlarla Poirot'yu süzdü. "Randall'ı çok yetenekli ve kararlı bir insan olarak tanımlamakta haklısınız, ama hiçbir erkek kararlı bir kadından daha kararlı olamaz. Eğer bu cinayeti ben işlemiş olsaydım bundan yakamı kurtarmayı denemekten asla vazgeçmezdim. Asla!"

"Poirot'nun henüz açıklamalarını tamamlamadığını düşünüyorum, bir tanem. Ancak bunu gündeme getirmiş olduğuna göre... Her ne kadar taptığım kadınla ters düşmek canımı acıtsa da, benim bir olaydan yakamı kurtarmaktan anladığım çok farklı." Sevgisini belirten sözcükler kullanmasına rağmen Kimpton'un sesi de en az yüzü kadar sertti. Gözlerinin her zaman olduğu gibi tuhaf bir şekilde kısılıp parıldamadığını fark ettim. Açık gözlerle, vahşi ve haşin bakışlarla bakıyordu çevresine, herhalde kararlılığını ifade şekli buydu.

"Lütfen hepiniz kararlılık ve direnç konusunda en ufak bir eksikliğim olmadığına inanın," dedi. "Ancak ben gerçeklerle yüzleşmeyi yeğlerim. Kişi işlediği cinayetten yakayı sıyırıyorsa, bu cinayetin çözümü olanaksız olduğu için olmalıdır. Cinayet temiz, açık ve kesinlikle anlaşılmaz yani ortaya çıkarılmaz olmalıdır. Gerçek katilden hiç kimse kuşkulanmamalıdır, hatta asla alt edilemeyen Hercule Poirot bile. Katil doğrudan olası kuşkulular listesinden elimine edilebilmeli ve sonrasında da kuşku ve suçlamalara karşı dokunulmaz olmalıdır. Benim işlemeyi düşündüğüm cinayet buydu işte. Poirot beni suçladığı anda her şeyi yüzüme gözüme bulaştırdığımı anladım. Belki bununla ilgim olmadığını iddia ederek bundan sıyrılmayı,

yaşamımı kurtarmayı deneyebilirdim ama bu planımı kurtarmazdı. İşte bu yüzden benim için söz konusu olabilecek, mümkün olan diğer temiz ve kusursuz seçeneği yeğliyorum: Eksiksiz bir itiraf! Joseph Scotcher'i öldürdüm mü? Evet, öldürdüm."

Poirot, "Dr. Kimpton, henüz söyleyeceklerimi tamamlamadığımı söylerken bunda kesinlikle haklıydınız," dedi başrolü başka bir oyuncuya kaptırmama kaygısıyla. "Nerede kalmıştık? Ah, evet: Scotcher'in Lady Playford'un sekreteri olarak işe başlayacak olmasıyla birlikte yüzleşmek zorunda kaldığınız âna kadar gelmiştik. Artık Oxford'da olmayacağına göre nasıl olur da onu öldürüp otopsiyi de kendinizin yapacağından emin olabilirdiniz?"

"Benim de ilk düşüncem bu olmuştu," dedi Kimpton ona hak verdiğini belirterek. "Bir süre için serseri mayına dönmüştüm, bu kesin."

"Claudia ile nişanınızı bozmanızın nedeni de buydu," dediğimi duydum o anda. Sesli düşünmüştüm. Poirot konuşmam için izin vermemişti ama onun buna katlanabileceğine karar verdim. "Claudia, bana ilk nişanınızın ardından Kimpton'un sizinle evlenip evlenmeme konusunda kuşkuya düştüğünü, bir şeylerden huzursuz olduğunu söylemiştiniz. Bunun sonu da ayrılık olmuştu. Bunun yaklaşık beş-altı yıl önce olduğunu anlatmıştınız. Joseph Scotcher da altı yıldır Lillieoak'ta çalışıyordu."

Kimpton'a döndüm.

"Bahse girerim ki Claudia ile evlenip evlenmemek konusundaki kararsızlığınız Scotcher'in Lady Playford'un özel sekreteri olacağı haberini almanızın ardından ortaya çıkan kuşkularınızla ilgiydi, bir şekilde buna tepkiydi."

"Bunda kesinlikle haklısınız." Kimpton soğuk ama nazikti. "Scotcher'in bir şekilde Lillieoak'a sızmanın yolunu bulmasından dolayı çok öfkeliydim. Kan beynime sıçramıştı. Bunun birçok nedeni vardı. Artık Clonakilty'de yaşayacağına göre Oxford polis teşkilatına bağlı çalışan bir patolog olarak onun otopsisini yapmayı nasıl başarabilirdim? Tüm planlarım, tıp eğitimim... Ah, hâlâ onu öldürmeyi ölesiye istiyordum, hatta eskisinden de fazla! Ama en az bu kadar da onu engellemek istiyordum. Onun yaşamını sonlandırma planımdan haberi yoktu elbette ama Claudia'yla nişanlandığımı biliyordu. Iris'ten sonra bile –bana elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra bile– hâlâ benim hakkım olan, kendisinin hiçbir ilişkisi olmayan çevrelerde kök salmaya çalışıyordu.

"Lillieoak'a yerleşmeyi istemesinin nedeni beni çileden çıkarmaya çalışması mıydı yoksa çevremde bulunmak istemesi miydi, bunu bilemiyorum; ama Oxford'daki ortak dostlarımızdan onunla yıllardır hemen hemen hiç bir araya gelmediğim halde beni hâlâ en yakın dostu olarak tanıttığını duyuyordum. Her halükârda bunun önemi yoktu. Onu öldürmek ve otopsi masasına yatırmak için çok zamanım vardı; ister Oxford'da ister Clonakilty'de. İstediğim takdirde kolaylıkla County Cork'ta iş bulabileceğimi biliyordum, çünkü işimdeki en iyilerden biriydim. Ama bu arada Scotcher ıstırap çekmeliydi, bunu yapmaya kararlıydım. Bir an Claudia ile nişanımı sonlandırırsam bir anda Lillieoak ile bağlantım kopmuş olacağı için Scotcher'in de boş yere düzenini altüst etmiş olma gerçeğiyle yüz yüze gelmek zorunda kalacağını düşündüm."

Kimpton yumruklarını sıktı.

"Çok aptallık ettim. Tam bir embesil gibi davrandım. Kişinin davranışlarının gerisindeki güdü, mantık değil de duy-

gusal dürtüler olduğunda ortaya çıkan durum bu işte. Aceleyle yaptıklarımdan hemen pişman oldum. Scotcher'in bir kez daha beni sevdiğim kadından yoksun etmeyi başardığını fark ettim. İster kadın ister erkek hiç kimse Randall Kimpton'a bunu yapıp da anlatacak kadar yaşayamazdı. Ve zafer sonunda –bunda hepimizin hemfikir olacağımızı umuyoruz– benim oldu."

Poirot, "Alışılmadık, farklı bir zafer tanımınız var," dedi.

Kimpton'un yanıtı, "Benim her konudaki tanımım farklı," oldu. "Ben kendim alışılmadık, değişik bir insanım. Nerede kalmıştım? Ah evet... Neyse, bunu fark edince hemen taptığım kadının karşısına geçip diz çöktüm ve beni bağışlamasını, yeniden kabul etmesini istedim."

Claudia, "Ve ben onu reddettim," dedi. "Bunu yapmaktan da çok büyük zevk aldım."

"Ama benim bitip tükenmeyen ısrarım ve kepazeliğim karşısında benimle yazışmayı kabul ettin, bir tanem." Kimpton, Poirot'ya döndü. "Claudia'nın mektupları sayesinde Scotcher'in en azından bir kez Oxford'a döndüğünü öğrendim. Onu bunu tekrarlamaya kandırmak hiç zor olmayacaktı. En kolayı onu planladığım şekilde Oxford'da öldürmekti, ama bunda kuşkum vardı, bunun doğru olup olmadığını sorgulamam gerekiyordu. Ya da County Cork'a gidebilir ve kendimi oradaki polis teşkilatına ve tıp camiasına kabul ettirebilirdim... Bu Claudia'yı yeniden kazanmak için iyi bir yol olabilirdi; görünür bir şekilde gönüllü olarak kendi dünyamdan uzaklaşıp onun çevresinde dolanmak, onun önüme attığı kırpıntılarla yetinip, bir an bile olsa benimle ilgilendiği için ona minnettar olmak onun fikrini değiştirebilirdi.

"Ve tabii hepinizin de bildiği gibi, bir tanem uzun uğraşlarım sonucunda bana ikinci bir şans vermeyi kabul etti." Kimpton sevgiyle Claudia'ya baktı ama genç kadın başını çevirdi. "Kader gününde, su bardağıma zehri boşaltana kadar kararsızdım; ne Claudia ile evlendikten sonra yaşayacağımız yer konusunda ne de Scotcher'i nerede öldüreceğim konusunda bir kararım yoktu. Burası sistemin nasıl çalıştığını çok iyi bildiğim Oxford olabilirdi ya da Clonakilty. Bağışlayın beni Müfettiş Conree ama Clonakilty'deki gardaí'nın bir cinayeti ancak katilin kendi ellerini kelepçelemiş bir halde polis merkezinin önüne geçip, sabahtan akşama, 'Ben yaptım!' diye şarkılar söylemesi sonucunda çözebileceği kanısındayım.

"Hayır, cinayet konusunda karşılaştığım en büyük sorun İngiltere ile County Cork arasında bir seçim yapmak değildi. Bir şekilde her olası katilin bir şekilde yüzleşmek zorunda kaldığı o baş belası ikilemle başa çıkmak zorundaydım: Bunu nasıl gerçekleştirmeli ve kesinlikle garantili bir şekilde bundan nasıl paçayı kurtarmalıydım? Planımın harika olduğunu düşünüyordum; her zaman öyleydi, hatasızdı ve de özellikle iki farklı bakış açısından kesinlikle ve tamamıyla kusursuzdu. Benim belirsizlikten ne kadar hoşlanmadığımı biliyorsunuz, Poirot. Bunu itiraf etmekten çok utanıyorum ama kendimden emin değildim. Scotcher'i öldürüp, garantili bir şekilde ortaya çıkmaktan kaçınabileceğimden emin değildim. Ve sonuçta... bir tarihe karar veremediğim gibi yeri de belirleyemedim."

"Ama sonra sizin 'kader günü' olarak tanımladığınız o gün, akşam yemeğinde *quelle bonne chance*[1] – şansınızı denediniz." Söz yine Poirot'ya geçmişti. "Lady Playford vasiyetna-

(1) (Fr.) "İyi şanslar." –çn.

mesinde yaptığı yeni değişiklikleri bildirdi ve birden Scotcher o gece öldüğü takdirde çok sayıda cinayet zanlısının ortaya çıkacağını fark ettiniz. Karşınıza bundan daha iyi bir şans çıkamazdı. Her zaman olduğu gibi zehir yanınızdaydı ve hemen harekete geçtiniz."

"Aynen öyle." Kimpton onayladı. "Aradığım garantinin, bulunmaz ekstra güvenlik kalkanının kendiliğinden avucumun içine düştüğünü fark ettim. Kim böyle bir durumda mirastan reddedilmiş öfkeli kalabalık dururken evdeki en zengin insandan kuşkulanırdı ki? Ah neyse. 'Ne kadar sıklıkla kötü şeyler yaptırır insana/Kötü eylemleri yapacak vasıtayı görmek.' Bunun nereden alıntı olduğunu bilene ödül yok, Poirot! Bu durumda otopsiyi kendi elimle yapamayacağımı düşünmedim değil, ama ziyanı yoktu. Sonuçlarından nasıl olsa haberdar olacak ve aradığım kesin yanıtı almış olacaktım. Katılacağım bir resmi soruşturma yapılacaktı. Bazen kişinin yeni durumlara adapte olabilmesi gerekiyor, sizce de öyle değil mi, Poirot?"

Poirot, "Evet," dedi. "Ve adapte olunca da son derece kurnazca düşünmeye devam ettiniz."

"Çok naziksiniz. Aceleciydim. Ataktım. Gözüm karaydı. Bağışlanamaz bir hata yaptım. Onca plandan sonra bunu onca tanığın önünde yapmak – bu çılgınlıktı."

Poirot, "Çok kurnazsınız," dedi. "Strikninin alındıktan sonra kişiyi öldürmesi birkaç saat sürer. Kaç saat olduğunu ise kimse bilemez. Sizin bardağınızdaki suya ne kadar zehir karıştırdığınızı kim bilebilirdi ki? O akşam daha geç bir saatte kendinizi iyice güvenceye almak için Scotcher'in odasındaki mavi şişeye de bir miktar striknin koydunuz ve şişedeki ilacı lavaboya döktünüz. Bunun zehirli ilacın kanıtı yok etmek için

özellikle dökülmüş olduğu izlenimi uyandıracağını biliyordunuz. Sonuç olarak hepimiz Scotcher'in zehri saat beşte, Sophie Bourlet ona toniğini içirdiğinde aldığını düşündük. Böylece birden herkesin onu öldürmüş olabileceği gibi bir durum ortaya çıktı ya da öyle göründü."

"En azından zekiyim," diyen Kimpton'un neşeli hali kaybolmaya başlamıştı.

"Hayır, Dr. Kimpton. Bu bağlamda zeki değil çok aptalsınız. Sizin de söylediğiniz gibi: Eğer zehir saat beşten önce o mavi ilaç şişesine konmuş olsaydı evdekilerden herhangi biri Scotcher'i zehirlemiş olabilirdi... İyi de beşten önce kimin bu cinayeti işlemek için nedeni vardı? Yalnızca sizin: İlk aşkı Scotcher tarafından çalınmış olan adamın! Lady Playford'un yeni vasiyetnamesi ancak o akşam yemekte açıklandı. Ölüm saati konusunda yanıltıcı bir kanıt hazırlamaya çalışırken kendinizi tek olası kuşkulu durumuna düşürmüş oldunuz."

"Saçmalık!" Kimpton mırıldandı. "Zırva! Boş laf bunlar. Oradakilerden herhangi biri Athie'nin vasiyetnamesini akşam yemekte açıklanmadan önce de görmüş olabilirdi – iyi niyetle ya da kötü niyetle. Birine güvenmiş olabilirdi ki Lady Playford sırlarını paylaşmaya çok meraklıdır; zaten insanlar sırlarını paylaşmaktan kendine saklamaktan çok daha fazla zevk alırlar. Ya da tabii katil bu bilgiye yasadışı bir yoldan ulaşmış olabilirdi. Athie hiç kuşkusuz bu büyük ânı haftalar ya da belki aylar öncesinden planlamıştı. Yeni vasiyetnamenin her şeye rağmen en olası cinayet nedeni olarak görüleceğinden emindim. Öyle olmasa bile başka bir seçeneğim olduğunu göremiyordum. Sizin de değindiğiniz gibi Poirot, Scotcher yemekte olan herkese açıkça, içtiği suyun acı olduğunu bildirmişti. Gerçi Dorro onun sözünü kendi üstüne aldı

ama ben kendimi yine de güvende hissedemiyordum. Siz de bunu açıkça söylediniz zaten: Bizler yemeğe oturmadan tüm su bardakları doldurulmuştu. Kendi bardağı doluyken ben niçin kendi su bardağımı ona vermiş olabilirdim ki? Üstelik siz benim bunu yaptığımı gördünüz! Sizin bunu anımsayacağınızdan ve bununla Scotcher'in 'acı' ifadesinin arasında bir bağlantı kuracağınızdan korkuyordum. Bir an bana her şey apaçık bir şekilde ortadaymış gibi göründü... Neyse, sözün kısası bunu ben yapmıştım ve tek suçlu bendim."

Kimpton iç çekti.

"Sanırım insanın her şeyden kendinin suçlu olduğunu bilmesi insana yanlış yaptırıyor. Ancak yine apaçık ortada olanı en azından birçokları için anlaşılmaz kılmak için bazı adımları atmaktan çekinmedim. Önce herkesin gece için odasına çekildiğinden emin oldum – Poirot dışında herkesin; kendisi bilmediğim bir nedenle merdiven sahanlığındaki bir koltukta oturur vaziyette horluyordu. O kadar derin uyuyordu ki kolay kolay uyanmayacağını ilk anda anladım. Önce her gün beşte alındığını bildiğim mavi ilaç şişesine biraz striknin kattım. Sonra yemek masasından kendi su bardağımı aldım, böylece daha sonra hiç kimse bardağımda zehir izi olduğunu saptayamayacaktı. Bardakla mutfağa indim, bardağı kırdım ve kırıkları limonlukta gördüğüm bir marmelat kavanozunun ve kırık bir bardağın parçalarının arasına karıştırdım."

"Demek bardağı çalan sizdiniz!" Brigid Marsh'ın yüksek tondaki sesiyle hepimiz bir anda irkildik. "Bay Catchpool olduğuna yemin edebilirdim." İlginçtir ama öfkeli bakışlarını bana yöneltmişti.

Şimdi anlıyordum: Bir bardağın eksik olduğunu fark etmiş ve –yalnızca kendinin bildiği bir nedenle– bu bardağı

gece su içebilmek için benim alıp odama götürdüğüm sonucuna varmıştı.

Brigid'in odamı araştırmış olduğunda hiç kuşkum yoktu, tabii bardağı bulamamıştı ve onu kırıp parçalarını da herhangi bir yere sakladığımı düşünmüştü – şekerlemeleri çalıp kabını kıran hırsız yeğeninden dolayı elbette.

Poirot ciddi bir ifadeyle Kimpton'a döndü.

"Horluyor olabilirim ama o akşam herkes dinlenmek için odasına çekilmemişti, Doktor. Catchpool bahçedeydi ve aynı zamanda ortadan yok olan Gathercole ve Matmazel Sophie'yi araştırıyordu. O ya da onlar her an geri dönebilirlerdi. Zaten her üçü de kısa bir süre sonra eve döndüler. Bu üç kişi de sizi Scotcher'in odasından çıkarken ya da cam kırıklarını yok etmek için gittiğiniz limonluğa girerken ya da çıkarken görebilirlerdi. Kesinlikle düşündüğünüz kadar akıllı değilsiniz, Dr. Kimpton."

"Bu çok açık değil mi?" Kimpton ellerini iki yana açtı. "Bu arada siz, benim olduğunuzu düşündüğümden çok daha zekisiniz, Mösyö Poirot. Tabut konusu – bu çok zekice ve etkileyici bir tespitti."

"Aynen öyle." Poirot ona hak verdiğini belirtti. "Açık tabut teriminin '*Kral John*'daki anlamıyla kullanılan bir metafor olduğunu fark edip gerçek anlamını kavradığımda birden birçok şey kafamda şekillenmeye başladı. Eğer 'tabut' bir insansa, Bay Rolfe'un duyduğu tartışma ne anlama geliyor olabilirdi? Bunu merak ediyordum. Düşündüm ve çözdüm. Sizlere bunun ne anlama geldiğini söyleyeceğim: Bu, Randall Kimpton ile Claudia Playford arasındaki anlaşmazlığı gösteriyordu. Claudia, Dr. Kimpton'un günün birinde Scotcher'i öldürmeyi planladığını biliyordu ve bir şeylerin ters gidebi-

leceğinden korktuğu için de onu bundan vazgeçirmeye çalışıyordu. Kimpton şöyle demişti: 'Açık tabut – tek çıkar yol bu!' Daha başka bir deyişle bu, 'Tatmin olmak için onu öldürmek zorundayım.' Claudia ise şöyle diyordu. 'Hayır, bunu yapmak zorunda değilsin.'"

Claudia o anda söz karıştı.

"Ve ben haklıydım. Zaten bir terslik vardı; tam olarak söylemek gerekirse bu üç gün önceydi. Striknini buldum. Randall ceketini dikkatsizce çıkarmış, koltuğun üstüne atmıştı. O sırada o lanet küçük şişe cebinden yere düştü. Bundan önce onun bu dengesiz planından tamamen habersizdim. Eğer bana anlatmış olsaydı, düşüncelerimden çok daha önce faydalanmış olurdu. Benim görüşüm bunun bir çılgınlık olduğuydu – kaçık bir öğrencinin çılgınlığı."

Kimpton, "Lanet olsun cebimdeki o küçük şişenin düşmesine neden olan kötü şansıma!" dedi. "Senin bu konuda hiçbir şey bilmen gerekmiyordu, bir tanem. Biliyor musun, sen bulmamış olsaydın ben onu ortadan yok edecektim."

Claudia, Poirot'ya olanları anlatmayı sürdürdü.

"Randall'a o küçük şişenin içinde ne olduğunu sorduğumda bana yalan söyledi. Yalan söylediğini görüyordum. Ona beni aldatamayacağını belirttim ve gerçeği söylemeye zorladım. Ve her şeyi anlattı: Oxford'daki ilk sevgilisi Iris Gillow ya da Morphet'i, Scotcher'in ilk kez yıllar önce çok ağır bir böbrek hastalığı nedeniyle ölmek üzere olduğunu iddia ettiğini, sahtekârlığını örtbas etmek için kendi kardeşinin kılığına girdiğini. Tabii kendi kusursuz cinayet planını da.

"Duyduklarım beni korkutmuştu ve bu bana doğru gelmiyordu. Randall'ın kendini riske atmasını istemiyordum, ayrıca böyle bir aptallık yapmaya da hiç gerek yoktu. Joseph'in

ölmekte olmadığı gün gibi aşikârdı. Bunu test etmek için cinayet işlemeye hiç ama hiç gerek yoktu."

Kimpton, "Ne yaptıysam da ona bunun için kanıt gerektiğini anlatamadım, Poirot," dedi. "Bu yüzden sizin beni anlamış olmanızdan bu denli mutlu oldum."

Claudia asık bir surat ve ciddi bir ifadeyle, "Endişeden deliye dönmüş, kendimi kaybetmiştim. Bu da dikkatsiz olmama neden oldu tabii," dedi. "Nasıl oldu da herkesin bizi duyabileceği şekilde evde böyle bir şeyi konuşmak gibi bir aptallık yapabildim, hiç bilemiyorum. Sonuçta biri duydu da. Orville Rolfe duydu. Açık ve kapalı tabut metaforunu kullanmanın olayı yeterince gizleyeceğini ummuştum ama yanılmışım. Hepsi benim hatam, Randall."

"Hayır, bir tanem. Hata tamamıyla bende. Yapmam gerektiği kadar kusursuz bir plan yapmış olsaydım en azından yaklaşık iki yıl süreyle cebimde zehir şişesiyle etrafta dolaşmaz ya da şişeyi daha güvenli bir cebe yerleştirmeyi akıl ederdim."

"Matmazel Claudia, o akşam yemeğinde masada, Dr. Kimpton'un bardağını Joseph Scotcher'e içirmesi için Sophie Bourlet'e uzatmadan önce ne yaptığını görmüş müydünüz? Sanırım ceketinin cebinde gizlenmiş zehir olduğunu biliyordunuz."

"Onu biliyordum ama hayır, onu bardağındaki suya zehri katarken görmedim."

"Peki, o zaman onun Bay Scotcher'i zehirlemiş olduğunu ne zaman anladınız?"

"O akşam, daha geç bir saatte. Akşam yemeğinden ve Orville Rolfe'un sindirim sistemi hepimizi galeyana getirdikten sonra Randall ile gece için odamıza çekildiğimizde. Bana he-

men su bardağıyla ne yaptığını anlattı. Joseph şu sırada ölmüş olmalı, sabaha cesedini bulurlar, dedi. Randall'ın hemen gidip o bardağı bulması gerekiyordu. Sap kısmında ufak bir çentik vardı, onu ayırt etmem zor olmayacak, dedi. Ayrıca Joseph'in yatak odasındaki ilaç olduğu iddia edilen şişelerden birine de striknin koyması gerekiyordu. Böylece herkes zehirleme olayının çok daha erken bir saatte gerçekleştiğini düşünecekti."

Claudia ayağa kalkarak Lady Playford'un oturduğu yere gitti.

"Kızgınlıktan gözüm dönmüştü, anne," dedi. "Randall'a yalnızca Joseph'i öldürme fikrinden vazgeçmesini söylemekle kalmayıp, daha o günün sabahında bunu yapmamasını emrettim. Ama sözümü dinlemedi. Üstelik de bize bildiğimizden başka bir şey söylemeyecek lanet olası bir otopsi yüzünden! Bu yüzden parmaklıkların arkasına gidip beni yalnız bırakma riskini göze aldı. İyi o zaman, diye düşündüm. Ona Claudia Playford'un gelecekteki kocasının söz dinlemediği takdirde bunun yanına kalmayacağını gösterecektim. Ona gidip su bardağını çalmasını ve söylediği ilaç şişesine zehri katmasını söyledim. O gittikten sonra da arkasından odadan çıktım ve onun peşinden parmaklarımın ucuna basarak merdivenlerden indim. Birkaç dakika sonra onun Joseph'in yatak odasının kapısını kapattığını duydum, sanırım zehiri mavi şişeye koymayı başarmıştı. Uzaklaşan ayak seslerinden bardağı bulmak üzere mutfağa gittiğini anladım. Ve Joseph'in odasına girmek gibi tehlikeli bir girişimde bulundum. Odada Joseph'ten başkası yoktu.

"Lütfen bana bundan sonrasını bilmiyormuş gibi bakmayın! Ölmüştü. Dorro'nun da söylediği gibi taş kadar soğuk bir cesetti. Onu tekerlekli sandalyesine oturttum, oturma odasına

götürdüm. Sandalyeden yere ittim ve babamın o iğrenç golf sopasını kullanarak Randall'ın peşinde olduğu şeyi engellemeye çalıştım. Joseph Scotcher'in bedenini açıp otopsi yapma ihtiyacı gibi aptalca bir takıntı yüzünden bana karşı çıkmıştı. İyi ya, ben de ölüm nedenini öylesine açık ve net bir şekle sokacaktım ki otopsiye filan gerek kalmayacaktı. Böylece Randall en çok istediği şeye ulaşamamış olacaktı, bu cezayı hak ediyordu. Bu ona gelecekte sözümü dinlemeyi öğretecekti."

Claudia kendini toparlamak için sözlerine kısa bir ara verdi.

"Bu arada her kuşkulu ölüme otopsi yapıldığını bilmiyordum. Randall daha sonra barıştığımızda söyledi. Ah evet, öpüştük ve barıştık. Ama bu arada ona, onu hâlâ çok sevdiğim halde asla bağışlamayacağımı söyledim. İnsanları bağışlamak konusunda hiç iyi değilimdir. Neyse, zaten ölmüş bir adamın kafasını parçalamamın nedeni buydu işte. Biliyor musunuz Poirot? Bunu yapmaktan bayağı zevk aldım – Joseph'in kafasını paramparça etmekten. Gözüm dönmüştü! Bıkmıştım Randall'in Joseph takıntısından, yıllardır peşinde koştuğu o aptal kanıttan, gereksiz, her şeyden önce aptalca yalanlarıyla bütün bu belaları başımıza açan Joseph Scotcher'den... Randall'a âşık olmaktan ve Joseph'in pohpohlamalarından... Artık ikisi de olmadan çok daha iyi olacağımın farkındaydım."

"Bu sözlerin beni yüreğimden yaraladı, bir tanem," dedi Kimpton iç çekerek. Belki de ilk kez ne özgüvenli ne de kararlı bir ifade vardı yüzünde.

Poirot, "Cam bardağı kırıp yok ettikten ve o küçük mavi şişeye zehri kattıktan sonra ne yaptınız?" diye sordu.

"Yatak odama döndüm. Claudia'nın orada olacağını umuyordum ama yoktu. Her yere bakındım ve sonra onu buldum:

Oturma odasında, Scotcher'in cesedinin başında, elindeki golf sopasıyla onun başını pelte haline getiriyor, bir yandan da bağırıyordu. Ona durması için yalvardım, Sophie'nin duyduğu da buydu. Evet, kütüphanedeydim ve aradaki kapı da açıktı. Daha fazla yaklaşmaya dayanamadım. Ah, beni alıkoyan kan ve kemik parçaları değildi. Poirot, belki güleceksiniz ama tam da o anda; Claudia, Scotcher'in başına golf sopasıyla vururken ve kanlar etrafa saçılırken onunla konuşuyordu, ölü bir adamla konuşuyordu. Birden kafama dank etti, telafisi olanaksız bir şekilde korkmaya başladım – planım ters gitmişti. Orada kalakalmış, gözlerimi ölüye dikmiştim. Kıpırdayamıyordum; ne o korkunç sahneye doğru ne de ondan uzağa gidebiliyordum. Bu yaşamımın belki de en kötü ânıydı, dibe çöktüğüm an! 'Bir şekilde bunu düzeltmeliyiz,' diye düşündüm. 'Tüm izleri kapat!' Bunca yıl sağduyulu davranmamın, kendimi sınırlamamın sonucu sevdiğim kadının cinayetten hüküm giymesi olamazdı. İşte tam da o sırada bir kapının kapandığını duydum ve orada birinin daha olduğunu anladım." Kimpton soğuk bakışlarla Sophie'yi süzdü. Sanki içinde bulunduğu durum kendinin değil de Sophie'nin suçuydu.

Lady Playford, "Poirot, bize bütün bunları nasıl anladığınızı, nasıl bir çalışma yürüttüğünüzü anlatmalısınız," dedi. "*Kral John* ve tabut gibi referansları temel alarak bakış açınızı oluşturmanızı takdirle karşılıyorum ama olayın bir bütün olarak çözümü yalnızca bunlara mı bağlıydı? Bilmecenin parçalarını nasıl toparladınız?"

Poirot başını salladı.

"Hayır, tabii ki hepsi o kadar değildi. Oxford'da bir zamanlar Scotcher'in doktoru olmuş bir doktor buldum. Beni çok ilginç bilgilerle donattı. Bildiği kadarıyla Scotcher her za-

man sağlıklıydı ve sağlığını her şeyin üstünde tutuyordu. Ayrıca Iris Gillow ölmeden önce bu doktoru ziyaret etmişti. Iris doktora Scotcher'in gerçekten iddia ettiği gibi nefrit hastası olup olmadığını ve bu nedenle yakın bir zamanda ölmesinin söz konusu olup olmadığını sormuştu. Doktor ona kendisine ve tıp yeminine yakışır şekilde bu bilgiyi vermesinin olanaksız olduğunu söylemişti. Sonra da Scotcher'i telefonla arayarak niçin bu genç bayanın kendisine böylesine tuhaf bir soru sorduğunu öğrenmek istemişti. İki gün sonra da Iris Gillow öldü ya da öldürüldü – Joseph Scotcher tarafından. Bu kez de kılık değiştirmişti ve Randall Kimpton'u kardeşi Blake olduğuna inandırmak için kullandığı sahte sakalı takmıştı.

"Sonra hastaneye giderek başka bir doktorla, Dr. Jowsey ile konuştum. Bana sizin tıp eğitiminizden ve uzmanlık çalışmalarınızdan bahsetti, Dr. Kimpton. Daha ihtisasınızın başlangıcında ona sağlıklı bir böbrekle sağlıksız bir böbreğin nasıl ayırt edildiğini ve otopsi yapan bir doktorun bunu saptamakta zorlanıp zorlanmayacağını sorduğunuzu anımsıyordu. Bu ona çok tuhaf bir soru olarak geldiği için aklında kalmıştı. Shakespeare oyunları konusundaki eğitiminizi kesip tıbba geçmeniz de başlı başına ilgi çekici bir davranış tabii. İlk araştırmanızı Iris Gillow'un ölümünden yalnızca on beş gün sonra yapmışsınız. Bu da Scotcher'in sağlığı konusunda bilgi sahibi olma isteğinizi kamçıladı herhalde.

"İşte hepsi yaklaşık olarak bu kadar," diye ekledi Poirot. "Ancak sözlerime son vermeden, bu olayda dostum Catchpool'ün bana çok büyük yardımının olduğunu söylemeliyim. Bilmecenin parçalarından birini bir türlü yerine oturtamıyordum, diğer her şey mantık çerçevesinde yerli yerine yerleşiyor, ancak bu bir şekilde hiçbir yere uymuyordu: Nasıl

olur da Joseph Scotcher aynı zamanda hem zehir nedeniyle ölü hem de oturma odasında yaşamak için yalvaracak kadar canlı olabilirdi? Sonra Catchpool beni çok önemli bir konuda uyardı. Bana üçüncü bir şey bulmamı önerdi – yani doğru olduğunu bildiğimiz, birbiriyle tutarsız iki şeyi bağdaştıran bir şey. Eğer Scotcher ölüyse ve Sophie Bourlet inatla onun konuştuğunu duyduğunu iddia ediyorsa... ve duyduğu sesin Scotcher'in olması olanaksızsa neden bir başkasının sesi olmasındı ki? İşte bunu düşününce her şey yerli yerine oturdu ve tüm bulgular katil olarak Randall Kimpton'u işaret etti. Ancak hâlâ anlayamadığım bir şey var. Belki Dr. Kimpton..."

"Sorun, anlatayım," dedi Kimpton. "Sanırım yeşil elbiseyi sormak istiyorsunuz, değil mi? Onun nereye gittiğini bilmek istiyorsunuz?"

"Bunu ben de bilmek isterdim," diye mırıldandı Claudia yavaşça. "En sevdiğim giysimdi."

Kimpton, "Elbiseyi tüm gözlerden saklamayı başarabildiğim için kendimle gurur duyuyorum," dedi. "Elbise kan içindeydi ve ev inceleme yapan gardaí ile doluydu. Sonra kader yüzüme güldü ve bana çok yaratıcı bir fikir verdi. Onların bakmayacağı garanti olan tek yer aklıma geldi."

Poirot sordu.

"Ve bu yer?"

"Derbeder, dağınık adli tabip Clouder'in karman çorban çantası." Kimpton gülümsedi. "Hani şu arabasının anahtarını kaybedip resmi soruşturmaya gelemeyen doktor. Gardaí nasıl olsa kendi doktorlarının eşyalarını kontrol etmezdi, etmedi de. Elbiseyi iyice yırttım ve doktorun çantasının en dibine soktum. İçindekileri görünce onun kolay kolay çantasının içindekilerin tamamını bir masanın üzerine boşaltıp düzenleyecek

biri olmadığını hemen anladım. Çanta tam bir çıfıt çarşısıydı, ne arasan vardı; her tür döküntü, ıvır zıvır. O kanlı yeşil kumaş parçalarının hâlâ orada olduklarından eminim, daha yıllarca da orada kalabilirler – tabii siz onların oradan alınmasını emretmezseniz, Müfettiş!"

Conree, Kimpton'a dişlerini göstererek güldü ama bir şey söylemedi.

"Bunu düşünmeliydim," diye mırıldandı Poirot. "Doktorun çantası – başka neresi olabilir ki?"

O sırada Kimpton ceketinin cebinden küçük bir şişe çıkardı, kapağını açtı ve içindekini bir dikişte içti.

"Hiçbir zaman yanınızda yararlı bir şeyden çok az bulundurmayın, size tavsiyem bu. Daima yanınızda bir ya da iki yedek bulunsun."

Yutkundum ve o anda diğerlerinin de aynı şeyi yaptıklarını fark ettim. Gathercole'ün ürperdiğini gördüm. Odanın arka tarafındaki Lady Playford hafif bir çığlık attı.

"Hayır!" diye haykırdı Dorro. "Ah, ne korkunç. Buna dayanamam. Hiç kuşkusuz yapacak bir şeyler..." Cümlesini tamamlamadı.

"Yine vazgeçtin." Claudia sessizce Kimpton'a fısıldadı. "Öyle olsun. Haydi, yukarı çıkalım, sevgilim. Buna izin var, değil mi Poirot? Böylece buradakileri yeni bir dehşet verici sahneden de kurtarmış oluruz, bundan eminim."

"Beni yalnız bırak, bir tanem."

"Bunu asla yapmayacağım."

"Randall, gitmeden önce..." Lady Playford titriyordu. "Sana söylemek istediğim bir şey... Neyse, söylemek istediğim... insanlar birbirinden ne kadar farklı olabiliyorlar, öyle değil mi? Bu ne kadar tuhaf ve ilginç bir durum. Sizler için Jo-

seph Scotcher'in gizemi şimdi çözüldü ama bu yaptığın bana gösterdi ki bu gizem benim için asla çözülmeyecek. Aramızda biraz dikkatli olan herkes onun sağlığı konusunda söylediklerinin doğru olmadığını biliyordu. Ama bilmediğimiz bir şey vardı, bunu neden yaptığı ve buna karşı yapılacak bir şey olup olmadığı. Onun böbrekleri kararmış ve büzüşmüş müydü, dolgun ve pembe miydi yoksa sarı çizgili mor muydu, bu benim için saçmalıktan başka bir şey değil, bütün bunlar boş laflar. Ben onun umutlarını, korkularını, aşklarını, yaşamdaki başarılarını, başarısızlıklarını bilmek isterdim; bütün bu yalanların gerisinde iyiye yönlendirilecek dürüst, temiz bir yürek olup olmadığını. Sayenizde artık bunu öğrenmek benim için olanaksız. Bunu söylememin nedeni, kendinizi şu anda hissettiğinizden daha kötü hissetmenizi sağlamak değil. Bundan emin olun. Benim tek söylemek istediğim, bu kadar önemsiz ve küçük bir şeyi kanıtlamak için bir insanın her yola başvurup, sonuna kadar gitmesini hiç anlayamadım."

Kimpton bunu düşünür gibiydi.

"Evet," dedi kısa bir süre sonra. "Bu konuya bakış açınızı anlıyorum. Ben olaya farklı açıdan bakıyorum. Hiç kuşkusuz sizin öyküler kurgulamanızın, benimse olguları saptamaya çalışmanın nedeni de bu. Korkarım ki benim görüşüme göre benim yaklaşımım açık ara kazandı. Sonuçta, elde somut bir şey olmadığı sürece, herkes herkesten bir şeylere inanmasını isteyebilir ve hiçbir öykü diğerinden daha etkili ve iyi olmaz. Ama gerçek tek ve değişmezdir." Claudia'ya döndü. "Gel, bir tanem. Artık gidelim."

El ele odadan çıktılar.

Sonsöz

Ertesi sabah Poirot ile evin dışında bizi götürecek arabayı bekliyorduk. Lillieoak'tan sonunda ayrılacak olduğumuza inanmakta zorlanıyordum. Bunu belirten bir şey söyledim ve yanıt alamadım.

"Poirot? Sen iyi misin?"

"Düşünüyorum."

"Her ne ise ciddi bir şeye benziyor."

"Tam olarak değil. Ama bence ilginç."

"Ne?"

"Sen ve ben buraya bir anlamda sigorta poliçesi olarak davet edildik. Lady Playford, Hercule Poirot evindeyken hiç kimsenin cinayet işlemeye cesaret edemeyeceğini düşünüyordu. Hiç kimse o kadar aptal olamazdı. Ama biri cesaret etti: Randall bunu göze alacak kadar aptaldı. Ve şimdi ölü. Rahatça bekleyebilirdi. Nasıl olsa bir hafta sonra Poirot gidecekti. Üstelik bir hafta sonra kapalı tabutu açma takıntısı hâlâ aynı şekliyle var olacaktı, hatta belki çok daha güçlenmiş olarak. Kimpton niçin beklemedi?"

"Bunun kendisi için bir şans olduğunu düşündü ve karar vermekte acele etti." Kaşlarımı çatarak düşündüm. "Poirot, sanki onun başarmış olmasını ister gibi bir havan var."

"Gereksiz şakalar yapmaktan vazgeç, Catchpool. Patavatsızlığın gereği yok. Tabii ki bu cinayetin cezasız kalmamasına sevindim, ama... Beni küçümsemiş olmasından mutlu değilim. Hemen aceleyle Hercule Poirot'nun gözünün önünde cinayet işlemeye karar vermemiş olması gerekirdi... Benim başarılarımı hiç mi duymamıştı? Bence duydu ama etkilenmedi. Benim yöntemlerimle alay etti, onları küçümsedi..."

"Poirot," dedim vurgulayarak. İçimden takıntıları olanların yalnızca katiller olmadığını düşünüyordum.

"Evet, *mon ami?*"

"Randall Kimpton öldü. Bunu bu şekilde ifade etmek çocukça görünebilir ama... Sonuçta o kaybetti, sen kazandın."

Poirot gülümseyerek hafifçe koluma vurdu.

"Teşekkürler Catchpool. Bu çocukça filan değil. Haklısın. Ben kazandım. O kaybetti."

Bence başka kaybedenler de vardı, hem de kaybetmeyi Kimpton'dan çok daha az hak edenler. Hatta bunların arasında benim daha çok önemsediklerim de vardı. Belki de böyle düşünmem, böyle hissetmem yanlıştı ama ne yalanlar söylemiş olursa olsun, ne gibi yanlış davranışlarda bulunmuş olursa olsun Joseph Scotcher iyi bir insan olmayı çok istiyordu ve ona fırsat verilseydi belki günün birinde olacaktı da. Oxford'da göz kamaştırıcı Randall Kimpton'a rastlamış, ona hayran olmuş, onu kendine örnek almış ve taklit etmeye çalışmıştı. Bu arada onun sevgilisini elinden almış, onun peşinden Shakespeare okumaya kalkmış ve onu Playford ailesinin içine girecek kadar izlemişti; ama Kimpton'un özgüvenini, kibrini, kötü huylarını, başkalarının görüşlerini ve duygularını kolayca küçümsemesini taklit etmeye çalışmamıştı.

Scotcher'in her olasılığa karşın Iris Gillow'u öldürdüğünü düşünmek hoşuma gitmiyordu. Öldüğü günkü akşam yemeğinden önce misafir odasında söylediği nazik sözcükler bir insanın yaşamım boyunca bana söylediği en düşünceli ve yararlı sözcüklerdi. Bunun asla cinayeti bağışlamak için bir neden olamayacağının farkındayım. Yine de benim için önemsiz değildi.

Poirot, "Bence burada arabanın gelmesini beklerken henüz yanıtlanmamış tek sorunun yanıtını bulmaya çalışmalıyız," dedi.

"Öyle bir şey mi var?" diye sordum şaşkınlıkla.

"Joseph Scotcher, Lady Playford'un vasiyetnamesini değiştirdiğini duyar duymaz niçin Sophie Bourlet'e evlilik teklifi yaptı?"

"Ah! Evet, sanırım haklısın. Yanıtı bilmiyorum."

"Herhalde sen de bilmiyorsun," demekten çekindim her nedense. Hercule Poirot bu denli kısa bir süre içinde yeniden küçümsenmeyi –üstelik de iyi bir dostu tarafından– kaldıramayabilirdi.

"Bazı varsayımlarım var," dedi. "Birincisi belki de Lady Playford'un servetinin tek vârisi olarak kaldığı sürece öldürülme riski olduğunu hissetti. Eğer Lady Playford'u kızdırır ya da kıskandırırsa onun vasiyetnamesini değiştireceğini umuyordu. Hemşireyle nişanlanarak bunu elde edeceğini sandı."

"Bundan kuşkuluyum," dedim.

"O zaman daha basit bir varsayım geliştirmeye çalışalım: Scotcher, Lady Playford'u cezalandırmak istiyordu. Vasiyetnamesini değiştirterek onun başına bir sürü dert açmıştı. Çok yakında Lillieoak'takilerden biri tarafından sahtekârlığının açığa çıkarılmasından korkuyor ve bundan dolayı Lady Playford'u

suçluyordu. O anda Lady Playford'a sevgisini ve minnettarlığını belirteceği yerde Sophie Bourlet'e duyduğu romantik aşkı açıklamayı yeğlemesiyle velinimetini en çok istediği şeyden yoksun bırakmış oldu: İlgisinden. Birden Lady Playford onun evde en çok önem verdiği kişi olmaktan çıktı."

"Birinci varsayıma oranla olabilirliği daha fazla ama ben hâlâ ikna olmadım," dedim. "Varsayımlar üzerinden hareket ettiğimize göre şu nasıl: Scotcher'in hemşireye evlenme teklif etmesinin nedeni onun sahte hastalığıyla ilgili sessizliğini sürdürmesini istemesiydi. Daha önce de aynen Phyllis'i olduğu gibi onu da tatlı sözcüklerle pohpohlamıştı ve bu kadarı Sophie için yeterliydi. Ancak onun iddia ettiği gibi ölmek üzere olmadığını bilen biri olarak Lady Playford'un tüm servetini zavallı hasta Scotcher'e bıraktığını duyunca... Dürüst bir kız olan Sophie kendini doğruyu açıklamak zorunda hissedebilirdi. Scotcher'in tuhaf davranışları, pohpohlamaları ona sahtekârlık gibi görünebilirdi. Unutmamalıyız ki Lady Playford hiç kimseye gerçeği bildiğini itiraf etmedi, Scotcher'in böbreklerinin nefrit nedeniyle çürümüş olduğu öyküsüne inanıyormuş gibi davrandı."

Poirot, "Böylece Scotcher bağlılığını ve suskunluğunu sürdürmesinin tek yolunun Sophie'ye evlenme teklif etmek olduğunu düşündü," dedi. "Evet, bu iyi bir varsayım. Ama sonuç olarak ben farklı bir varsayımı yeğlerim. Bence Joseph Scotcher, Sophie Bourlet'e âşıktı."

"Bunu varsayım sayabiliriz miyiz? Bu apaçık ortadaydı ve resmen de açıklandı."

Poirot sorumu duymazdan geldi.

"Yalancılığının ortaya çıkması korkusu, onun Lillieoak malikânesine sahip olmasını istemeyen biri tarafından öldü-

rülme korkusu, Scotcher'i alışık olduğundan çok farklı davranmaya sürüklemiş olabilir. Onu ve tüm yalanlarını olduğu gibi, sorgusuz sualsiz kabullenen ve aslında onun yapması gereken Lady Playford'un işlerini bir an bile yakınmadan yapan bu kadını seviyordu. Sophie Bourlet'e çok uzun bir zamandır âşık olmuş olması da olası, ama bunu asla ciddi bir biçimde açıklayamadığı kesin, çünkü onun için gerçek olmayan şeyleri söylemek her zaman çok daha kolaydı. O geceye kadar. Sonra birden, o kriz anında, aşkını açıklamak ona her şeyden önemli gibi göründü."

"Ne kadar duygusal bir insansın, Poirot." Gülümsedim. Belki ben de öyleydim. O anda küçük Belçikalı dostuma tartışılmaz bir sevgi duyduğumu inkâr edemezdim.

"Edward!"

Garhercole'un sesini duyunca arkamı döndüm. Bize doğru geliyordu.

"Sizi kaçırdığımı sandım," dedi.

"Hayır. Henüz değil."

O anda Lady Playford da üzerinde kimonosuyla dışarı çıktı. Yüzü solgundu, olduğunu düşündüğümden daha yaşlı ve zayıf görünüyordu. Gülümsüyordu.

"Poirot, sakın elimden kolayca kaçıp kurtulabileceğini sanma. Sıradaki kitabım için sormak istediğim şeyler var. Michael bugün işe yaramıyor. Dikkati çok dağınık. Poirot, sana bahsettiğim kılık değiştirmeyle ilgili o öyküyü anımsıyorsun, değil mi? Bak ne düşündüm? Kıyafet değiştirme yerine şekil değiştirme olsa nasıl olur, örneğin yüzde bir şekil değiştirme? Ama burun olmaz – kesinlikle olmaz. Burun şimdiki kitabımda belirgin bir şekilde ön plana çıkıyor ve ben tekrarlara dayanamam. Peki, düzeltilmiş bir tavşan dudağa ne dersiniz?

Ah! Tam da o şekle getirilmiş? Evet, bunu sevdim. İyi de biri bunu niye yapsın ki? Ayrıca bütün kitaplarımda konunun bir ameliyata bağlanması ne dereceye kadar doğru, bunu ister miyim? İstediğimi sanmıyorum. Tabii ki okuyucuyu uyarmamak gerek, özellikle de o okuyucu çocuksa. İnsanların çocukları pek gözetmediklerini düşünüyorum, öyle değil mi? Sonra da çocukların başına çok korkunç şeyler gelebiliyor, aslında belki çocuklar bunu ne kadar erken öğrenseler o kadar iyi."

Gathercole ile bakıştık ve gülümsedik, sonra da hafifçe yana çekildik.

"Londra'ya döndüğünüz için size imreniyorum," dedi. "Korkarım ki Lady Playford kendinde değil. Tabii öyle olmadığını iddia ediyor ama..."

"Çok konuşuyor," diyerek ona hak verdiğimi belirttim. "Lillieoak'ta ne kadar kalacaksınız?"

"Bilmiyorum. Bir süre bazı şeylere göz kulak olmam gerekiyor. Örneğin Claudia... Lady Playford'un ona pek yararı olabileceğini sanmıyorum, tabii onun da Lady Playford'a. Elimden geldiğince ikisine de yardımcı olmaya çalışacağım."

Vedalaşıp el sıkıştık. O sırada arabamız da gelmişti ve Lady Playford konuşmayı sürdürüyordu.

"Ah evet, bu çok akılcı. Hatta çok çok iyi. Bu yeni kitabımı size ithaf etmekten başka şansım yok, bunu açıkça görüyorum, Poirot."

Sürücü arabanın kapısını açarken Lady Playford bana döndü.

"Güle güle Edward, çok teşekkürler. Seni hayal kırıklığına uğrattım için üzgünüm."

"Öyle bir şey yapmadınız."

"Ah hayır, yaptım. Cinayetin suçlusu olmayarak yaptım bunu."

"Asla sizin suçlu olduğunuza inanmadım, Lady Playford."

"Yoo, hayır, inandın. Yalnızca sen!" Bir an anlatılamayacak kadar hüzünlü göründü. Hemen ardından yüzünde neşeli bir gülümseme belirdi.

"Bence bu çok eğlenceli, hatta oldukça gurur okşayıcı," dedi yüksek, şen bir sesle. "Bunu kabul edebileceğini biliyorsun. Bundan dolayı asla kırılıp incinmem, zaten suçluluk hissetmek için bir neden de yok. Kusursuz, örnek bir yaşamın var, bundan eminim. Fazlasıyla mazbut, kusursuz bir yaşam." Kolumu kavradı. "Ben artık yaşlandım ama senin gibi genç olsaydım, dilediğimce yaşardım ve kim benim hakkımda ne düşünmüş hiç umursamazdım. Bende bunu hissettin işte – bundan eminim. Zaten benim katil olabileceğimden kuşkulanmanın nedeni de bu. Öyle değil mi?" Gözleri farklı bir şekilde, tuhaf bir güçle parlıyordu.

Öyle değildi ve öyle olmasını istemezdim de. Anlaşılması güç ve karmaşık bir durumdu bu.

"Lady Playford, emin olun..."

"Ah, tamam, şimdi artık bunun hiçbir önemi yok." Son sözü yine kendi söylemiş olmak için benim sözümü yarıda kesti. "Edward, sana bir şey sorabilir miyim? Seni bir gün bir kitabımda kullanırsam, bunun senin için sakıncası olur mu, seni çok rahatsız eder mi?"

SON

Yazar Hakkında

Sophie Hannah, 1971'de Manchester'da doğdu. 1995'te Eric Gregory Ödülü'nü aldı, aynı yıl Swansea Edebiyat Yılı çerçevesinde "Sanatın Koruyucusu" ilan edildi. Psikolojik gerilim türünde eserler kaleme alan ve romanları 27 dile çevrilen Sophie Hannah'nın ilk romanı *Little Face* sadece İngiltere'de 200.000 adetlik satış rakamına ulaştı. *The Carrier* adlı romanı, 2013 yılında Specsavers Ulusal Kitap Ödülleri kapsamında verilen Yılın En İyi Gerilim Romanı Ödülü'ne layık görülen yazarın ayrıca şiir kitapları da bulunmaktadır. Sophie Hannah'nın *Monogram Cinayetleri* adlı kitabı da yayınevimizce yayımlanmıştır (2014).